

FSotA rusTavel is saxel mwi fo universi teti
ganaTI ebisa da mecnierebaTa fakul teti
pedagogi kur mecnierebaTa departamenti

ekaterine mJavanaZe

**teqstebze orientirebul i kompetenciebis
swavl eba/swavl a ucxouri enebis magal iTze**

ganaTI ebis doqtoris akademiuri xarisxis
mosapovebl ad warmodgenil i
disertacia

special oba: ganaTI ebis didaqtika

samecniero xel mZRvanel ebi: pedagogikis mecnierebaTa doqtori

cial a megrel aZe

pedagogi ur mecnierebaTa doqtori,

srul i profesori irine goSxeTel iani

baTumi - 2012

Sinaarsi

Sesaval i	3
Tavi I _ teqsti, rogorc saswavi o resursi.	
§1. teqsti, rogorc saswavi o miznis ganxorciel ebis ZiriTadi resursi.	
1.1.1 teqsti, rogorc lingvisturi kvlevis obieqti.-----	16
1.1.2 pedagogiuri teqsti.-----	23
§2. teqstis Seswavi is arsebuli vitareba ganati ebis saswavi o da umari esi skol is safexurebze.	
1.2.1 teqstze musaobis standartebi swavi ebis saswavi o safexurze.-----	36
1.2.2 teqstze musaobis standartebi swavi ebis umari es safexurze.-----	47
Tavi II _ teqstebze orientirebuli kompetenciebi da matiri rwevis saswavi ebebi.	
§1. teqstebze orientirebuli kompetenciebi.-----	62
§2. saswavi o aqtivobebi kompetenciis mირვევისათვის.	
2.2.1 teqstis strukturis semswaveli aqtivobebi.-----	79
2.2.2 teqstebze musaobis lokaluri da globaluri strategiebi.	88
2.2.3 teqstebze orientirebuli kompetenciebis ganmavitarbeli aqtivobebi. მართლ ება – კი თვა და მოსმენა.-----	91
2.2.4 teqstebze orientirebuli kompetenciebis ganmavitarbeli aqtivobebi. მართლ ება – ვერა და საუბარი.-----	107
Tavi III _ მირველი i Sedegebis donis Sefaseba.	
§1. studentis მირველი i kompetenciis donis Sefaseba.-----	122
§2. kvlevis Sedegebis Sefaseba.-----	142
daskvnebi.-----	152
gamoyenebuli literatura.-----	156
danartebi.-----	167

Sesaval i

umaRI esi ganaTI ebis xarisxis amaRI ebisaken swrafva ganapirobebs saganmanaTI ebl o programis fargl ebSi swavl ebis, swavl isa da Sefasebis axal i midgomebis Ziebas. am mimarTebiT, erT-erTi mniSvnel ovani saganmanaTI ebl o paradigma gaxda studentebSi zogadi da dargobrivi kompetenciebis formireba.

ganaTI ebis maRali xarisxis miRwevis safuZvl ad miicneva ganaTI ebis erTiani evropuli sivrcis SeqmnisTvis rekomendebuli zogadi kompetenciebis swavl eba/swavlis gamocdil ebis gaziareba, im dargobrivi da originaluri kompetenciebis gansazRvra, romlebic xel s Seuwyoben students ukeTesi Sedegis miRwevasi, rac, Tavis mxriv, mniSvnel ovans da mizanimarTulis gaxdis saswavo process. am mxrivaRsaniSnavia evropasi saganmanaTI ebl o struqturebis urTierTsewyobis proeqt „Tuningis~ (2008) Sedegebi da saqarTvelos umaRI esi ganaTI ebis kvalifikaciaTa CarCo, romelic, Tavis mxriv, eyrdnoba kvalifikaciaTa evropul CarCos.

ganaTI ebis sxvadasxva safexurze misaRwevi swavlis Sedegebis da mati kvalifikaciis donebs Soris logikuri kavSiris gansazRvrisas, kompetenciebis ganvitarebisTvis rekomendebul ia Svidi komponenti: 1. codna da gacnobiereba (dargobrivi); 2. codnis praqtikaSi gamoyeneba/praktikuli unarebi (dargobrivi); 3. kognituri da metodologiuri unarebi (analizisa da sintezis unari, gadawyvetil ebis miReba; drois dagegmvisa da organizebis unari); 4. sakomunikacio unarebi; 5. sainformacio komunikaciebis gamoyenebis unari; 6. socialuri unarebi (jgufSi muSaobis unari); 7. sistemuri unarebi (swavlis unari, kvlevis unari, damoukidebl ad muSaobis unari, proeqtebis SemuSavebis unari). am komponentebidan erT-erTi _ sakomunikacio unarebis kompetenciis maxasiaTeblebi moicavs: vrceli teqstebis gagebas; teqstebis kiTxvas yvela detalis CaTvl iT, imis miuxedavad, exeba es mis profesias Tusxva Temas; mkafiod struqturirebuli teqstis daweras sxvadasxva formiT, Sesabamisi stilis Sercevas.

saqarTvelos umaRI es skol ebSi ucxouri enebis swavlebis procesi mdgomareobs saswavo masalis, swavlebis saSual ebebis,

swavl eba/swagl is Sedegebis urTierTmimarTebaSi. maTi gamaerTianebe ia teqsti. teqsti warmoadgens ZiriTad saswavl o resurss, roml is safuZvel ze xdeba mSobl iuri da ucxouri enebis saswavl o amocanebis gadawyveta. teqsts ukavSirdeba rogorc enis sistemis Semecneba, aseve enobrivi urTierTobebis normebisa da wesebis, sxvadasxva cxovrebi seuli sametyvel o qcevis gansazRvra da Sefaseba.

teqstis Seswavl a, misi struqturuli maxasiaTebel ebis, analizis, sinTezis, gagebis, daxarisxebis sakiTxebi Tanamedrove mecnierebebSi gamorCeul yuradRebas ipyobs. ukanasknel periodSi teqstTan dakavSirebuli problemebis kvleba mimdinareobs fsiqolingvisturi, didaqtikuri, filologiuri mimarTulebebiT.

mniSvnelovani gamokvlebebi mieZRvna teqstobrivi kompetenciebis formirebis sakiTxebis. aRsaniSnavia j. kresis (Kress 1994), n. Jirovas (Жирова 1997), m. verbickaias (Вербичкая 2000), a. andreeScevas (Андреещева 2003), s. Thornberis (Thornbury 2005), i. salosinas (Салосина 2007), o. kasperskaias (Касперская 2009) naSromebi.

ra aris teqsti? ra saerto gansazRvneli nisnebi aqcevs erTisaxel wodebis qes teqstTa aRmniSvnel nairgvarobas? amkiTxvebze miRebuli pasuxebi sxvadasxvagvaria. teqstis Sesaxeb arsebuli Sexedul ebebi yovel Tvis ganicdida cvlilebas drosa da sivrceSi. magaliTad, Tanamedrove sinamdvileSi Semovida cnebebi _ `hiperteqsti-, „interaqtivi teqsti-. hiperteqsti (ingl. hypertext), anu hiperteqsturi sistema aris sxvadasxva tipis dokumentebis sistema, romel Sic yovel dokumenti dakavSirebulia romel ime sxva dokumentTan amave sistemidan. kavSiri hiperteqstur sistemaSi aris erTi dokumentis meore dokumentze gadasvlis saSual eba. `hiperteqsturi dokumenti aris iseTi dokumenti hiperteqsturi sistemidan, romel Sic erTi kavSiri mianc arsebobs amave sistemis sxva dokumentTan, rogorc ar unda iyosis: teqsti, naxati, xma, kompiuteruli progrma, xmauri, animacia, video. sxvadasxva tipis dokumentebis erT sistemaSi dakavSirebis Sesazleblobis gamo hiperteqstur sistemas uwodeben agreTve hipermediurs (ingl. hypermedia). „msofliobl abuda“ (ingl. world wide web) aris `hiperteqsturi sistema-. (ixileT internetresursi #42)

„1973 wl amde teqsti ar SeiZl eba yofil iyo internetgverdi, kompiuterul i TamaSi, interaqtul i Txroba, artefaqtebi. postmodernizmma ki Semoitana Tezisi – samyar, rogorc teqsti. postmodernizmSi yvel a real oba moiazreba, rogorc teqsti, diskursi, narativi, teqstual oba, interteqstual oba“. (mircxul ava 2009:30).

Interteqstual oba _ es aris garkveul i enobrivi signal ebiT markirebul i „gasaubreba, gadaZaxil i“ teqstebs Soris, maTi dial ogi. interteqstad miCneul ia: nebismeri teqsti, romel ic yovel Tvis warmoadgens Zvel i citatebisagan moqsovil axal qsovil s; ramdenime nawarmoebi an fragmenti, roml ebiC qmnis erTian teqstur (an interteqstur) sivrces da avl enen el ementebis araSemTxvevi T erTianobas; teqsti, romel ic Seicavs citatebs farTo gagebiT. interteqsti specifikuria postmodernistul i xel ovnebiTvis. nawarmoebis semantikuri struqturis komponentia qveteqsti. aq simZimis centri gadatanil ia interpretaciaze, gagebaze- (kinwuraSvil i 2008:23).

1990-iani wl ebidan saTaves iRebs I literaturul i mimdinareoba _ „axal i teqstual obebi-. Tavad termini 1997 wel s frangma mveral ma frank I arozma Seqmna. axal i teqstual obebi ukavSirdeba obieqtivizms, romel mac uari Tqva I literaturaSi I irizmsa da subieqturobaze. axal i teqstual obebi erTmaneTs ukavSirebs iseT urTierTgansxvavebul Janrebs, rogoricaa poezia, proza, Teatri da a.S. es teqstebi SeiZl eba nebismeri saxiT iqnas wakiTxul i: rogorc poezia, proza an drama. am mimdinareobis mwerl ebi iyeneben I literaturul metaenas, roml is mizania metal iteraturis da, Sesabamisad, garkveul i universal urobis Seqmna. meore mxriv, axal i teqstual obebis avtorebze Zal ian didi gavl ena moaxdina axal ma teqnol ogiebma. amasTan, es Semoqmedebi arian ara mxol od mwerl ebi, aramed xel ovnebis sxva dargebis warmomadgenl ebiC. amgvarad, axal i teqstual oba miznad isaxavs xel ovnebis Janrebi sazRvrebis rRvevas (I literatura, vizual uri xel ovneba, mul timedia, pl astikuri xel ovneba, sasceno xel ovneba, cifrul i xel ovneba da a. S.). am mimdinareobis nawarmoebebi aris an pirdapir „verbovizual uri“ da audiocifrul i, an im mizniT Seqmnil i, rom gamosadegi iyos aseve cifrul an sasceno xel ovnebaSi adaptaciisTvis. aqedan gamomdinare,

isini teqstTan erTad moicaven suraTsa da xmas (ZiriTadad, el eqtronul s). amgvari teqstebi ufro xSirad ramdenime avtoris miera a Seqmnil i. imis gamo, rom amgvar nawarmoebSi Sedis ara mxol od teqsti, maT ewoda `teqstual obebi~, xol o axal teqno l ogiebTan maTi pirdapiri kavSiris gamo, saxel wodebas daemata zedsarTavi `axal i" (internetresursi #26).

aRsaniSnavia, rom adreul i saxel mZRvanel oebis umravl esoba ZiriTadad moicavda Mmxol od teqstebis ni muSebs. dRes saxel mZRvanel oebis aqvs mul timodal uri forma da Seicaven gamosaxul ebebsac. „ra mi viCni oT sakiTxav teqstad? mxol od l iteraturul i nawarmoebi? TxrobiTi (e. w. „narativi“) Tu aRweriT i (e. w. „eqspozitorul i-) teqsti? mxol od tradiciul i nabeWdi masal a Tu vebgverdi internetSi? fizikis formul a Tu geografiul i ruka? fil mi? speqtakl i? ferwerul i til o? sarekl amo dafa Tu sxva vizual uri kompozicia?“ (papava 2006:9).

„mniSvnel ovani SekiTxvaa – teqsti mxol od l ingvisturi movl enaa Tu is agreTve Seicavs suraTs da nawers? da Tu pasuxi dadebiTia, maSin unda ganvixil oT Tu ara teqstis weril obiTi nawil i ufro gansxvavebul ad, vidre vizual uri?“ (Leeuwen... 2001:135).

„teqstis- da `diskursis- gansazRvrebis as, l ingvistTa j gufi orad gaiyo. erTni mi iCneven maT erTmaneTis sinonimad, meoreni ki – ara.

v. furcel aZe (1998) mij navs am or cnebas erTmaneTis gan da mi iCnevs, rom umetes SemTxvevaSi „teqsti“ gamoiyeneba weril obiTi warmonaqmnis, xol o „diskursi“ zepiri, dial oguri metyvel ebis aRsaniSnavad.

l ingvistebis erTi j gufi teqstad mi iCnevs erT sityvas, saTaurus, frazas, winadadebas, weril s, cnobas, amindis prognoz, anketas, gancxadebas, Jests, mimi kas da sxva saxis aramxatvrul i teqstis ni muSebs. meore j gufis azriT ki, profesor vl adimer sergias sityvebiT rom vTqvaT, „teqsti aris umaRl esi donis enobrivi sametyvel o erTeul i, romel sac aqvs sakuTari Tema, grafikul i saxe, struqturul i da semantikuri mTl ianoba, azrobrivi damTavrebul oba da sakomunikacio daniSnul eba“ (dval iZe 2009:35).

„komunikacia moicavs ara mar to mesijs (gzavnil s) da teqsts, aramed avtorsa da mkiTxvel s (addressser and addressee) Soris urTierTobas da agreTve, maT uSual o situaciur konteqsts. amdenad, igi aris interpersonal uri da urTierTdamokidebul i bunebis; agreTve, mas aqvs sazogadoebrivi datvirTva. diskursi unda axasiaTebdes ara mar to Cveul ebriv saubars da mis konteqsts, aramed weriT komunikaciebs mveral sa da mkiTxvel s Soris. aqedan gamomdinarea terminebi „literaturuli an naratuli diskursi“, „diskursis samyaro“ da sxva. Tavisi am farTo gagebiT, diskursi moicavs teqsts, magram terminebi „teqsti“ da „diskursi“ ar aris yovel Tvis advili gasarCevi erTmaneTisgan da xSirad sinonimuradac gamoiyeneba~ (dval iZe 2009:13).

social uri, kul turuli da ekonomikuri faqtorebis da axali saxis teqstebis arsebobam ganapiroba teqstis gansxvavebul i definiciebis arseboba. mraval ganmar tebaTagan naSromSi veyrdnobiT `teqstis-ganmar tebas, romel sac gvTavazoben vl adimer sergia, avTandil arabuli, rusudan enuqize. `teqsti aris enobrivi aqtivobis (Semoqmedebis) konkretuli Sedegi, dasrul ebul i Sinaarsobrivad da mTliani struqturuli ad. mizanmimarTuli sametyvel o, moqmedebis bol omde realizebul i mTlianoba.

teqstis arsebiti struqturuli niSnebia:

1. teqsts aqvs dasawyisi da dasasruli;
2. teqsts axasiaTebis Sinaarsobrivi mTlianoba, anu Sinaarsobrivi kavSiri mis cal keul monakveTebis Soris;
3. teqsts aqvs saerTo azri (SeiZleba teqstis mTel i saTqmeli s koncentracia erT frazaSi);
4. teqsts aqvs an SeiZleba hqondes saTauri;
5. teqsts aqvs struqturuli mTlianoba: sityvebi erTiandebi an winadadebebSi azrobriv monakveTebad (abzacebad), abzacebi _ teqstobrivi blokebad (paragrafebi, Tavebi, nawilebi);
6. teqsti enobrivi erTeul Ta arsebobis mTavar real ur garemos warmoadgens da maTi obieqturi Rirebul ebac swored teqstis farglebSia xel Sesaxebi~ (arabuli 2004:152).

lingvistebi [i. germani (Герман 1999), n. valgina (Валгина 2003), l. balaganina (Балаганина 2010)] teqstebze muSaobis probl emebis kvl evisas da mxatvrul teqstebze muSaobisas, gansakuTrebul mniSvel obas aniWeben interpretacias, roml is mTavari amocanaa teqstis, rogorc urTierTmoqmedi da urTierTganmapirobel i komponentebis, rTul i struqturul i sistemis gaazreba. es niSnavs literaturul i nawarmoebis axsnas, misi azris, ideis, koncefciiis wvdomas. iTvl eba, rom teqstidan maqsimal uri informaciis miReba saSual ebas iZl eva srul ad Cawvde ara marto avtoris Canafiqrs, aramed imasac, rac xSirad avtoris ganzraxvis sapispirodac arsebobs. A

mokl e moTxrobis teqstis interpretaciis meToduri aspeqtobis ganxil visas, i. germani Tvl is, rom `teqsti unda iyos ganxil ul i yovel gvari gare konteqstis gareSe- (Герман 1999:78). Cven viziarebT l. balaganinas mosazrebas, romel ic Tvl is, rom `TiToeul i mkiTxvel i teqstidan iRebs sxvadasxva mocul obis informaciis (azrobrivis, esTetikurs). interpretacias Tavis el fers sZens epogaTa cvl il eba. mxatvrul teqstSi aris sxvadasxva azrobrivi perspeqtivis aRmoCenis Sesazl ebl oba- (Балаганина 2010:95).

meCnieriTa kvl evis sagania teqstis kompoziciuri da Tematuri organizeba, xatovanebaTa sistema, TxrobiTi perspeqtivebi, sametyvel o stil i da sxva, roml ebic ganapirobebs teqstis xedvas, misi Semadgenel i erTeul ebis kvl evis safuZvel ze informaciis miRebas. Tanamedrove meTodikur TeoriaSi aqtual uri gaxda teqstis aRqmis, gagebisa da interpretaciis ZiriTadi maxasiaTebl ebis gansazRvra teqstobriv i kompetenciebis safuZvel ze.

teqstobriv i kompetencia, romel ic moiazreba, rogorc codnis, unarebis, Cvevebis, teqstobriv i aqtivobebis erTobl ioba, zogad saswavl o kompetencia daa miCneul i. moswavl eebSi teqstobriv i kompetenciis Camoyal ibebis sakiTxisadmi miZRvnil kvl evaSi t. koSeCkina aRniSnavs, rom `saskol o swavl ebis erT-erTi mizania moswavl eTa teqstobriv i kompetenciis ganvitarება, rogorc efeqturi saswavl o moRvaweobis piroba- (Кошечкина 2008:56).

saqarTvel os skol ebis axal i saswavl o gegma TiTqmis yvel a saganSi iTval iswinebs teqstze muSaobis misaRwev standartebis. magal iTad, qarTuli enisa da literaturis swavlebis mizania ganviTaros moswavl es sakuTari azris logikuri TanmimdevrobiT gamoTqmisa da sxvadasxva daniSnulebis weril obiti teqstebis Seqmnis unari. ucxour enasi swavlebis mesame (bol o) safexurze zepiri Tu weriti metyvel ebis unaris ganvitarebis mtavari wyaro teqstis kiTxva xdeba. misi saSual ebIT moswavl e enobrivi marags amdidrebs da swavl aSi ufro damoukidebel i xdeba. kl asebis matebis mixedvit izrdeba teqstebis moculoba da sirtulis done. moswavl eebis moeTxovebat avTenturi, sxvadasxva Janrisa Tu tipis, literaturuli Tu funqciuri teqstebis gageba da gaanalizeba.

erovnuli saswavl o gegma safexurebis mixedvit iTval iswinebs teqstebze muSaobis standartebis. magal iTad, meate kl asSi gacnobiTi kiTxvis dros moswavl e gamoTqvams varauds teqstis Sinaarsis Sesaxeb sxvadasxva elementis mosveliebit (saTauri, qvesaTauri, ilustracia, abzacebis dasawyisi, erT-erTi abzaci, gamoyofili sityebi). Seswavl iti kiTxvis dros moswavl e ecnoba teqsts; gamowvlil vit kiTxul obs mas: 1. cdil obs ucnobi sityebis, gamoTqmebis mniSvnelobis amocnobas nacnob verbalur (konteqsti, qarTulSi damkvidrebuli ucxouri sityebi, sityvis nacnobi fuZe, afiqsebi) da araverbalur (teqstis agebul eba, ilustraciebi, sxvadasxvagvari Srifti, brWyal ebi) elementebze dayrdnobiT; 2. ucnobi sityebisa da gamoTqmebis axsnas eZiebs mistvis misawdom resursebSi (saxel mZRvanel o, l eqsikoni, kompetenturi piri); 3. saWi roebis SemTxvevaSi xel meored kiTxul obs teqsts an mis cal keul nawilebs. Ziebiti (sel eqciuri) kiTxvis dros moswavl e Tval is gadavl ebIT amokrefs mistvis saWi ro informacias" (ixileT internetresursi № 43).

Tanamedrove didaqtikis mniSvnelovani mimarTul eba gaxda im codnisa da unarebis gansazRvra, romel Ta ganvitareba saerto mizans warmoadgens yvela enis swavl eba/swavl isaTvis, iqneba es msobl iuri ena da literatura, Tu qarTული, germanული, frangული, rusული ან ინგლისური როგორც მეორე ენა.

nebismeri tipis (mSobl iuri, aramSobl iuri) enis Seswavl isas, moswavl e erTi da igive amocanebis winaSe dgeba. moswavl es moeTxoveba daadginos, Tu ra struqturisa teqsti, ra Sinaarsis Semcvel ia, ra enobrivi maxasiaTebi ebi aqvs mas, ra tipis strategiebi unda gamoiyenos mis gasaazrebl ad da sxva. metic, aseTive enobrivi-komunikaciuri amocanebi dgas nebismer araenobrivi saganSi (iqneba es istoria, maTematika, fizika da sxva), roca saWiroa teqstebis gaazreba, Sedgena Tu auditoriis winaSe zepiri gamosvl a. sxvadasxva sagnis, magal iTad, geografiis 2010-2011 ww. saswavl o standartebis mixedviT, moswavl e mopovebul i informaciis safuZvel ze msjel obs msoflios enobrivi oj axebsa da jgufebis geografiis Sesaxeb; Sedegebs gamoxatavs gansxvavebul formatSi (teqsturi masalis transformacia rukaze, cxriliSi, sqemaze); analizebs teqstur informaciას, sxvadasxva tipis geografiul saSual ebebs da gansazRvრavs, rogor icvl eboda SerCeul i qveynis roli sxva qveynebTan mimarTebaSi; gamoTqvams varauds qveynis samomavl o perspeqtivebze (social ur-ekonomikuri da samxedropolitikuri potenciali). ase rom, enobrivi-komunikaciuri unarebi gamWoli xasiaTisaa da am unarebis daufl eba pirovnebas nebismeri sagnis aTvisebis procesSi swirdeba, gansakuTrebiT, integrirebul i swavl isas.

integrirebul i swavl eba gul isxmobs enebis swavl isas miRebul i gamocdil ebis urTierTdakavSirebas da SeZenil i gamocdil ebis gadatanis xel Sewyobas erTi enidan meoreSi. aseTi midgoma ganamtkicebs unarebs, amdidrebs gamocdil ebas da zrdis moswavl eTa da studentTa qmediTunarianobas. mis gansaxorciel ebl ad aucil ebel ia Seswavl il Tu Sesaswavl enebis Soris xidebis gabma. ase, magal iTad, ucxouri enis standartiT gaTval iswinebul i strategia - `moswavl e teqsts mTli anad wai kiTxavs, sxvadasxva simbol oTi moniSnavs mTavar sakiTxebs, meorexarixovan ideebს, sakvanZo sityebs- _ im unarTa ricxvs ganekutvneba, roml ebi c SeiZl eba efeqturad iqnes gamoyenebul i teqstis gaazrebi sas nebismer saganSi “..

saSual o skol is saswavl o procesze dakvirveba, romelic mimdinareobda qal aq baTumSi 2008-2010 wl ebSi cxadyofs, rom

winaaRmdegobaa saswavl o gegmis moTxovnebsa da moswavl eTa real ur codnasa da unarebs Soris. teqstebze muSaoba ZiriTadad xorciel deba enobrivi cikl is fargl ebSi. metyvel ebis ganviTareba xdeba viwro spesifikuri savarjiSoebiT, risi Sedegia moswavl eTa uunaroba sakuTari azri gadmoscen spontanuri teqstis formiT an aRiqvan saswavl o teqstebi da gamoxaton sakuTari damokidebul eba wakiTxul i teqstisadmi. zemoaRniSnul i vl indeba erovnul i gamocdebisTvis moswavl eTa damatebiTi mecadineobis aucil ebl obaSi.

kvI evis aqtual oba: 2008-2010 wl ebSi qal aq baTumSi umaRI esi skol is saswavl o procesze dakvirveba cxadyofs, rom teqstebis swavl eba/swavl a orientirebul ia enobrivi analizsa da zepirad daswavl aze. aRsaniSnavia, rom miuxedavad imisa, rom ucxouri enebis swavl eba/swavl is procesSi axal i meTodebi dainerga da bevr pedagogs didi warmatebetic aqvs mopovebul i, SesamCnevia studentTa teqstebze muSaobis dabal i done. winaswari daswavl is gareSe maT uWirT wakiTxul i teqstis samwuTiani zepiri gadmocemac ki, ver axerxeben weril obiTi teqstebis Sedgenas, garkveul probl emaze teqstebis moZiebas, daxarisxebas, teqstis anal izidan sinTezze gadasvl as.

ganaTI ebis zogad da umaRI es safexurze teqstebze orientirebul i swavl eba/swavl is procesze dakvirvebisas gamovl enil i winaaRmdegobebi da susti mxare Sedegia imisa, rom verc saSual o skol is moswavl e da verc umaRI esi saswavl ebl is studenti ver aRiqvams teqsts, rogorc saswavl o resurss konkretul i amocanis gadasawvyvetad da ar fl obs uSual od teqstebze orientirebul kompetenciebs.

umaRI es skol aSi Tormetwli anma gamocdil ebam, saerTaSoriso konferenciebSi monawil eobam, `evropis saganmanaTI ebl o struqturebis urTierTsewyobisTvis proeqt „Tuningis“ Sedegebis Seswavl am, saqarTvel osa da sazRvrgareTis, kerZod, stokhol mis, varSavis, bergenis universitetebisa da umaRI esi skol ebis gamocdil ebis gacnobam, ganapiroba sakvl evi TemiT dai ntereseba.

kvI evis mizani: umaRI es skol aSi, bakal avriatis safexurisTvis teqstebze orientirebul i kompetenciebis gansazRvra da maTi miRwevis gzebisa da saSual ebebis dadgena.

kvl evis amocanebi:

1. teqstis, rogorc saswavl o amocanis gadasawyveti ZiriTadi saswavl o resursis mniSvel obis gansazRvra da misi gamoyenebis arsebul i mdgomareobis Seswavl a.
2. umaRl es skol aSi, Bbakal avriatis safexurze, teqstis swavl eba/swavl is kompetenciebis Camoyal ibeba da maTi miRwevisaTvis saswavl o aqtivobebis SerCeva.
3. teqstebze orientirebul i kompetenciis miRweul i donis Sefaseba.
4. kvl evis Sedegebis Semowmeba.

kvl evis hipoTeza: teqstebze orientirebul i kompetenciebis Camoyal ibeba da maTi miRwevis gzebisa da saSual ebebis gansazRvra xel s Seuwyobs ucxouri enebis swavl eba/swavl is maRal xarixiani Sedegebis mi Rwevas.

kvl evis meTodebi: wyarobis anal izi, SedarebiTi anal izi, dakvirveba, gamocdil ebis Seswavl a, interviu, monacemebis damuSaveba, anketuri gamokiTxva, kvl eviTi narkvevi.

kvl evis meTodol ogia: kvl evis miznis miRwevisaTvis SemuSavda kvl eviTi strategia, romelic Sedgeba Semdegi komponentebisagan: raodenobrivi kvl eva, Tvisebrivi kvl eva. kvl evaSi gamoyenebul i meTodebi warmodgenilia Semdegi maxasiaTebis mi xedviT: sandooba, standartizacia, samizne j gufis SerCeva, fokusj gufebis CarTva, monacemTa damuSaveba, kvl evis etapebis dagegmva, mimdinareoba, Sedegebis anal izi.

kvl evis Sedegebis sandoobisTvis sociol ogiuri kvl evis, intervius Sedegebi warmodgenil iqna statistikuri cxril ebis, diagramebis saxiT. sociol ogiuri kvl evis, interviuebis da cxril ebis anal izis Sedegebi, marTebul obisTvis, rekomendaciebis sabol oo variantis SemuSavebamde gavacaniT Sesabamis j gufebis. maTi SeniSvnebi, winadadebebi, rCevebi gaTval iswinebul iqna.

kvl evis material ur-teqnikuri baza: SoTa rusTavel is saxel mwifo universitetis biblioteka, rsu-s ganaTlebis da mecnierebaTa fakul tetis biblioteka, batumis resurscentris biblioteka, ivane j avaxiSvil is saxel mwifo universitetis biblioteka, akaki wereTlis

saxel mwifo universitetis biblioteka, baTumis me-18 da me-7 sajaroskol ebis, baTumis inglisuri enis saswavo centri "ETI"-is sabiblioteko baza, internetresursebi.

kvlevis mecnieruli saxle: ganaTlebis didaktika Seivso ucxouri enebis swaveba/swavis procesi teqstebze muSaobis axali midgomebit, ganisazRvra teqstebze orientirebuli kompetenciebi, SerCeuli qna maTimi RwevisaTvis aucil ebeli saswavo aqtivobebi, formebi, metodebi, Sefasebis sistema.

kvlevis Teoriuli da praktikuli mnisvneloba: NnaSromSi ganxilulia qarTveli da ucxoeli lingvistebis mosazrebebi teqstis raobis, misi struqturuli maxasiaTlebis, analizis, gagebisa da daxarixebis sakiTxebis Sesaxeb. agreTve, mocemulia pedagogiuri, saswavo teqstis ganmsazRvrelis niSnebi. warmodgenilia saganmanaTleblo programaSi CarTuli teqstebze orientirebuli kompetenciebis CamonaTvali.

teqstebze orientirebuli kompetenciebis swaveba/swavis procesi arwerilia nimuSebis, sqemebis saxiT. mocemulia rekomendaciebi saswavo procesis organizebistvis. miRebuli Sedegebis gamoyeneba SesaZlebeli iqneba ucxouri enis swavebis procesi, rogorc saSualo, ise umaRles saswavebelSi. kvlevis Sedegebi daexmareba ucxouri enebis maswavebel ebs saswavo procesis dagegmvasi, swaveba/swavis warmatebuli Sedegis miRwevasi; studentebis _ seminarebis momzadebis damoukidebeli muSaobis xarixis amaRlebaSi.

dasacavad gasatani sakiTxebi:

- teqsti, rogorc saswavo resursi, uzrunvel yofs ganaTlebis sxvadasxva safexurze saswavo miznis Sesabamisi xarixiani swavis Sedegebis miRwevas;
- teqstebze orientirebuli kompetenciebis gansazRvra, maTi CarTva saswavo masalis SinaarsSi da asaxva teqstebze orientirebuli silabusSi, ganapirobebs miSaRwevi Sedegebis gacnobierebas, miznis sicxades, saswavo procesis gaaqtiurebasa da xarixis amaRlebas, rac xelS Seuwyobs saswavo amocanebis gadawyvetas. teqstebze orientirebuli

zogadi kompetenciebis miRweul i done gamosadegia sxvadasxva sagansa da sxvadasxva situaciaSi axal i codnis mi saRebad. dargobrivi (sagnobrivi) kompetenciebi specifikuria garkveul i dargisa da sagnisaTvis. teqstebze orientirebul i kompetenciebis swavl ebis organizaciis forme bia: l eqcia, aqtiuri l eqcia, vorkSopi, seminari, kvl eviTi seminari, praqtikul i seminari.

- saswavl o aqtivobebis SerCevis principebia: saswavl o mizanTan Sesabamisoba, teqstebze muSobisadmi interesis amaRI eba, teqstis gagebisa da teqstisadmi damokidebul ebis gamoxatvis unaris Camoyal ibeba. teqstebze orientirebul i kompetenciebis swavl eba/swavl is aqtivobebi saSual ebas aZl evs students gamoavl inos kompetenciis dauflebisatvis mzaoba, moaxdinos miRweul i Sedegebis demonstrireba.
- teqstebze orientirebul i kompetenciebis Sefasebis safuZvel ia kreditebis transferisa da dagrovebis evropul i sistema (ECTS). upiratesoba eniWeba ganmaviTarebel Sefasebas. Sefasebis forme bia: zepiri prezentacia, teqstis anal izi, eseis, Tezisis prezentacia, weril obiTi angariSis Sedgena, kvl eviTi statiis kritika, testireba, portfol io.

naSromis struqtura: naSromi Sedgeba Sesavl is, 3 Tavis, 6 paragrafis, daskvnebis, gamoyenebul i l iteraturis CamonaTval isa da danarTebisagan.

disertaciis mokle Sinaarsi: pirvel TavSi - „teqsti, rogorc saswavl o resursi“ - ganxil ul ia teqstis, rogorc saswavl o resursis, funqcia da ZiriTadi maxasiaTebel ebi, mocemul ia sxvadasxva dargis mecnierta mosazrebebi teqstis raobis Sesaxeb. dasabuTebul ia saswavl o amocanebis miznis mi saRwevi teqstis SerCevis mniSvel oba.

naSromSi warmodgenilia: saswavl o teqstis tipebi da saxeebi, ganxil ul ia mxatvrul i, oficial ur-saqmiani, SemoqmedebiTi, SemecnebiTi da pragmatul i teqstebis arsebiTi struqturul i niSnebi da swavl ebis meToduri aspektebi; teqstis aRqmis, gagebisa da interpretaciis ZiriTadi

maxasiaTebI ebi. teqsti ganxil ul ia, rogorc: 1. I lingvisturi obieqti; 2. informaciis gadacemis saSual eba; 3. axal i produqciis Seqmnis bazisi.

gaanal izebul ia saSual o da umaRI esi skol is doneze teqstis Seswavl is real uri viTareba, gamovl enil ia winaaRmdegobebi, romel Ta daZI eviSTvis saWi roa saTanado kompetenciis fl oba.

Mmeore TavSi _ „teqstebze orientirebul i kompetenciebi da maTi miRwevis saSual ebebi“ _ mocemul ia kompetenciis cnebaTan dakavSirebul i gansazRvrebepi, aRweril ia teqstobrivi kompetenciis xuTkompontiani paradigma, enobrivi pirovnebis formirebis procesi da teqstis aRqmisa da interpretaciis maxasiaTebI ebi; Camoyal ibebul ia kompetenciebis CamonaTval i bakal avriatis safexurisTvis; kompetenciis miRwevis principis mixedviT gamoyofil i da daxasiaTebul ia sxvadasxva saswavl o aqtivoba da strategia. naSromSi warmodgenil i dargobrivi da zogadi teqstobrivi kompetenciebis SerCeul i aqtivobebi xel s Seuwyobs students mi saRwevi Sedegis gacnobierebaSi, saswavl o procesSi aqtiurad Cabmasa da damouki debel i muSaobis gaumj obesebaSi.

amave TavSi ganxil ul ia teqstis gagebisaTvis aucil ebel i l okal uri da gl obal uri doneebi, sityvis gagebisa da Seswavl is sxvadasxva meTodi.

mocemul ia saqarTvel osa da sazRvargareTis saSual o da umaRI esi skol ebis saganmanaTl ebl o programaSi gaTval iswinebul i teqstobrivi kompetenciebis anal izi.

mniSvnel ovnad migvaCnia umaRI es skol aSi, profesional i pedagogis momzadebis fargl ebSi, teqstobrivi kompetenciis formirebis procesis fsiqol ogiur_pedagogiuri Semadgenel i aspeqtis gamovl ena.

mesame TavSi _ „miRweul i Sedegebis donis Sefaseba“ _ ganxil ul ia Sedegebis Sefasebis ori mimarTul eba: 1. studentis codnis Sefaseba ECTS sistemas mixedviT; mocemul ia teqstebze orientirebul i kompetenciebis Sefasebis formebi, rubrikebi, sqemebi; miTiTebul ia maTi gamoyenebis rekomendaciebi; 2. Sedegebis Semowmeba moxda eqsperimentis gziT. mocemul ia eqsperimentis programa, aRweril ia msvl el oba, gaanal izebul ia Sedegebi.

kvI eviS Sedegebi aRweril ia daskvnebsi.

Tavi I

teqsti, rogorc saswavl o resursi

\$1. teqsti, rogorc saswavl o miznis ganxorciel ebis

ZiriTadi resursi

1.1.1 teqsti, rogorc I ingvisturi kvl evis obieqti

Tanamedrove ganaTI ebis Taviserebas warmoadgens informaciis didi odenobIT dagroveba da intensiuri gadamuSaveba, rac studentisgan moiTxovs axal i midgomebiT muSaobas. Tanamedrove sazogadoebaSi swored informacia warmoadgens mTavar savaWro produqts, xol o informaciastan muSaobis unari _ qveynis strategiul resurss.

evropaSi saganmanaTI ebl o struqturebis urTierTsewyobis proeqt „TuningSi- aRniSnulia, rom `informaciis menejmentis kompetencia TiTqmis Tanabrad aRiqmeba yvel a dargobrivi jgufSi, rogorc literaturaSi saWiros informaciis moZiebis unari, informaciis pirvel ad da meorad wyaroebis Soris gansxvavebis unari, tradiciuli Tu el eqtronuli bibliotekis gamoyenebis unari, internetSi informaciis povnis unari- (gonzalesi 2008:78).

radgan sxvadasxva informacia, ZiriTadad, teqstis saxiTaa warmodgenili, Sesabamisad, saganmanaTI ebl o dawesebul ebebSi swavleba/swavlis procesi dakavSirebulia teqstTan. teqstis aris saswavl o miznis misaRwevi umTavresis resursi. erovnuli saswavl o gegmis Sesavali vkiTxuli obT: „maswavlebel ma aqcenti unda gaakeTos saxel mZRvanel oebSi mocemuli teqstebis, savarjisoebisa Tu ilustraciebis gamoyenebaze sagnobrivi standartebis Sedegebis misaRwevad- (internetresursi #6).

teqstis raobis sakiTxis Sesaxeb arsebobs sxvadasxva Sexeduleba. dRes teqsti, rogorc Seswavlis obieqti, ipyrobis sxvadasxva sferos specialista yuradRebas, romlebic ikvleven enis funqciur-komunikaciur, filologiur, pedagogiur mnisvnelobas. cnebaSi `teqsti“ xSirad moiazreba teqstis gramatika, stilistika, sintaqsi, lingvistika. teqstis mraval aspekturi bunebis gamoSeuzlebelia misi dayvana mxol od enobrivi kategoriande. ganmartebebi, rom teqstis aris `winadadebaze meti

erTeul i“, `winadadebebis Tanamdevroba“ da a. S. arasrul ia, radgan isini asaxaven teqstis wyobas, material ur struqturas, xolo misi eqstral ingvisturi maCvenebl ebi juradRebis gareSea datovebul i. ufro metic, `Tu gaviTval iswinebT teqstis Sinaarsobriv komponents, teqsti winadadebebisgan ki ar Sedgeba, aramed realizdeba maTSi“ (Валгина 2003:36).

teqsti agreTve ganisazRvrebA, rogorc `informaciuli sivrce“, `niSanTa Tanmimdevroba- da a. S. magaliTad, semiotikaSi `teqstSi- moiazreba nebismer niSanTa gaazrebul i Tanmimdevroba, komunikaciis nebismeri forma, maT Soris, cekvac da ritual ic. zogierTi mecneri Tvl is, rom „teqstis semiotikuri Teoria scdeba teqstis lingvistikis farglebs da izens universal ur xasiaTs- (kinwuraSvili 2008:35).

filologiSi, kerZod, enaTmecnierebaSi, teqstSi moiazreba, rogorc verbal ur (enobriv) niSanTa Tanmimdevroba. radgan teqstSi Caqsovil ia garkveuli azri, is Tavidanve aris komunikaciuri funqciis matarebel i. amitom, teqsti aris warmodgenili, rogorc komunikaciis erTeul i. rolan barti Tvl is: `teqsti sityvebis sworxazovani j aWvi araa, romelic erTaderT, garkveul Teologiur sazriss gamoxatavs, aramed mraval ganzomil ebiani sivrce, sadac erTmaneTs erwymian da epaeqrebian mwerilis gansxvavebul i tipebi, romel Tagan arc erTi ar warmoadgens amosavals: teqsti citatebisganaa moqsovili da aTasobit kul turul pirvel wyaroze migvitiTebS“ (Барт 2003:46).

poststruktural istTanasromebSi ki teqstis cneba scdeba literaturuli teqstis farglebs da gaigivebul ia adamiანis cnobierebasTan, rogorc misi fiqsaciis erTaderT WeSmarit Sesazlebl obasTan.

teqsti warmoadgens niSanTa erTeul ebis azrobrivad gaerTianebul Tanmimdevrobas, romlis Ziritadi Tvisებაa urTierTkavSiri da mTlianoba. Tvit sityva „teqsti- (lat. Textus) niSnavs qsovil s, naqsovs, kavSirs, SeerTebas. mnisvnel ovania davadginot, ra, rogor da ristvis erTiandeba da ukavSirdeba erTmaneTs. rolan barti wers: „teqsti niSnavs qsovil s; Tumca Tu aqamde am qsovil s fardad gebul obdnen, romlis miRma warmatebul ad Tu warumatebl ad imal eboda azri (WeSmariteba), Cven,

am qsovil ze l aparakisas, xazs vusvamT dabadebis da warmoebis Sesazl ebl obebs, risi meSveobiTac teqsti iqmneba, usasrul od iqsoveba mraval i Zafis gadaxl arTviT: am qsovil Si Cakargul i subieqti qreba, obobas msgavsad“ (Bapr 1994:127).

„teqtisa- da „diskursis- TiTqmis erTnair gansazRvrebas gvTavazobs d. kristal i „kembrij is enis encikl opediaSi- da j. riCardsi „l ongmenis gamoyenebiTi l ingvistikis l eqsikonSi-. isini teqsts ganixil aven, rogorc frazebis da winadadebebis Tanwyobas paragrafebad, xolo „diskursi- maTi Tematurobis rekonstruqciaa; „diskursul i anal izi- ki exeba imis kvlevas, Tu ra gramatikul i kategoriebiT gadmoica diskursis struqtura da riTi miirweva gamonaTqvamebs Soris kavSiri ama Tu im saxis diskursSi- (dval iZe 2009:12).

`teqtisa- da `diskursis- gansazRvrebisas, l ingvistTa j gufi orad gaiyo. erTni miicneven maT erTmaneTis sinonimad, meoreni ki – ara.

v. furcel aZe (1998) mij navs am or cnebas erTmaneTisgan: „teqsti“, umetes SemTxvevaSi, ixmareba weril obiTi warmonaqmnis, xolo „diskursi“_ zepiri dial oguri metyvel ebis aRsaniSnavad. „teqtis gamocal keveba umetesad „zepir-weril obiTi“ opoziciis fonze xdeba, magram zogj er igi iRebs mental ur_material izebul i mimarTul ebis saxes. aseT SemTxvevaSi „diskursi“ ganimarteba, rogorc enobrivi gamoTqmis aqti. „l iteraturul i diskursi“ niSnavs ara material izebul warmonaqmns, aramed mis material ur struqturas.

l ingvistebis erTi j gufi teqstad miicnevs erT sityvas, saTaurS, frazas, winadadebas, weril s, cnobas, amindis prognozS, anketas, gancxadebas, Jests, mimikas da sxva saxis aramxatvrul i teqtis nimuSebs. meore j gufis azriT ki, profesor vl adimer sergias sityvebiT rom vTqvaT, „teqsti aris umaRlesi donis enobrivi sametyvel o erTeul i, romel sac aqvs sakuTari Tema, grafikul i saxe, struqturul i da semantikuri mTli anoba, azrobrivi damTavrebul oba da sakomunikacio daniSnul eba- (dval iZe 2009:35).

„teqsti aris sametyvel o procesis dasrul ebul i warmonaqmni, weril obiTi dokumentis saxiT obieqtizirebul i, literaturul ad damuSavebul i am saxis dokumentis tipis mixedviT; es nawarmoebi Sedgeba saTaurisgan da rigi gansakuTrebul i (zefrazul i erTianobisgan), romelic gaerTianebul ia sxvadasxva saxis leqsikuri, gramatikul i, logikuri, stilisturi kavSiriT, romel sac aqvs gansazRvrul i mizanmi marTul eba da pragmatul i mizani - (Гальперин 1977:124).

„komunikacia moicavs ara mar to gzavnil s (mesij s) da teqsts, aramed, avtorsa da mkiTxvel s (addressser and addressee) Soris urTierTobas, maT uSual o situaciur konteqsts. amdenad igi aris interpersonal uri da urTierTdamokidebul i bunebis; agreTve mas aqvs sazogadoebrivi daniSnul eba. diskursi unda axasiaTebdes ara mar to Cveul ebriv saubars da mis konteqsts, aramed weriT komunikaciebs mweral sa da mkiTxvel s Soris. aqedan gamomdinarea terminebi _ `literaturul i an naratul i diskursi“, `diskursis samyaro“ da sxva. am farTo gagebiT diskursi moicavs teqsts, magram es terminebi „teqsti“ da „diskursi“ ar aris yovel Tvis advil i gasarCevi erTmaneTisgan da xSirad sinonimuradac gamoiyeneba- (dval iZe 2009:13).

robert de bogranma da vol fgang dresl erma (Beaugrande... 1981) Camoayal ibes komunikaciuri teqstis teqstual obis 7 maxasiaTebeli: kohezia, koherentul oba, ganzraxva, marTebul oba, informatul oba, situaciuroba, interteqstual oba. agreTve, maT gansazRvres teqstobrivi komunikaciis sami maregul irebel i principi: efeqtianoba, efeqturoba da Sesabamisoba.

pirveli standart i _ kohezia _ aris teqstis sintaqsuri mTli anoba. teqsts koheziurobas aniwebs leqsikuri da gramatikul i erTeulebis Sesabamisi kombinacia. hal ideim da hasanma (Halliday...1989) Camoayal ibes koheziis xuTi kategoria: miTiteba, Senacvl eba, el ipsi, kavSiri da leqsikuri kohezia. gTavazobT koheziis sxvadasxva kategoriis magal itebs.

a. *Wash six cooking apples. Put them into a fireproof dish.* (miTiteba)

b. *My knife is blunt. I have to get a sharper one.* (Senacvl eba)

c. *Did you see John? - Yes.* (el ipsi)

d. *They fought a battle. Afterwards, it snowed.* (kavSiri)

I eqsikuri koheziis magal iTebi a:

“There is a boy climbing the tree”

a. *The boy's going to fall if he does not take care.*

b. *The lad's going to fall if he does not take care.*

c. *The child's going to fall if he does not take care.*

d. *The idiot's going to fall if he does not take care.*

koherentul oba, anu teqstis azrobrivi mocul oba, komunikaciuri teqstis meore standartia. kohezia teqstis garegani mxarea, xol o koherentul oba ki _ mkiTxvel isa da teqstis urTierTqmedebis Sedegi. gasaTval iswinebel ia is garemoeba, rom koheziuri erTeul ebis ubral od arseboba ver mianiWebs teqsts koherentul obas. gTavazobT nimuSs teqstisa, romel ic aris koheziuri, magram ar aris koherentul i.

I bought a Ford. The car in which President Wilson rode down the Champs Elysees was black. Black English has been widely discussed. The discussions between the presidents ended last week. A week has seven days. Every day I feed my cat. Cats have four legs. (internetresursi №38)

amgvarad, teqsti unda iyos ara mxol od koheziuri, aramedMmasSi azric unda iyos Cadebul i. n. bal aganinas mixedviT, teqstobrivi kategoriebi (Sinaarsobrivi, struqturul i, funqciuri, komunikaciuri), roml ebic „arseb iTad gansxvavdeba erTmaneTisagan, erwymis erTmaneTs da warmoSobs erTian mTlianobas, romel ic ufro metia, vidre misi Semadgenel i el ementebis ubral o j ami“ (Балаганина 2010:90).

p. verdonki Tvl is, rom verbal ur-formal uri mniSvnel obebi _ teqstis semantikur-sintaqsuri gaformeba semantikisa da stilistikis sferoa, xol o konteqstobrivi teqstis pragmatul i intenciis diskursi miekuTvneba l ingvistur pragmatikas. A„aqedan gamomdinarea al baT isic, rom teqstis l ingvistisaTvis teqsti aris winadadebaTa azrobrivi erTobl iobiT dakavSirebul i enobrivi erTeul i, romel sac gaaCnia

kohezia da koherentul oba, dinamizmi da procesual oba; sadac yvel aferi pirdapir ar aris naTqvami, sadac pragmatul i intencia saZiebel ia da misi marTebul ad wvdomis SemTxvevaSi xdeba mxatvrul i xatis konstruireba, anu pragmatul i intenciis esTetizacia, rasac aramxatvrul i teqsti mokl ebul ia (Vardonk 2006:54).

komunikaciuri teqstis mesame standarti _ ganzraxva _ teqstis momxmarebel zea orientirebul i. teqstis Semqmnel s Cveul ebriv, mocemul i gegmis gamoyenebiT, surs mizans miaRwios (magal iTad, daarwmunos, instruqtaji gauwios, moiTxovos, informacia miawodos da a. S.). teqsti unda iyo misaRebi mkiTxvel istvis. man unda SeZl os xazebS Soris informaciis amokiTxva. am mxriv gasaTval iswinebel ia, romel i saxis teqstTan gvaqvs saqme. poeturi qmnil ebis gasagebad xazebS Soris informaciis amokiTxvas didi mniSvnel oba eniWebi, radgan poeturi nawarmoebis faseul obis erT-erTi maxasiaTebel ia azris mxatvrul i saSual ebebiT gadmocema, magram iuridiul kontraqtSi informacia maqsimal urad unda iyos teqstis zedapirze moqceul i.

informatul oba SedarebiTi xasiaTis kategoriaa. magal iTad, 1950-ian wl ebSi daweril i teqsti, romel ic im droisTvis miicneoda maRal i informatul obis Semcvel ad, dRevandel i gadasaxedidan SesaZl oa nakl ebinformatul i iyos. komunikaciuri teqstis Semdegi kategoriaa situaciuroba. teqsti unda iyos garkveul i social uri Tu pragmatul i konteqstis Sesabamisi. meSvide kategorias warmoadgens interteqstual oba_ teqstis kavSiri sxva teqstebTan.

cneba `teqsti` SeiZl eba gamoyenebul iqnes ara mxol od mTl iani literaturul i nawarmoebis, aramed mikroTemis, nawarmoebis Tavis, paragrafis an Sesavl is mimarTac.

teqstis TeoriaSi Zal zed mniSvnel ovania sakiTxi teqstis identurobis, kanonikurobis Sesaxeb, romel sac ikvl evs fil ol ogiis dargi _ teqstol ogia. teqstol ogia aris literaturaTmcodneobiTi discipl ina, romel ic kritikul ad Seiswavl is damwerl obis, literaturisa da folkl oris Zegl ebs maTi mecnierul i gamocemis mizniT. meoce saukunis 30-iani wl ebidan am terminis nacvl ad gamoiyeneba „teqstis kritika“.

amrigad, teqsti ganisazRvreba, rogorc „1. winadadebis, si tyvebis Tanmimdevroba, romel ic agebul ia mocemul i enis wesebis mixedviT da gvavdis raime cnobas; 2. avtoris daweril i an dabeWdil i dasrul ebul i mxatvrul i nawarmoebi (an misi fragmenti), istoriul i dokumenti da sxva; 3. Txzul eba (beWduri anawyobis ZiriTadi nawil i) suraTebis, naxazebis, formul ebis, Seni Svnebis, komentarebis gareSe; 4. musikal ur nawarmoebTa (mag., operis, romanis da sxv.) si tyvebi; 5. stamburi Srifti; 6. semi otikasa da l ingvistikaSi - niSanTa Tanamimdevroba (enis an niSanTa sxva sistemisa), romel ic qmnis mTl ianobas da gansakuTrebul i mecnierebis - teqstis l ingvistikis kvl evis sagans warmoadgens~ (encikl opedia 1985:707).

formis mixedviT, teqstebi SesaZl oa iyos weril obiTi an zepiri. orive maTgani unda iyos struqturul ad gamarTul i, Sinaganad gaazrebul i da mkiTxvel is an msmenel is aRqmaze mizanimarTul i. aris meTodebi, roml ebic ikvl even, ramdenad Seesabameba teqsti mocemul i codnis mqone recipients. teqstis marTebul i aRqmis ganmsazRvrel i ara mxol od teqstis enobrivi, grafikul i erTeul ebisa da saSual ebemis gagebaa, aramed recipientis zogadi codna, wina codna anu „komunikaciuri foni~, rasac efuZneba teqstis dekodireba. fonuri codna SesaZl oa iyos social uri, individual uri an kol eqtiuri saxis. `social uri codna sametyvel o aqtis yvel a monawil isaTvis aris saerTo. individual ur codnas mxol od dial ogis monawil eebi fl oben saubris dawyebamde. kol eqtiuri fonuri codna ki garkveul i kol eqtivis, erTi profesiis mqone xal xistvis aris saerTo~ (Шабеч 1989:311).

rogorc aRvni SneT, Cven viziarebT da veyrdnobiT vl adimer sergias, rusudan enuqiZis da avTandil arabul is „teqstis“ ganmartebas. `teqsti aris enobrivi aqtivobis (Semoqmedebis) konkretul i Sedegi, dasrul ebul i Sinaarsobrivad da mTl iani struqturul ad, mizanimarTul i sametyvel o, moqmedebis bol omde real izebul i mTl ianoba.

teqstis arsebiTi struqturul i niSnebia:

- teqsts aqvs dasawyisi da dasasrul i;
- teqsts axasiaTebS Sinaarsobrivi mTl ianoba, anu Sinaarsobrivi kavSiri mis cal keul monakveTebS Soris;

- teqsts aqvs saerTo azri (SeiZl eba teqstis mTel i saTqmel is koncentracia erT frazaSi);
- teqsts aqvs an SeiZl eba hqondes saTauri;
- teqsts aqvs struqturul i mTl ianoba: sityvebi erTiandebian winadadebebSi azrobriv monakveTebad (abzacebad). abzacebi _ teqstobriv bl okebad (paragrafebi, Tavebi, nawil ebi);
- teqsti enobriv erTeul Ta arsebobis mTavar real ur garemos warmoadgens da maTi obieqturi Rirebul ebac sworad teqstis fargl ebSia xel Sesaxebi- (arabul i 2004:252).

1.1.2 pedagogiuri teqsti

termini `pedagogiuri teqsti" pirvel ad gamoiyenes 1980-ian wl ebSi. saswavl o teqstis upirvel esi funqcia aris swavl eba. Sesabamisad, is unda Seicavdes iseT saSual ebebs, romel Ta meSveobiT xdeba moswavl is/studentis saqmi anobis motivireba, dagegmva da ganxorciel eba, rasac mi vyavarT saswavl o miznebis miRwevamde. I. mal cevas azriT, `saswavl o teqsti mraval funqciuria: 1. is Seicavs saswavl o informacias; 2. is aris zogadi da profesiul i codnis, kul turis matarebel i; 3. teqsti impl iciturad Seicavs saswavl o informaciis da kul turul i faseul obebis aTvisebis meTodebs- (Мальцева 1989:35).

pedagogiuri teqsti unda iyos Sedgenil i garkveul i pedagogiuri moTxovnebis Sesabamisad. `im codnis testireba, gakontrol eba, roml is reproducirebasac axdens teqsti, maswavl ebl is mier advil i mosaxerxebel i unda iyos- (Selander 1988:17).

saswavl o amocanebis miznis misaRwevi teqstis SerCevas gadamwyveti mniSvnel oba aqvs. sm SemTxvevaSi nebi smieri teqsti ar gamodgeba. teqstis Sinaarsi da stil i gansazRvravs im sametyvel o gamoxatul ebas, romel mac zustad, adekvaturad unda gamoxatos saTqmel i. Sinaarsi am SemTxvevaSi c formis (anu sametyvel o gamoxatul ebis) ganmapirobebel ia.

arsebul i viTarebis anal izisaTvis sayuradReboa I. Savi Svil is mosazreba, romel ic ambobs, rom „Cvens saskol o praqtikaSi axsnisas teqstebze muSaoba gamoricxul i rodia, magram maswavl ebl ebi upiratesad iyeneben ssgangebod Sedgenil teqstebs, rac uxvad Seicavs samizno

sityvebs formaTa Sedareba-Sepirispirebis xerxiT. aseTi teqstebi aramxatvrul ia, Raribi, xel ovnurad SeTxzul i. isini marjvea saTqmel is naTel sayofad, magram raki TviT teqsti mxatvrul i Tval sazrisiT mdarea, romel ime wesis nimuSad misi damaxsovreb a mizanSeuwonel ia“ (Savi Svil i 1983:45).

meoce saukunis 80–iani wl ebidan swavl is procesi ZiriTadad aris dakavSirebul i teqstebTan. tradiciul ad, teqsti ganxil eba, rogorc dakavSirebul i diskursi, romel ic warmodgenil ia saswavo saxel mZRvanel oebSi, Jurnal -gazeTebSi. es teqstobrivi forma warmoadgens swavl eba/swavl is central ur nawil s. Mmagram, gamomdinare iqidan, rom bol o sami aTwl eul is ganmavl obaSi, teqstisa da swavl eba/swavl is cnebebma ganicada transformacia, studentebis akademi uri ganviTarebis bunebac mniSvel ovnad Seicval a. kerZod, gaCnda Tanamedrove teqstis mraval gvare modal obis _ internetiT moZiebul i, nakl ebad dakavSirebul i teqstebis, dinami uri Setyobinebebis _ gagebis aucil ebl obac, ramac ganapiroba informaci ul -sakomunikacio teqnologi ebis danergva Tanamedrove saganmanaTl ebl o sistemaSi. swavl ebis procesi gamoyenebul i interaqtiul i teqstebi ambis gadmosacemad iyeneben sityvebis, gamosaxul ebebis da bgerebis kombinacias. am teqstebis kategorizacia umTavresad xdeba mediakomunikaci is tipis mixedvi T:

- kompi uteri – internetinformacia, prezentaciebi;
- beWduri media – dasuraTebul i wigni, Jurnal i, sainformacio wignebi;
- bgeriT i da vizual uri media – radio, tel evizia, video da DVD formati.

am Mmul timodal ur teqstebSi weril obi T nawil Tan erTad gvxd eba Jestebi, moZraobebi, uZravi an/da moZravi gamosaxul ebebi, sityvebi, bgeriT i da musikal uri efeqtebi.

ucxouri enebis Tanamedrove saswavo l iteraturaSi gvxd eba teqstebis aRmni Svel i Semdegi abreviaturebi: TALO, TAVI, TASP. TALO (Text as a linguistic object), anu teqsti, rogorc l ingvisturi obieqti, gamoiyeneba gramatikis gasamtkicebl ad da sityvieri maragis

gasamdidrebl ad. Ees teqstebi Sedgenil ia pedagogiuri miznebisTvis da SesaZl oa iyos avTenturi an `adaptirebul i", Seicavdes Sesaswavi enis konkretul el ementebsa da maxasiaTebis ebs. TAVI (Texts as a vehicle for information) _ teqsti, rogorc informaciis gadacemis saSual eba. am saxis teqstebSi gadmocemul i informacia ufro faseul ia, vidre TviT ena, romliTac is aris gadmocemul i. studentebis moeTxovebaT teqstis zogadi Sinaarsis gageba. es teqstebi SesaZl oa gamoyenebul iyos studentebisTvis raime movl enis gasacnobad an maTi interesis gazrdis saSual ebad. isini umTavresad avTenturia da komunikaciur midgomazea dafuZnebul i. TASP (Texts as springboard for production) da (Text as a Stimulus for Production) _ teqsti, rogorc produqciis Seqmnis bazisi an stimuli. Ees teqstebi warmoadgens baziss kiTxviTi an weriTi daval ebebisTvis (internetresursi #34).

teqnologiების განვითარებამ სათავე დაუდო ტანამედროვე სწავლების ახალ ფორმას – დისტანციურ სწავლებას. მის ფარგლებში გამოყენებული Self-Directed Learning Texts (სწავლების თვითმართვადი ტექსტები) სასწავლებელი ეხსიან როგორც, საკუთარი სწავლებაზე დასრულებული, სწავლების დროს სწავლების მასალის ინტენსივობა და მოახდინოს საკუთარი მიწვევის სეფაზა.

a. ბაბაილას მიქსედიტი, `სწავლებლის ტექსტი არის ტექსტობრივი აქტივობის_ სწავლების, სასწავლებლის ტექსტობრივი კომუნიკაციის ერთეული. სინაარსობრივი, ენობრივი და კომპოზიციური მიმართებით, დიდაქტიკური მიზნებისტვის ორგანიზებული ტექსტი არის სახელმწიფოს ერთიანი ინფორმაციული ველის ნაწილი, რომელიც მიზანმიმართულია ტექსტობრივი აქტივობის გამოყენებისთვის. ტექსტების საფუძველზე ხდება კოდის გადამამართვის დისციპლინები. ამასთანავე, მოცემული ეტაპზე განსაზღვრული უნარები (ასაკობრივი, ეროვნული და ა.შ.) ადამიანებს უნდა უზრუნველყოს სწავლის კონკრეტული უნარ-სწავლება (Бабайлова 1987:130).

g. ჯოფკოვა არნისნავს, რომ სასწავლებლის ტექსტის აკვს ფართო გეგმა და ერთიანად მოიცავს სახელმწიფოს მთლიან ტექსტურ მასალას (ტექსტები, სავარჯისობები, პრეზენტაცია). დიდი მნიშვნელობა აკვს ტექსტებისა და სავარჯისობების ურთიერთმიმართებას. ტექსტები გვამცნობენ ახალ ინფორმაციას, ამასთანავე, ახალი ენობრივი მოვლენების პრეზენტაციას და ამასთანავე, warmoadგენის სახის ვერტიკალური პრაქტიკული აქტივობებისტვის.

teqstebSi aucil ebl ad unda iyos asaxul i gakveTil is Tematika, ras, ZiriTadad, gansazRvravs savarj iSoebis arCevas da maT tipol ogias- (Жофкова 1999:5).

special ur l iteraturaSi dominirebs teqstis, rogorc saswavl o komunikaciis el ementis, sami sabazo saxe:

1. weril obiTi (beWduri) saxel mZRvanel os teqsti (internetresursi №33);
2. aral ingvisturi Sinaarsis weril obiTi (beWduri) teqsti – special uri samecniero-teqnikuri an zogad-samecniero xasiaTis; zogadi da profesiul i mimarTul ebis saswavl o teqstebi (Войтик 2004; Носонович 1999; M Morrow 1977; Taylor 1994; Heitler 2005);
3. maswavl ebl is mier zepiri an weril obiTi formiT Sedgenil i teqsti auditoriis winaSe warsadgenad (Ленец 1999; Носар 2002; Комина 2003, 2004; Черник 2002).

teqstebis safuZvel ze SeiZl eba ganviTardes komunikaciuri metyvel eba. saswavl o masal is gaazreba praqtikul ad iwyeba teqstidan, romel ic warmoadgens garkveul i sityebisa da struqturis dakvirvebis masal as. teqsti SesaZl oa miviCniOT savarj iSoTa sistemis erT-erT komponentad. aucil ebel ia meTodurad damuSavdes sawyisi teqstis kavSiri teqstis Semdeg mocemul aqtivobebTan, savarj iSoebTan (Митрофанова 1972:56).

saswavl o amocanis Sesatyvisi teqstebia: l iteraturul i da aral iteraturul i nawarmoebebi, mcire zomis fol kl orul i teqstebi, enis gasatexi, gamocanebi, andazebi, qarTul i da ucxouri sabavSvo kl asika, moTxrobepi, igav-arakebi, zRaprebi, l egendebi, moTxrobepi, l eqsebi, kl asikuri da Tanamedrove l iteratura, ucxouri l iteraturis Targmanebi, l itmcodneobis aspeqtebi, mimoxil viTi xasiaTis teqstebi, narkvevebi, sagazeTo statiebi, martivi proeqtebi, axsna-ganmar tebiTi xasiaTis teqstebi, angariSebi, samecniero-publ icisturi nawarmoebebi, sagazeTo statiebi, sxvadasxva periodis publ icistika, memuarabi, recenziabi, moxsenebebi, oqmebi, sainformacio angariSebi.

saswavl o teqstebi SeiZl eba moicavdes Semdeg Temebis: buneba, mogzauroba, Tavgadasaval i, fantastika, oj axi, Tanatol ebis cxovreba, SromiTi swavl eba, humanizmi, samSobl o, religia, zneobrivi magal iTebi, adami anuri urTierTobebi, samarTli anoba, sikeTe da boroteba, megobroba.

n. kirvalize (Kirvalidze 2008) gvTavazobs funqciuri teqstebis Semdeg tipebs: 1. arweriTi (descriptive); 2. TxrobiTi (narrative); 3. msjelobiTi (agumentative); 4. literaturuli (literary); 5. poeturi (poetic); 6. samecni ero (scientific); 7. didaqtikuri (didactic); 8. sasaubro (conversational).

„teqstebis nairsxeoba qmnis im aucil ebel Tematur garemos, romlis gacnobierebamac adami an unda moamzados cxovrebiseuli, profesiuli urTierTobisaTvis da, rac mTavaria, zneobrivi srul yofisaken swrafvisaTvis. saswavl o amocanebi iTval iswinebs gansxvavebuli teqstebis gagebis, arqmis, interpretaciis unar-cvevebis daufl ebas, teqstebis damoukideblad, sworad wakiTxvas, sakuTari damokidebul ebebis gamoxatvas, anal izs, informaciis mopovebasa da gamoyenebas, saWiroebis SemTxveaSi ki _ teqstebis Sedgenas” (ixil eT internetresursi №44).

a. arabulis mixedvit, `Tu adami anis sityvier samyaroSi arsebul o teqstebis did mraval feroznebas yvel aze zogadi Sinaarsobrivi stil isturi principebit davyofT, sami Ziritadi tipi gveqneba: mxatvruli, publicisturi da informaciuli. mxatvruli, publicisturi da informaciuli tipis teqstebis Soris garkveuli ierarqiaa: TiToeuli maTgani moicavs momdevnos niSnebs, magram momdevno ar moicavs (ar unda moicavdes) winamaval is niSnebs. ორც მთავარია, TiToeული მაTგან ისეტი სპეციფიკური ნიშნები გააჩნია, რაც საბოლოოდ განპირობებს მათი სარმოტყმო ამოცანისადმი დამოკიდებულებას; კერძოდ, mxatvrul teqstSi dominantia emociur-esTetikuri nisani (მოხიბვლია), publicistურ teqstSi wina planzea publikaze (auditoriaze) gonebrivi zegavl enis neba (დარწმუნება), xolo informaciული teqsti ამორივე Tval sazრისიT neutral uria, მაქსიმალურად არის დაკლილი მTყმელის ნებისა და

aqtivobisagan. misi funqcia mxol od informaciis miwodebaSi mdgomareobs- (arabul i 2004:47).

g. Jofkova (Жофкова 1999) saswavl o teqsteb yofs xasiaTis, Sinaarsis, formis da funqciis mixedviT. xasiaTi - samecniero, samecniero-popularul i, mxatvrul i; Sinaarsi _ aRweriT, TxrobiTi; forma - dialogi, monologi; funqcia _ xelovnurad Sedgenil i, adaptirebul i, original uri.

I. risi saswavl o teqsts ganixil avsor saxed _ komunikaciur da arakomunikaciur saswavl o teqstebad. `monologi, enobrivi niSnebis Tanmimdevroba, romelic warmoadgens erTian Setyobinebas da dialogi, romelic Seesabameba garkveul situacias, warmoadgenen komunikaciur saswavl o teqsteb. arasakomunikacio saswavl o teqsts warmoadgens enobrivi niSnebis wyoba (sityvebi, sityvaTSeTanxmebebi, winadadebebi), romel sac ar aqvs erTiani sakomunikacio funqcia an konkretul situaciasTan raime kavSiri- (Ries 1980:58).

`ra tipis teqstebi Sevarciot saswavl o miznistvis? `teqstis tipis Sercevisas unda gaviTval iswinot:

- nacnobia Tu ara moswavl isaTvis teqstis struqturul i niSnebi;
- Seesabameba Tu ara teqstis tipi im mizans, romelic davisaxet konkretul situaciaSi;
- ganavitarabs Tu ara teqsti im aucil ebel unar-cvevebs, romlebic students swirdeba;
- aris Tu ara dacul i balansi pragmatul da mxatvrul teqsteb Soris;
- pirvel wyaroa teqsti Tu adaptirebul i varianti da, adaptirebis SemTxvevaSi, Senarcunebul ia Tu ara Ziritadi el ementebi (Sinaarsi, Janri, struqtura da sxva)- (inasariZe 2006:25).

didi britaneTis 2010 wl is ganaTlebis erovnul i strategiebis anal izis Sedegad, davadgineT, rom, saswavl o teqstebis Semdegi tipebi gamoiyeneba: narativi _ Tavgadasaval i, misteria, mecniurul i fantastika, istoriul i mxatvrul i nawarmoebebi, Tanamedrove mxatvrul i nawarmoebebi, probl emis Semcveli moTxrobebi, dialogi, miTebi, legendebi, zRaprebi. aramxatvrul i teqstebi _ eqspozitorul i:

sadiskusio, axsna/ganmartebiTi, instruqciuli, damarwmunebeli, araqrnol ogiuri angariSi, angariSi, encikl opediuri statiebi, sajarogamosvl ebis, prezentaciebis dros warmotqmuli sityva, sajarodokumentaciis nimuSebi, beWduri media, internetresursebi, almanaxebi, axali ambebi, biografiebi, samecniero statiebi, axsna-ganmartebebi, istoriul-politikuri analizi. aramxatvruli (funqciuri) teqstebi _ ganrigebi, rukebi, diagramebi, el eqtronuli monacemebi. poezia _ TeTri l eqsi, vizualuri (konkretuli, figuruli) l eqsi, struqturirebuli poemebi.

Jimburki (Burke 2003:57) saswalo teqstებს yofs oTx kategoriad: 1. funqciuri/eqspozitoruli; 2. narativi; 3. dramati; 4. poetური.

teqstebze orientirebuli swal eba/swal a damokidebulia teqtis Janrze, struqturasa da xarisxe. didi mniSveloba aqvs, saswalo teqtis warmoadgens Txrobas (narativs), eqspozitorulia Tu orives kombinaciaa (Sereuli tipis); Sereuli tipis teqstებს aqvs rogorc Txrobiti, aseve eqspozitoruli teqtis nisnebi. amis Tval sacino magaliTia biografiebi. erTi teqtis Sesazloa moicavdes ramdenime teqtis tips. magaliTad, rodesac TxrobaSi CarTulia dRiurebis, werilebis, el eqtronuli mimowaris formatis teqstebi.

rogorc arvnisneT, teqtis Ziritadi mizania informaciis gadmocema. sxvadasxva tipis teqtis sxvadasxva informacias arwers. narativi Sedarebit advili gasagebia. amitomac swal ebis sawyis etapze, umTavresad, naratiuli nawarmoebebi gamoiyeneba. swal ebis maral safexurze gadasvl asTan erTad, matul obs eqspozitoruli (sainformacio) saxis teqstების gamoyenebis sixSire da moculoba. eqspozitoruli teqstebi (sagazeTo an encikl opediuri statiebi) xsnis raime movlenis moqmedebis prinsips an obieqtis zogadi qcevis arss. sxvadasxva sagnis saxel mZRvanel oSi mrawl ad gv xvdeba eqspozitoruli tipis teqstების gamoyenebis magaliTebi.

Jimburki saswalo teqstებს yofs Semdeg tipebad: „1. teqstebi, Sedgenili informaciis miwodebis mizniT: abstraqti, yovelwliuri angariSi, biuletენი, bibliografia, broSura, katalogi, reziume, fl aeri, wignis indeqsi, gancxadeba, instruqcia, ruka, menu, oqmi, nekrologi,

konspekti, recepti, ganrigi, statistika, wignis sarcevi. 2 teqstebi, Sedgenili mkiTxvel is dasarwmunebl ad: rekl ama, al egoria, wignis anotacia (gamomceml is rekl ama), pamfl eti, reziume, mimoxil va, l ozungi. 3. teqstebi, Sedgenili raimes asaxsnel ad: weril obiTi Cveneba, konstitucia, kontraqti, dRiuri, l eqsikonis Sesavali, direqtiva (miTiTeba), kanoni, memorandumi, memuari, Sefasebis rubrika, wesi, saskol o daval eba, xel Sekrul eba. 4. Sereuli tipis teqstebi: avtobiografia, biografia, bizneswerili, Carti, samotivacio werili, diagrama, dial ogi, el eqtronuli werili, esei, programa, igav-araki, zRapari, fol kl oruli nawarmoebi, hiperteqsti, il ustraciebi, sia, monol ogi, miTi, sagazeTostatia, piradi werili, piesa. 5. sxvasaxis: grafiti, testi" (Burke 2003:36).

teqsti aigeba garkveuli struqturis mixedviT. masSi SesaZl oaiyos moyvanili erTze meti argumenti da Semdeg aqcenti gakeTdes erTi romel ime argumentis sasargebl od. aseTi tipis teqstebi ufro axdens zegavl enas mkiTxvel ze, vidre teqstis is struqtura, romelic or arguments gvTavazobs, magram arc erTis mxardamWer pozicias ar aviTarebs. rasakvirvel ia, damxmare detal ebis Sinaarsi da xarisxic zegavl enas axdens studentis cnobierebaze. studentebisTvis informacia ufro metad damaj erebel ia, Tu is moicavs cxrilebs, diagramebs, konkretul magal itebs. studentisTvis mniSvnel ovania miwodebuli informaciis sandooba. internetidan, Jurnal -gazeTebidan mopovebuli informaciisagan gansxvavebiT, saxel mZRvanel odan miRebuli informacia mkiTxvel is mier aRiqmeba, rogorc Tavistavad sando. teqstis sandoobas ganapirobebs mowodebuli informaciis miukerZoebloba, obieqturoba da avtoris kompetenturoba. damaj erebl obasTan erTad, saswavo teqstis xarisxs ganapirobebs, agreTve, misi aRqmadobis xarisxic. teqstis gagebis sirTule aferxebsenis swavl ebas/swavl as.

sxvadasxva tipis teqsts gansxvavebuli struqtura aqvs. Tu studentebi teqstis struqturis el ementebis, anu teqstSi informaciis organizebis wess (mag., qronol ogiuri struqtura - Sesarul ebeli daval ebebis sia; sivrculi struqtura - geografiuli adgil ebis dasaxel eba; kriteriუმებზე აგებული struqtura - erTi probl emis sxvadasxva aspektis aRwera; induqciuri struqtura - faqtebis aRwera da

daskvnis gakeTeba; deduqciuri struqtura – kanonzomierebis warmocena da misi damadasturebeli magaliTebis Cveneba; SepirispirebiTi struqtura – pozitiuri da negatiuri aspeqtების, upiratesobების და nakl ovaneების aRwera; samnawiliani struqtura – faqti/probl emა, მიზეზი, probl emის გადაWრის გზის aRwera და სხვა) xvდებიან და გაივლიან, ამიტ გარკვეულ ინფორმაციას ვინაშნ მიიღებენ, რაც ვაკითხულის გაცემაში დაეხმარება. Tu studentებმა იციან, რომ სატური ზირიტად მტავარ ავრს გამოვლენ, ვესატაუბები უფრო კონკრეტულ საკითხებს ეხება, გრაფიკები და დიაგრამები კი სდარებიT მონაცემებს ასახავს, მაშინ ისინი უფრო დამაჯერებელი იყვენენ ტეგსტი ორიენტირებას. Tu ტეგსტებზე მუშაობის საწყის ეტაპზე ლეკორი სტრუქტურულ ელემენტებზე დაყრდნობით რაც შეიძლება მეტი ინფორმაციის მოზიებას იტოვოს, მაშინ სტუდენტს ტეგსტის სინარსზე სდარებიT სრული ვარმოცენა ეკმნება და შემდგომში ტეგსტის მტავარ იდეას უკეტ აცნობიერებს.

ეკსპოზიტორული, ანგარიში/aRვრიტი ტიპის ტეგსტებში ზირიტად გვხვდება სანის ან მოვლენის aRვრა, კლასიფიკაცია. ის მოიცავს შემდეგ ელემენტებს:

1. ტერმინი _ ცნება, რომელიც უნდა განმარტოს;
2. დაჯგუფება _ კატეგორიზაცია;
3. მაქსიატები _ მოცემული მოვლენის სხვა მოვლენებისგან განსახვებელი ნიშნები.

ტეგსტის სტრუქტურის ცოდნა აუცილებელია ინფორმაციის შესამებისთვის. როგორც ვხედავთ, ნებისმიერი ტეგსტი გარკვეულ სტრუქტურას ეფუძნება. შესამების დროს, რაც უფრო უკეტ გვაყვს გაცნობიერებულ შესამებელ ტეგსტის სტრუქტურა, მით უფრო ეფეტურად გავანალიზებთ მას. `მაგალიტისთვის, ვარმოცენებ, რომ განათლების ტემაზე გამოცემულ ჟურნალში უნდა ვაკითხოთ სტატია კლასიციპლინის დამყარების ეფეტურ მეტოდეზე. სანამ სტატიის კითხვას დავიწყებთ, უკვე ვიციT, რომ მას, სავარაუდოდ, გარკვეული სტრუქტურა ეკნება. ალბათ, დავიწყებთ შესამის, რომელიც ახსნილი იყნება, Tu რატომასასარგებლო კლასიციპლინის დამყარების ეფეტური მეტოდეები; შემდეგ მოხვება გარკვეული ტეგსტი იმის შესახებ, Tu რა გაკეტდა ამ მმართველებიT ვარსულში და რომელი მეტოდეები მიაჩნია ავტორს ყველაზე სასარგებლოდ. სტატია, სავარაუდოდ, გარკვეული

Semaj amebel i winadadebebiT dasrul deba. teqstis struqturis saTanado gaazreba studentebs exmareba strategiul ad dagegmon Sej amebis procesi da Tavidanve gansazRvron, teqstis romel nawils miaqceven met yuradRebas. kvle ebebi adasturebs, rom moswavl eebi ufro kargad aanal izeben teqsts, roca gaazrebul i aqvT Sesaj amebel i teqstis struqtura- (marzano 2009:36).

mxatvrul i da aramxatvrul i teqstebi gansxvavdeba TavianTi tipol ogiit. mxatvrul i teqsti iqmneba asociaciur-xatovani azrovnebis kanonebiT, aramxatvrul i ki – l ogikuri azrovnebis kanonebiT. mxatvrul teqstSi cxovrebiseul i masala gardaiqmneba avtoris mier danaxul `mikrosamyarod-. amitom, mxatvrul teqstSi cxovrebiseul i suraTebis aRweris miRma yovel Tvis moiazreba qveteqsti, interpretacia, `meoradi real oba-. a. arabulis mosazrebiT, `teqstis fenomeni, gansakuTrebiT, mxatvrul i teqstisa, mdgomareobs masSi asaxul i azrebisa da ideebis amouwurav bunebaSi: teqstis yovel i wakiTxva afarToebs gagebis sferos. teqsti axdens misi ideebis sinTezs da mas axal , original ur idead aqcevs. mxatvrul isagan gansxvavebiT, aramxatvrul i teqsti, rogorc wesi, erTganzomilebiani da erTgegmiانيا, masSi asaxul i real oba ki _ namdvili da obieqturi. mxatvrul i nawarmoebi aris rTuli struqtura, romlis Semadgeneli nawilebi urTierTganpirobepul ia. nawarmoebSi asaxul ma movlenam SeiZleba imisagan gansxvavebul i saxe miRos, rac nawarmoebis gareT, obieqtur real obaSi, aqvs. amitom nawarmoebi SeiZleba gavigoT orgvarad: 1. Eempiriul ad, anu eqspl iciturad – pirdapir naTqvamad; 2. metaforul ad – cxovrebis kanonzomierebebis aRwera Sefarul i (nagul isxmevi) informaciis saxiT. mxatvrul i teqsti, rogorc sityvis xel ovneba, airekl avs cxovrebas Tavisi winaaRmdogobebiTa da sirTuleebiT, gamoirCeva ideaTa, msofi mxedvel obaTa da estetikur gancdaTa mraval ferovnebiT; literaturis swavlebis procesma xeli unda Seuwyos da erTgvari biZgi misces TiToeul pirovnebaSi arsebul i unikal ur-individual uri da Semoqmedebiti potencialis gamovlenas- (arabuli 2004:50).

gTavazobT mcire mocul obis moTxrobis Ziritad struqturul - kompoziciur nisnebs, romlebic sxvadasxva modifikaciit gvaxvdeba

nawarmoebebsi: 1. mocul oba; 2. moqmedebis uSual o Sekvra (situaciaSi swrafi Cabma); 3. mou odnel i dasasrul i (an kul minacia); 4. Sinaarsis simWidrove; 5. Cveul ebrivi adamiaris perspeqtividan danaxul i mniSvnel ovani movl enis aRwera. teqstis agebis ZiriTad komponentebs miekuTvneba komunikaciis, drois perspeqtivis (moqmedebis kontiniumi, retrospeqtiva), TxrobiTi perspeqtivis, semantikuri donis (simbolika, izotopia da sxva) da stil isturi donis (lingvistil isturi movl enebi) komponentebi.

studentze orientirebul saganmanaTl ebl o procesSi unda Seiqmna iseti saswalo garemo, sadac students eqneba saSual eba, pirovnul i gamocdil ebis safuzvel ze gaiaros da Seafasos mxatvrul teqstebSi asaxul i probl emebi. mxatvrul da aramxatvrul teqstebs adamiaris pirovnul , emociur da intel eqtual ur sferoebze zegavl enis moxdenis unari aqvT. aramxatvrul i teqstebi komunikaciur-informaciul i saxisaa. maTsi xatovaneba araa mTavari mniSvnel obis mqone, aramed informaciis gadacemis (axsnis) saSual ebaa. mxatvrul i teqstebi _ komunikaciur-etetikuri saxisaa. mxatvrul i teqsti igeba metyvel ebis xatovan- asociaciur bazisze da Sesabamisad, xatovaneba warmoadgens mxatvrul i teqstis ZiriTad ganmsazRvrel s.

poezias, rogorc saswalo resurss, aqvs mraval i mizani. magal iTad, poeturi nawarmoebi SeiZl eba iyos figrebis aRmZvrel i, informaciis Semcveli, ambis gadmomcemi an gasarTobi. swavl eba/swavl is mxriv, poeturi nawarmoebebi jgufdeba Temis, struqturis, formisa da enobrivi Taviseburebebis gaTval iswinebit. Tematurad poeturi nawarmoebebi iyofa Sinaarsisa da sagnis mixedvit. struqturul ad poezia mraval ferovania. is Sesal oa iyos mkafio teqstobrivi struqturis mqone an vizual ur-grafikul bazisze agebul i. magal iTad, postsimbol isturi krizisis periodSi warmoisva grafikul i poezia. dadaistebi, akmeistebi, imajinistebi da sxvebi Tu nebismier sityvaTSexamebasa da spontanurobas aniWebdnen mTavar mniSvnel obas, grafikosebma mTl ianad uaryves teqstis, rogorc aseTis, daniSnul eba da aqcenti mTl ianad formiseul koncefciaze gadaitanes. figurul leqss aseve uwodeben kal igrans. kal igrami (ori terminis - „kal igrafia- da „ideograma- - Serwyma) _

l eqsi, roml is grafikul i wyoba furcel ze qmnis naxatis formas. naxatis forma xSir SemTxvevaSi teqstis siuJetTan aris dakavSirebul i, magram zogj er misi sapirispirocaa.

saswavl o teqstis special uri organizaciis meSveobiT SesaZl oa zegavl enis moxdena pirovnebis gonebaze, grZnobebze, emoci ebze, maTi zogadi da informaciul i kul turis formireba. T. dridze aRniSnavs, rom `teqstebis meSveobiT moswavl e eziareba codnas, social ur faseul obebs, normebs da adamianebs mier praqtikul i Tu Teoriul i moRvaweobis Sedegad dagrovil sxvadasxva informacias, rac aucil ebel ia Tanaziari social uri aqtivobisTvis. mniSvnel ovania, gaxdeba Tu ara mocemul i codna pirovnebis mier Camoyal ibebul i samyaros erTiani suraTis Semadgenel i nawil i da ra adgil s miuÇens is cal keul teqstebs samyaros Sesaxeb misi codnisa da warmodgenebis sistemaSi~ (Дридзе 1984:240).

teqstTan mimarTebaSi sxvadasxva probl emebis kvl evebidan gamovyofT i. germanis mosazrebas, romel ic teqsts ganxil avs, rogorc `azris warmoSobis sinergetikul process, gansakuTrebi T, interpretaciis dros~ (Герман 1999:105). sinergetika aris mecniereba, romel ic swavl obs nairgvari sistemebis (structurebis) warmoqmnis, TviTSenarcunebis, TviTorganizaciis, mdgradobisa da daSl is procesebs, maTematikuri fizikisa da e.w. „formal uri teqnologi ebis“ meTodebis gamoyenebis safuZvel ze. sinergetikul i midgoma, aseve, gamoiyeneba iseTi rTul i da arastruqturirebul i sistemis Sesaswavl ad, rogoricaa sainformacio sivrce.

Carl z templ i gvTavazobs discipl inarul gansxvavebebs sxvadasxva special obebs Soris. kerZod, humanitarul i discipl inebis fargl ebSi moiazreba didi raodenobis teqstebis interpretacia; midrekil ebaa, rom yvel aferi teqstad ganxil ebodes. l ingvistebis erTi nawil i Tvl is, rom arsebobs teqstis mxol od erTi swori interpretacia (dogmatizmi), meore nawil i ki fiqrobs, rom araviTari obieqturoba ar arsebobs, yvel aferi interpretaciis saqmea da yovel i cal keul i interpretacia iseve kargia, rogorc nebismieri sxva (rel ativizmi). sazogadoebrivi mecnierebani ikvl even sazogadoebriv probl emebis. sabunebismetyvel o mecnierebebSi

gamokveTilia tendencia, romlis mixedviT araferi ar eqvemdebareba interpretacias, rom yvel aferi obieqturad arsebobs. miuxedavad gansxvavebebisa, maT Soris aris disciplinaruli msgavseba. kerZod, yvela disciplina svams da ikvl evs probl emas; ayalibebs hipotezas da ezebs mis damamtkicebel sabuTs, Seiswavis sawinaaRmdago varaudis damamtkicebel monacemebis, msjel obs da dasabutebidan daskvamde midis- (templi 2007:6). yvela zemoT moyvanili saqmianoba gulisxmobs teqstebTan muSaobas.

I ingvistur-metodikuri azrovnebis ganvitarebam logikurad migviyvana saswalo masalis struqturuli sqemebis, si tyvatSetanxmebebisa da winadadebebis gamoyenebidan konteqstobrivi informaciis gamoyenebis aucileblobamde. migvacnia, rom aseTi midgoma mizansewonilia rogorc saswalo resursis miwodebis Tval sazrisiT, agreTve swavis Sedegebis Sefasebis drosac. studentebis codnis kontrol i mizansewonilia xorciel debodes teqstebze orientirebuli daval ebebis gamoyenebis saSual ebit.

amrigad, saswalo praqtikis, saswalo gegmis motxovnebis da mecnier-mkvl evarTa mosazrebit, teqsti aRiarebulia saswalo miznis ganxorciel ebis Ziritad resursad.

\$2. teqstis Seswavis arsebuli vitareba ganaTlebis saSualo da umaRles safexurze

1.2.1 teqstze muSaobis standartebi swal ebis saSualo safexurze

teqstis Seswavis mdgomareobis gasacnobad SevarCiet ganaTlebis ori safexuri – saSualo da umaRlesi. amgvარი midgomis mizania gairkves _ codnisa da unaris ra doniT modis studenti umaRles saswalebel Si; ramdenad Seesabameba mis mier miRweuli Sedegi standartebis motxovnebs; ra donidan unda daiwyos muSaoba teqstebze umaRles skol aSi.

ramdenadac umaRlesi skol is winapiroba Ziritadad saSualo safexuria (umaRlesi profesiული skola Cveni kvl evis procesSi axali

Camoyal ibebul ia da j erj erobiT misi saswavl o gegma gamocdisa da damuSavebis procesSia), orientacia aviReT teqstebze muSaobasTan dakavSirebiT saSual o skol is saswavl o gegmebSi ganfenil i moTxovnebis anal izze.

ukanasknel wl ebSi, saskol o programisa da Sefasebis sistemaSi momxdari cvl il ebis gamo, wigni erebisadmi interesi ufros kl asebsi gazarada. moswavl eTa saerTasoris Sefasebis programis (PISA) kvl evis procesSi, romelic ZiriTadad „ekonomikuri TanamSroml obisa da ganvitarebis organizaciis- wevr qveynebsi tardeboda, 15 wl is mozardebis wigni erebis done momdeboda. Catarebul ma kvl ebebma gviCvena, rom moswavl eTa umravlesoba teqstis met-naklebad mnisvnelovani monakvetebis gansazRvrisas ucxo teqstSi sxvadasxvavari informaciis moZiebis da misi gaertianebisas dabrkolebebs awydeboda. informaciis amokrefa teqstis saTauridan da struqturis el ementebidan, ZiriTadi ideis povna, Sedarebebis gakeTeba, garkveuli masalis interpretireba, teqstis Sefaseba da efeqturi daskvnis gakeTeba bevrs gauWirda- (makdonaldi 2004:28).

saSual o skol aSi kiTxvisa da weris swavleba ZiriTadad mSobl iuri da ucxouri enebiT Semoifargleba da literaturuli formis atvisebamdea dayvanili, gacnobierebuli kiTxvis Sinaarsobrivi analizi da strategiebi yuradRebis miRma rCeba. amavdroulad, sxvadi disciplinebi moswavleebis uwindeburad uxdebat wigni erebis unaris gamoyeneba specialuri teqstebis masalaze, romelTa Sinaarsi da struqtura, l eqsikuri erTeulebi swavlebis procesSi ufro rTuldeba.

saqarTvelos erovnuli saswavo gegmis mixedvit, sagnobrivi mimarTulebis standartSi mocemuli sakiTxebi, romlebic l eqsikologია _ morfologია _ sintaqsis sakiTxebis moicavs, moswavles unda miwodebodes teqstTan mimarTebsi, teqstidan gamomdinare. standart saxlavs programis Sinaarsi, romelze dayrdnobiTac masSi mocemuli Sedegebis miRvevaa Sesazlebeli. programis SinaarsSi gawerilia konkretuli sakiTxebi (masala) sagnobrivi mimarTulebis _ enis (informaciis gageba, analizi da Sefaseba), ritorikisa (socialuri

interaqcia) da literaturis (mxatvruli teqstis gageba da TviTgamoxatva) mixedviT.

ganvixil oT sxvadasxva sagnis saswavl o gegmebSi asaxuli teqstis swavl eba/swavl asTan dakavSirebul moTxovnebi.

2010-2011 wl ebis qarTuli enisa da literaturis saswavl o gegmis mixedviT, swavl ebis mizans warmoadgens saazrovno moqmedebaTa (analizi, Sedareba, ganzogadeba) ganvitareba enobriv (teqstobriv) monacemTa safuZvelze; funqciurad da Sinaarsobrivad mraval ferovani teqstebis Seswavlisa da gaazrebis unaris Camoyalibebe; teqstebTan SemoqmedebiT (Tavisufali) damokidebul ebis gamomuSaveba; teqstis analizi unaris Camoyalibebe; teqstis agebis kanonzomierebis gaTvaliswinebit teqstis Seqmna; sxvadasxva tipis, stilisa da Janris teqstebis analizi da Seqmnis unaris gamomuSaveba (ixileT internetresursi #22).

moswavl em unda gamoiyenos kiTxvis Ziritadi strategiebi, raTa SeZlos teqstis Serceva, masSi sasurveli informaciis damoukidebl admozieba, kritikuli kiTxva, gramatikuli, statikuri da konteqstobriv monacemebis gamoyeneba teqstis Rmad wvdomis miznit, specialuri saZiebl ebisa da leqsikonebis gamoyeneba, teqstebis swrafi da diferencirebuli kiTxva, miRebuli informaciis damuSaveba, monacemTa analizi da daskvnebis gamotana.

ucxouri enis Semsawl elTaTvis gansazRvruli kiTxvis kompetenciebi sam safexurad davyavit: sawyisi, saSualo da marali done.

sawyisi done mocavs: anbanis yvela asos cnoba da swori warmoTqma; fonemuri unar-cvevebis floba; martivi werilobiti instruqciebis gageba; raodenobiti da rigobiti ricxvebis cnoba; xSirad gamoyenebadi sityvebis cnoba; diax/ara pasuxebiT teqstis Sesaxeb informaciis gagebis demonstrireba; sabaziso akademiuri leqsikonis codna; droisa da Tanmimdevrobis mimaniSnebeli sityvebis cnoba; sinonimebisa da antonimebis cnoba; martivi leqsikis ganzogadeba axal konteqstSi; Txrobiti teqstis dasawyisisa da dasasrulis cnoba; sabaziso faqtobriv da sainformacio xasiaTis SekiTxvebze (vin? ra? sad? rodis? rogor?) pasuxis gacema; inglisuri enis winadadebis

struqturis cnoba; martivi teqstis dekodireba (gaSi frva); teqstis xmamaRal i kiTxvis dros TviTkoreqtireba; mTavari sityvebis gamoyenebiT gamartivebuli teqstidan informaciis miReba; zmnis droebis cnoba; martivi TxrobiTi da aRweriTi teqstebis gagebis demonstrireba; ambis gadmocema martivi sityvebis, frazebis da winadadebebis gamoyenebiT.

saswavi amocanis gadasawyvetad gamoiyeneba rogorc literaturuli, aseve aral literaturuli/informaciuli teqstebi.

SedarebisTvis, amerikis SeerTebuli Statebis ganaTlebis sistemis analizi mixedvit, teqstebze orientirebuli swaveba/swavis procesi moicavs: bgerebisa da asoebis dakavSirebas; martivi teqstebis kiTxvasa da gagebas; kiTxvis martivi strategiebis floras; sabavSvo literaturis kiTxvasa da gagebas; teqstis nawilebis dakavSirebas erTmaneTTan da daskvnebis gakeTebas; martivi literaturuli terminebis floras. saswavi teqstis saxeebia: ilustrirebuli wigni, novelebi (moTxrobebi), mitები და legendები, poezia _ balada, simReris teqstebi, erTmoqmedebiani piesebi, leqsebi.

kiTxvis kompetenciis sasualo donis moTxovnebia: teqstSi zmnis aqtiuri და pasiuri gvaris garCeva; akademiური leqsiკის (sityvebis) mzardi codnis demonstrireba; leqsiკონთან მუსაობის strategiის gamoyeneba sityvebis მნიშვნელობის ამოცნობის მიზნით; konteqstზე დაყრდნობით საინფორმაციო teqstის gageba; მართვ, მოკლე teqstებში მTavari ideisa და Zირიტადი literaturული ელემენტების ამოცნობა; მხატვრული და არამხატვრული teqstების ელემენტების ცნობა; მTavari და დამხმარე ელემენტების გამიჯვნა მართვ teqstში; teqstში გადმოცემული აზრის gageba; TxrobiTi და aRweriTi teqstის gagebis demonstrireba; teqstში მოცემული კულტურული ვარიაციების მაქასიატების გარCევა (მაგ., დიალექტების); Tavisუფალი kiTxvis demonstrireba; ვერობიტი teqstის დaskvnebis gakeTeba; kiTxvis სხვადასხვა strategiის gamoyeneba; poeziის ელემენტების gagebis demonstrireba; რტული winadadebis struqtურის ცნობა; literaturული ელემენტების ცნობა (მაგ., სიუჟეტი, Tema); ვაკიTxული ვრცელი მხატვრული teqstების მიმართ საკუთარი აზრის გამოხატვის უნარს; სხვადასხვა წაროდან მიღებული ინფორმაციის gagebas, interpretაციას და Sedarebas; ვაკიTxული teqstის მოკლესინაარსის

gadmocemas. saswavl o teqstis tipebia: saTavgadasavl o romani, miTebi da l egendebi, bal adebi, simReris teqstebi; erTmoqmedebiani piesebi, teqstis monakveTi; gacnobis procedureb, madl obis gadaxda, gasaubreba nacnobTan, jgufuri diskusia; el eqtronul i diskusia, piradi mimowera/el eqtronul i weril ebi, proeqtis dagegmva, ganxadebebis gageba.

kiTxvis kompetenciis maRal i done moicavs: teqstis analizi, daskvnebis gakeTeba, l iteraturul i nawarmoebebis xatovani enis Sefaseba, l iteraturul i naSromis interpretacia, Sesaferisi kiTxviTi strategiabis gamoyeneba; kvlevis mizniT sacnobaro masalis gamoyeneba (mag., enciklopedia, interneti); sxvadasxva l iteraturul i Janris nawarmoebis daxasiaTeba; l iteraturul i nawarmoebis kritikul i analizi.

kiTxvis kompetencia moicavs sxvadasxva Janris vrceli mocul obis teqstebSi saTanado informaciis moZiebas; teqstis kritikul kiTxvas. saswavl o teqstis tipebia: Tanamedrove an kl asikuri romani, Tanamedrove an kl asikuri novela (moTxroba), l iteraturul i Txroba, el eqtronul i teqstebi; poezia – simReris teqsti, soneti, piesa, monologi, aral iteraturul i saxis teqstebi moicavs Tanamedrove, yovel dRiuri gamoyenebis teqstebs, sadac gamoyenebul ia araxatovani l eqsika – saqmiswarmoeba, xel Sekrul ebebi.

mniSvnelovania, rom saqarTvelos ganaTlebis da mecnierebis saminstros mier SemuSavebul i saswavl o gegma zogadsaganmanaTlebl o skol ebisTvis teqstis gagebis standartebTan erTad gvTavazobs indikatorebs, anu debul ebas im codnisa da unar-Cvevebis demonstrirebis Sesaxeb, romelic Camoyalibebul ia Sesabamis SedegSi. indikatoris ZiriTadi daniSnul ebaa gamoavl inos, miRweul ia Tu ara Sedegi. misi saSual ebiT SesaZlebel ia Sevafasot/gavzomot daval ebis Sesrul ebis xarisxi dadgenili kriteriუმების an moTxovnebis safuZvelze, davadginot moswavl is Zlieri da susti mxareebi. erovnul i saswavl o gegmis sagnobrivi standartebSi mocemul i indikatorebi Tval sacinos xdis, ramdenad da rogor SeiZleba romelime konkretul i saswavl o Sedegis miRweva (berZeni Svili...2007:36). indikatoris orientirebul ia unar-Cvevebze.

erovnul i saswavl o gegma kl asis sagnobrivi programis fargl ebSi gansazRvrvs wl is bol os misaRwev Sedegebs mimarTul ebebis mixedviT. magal iTad, Sedegi _ ucx.XII.12. (ucxouri ena, meTormete kl asi, Sedegi # 12) _ moswavl e igebS SemecnebiTi xasiaTis teqsts sxvadasxva Temaze (istoriis, kul turis, sabunebismetyvel o sferoebidan) (internetresursi #18). Sedegi Tval saCinoa, Tu moswavl e: amoicnobs mTavar Temas/sakiTxebs; amoicnobs faqtobriv informacias; akavSirebs teqstSi mocemul informacias sakuTar gamocdil ebasTan da amis safuZvel ze gamoaqvs daskvna; amoicnobs teqstis sxvadasxva nawil ebs Soris arsebul I ogikur kavSirebs (mizzez-Sedegobrivi, pirobiTi da sxva) da teqstidan gamomdinare, gamoaqvs daskvna; aj gufebs informacias konkretul i maxasiaTebI ebis mixedviT (msgavseba-gansxvaveba; mzardi-kl ebadi xarisxi da sxva); gamoaqvs daskvna mTI iani teqstis gaazrebis safuZvel ze; mij navs erTmaneTisgan varauds da faqts; ganasxvavebs faqtebs damoki debul ebebi sagan, Sefasebi sagan.

Sedegi _ ucx.XII.13. _ moswavl e igebS TxrobiT teqsts (moTxroba, cxovrebiSeul i istoria, mogoneba, dRiuri). Sedegi Tval saCinoa, Tu moswavl e amoicnobs mTxrobel s, personaJebS, ambis msvl el obis mTavar etapebs (dasawyisi, ambis ganviTareba, dasasrul i), movl enaTa Tanamimdevrobas, faqtobriv informacias (sad? ratom? ra mizniT? da sxva), personaJebis ganwyobil ebebs, grZnobebS, damaxasiaTebel TviSebebs, personaJTa qcevis motivs; gamoaqvs daskvna personaJebS Soris arsebul i urTierTobebis Sesaxeb; axasiaTebS personaJebS teqstis gaazrebaze dayrdnobiT (internetresursi # 18).

Sedegi _ ucx.XII.14. _ moswavl e igebS biografias. Sedegi miRweul ia, Tu moswavl e amoicnobs pirovnebas, droisa da sivrcis orientirebs (TariRi, dabadebis adgil i, epoqa), moRvaweobis sferos, raSic gaiTqva saxel i (istoria, xel ovneba, pol itika, sporti da sxva); pirovnuL TviSebebs, pirovnebis kariereS etapebs.

ucxouri enis swavl eba/swavl is mimarTul eba _ kiTxva _ iTval iswinebs strategi ebis gamoyenebas, magal iTad, Sedegi _ ucx.XII.15. _ moswavl e gansazRvrvs kiTxvis mizans da Sesabamisad, iyenebs kiTxvis sxvadasxva saxeobas (gacnobiTi, Seswavl iTi, Zi ebiTi):

a. moswavl e ecnoba teqsts (gacnobiTi kiTxva). Sedegi Tval saCinoA, Tu moswavl e: gamoTqvams varauds teqstis Sinaarsis Sesaxeb sxvadasxva el ementis moSvel iebiT (saTauri, qvesaTauri, il ustracia, abzacebis dasawyisi, erT-erTi abzaci, gamoyofil i sityebi); erTxel kiTxul obs teqsts; yuradRebas ar amaxvil ebs ucnob sityebze da eyrdnoba nacnob sityebs zogadi Sinaarsis gasagebad.

b. moswavl e gul dasmiT kiTxul obs teqsts (Seswavl iTi kiTxva). Sedegi Tval saCinoA, Tu moswavl e: pirvel etapze ecnoba teqsts (gacnobiTi kiTxva); Semdgom etapze gamowl il viT kiTxul obs teqsts: 1. cdil obs ucnobi sityebis, gamoTqmebis amocnobas nacnob verbal ur (konteqsti, ucxouri enidan Semosul i sityebi, sityvis nacnobi fuZe, afiqsebi) da araverbal ur (teqstis agebul eba, il ustraciebi, sxvadasxvagvari Srifti, brWyal ebi) el ementebze dayrdnobiT; 2. ucnob sityebs, gamoTqmebis eZebs misTvis misawvdom resursebSi (saxel mZRvanel o, l eqsikoni, kompetenturi piri); saWi roebis SemTxvevaSi xel meored kiTxul obs teqsts an mis cal keul nawil s.

g. moswavl e teqstSi poul obs konkretul informacias (ZiebiTi/sel eqciuri kiTxva). Sedegi Tval saCinoA, Tu moswavl e Tval is gadavl ebiT amokrefs konkretul informacias.

Sedegi _ ucx.XII.23. moswavl e amoicnobs ucxoenovAn informacias kul turis sferodan. Sedegi Tval saCinoA, Tu moswavl e: akvirdeba da amoicnobs il ustraciebSi/teqstebSi asaxul kul turul , simbol ur, sayofacxovrebo real iebS) (gegma ucx 2011:107).

sazRvargareTis saSual o skol ebiS kvl evis anal izma cxadyo, rom teqstebze orientirebul i kompetenciebis swavl eba/swavl a ganaTI ebiS erT-erTi prioriteta. magal iTad, amerikis SeerTebul i Statebis Crdil oeT karol inas ganaTI ebiS erovnul i sabWos mier 1978 wel s miRebul i moTxovna iTval iswinebs, rom saSual o skol is atestatis misaRebad moswavl eebma gaiaron kompetenciebis testireba, romel ic gul isxmobs l iteraturul i, informaciul i, SemecnebiTi saxis teqstebis wakiTxvasa da gagebas (Test .. 2008).

testi Seicavs 10 teqstur monakveTs _ oTxi mxatvrul i teqsti (monakveTebi novel ebidan, romanebidan, dramebidan, esebebidan, poeziidan);

oTxi SemecnebiT teqsti (xel ovneba, medicina, maTematika, social uri mecnerebebi) da ori sainformacio/instruqciuli saxis teqsti (magal iTad, rogor Sevasrul oT daval eba). TiToeul monakveTs axl avs 3-8 kiTxva. wakiTxul is gageba da gaazreba, agreTve SekiTxvebze pasuxebis gacema moiTxovs kiTxviTi strategiების codnas.

mniSvnel ovania ara mxol od moswavl is mier kiTxvis kompetenciis fl oba, aramed maswavl ebl is mier am kompetenciis swori Sefasebis strategiis SemuSaveba.

Cveni kvl evis miznisatvis misaRebi aRmoCnda saqarTvel os erovnul i saswavl o gegmebisa da Sefasebis centris mier ganxorciel ebul i kvl evebi „Sedegis Sefaseba mSobl iur enasa da literaturaSi~ (2007). ganvixil avT kvl evis zogierT masal as:

kvl evis erT-erTi mizani moswavl eTa unar-Cvevebis arsebul i mdgomareobis erovnul i saswavl o gegmis moTxovnasTan Sesabamisobis dadgena iyo. kiTxvis unar-Cvevebis Sesafasebl ad SeirCa 2 tipis teqsti: sainformacio da mxatvruli (mcire mocul obis moTxroba). momzadda teqstis ori varianti, anu mocul obis, l eqsikis sirTulis, Tematikis Tval sazrisiT ori erTgvarovani mxatvruli da sainformacio teqsti (mxatvruli: r. inaniSvilis `Citebis gamomzamTrebeli~, g. doCanaSvilis `mTis gadaRma~, ori sainformacio teqsti mdinaris Sesaxeb). mocul obiT da l eqsikuri sirTulis identurobis miRwevis mizniT teqstebi Semcirda da adaptirebul iqna (Sedegi... 2007:189).

testirebis xangrZi ivoba: 2 akademiuri saatI.

kvl evis meTodi: mSobl iuri enisa da literaturis eqspertTa mier special urad SemuSavda testis ori varianti Ria da daxurul i kiTxvebiT. testis aprobacia Catarda 99 moswavl eze.

kvl evis obieqti: testireba Catarda saqarTvel oSi (Tbilisi, quTaisi, baTumi, rustavi, gori). testirebaSi monawil eoba miiRo 820-ma moswavl em.

kvl evis Sedegebi: ganxorciel da kvl evis monacemTa fsiqometrul i da SemdgomSi Twisebrivi analizi. erovnul i saswavl o gegmis (esg) cal keuli Sedegis an indikatoris mixedvit Sedgenili teqstobrivi kiTxvebi daiyo oTx j gufad:

- Sedegebi/indikator i I: teqstidan konkretul i informaciis moZieba da amocnoba.
- Sedegebi/indikator i II: mxatvrul i teqstis kiTxvisas mniSvnel obis amocnoba gansxvavebul konteqstSi.
- Sedegebi/indikator i III: mxatvrul teqstSi warmosaxul i suraTebis moZieba.
- Sedegebi/indikator i IV: mxatvrul teqstSi umizno winadadebebis moZieba.

indikator i I _ moswavl es SeuZl ia moZios da amoicnos konkretul i informacia teqstidan, rac gul isxmobS: 1. mxatvrul i nawarmoebis cal keul i detal is Sinaarsobrivi informaciis moZiebas da amocnobas; mxatvrul i enis, mxatvrul i xerxebis meSveobiT (sxvadasxva enobrivi saSual eba, tropul i metyvel eba) gadmocemul i informaciis moZiebas da amocnobas; 2. sityvis mniSvnel obis gagebas konteqstSi; 3. im mxatvrul i informaciis moZiebas da amocnobas, romel ic sasveni niSnebis funqciaTa codnasa da xmarebis kanonzomierebebTan aris dakavSirebul i; 4. sxvadasxva tipis teqstisaTvis damaxasiaTebel i enobrivi-stil isturi el ementebis amocnobas. 5. SerCeul teqstSi iyo uSemasmenl o nominal uri winadadebebiT agebul i mxatvrul i aRweris ramdenime gamokveTil i suraTi. erT-erTi kiTxva swored am winadadebebis moZiebas Seexeboda.

indikator i I _ teqstidan konkretul i informaciis moZieba da amocnoba _ daZl ia testirebaSi monawile moswavl eTa 75-100 %. am moswavl eebma SedarebiT ukeT ician punqtuaciis el ementarul niSanTa xmarebis kanonzomierebani da ukeT amoicnoben teqstSi maT funqcias (29%), SedarebiT iol ad arTmeven TavS sityvis mniSvnel obis gagebas konteqstSi (17%). ufro probl emuria araresl uri, warmosaxviTi suraTebis amocnoba teqstidan (15%). dauZl evel i aRmoBnda 3 konkretul teqstSi gamoyenebul i aRweris asagebad mniSvnel ovani sintaqSuri konstruqciis amocnoba (mag. uzumno winadadebis); aseve ver amoicnes is enobrivi saSual ebebi, romel Ta meSveobiT personaJis gancdebi, fiqrebi da a. S. gadmoicema teqstSi. miRwevis TiTqmis yvel a doneze moswavl eebS uWirT mxatvrul i teqstis gaazrebasa da anal izTan dakavSirebul i operaciebi: sxvadasxva enobrivi saSual ebebiT, tropul i, saxeobrivi

metyvel ebiT gadmocemul i mxatvrul i informaciis amocnoba, Sesabamisad, gaanal izeba; uWirT ama Tu im metyvel ebi tipisTvis damaxasiaTebel i konstruqciebis amocnoba, maTi model irebisa da funqcionirebis kanonzomierebaTa SemCneva. teqstis probl emuri anal izis, Sefasebis, gamocdil ebasTan misi dakavSirebis magier isini cdil oben, teqstSi zedapirze mocemul i informacia gaanal izon, Seafason.

sainformacio teqstis fargl ebSi moswavl eebi SedarebiT iol ad axerxeben teqstis zedapirze eqspl iciturasd mocemul i informaciis amocnobas (37%), magram ufro probl emuria teqstidan urTierTdakavSirebul i informaciis amocnoba (13%). sakvl ev (sainformacio) teqstSi zedapirze mocemul i Tval saCino informaciis moZiebis garda, sxva operaciebi (sainformacio teqstis struqtura, teqstSi urTierTkavSirebis danaxva, mizani da auditoria da a.S.) met-nakl ebad probl emuria. cxadia, es marto qarTul is swavl ebi probl ema ar aris. moswavl es nebismieri sxva sagnis gageba gauWirdeba, roca sainformacio, msj el obiTi teqstebis anal izi da modul ireba uWirs.

indikator i II _ moswavl es SeuZl ia mTl iani Sinaarsis gageba (ZiriTadi Tema, mTavari personaJi, saTauri, mizani, auditoria) _ daZl ia moswavl eTa 50-75%. mxatvrul teqstSi kiTxvebi Seexeboda: dRevandel saskol o praqtikaSi mxatvrul teqstebze muSaobis erT-erT Tu ara, yvel aze metad gavrcel ebul formas, kerZod, nawarmoebis mTavari Temis, nawarmoebis mTavari personaJis amocnobas (dasabuTebul i pasuxiT). am indikatoris fargl ebSi moswavl eebi SedarebiT iol ad arTmeven Tavs teqstis mTl iani Sinaarsis gagebas (35%), magram mxol od 8% axerxebes dasabuTebul i pasuxis gacemas. SedarebiT dabal ia monacemi nawarmoebis mTavari Temis amocnobasTan dakavSirebul kiTxvaSi (22%).

sainformacio teqstis kiTxvebi gul isxmoba: 1.sainformacio teqstis miznisa da auditoriis amocnobas; 2.sainformacio teqstis mTavari Temis gagebas; 3. sainformacio teqstis mTl ianobiTi Sinaarsis gagebas (mTavari Temis dayofa qveTavebad). am indikatoris fargl ebSi moswavl eebi SedarebiT ukeT arTmeven Tavs sainformacio teqstis mTavari Temis amocnobas (29%), ufro dabal i monacemi gviCvena SekiTxvam, romel ic sainformacio teqstis dayofas exeboda Sinaarsobrivi nawil ebad

(18%); რაც შეეხება სექსუალური ინფორმაციის თვისებებს, მაშინაც და აუდიტორიის შესახებ, ორთხვევითი გამოკვლევაში 4% ახერხებს, ერთ-ერთს ამოიცნობს 16%.

ინდიკატორი III – თვისების ანალიზი – დაზღვევის მოხდენის 25-50%. მთავრულ თვისებებზე სექსუალური ინფორმაციის თვისების დამუშავების პრობლემის შესახებ ანალიზი; თვისების დამუშავების პრობლემის შესახებ ანალიზის პოვნის და გააზრებას სხვა ტიპის თვისების (მოხერხება_ანალოგი); მთავრული ელემენტების შემთხვევაში, პრობლემის შესახებ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ფრაგმენტის ანალიზი. ამ ინდიკატორის ფრაგმენტების მოხდენის მთავრული თვისების ანალიზი ყველაზე უკეთესი ანალიზის მსგავსებით (47%). გაცილებით რთულია თვისების დამუშავების პრობლემის შესახებ ანალიზი მთლიანი თვისების გააზრების საფუძველზე (17%). ყველაზე დაბალი მონაცემი გვიწვინა მთავრული ელემენტების შემთხვევაში მნიშვნელოვანი ფრაგმენტის ანალიზის შესახებ სექსუალური ინფორმაციის (4%).

ინფორმაციის თვისების სექსუალური ინფორმაცია: 1. პრობლემის ანალიზი მთლიანი თვისების საფუძველზე; 2. ინფორმაციის თვისების სტრუქტურული მხარის გააზრება (აბსტრაქტული ფუნქცია, სემანტიკის აბსტრაქტული გააზრება). ამ ინდიკატორის ფრაგმენტების მოხდენის შემთხვევაში იოლად არტყვენ თავს პრობლემის ანალიზი (24%), მაგრამ ზალიან უკეთესი ინფორმაციის თვისების სტრუქტურული მხარის გააზრება, კერძოდ, სემანტიკის აბსტრაქტული ფუნქციის განსაზღვრებას მხოლოდ 6% ახერხებს.

ინდიკატორი IV – მოხდენის შედეგის თვისების შესახებ (საკუთარი აზრის გამოხატვა და მისი არგუმენტაცია) – დაზღვევის 5-25%. მთავრული თვისების სექსუალური ინფორმაცია: თვისების დამუშავების პრობლემის შესახებ ინტერპრეტაციის სხვადასხვა კუთხით; მთავრული პრობლემის გააზრებას კონკრეტული ლიტერატურული კონტექსტიდან გამოდინარე გამოცდილების, ზნეობრივ-ეთიკური პოზიციების მიხედვით; პერსონის დახასიათებას. ამ ინდიკატორის ფრაგმენტების მოხდენის მთავრული ელემენტების უკეთესი არტყვენ თავს მთავრული პრობლემის გააზრებას ცხოვრებისეული გამოცდილების, ზნეობრივ-ეთიკური პოზიციის მიხედვით (34%), უკეთესი თვისების დამუშავების პრობლემის შესახებ ინტერპრეტაცია სხვადასხვა კუთხით (10%). მოხდენის 11% ახერხებს პერსონის დახასიათებას თვისების მოხდენის ინფორმაციის მიხედვით.

dauZI evel ia am doneze mTavari personaJis mxatvrul i saxis siRmiseul i gaazreba.

sainformacio teqstis kiTxvebi gul isxmobda: 1. teqstis Sefasebas, mocemul i informaciis dakavSirebas sakuTar gamocdil ebasTan; 2. teqstSi dasmul i probl emis Sefasebas sxva saswavl o sagnebSi miRebul codnaze dayrdnobiT; 3. teqstTan sakuTari damokidebul ebis argumentireba. am indikatoris fargl ebSi moswavl eebi ukeT arTmeven Tavs teqstidan sakuTari damokidebul ebis gamoxatvas, dasabuTebas (32%). teqstis Sefasebas/teqstSi mocemul i informaciis dakavSirebas sakuTar gamocdil ebasTan axerxebS moswavl eTa 24%. gansakuTrebiT gauWirdaT moswavl eebS am doneze teqstSi dasmul i probl emis Sefaseba sxva saswavl o sagnebSi miRebul codnaze dayrdnobiT (3%).

1.2.2 teqstze muSaobis standartebi swavl ebis umaRI es safexurze

teqstebze orientirebul i ganaTI ebis kvl evasa da gansxvavebul midgomaTa ganxil vas miezRvna 2010 wl is seqtemberSi norvegiis qal aq bergenSi gamarTul i seminari, romelic daefuZna iohan henrix pestal ocis (1746-1827) pedagogiur ideebS. `pestal ocis Sexedul ebebis Tanaxmad, kargi maswavl ebel i unda daexmaros Tavis moswavl eebS _ ganaviTaron sakuTari potencial i da xel i Seuwyon maTTvis efeqturi saswavl o garemos formirebas- (Biber 1831:82). seminaris fargl ebSi ganxil ul iqna informaciul i wigni erebis danergvis sakiTxebi sami perspeqtivis gaTval iswinebiT: a) evropul i perspeqtiva; b) norvegiis xedva da g) l okal uri, bergenis ol qis perspeqtiva. seminarze aRiniSna teqstebze orientirebul i kompetenciebis Camoyal ibebis mniSvnel oba da aucil ebl oba ocdameerTe saukunis pirovnebis formirebis procesSi. studentma unda SeZI os teqstis gageba, xarisxiani teqstobrivi produqtis Seqmna, damoukidebl ad swavl a. gamovl inda is unar-Cvevebi, roml ebic viTardeba teqstebze orientirebul i swavl ebis dros:

- damoukidebel i swavl is unari: mTel i cxovrebis ganmavl obaSi swavl is pirobebSi mediareursebis gamoyeneba informaciis

მოზიებისთვის; არსებულ კითხვებზე პასუხის დამოუკიდებელი მოზიება; ალტერნატიული პერსპექტივის და სეფაზების განხილვა;

- ტანსაცმელი უნიკალური, რომელიც ვითარდება ჯგუფური დავალიანების შესრულების პროცესში;
- საკუთარი აზრის ლოგიკურად გამოყენებისა და სხვისი იდეებისადმი პატივისცემის უნიკალური;
- კვლევის, პროექტის, ესეის შესრულების ფარგლებში დაგეგმვის უნიკალური;
- ინფორმაციის გაცემის და სეფაზების უნიკალური: სტუდენტებს უნდა ჰქონდეთ განვითარების კრიტიკული და სეფაზების აზროვნების უნიკალური;
- ორგანიზების და ცაურის უნიკალური: კსტუდენტებს უნდა შეეძლოს ტექსტის მონიშვნა, ინფორმაციის შენახვა და შემდგომი გამოყენებისთვის გამზადება;
- კომუნიკაციისა და სინთეზის უნიკალური: სხვადასხვა წაროდან მოპოვებული ინფორმაციის გაერთიანება; დასკვნების გამოტანა; მნიშვნელოვანი დადგენა; წინადადებების დაკავშირება;
- სეფაზების უნიკალური: ტექსტის სუსტი და ძლიერი მხარეების სეფაზების უნიკალური.

2008-2011 წლებში ინტერნეტრესურსების მოზიებისა და დარისხების მეთოდით ცატარებულმა კვლევამ დადასტურა, რომ ტექსტები მიწვეულია სასწავლო ამოცანის გადაწყვეტის რესურსად საკუთარ თავს და ამასთანავე სკოლის სავსებით პროგრამების, რომლის მიზანსა და ამოცანას წარმოადგენს:

- „სასწავლო სავსებით მართებულია დასა, მაშინვე მსჯელობა და მოსაზრებების გამოყენება, წინადადება დამყარების დასკვნების გამოტანა- (ინტერნეტრესურსი #7);
- „ტექსტების რედაქტირება, რეფერირება, კომენტირება, ანოტირება-; „სამეცნიერო, მეთოდური ლიტერატურის მსოფლიური და უცხოურ ენაზე გამოყენების უნიკალური; სპეციალიზებული ტექსტების ტარგმნის უნიკალური- (ინტერნეტრესურსი #8). „დარგობრივი სამეცნიერო და სასწავლო ტექსტის ანალიზი და ინტერპრეტაცია კომუნიკაციური ლინგვისტიკის უახლესი თეორიების კონტექსტში; ინგლისურენოვანი მრავალური ტექსტის სინარსობრივი, სტრუქტურული, კომუნიკაციურ-პრაგმატიკული, სტილისტური ანალიზი და ინტერპრეტაცია“; „დამოუკიდებელი ცატარების კვლევის საფუძველზე მეცნიერული ტექსტის წარმოება და პრეზენტაცია-; „დარგობრივი ტექსტების ინგლისურიდან კართული

da piriqiT Targmani programiT gaTval iswinebul sferoebSi-
(internetresursi #9);

- „nebismieri formatisa da sirTul is weril obiTi da zepiri teqstis adekvaturi aRqma da reproduqcia, teqstSi sxvadasxva tipis informaciis identificireba, anal izisa da sinTezis unari, raSic igul isxmeba informaciis sxvadasxva wyarodan moZiebisa da ganzogadebis unari~ (internetresursi #4);
- „Tavisi special obisa da programiT gaTval iswinebul i momij nave discipl inebis fargl ebSi kritikul i azrovnebisa da interpretirebis unari~; „movl enebis kritikul i xedva da gaanal izeba, sinqronul i da diaqronul i aRwerisa da anal izis Tval sazrisiT” (internetresursi #6);
- teqstebis miznobrivi gamoyeneba, magal iTad, „yuradReba gamaxvil des teqstebze muSaobasa da referirebaze, upiratesoba miениWos anal itikur midgomas; teqstis anal izi uSual o kavSirSi unda iyos kul turis istoriis, fil osofiis, xel ovnebisa da sociol ogiis dReisTvis aqtual ur probl ematikasTan”. (internetresursi #2).

saswavl o procesSi teqstebis gamoyenebis mdgomareobis dasadgenad CavatareT kvl eva.

kvl evis mizani:

1. teqstebis Sesaxeb moswavl eTa da studentTa cnobadobis Tvi Tsefaseba;
2. teqstebis Sesaxeb moswavl eTa da studentTa cnobadobis real uri donis dadgena.

meTodi: sociol ogiuri kvl eva, raodenobrivi kvl eva, interviu (weril obiTi, zepiri), dakvirveba, testireba.

kvl evis meTodol ogia: fokusj gufebis Seqmna, interviuebis da testirebis Catareba erTnair garemoSi.F

fokusj gufebis mier warmodgenil i masal ebi damuSavda cal -cal ke. meore etapze moxda monacemebis erTmaneTTan Sej ereba.

samizne j gufi I: baTumis saj aro skol ebis meTerTmete da meTormetekl asel ebi. sul 60 moswavl e

sami zne j gufi II: umaRI esi saswavi ebi ebi mesame da meoTxekursel ebi (2008-2009, 2009-2010 saswavi o wli ebi). sul 60 studenti.

instruqcia: pirveli da meore samizne j gufis monawil eebis daurigdai dabewdili kiTxvari, romel zec maT individual urad unda gaecaT pasuxebi. daxuruli tipis kiTxvari gulismobda mocemuli kiTxvebisTvis **di ax/ara-** pasuxis arcevas. gamokiTxva anoni murobis dacviT Catarda.

kiTxvari:

- SegiZliaT Tu ara daasaxel oT teqstebis tipebi da saxeebi? di ax/ara
- icnobT Tu ara, romeli xatovani, gamomsaxvel obiti saSual ebebi arsebobs? di ax/ara.
- gaqvT Tu ara teqstSi sxvadasxva gamomsaxvel obiti, stilisturi xerxis povnis gamocdil eba? di ax/ara.
- gaqvT Tu ara teqstSi arsebuli sxvadasxva gamomsaxvel obiti, stilisturi xerxis avtoris Canafiqrtan dakavSirebis gamocdil eba? di ax/ara.
- gaqvT Tu ara abzacSi konceptual uri, anu abzacis mTavari azris gamomxatveli winadadebis povnis gamocdil eba? di ax/ara.
- gaqvT Tu ara teqstSi ucnobis sityvis (sityvebis) konteqstis daxmarebit gagebis gamocdil eba? di ax/ara.
- msjel obT Tu ara teqstSi arwerili movlenebis Sesaxeb? di ax/ara.
- ukavSirebT Tu ara teqstSi asaxul movlenebs Tqvens pirad gamocdil ebas an TqvenTvis cnobil informacias? di ax/ara.
- icnobT Tu ara teqstis kiTxvis strategiebs? di ax/ara.

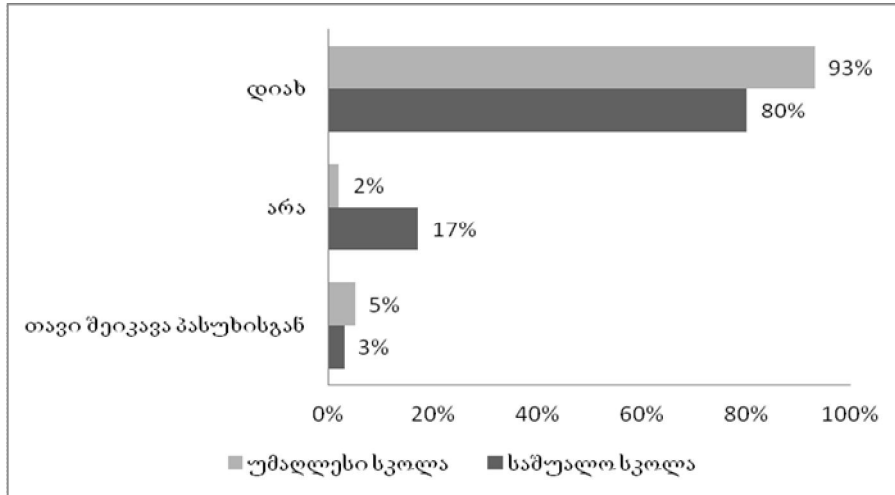
cxrili # 1

SegiZliaT Tu ara daasaxel oT teqstis tipebi da saxeebi? (moswavi eebis da studentebis raodenoba)

	saSual o skola	umaRI esi skola
di ax	48	56
ara	10	1
Tavi Seikava pasuxisagan	2	3

გრაფიკი # 1

გეგმისათვის თუ არა დასახელდა ტესტის ტიპები? (მოსწავლეების და სტუდენტების მონაცემები - პროცენტები)

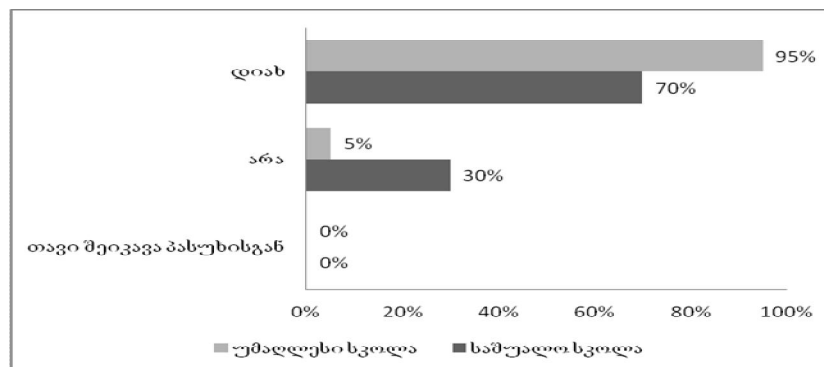
ცხრილი #2

გეგმისათვის თუ არა, რომელი ხატოვანი გამოსახველი ტიპის სასაშუალოები (სტილისტური ხერხები) არსებობს? (მოსწავლეების და სტუდენტების რაოდენობა)

	სასაშუალო სკოლა	უმაღლესი სკოლა
დიახ	42	57
არა	18	3
თავი შეიკავა პასუხისგან	0	0

გრაფიკი #2

გეგმისათვის თუ არა, რომელი ხატოვანი გამოსახველი ტიპის სასაშუალოები არსებობს? (მოსწავლეების და სტუდენტების მონაცემები - პროცენტები)

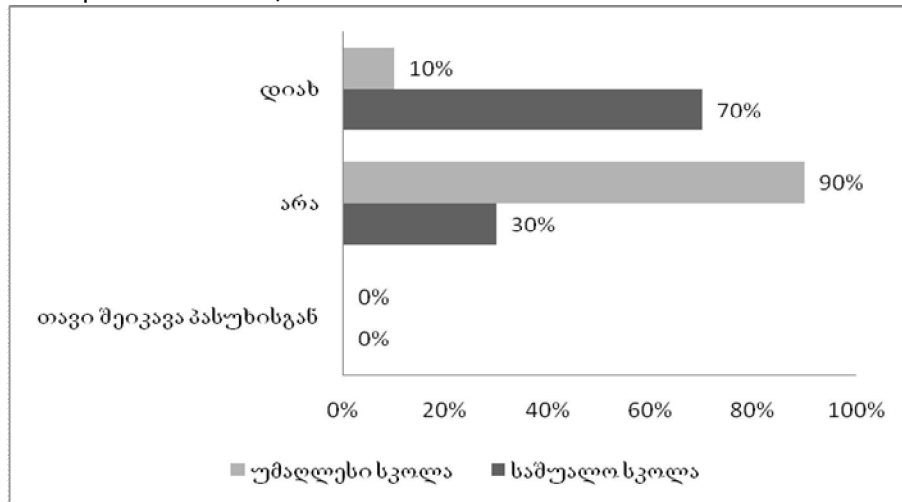
cxრილი #3

გაყვთუ არა ტექსტის სხვადასხვა გამოსახველობით, სტილისტური ხერხების პონის გამოცდილება? (მოსწავლეების და სტუდენტების რაოდენობა)

	საშუალო სკოლა	უმაღლესი სკოლა
დიახ	72	54
არა	18	6
თავისებურად პასუხისმგებელი	0	0

გრაფიკი #3

გაყვთუ არა ტექსტის სხვადასხვა გამოსახველობით, სტილისტური ხერხების პონის გამოცდილება? (მოსწავლეების და სტუდენტების პროცენტები)

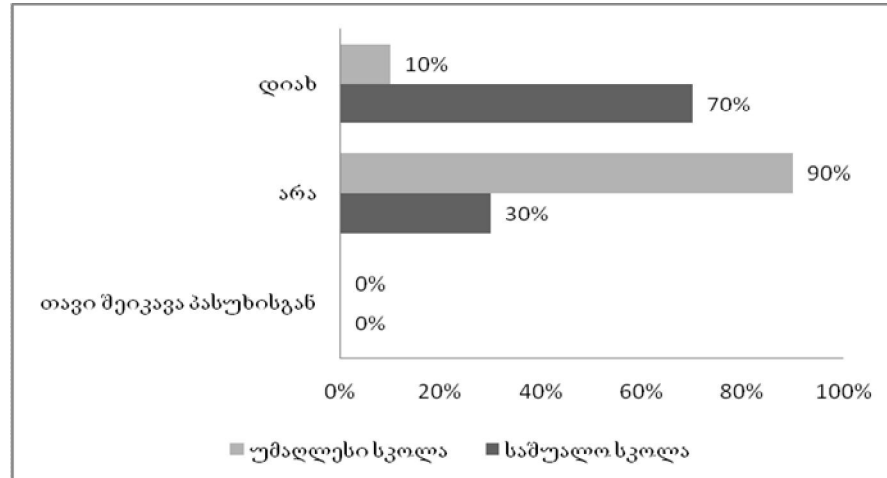
cxრილი #4:

გაყვთუ არა ტექსტის არსებით სხვადასხვა გამოსახველობით, სტილისტური ხერხების ავტორის განმარტების დაკავშირების გამოცდილება? (მოსწავლეების და სტუდენტების რაოდენობა)

	საშუალო სკოლა	უმაღლესი სკოლა
დიახ	42	54
არა	18	6
თავისებურად პასუხისმგებელი	0	0

grafiki #4

gaqvT Tu ara teqstSi arsebul i sxvadasxva gamomsaxvel obiTi, stil isturi xerxebis avtoris CanafiqrTan dakavSirebis gamocdil eba? (moswavl eebis da studentebis monacemebi –procentebSi)

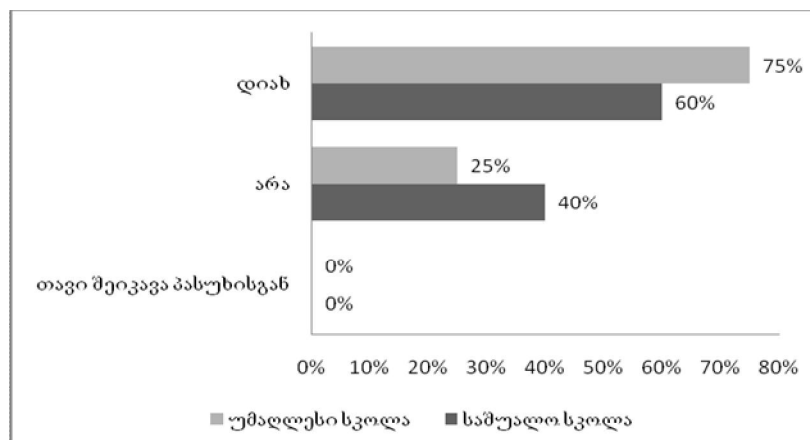
cxრილი #5

gaqvT Tu ara abzacSi konceptual uri, anu abzacis mTavari azris gamomxatvel i winadadebis povnis gamocdil eba? (moswavl eebis da studentebis raodenoba)

	saSual o skol a	umaRI esi skol a
di ax	36	45
ara	24	15
Tavi Sei kava pasuxi sagan	0	0

grafiki #5

gaqvT Tu ara abzacSi konceptual uri, anu abzacis mTavari azris gamomxatvel i winadadebis povnis gamocdil eba? (moswavl eebis da studentebis monacemebi _ procentebSi)

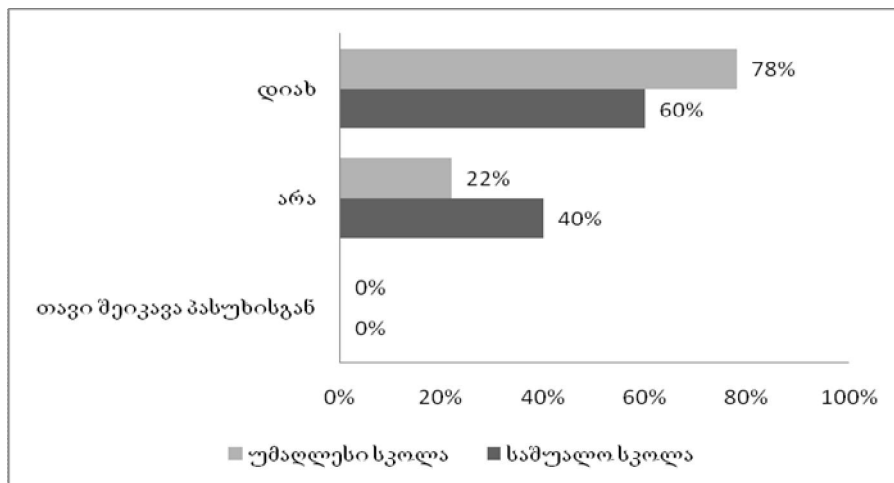
cxრილი #6

გაყვით თუ არა ტექსტის მოცემული უცნობი სიტყვის (სიტყვების) კონტექსტის დახმარებით გაგების გამოცდილება? (მოსწავლეების და სტუდენტების რაოდენობა)

	საშუალო სკოლა	უმაღლესი სკოლა
დიახ	36	47
არა	24	13
თავი შეიკავა პასუხისმგებლობა	0	0

გრაფიკი #6

გაყვით თუ არა ტექსტის მოცემული უცნობი სიტყვის (სიტყვების) კონტექსტის გაგების გამოცდილება? (მოსწავლეების და სტუდენტების მონაცემები პროცენტების)

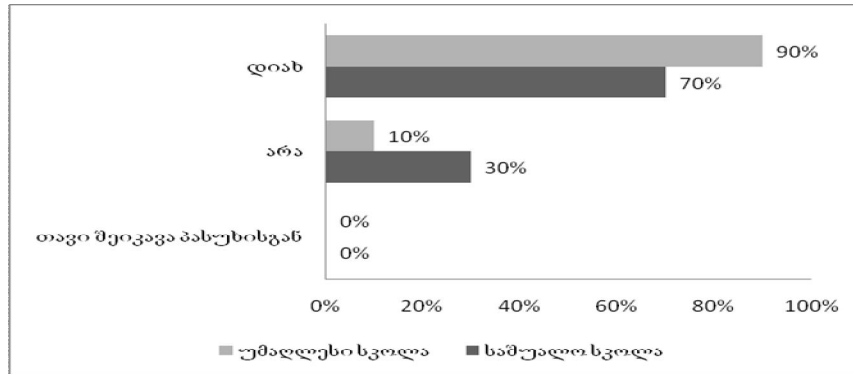
cxრილი #7

მსჯელობით თუ არა ტექსტის არწერილი მოვლენების შესახებ? (მოსწავლეების და სტუდენტების რაოდენობა)

	საშუალო სკოლა	უმაღლესი სკოლა
დიახ	42	54
არა	18	6
თავი შეიკავა პასუხისმგებლობა	0	0

გრაფიკი #7

მსჯელობთ თუ არა ტექსტში არჩეული მოვლენების შესახებ? (მოწვეულიების და სტudentების მონაცემები -პროცენტების)

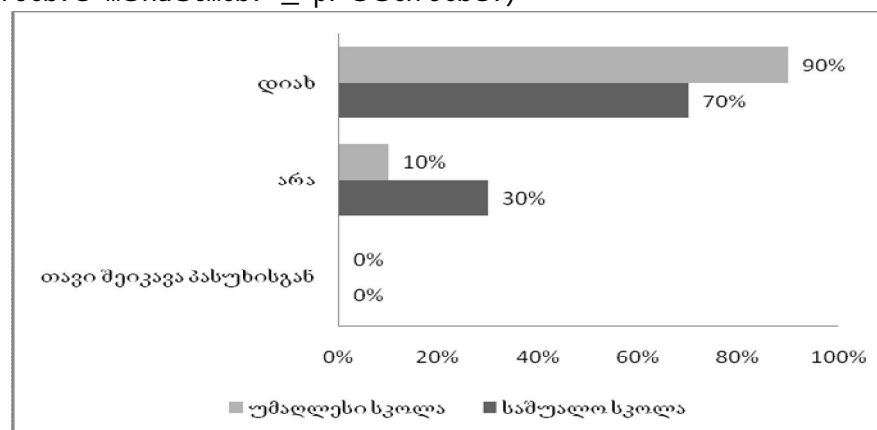
ცხრილი #8

უკავსიერებთ თუ არა ტექსტში ასახულ მოვლენებს ტყვეს პირად გამოცდილ ებას ან ტყვეთვის ცნობილ ინფორმაციას? (მოწვეულიების და სტudentების რაოდენობა)

	სასული სკოლა	უმაღლესი სკოლა
დიახ	42	54
არა	18	6
თავი შეიკავა პასუხისგან	0	0

გრაფიკი #8

უკავსიერებთ თუ არა ტექსტში ასახულ მოვლენებს ტყვეს პირად გამოცდილ ებას ან ტყვეთვის ცნობილ ინფორმაციას? (მოწვეულიების და სტudentების მონაცემები - პროცენტების)

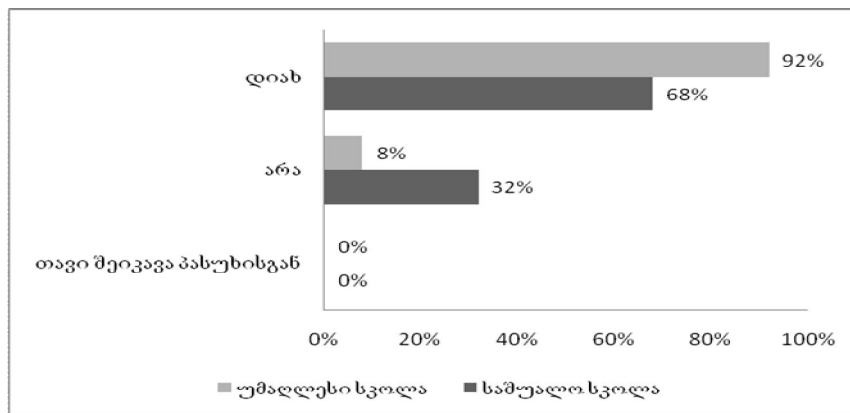
cxრილი #9:

იკნობთ თუ არა თქმის კითხვის სტრატეგიებს? (მოსწავლეების და სტუდენტების რაოდენობა)

	საშუალო სკოლა	უმაღლესი სკოლა
დიახ	41	55
არა	19	5
თავი შეიკავა პასუხის ადგილს	0	0

გრაფიკი #9

იკნობთ თუ არა თქმის კითხვის სტრატეგიებს? (მოსწავლეების და სტუდენტების მონაცემები - პროცენტები)

გამოკითხულთა შორის 80% იმისთვის, რომ შეუძლია დაასახლოს თქმის ტიპები და სახეები. რესპოდენტების 70% იმისთვის, რომ იკნობს ხატოვან სტილს ისტორიის ხერხებს და აკვს თქმის სტილს ისტორიის ხერხების პოვნის და მათი ავტორის განაწილების დაკავშირების გამოცდილებით.

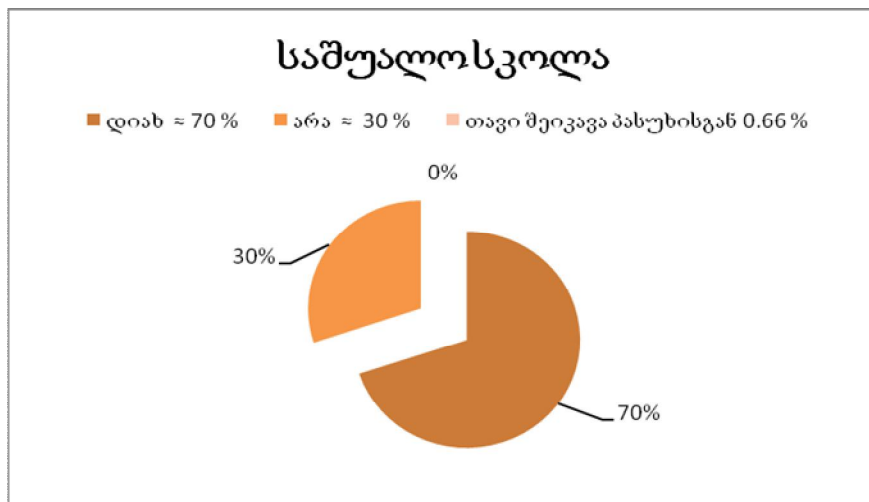
გამოკითხულთა ნახევარზე მეტი (60%) მიაჩნია, რომ აკვს აბზაცის კონკრეტულ უნი, ანუ მათარი აზრის გამოხატვის უნიადების პოვნის გამოცდილებით და შეუძლია თქმის მოცემული უნიობის სიტყვების კონკრეტული დახმარებით გაგება; 70% მსჯელობს თქმის არჩეული მოვლენების შესახებ; უკავშირებს თქმის ასახული მოვლენების პირად გამოცდილებას; 68% იკნობს კითხვის სტრატეგიებს.

gamokiTxul i studentebis umravl esoba (95%) Tvl is, rom icnobs xatovan gamomsaxvel obiT saSual ebebs; 90%-s aqvs teqstSi sxvadasxva gamomsaxvel obiTi, stil isturi xerxebis povnis gamocdil eba. 92% icnobs teqstis kiTxvis strategiebs. 93% Tvl is, rom SeuZl ia daasaxel os teqstis tipebi da saxeebi; 90%-s aqvs teqstSi arsebul i sxvadasxva gamomsaxvel obiTi xerxebis avtoris CanafiqrTan dakavSirebis gamocdil eba; msjel obs teqstSi arweril i movl enebis Sesaxeb; ukavSirebs teqstSi asaxul movl enebis pirad gamocdil ebas; 75%-s aqvs abzacis konceptual uri, anu mTavari azris gamomxatvel i winadadebis povnis gamocdil eba.

amrigad, Catarebul i sociol ogiuri kvlevis Sedegebis anal iziT dadginda, rom saSual o skol aSi gamokiTxul i respondentebis umravl esoba (daaxl oebiT 70%) dadebiT, xol o mcire nawil i (daaxl oebiT 30%) uaryofiT pasuxs afiqsirebs dasmul i SekiTxvebis umetes nawil ze. (ixil eT grafiki # 10).

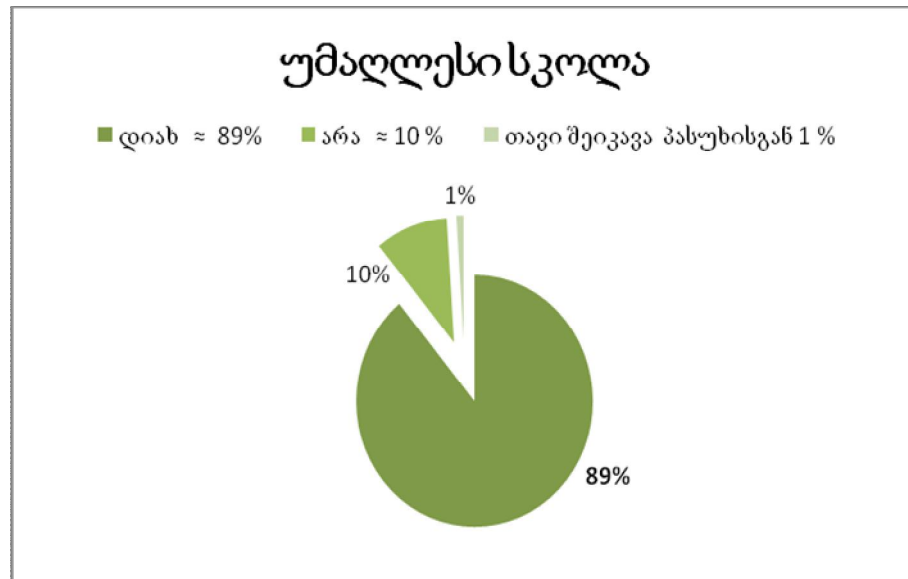
grafiki #10

saSual o skol aSi Catarebul i gamokiTxvis Sedegi

umaRl es skol aSi gamokiTxul i respondentebis daaxl oebiT 89% dadebiT, xol o 10% uaryofiT pasuxs afiqsirebs dasmul i SekiTxvebis umetes nawil ze. (ixil eT grafiki #11).

umaRI es skol aSi Catarebul i gamokiTxvis Sedegi

zemoaRniSnul idan gamomdinareobs, rom moswavl eTa da studentTa teqstebis Sesaxeb cnobadobis donis TviTSefaseba maRal ia. amasTanave, studentebis TviTSefaseba 19%-iT maRal ia moswavl eTa TviTSefasebaze.

imisTvis, rom dagvedgina ramdenad adekvaturia TviTSefasebis maCvenebel i, kvl evis momdevno etapze ganvaxorciel eT moswavl eTa da studentTa teqstebis Sesaxeb cnobadobis real uri donis gansazRvra testirebis meSveobiT. testSi monawil eobda pirvel i da meore samizne jgufi. SevadgineT testis ori varianti. TiToeul i testi moicavda daxurul i tipis Teoriul i da praqtikul i saxis 30 kiTxvas teqstebis saxeebisa da tipebis, stil isturi xerxebis, ucnobi sityvis konteqstis daxmarebiT gagebis, paragrafis mTavari ideis amocnobis Sesaxeb (ixil eT danarTi #1). testireba mimdinareobda 2 akademiuri saatis ganmavl obaSi

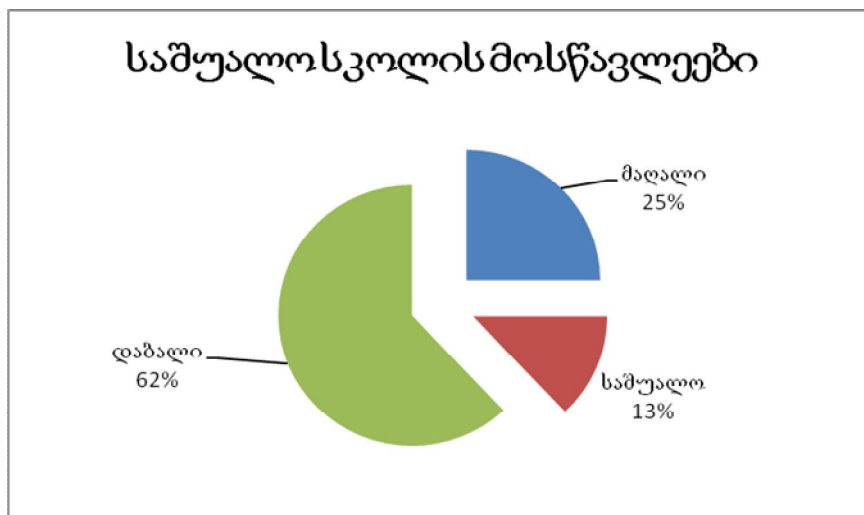
testirebaSi monawil e verc erTma moswavl em an studentma ver SeZl o testSi dasmul yvel a SekiTxvaze swori pasuxis gacema. testis SekiTxvebze gacemul i pasuxebis mixedviT movaxdineT studentTa ranJireba maRal i, saSual o da dabal i donis mixedviT.

testis SekiTxvebze gacemul i pasuxebis mixedviT, movaxdineT studentTa ranJireba maRal i, saSual o da dabal i donis mixedviT. saSual o skol aSi testirebaSi monawil eTa mxol od 15 moswavl es (25%-s)

hqonda maRal i Sedegi, anu maT SeZl es 30 SekiTxvi dan 20-30 SekiTxvaze swori pasuxis gacema; moswavl eebis 13%-s (8 moswavl e) hqonda saSual o maCvenebel i, anu maT SeZl es 10-20 swori pasuxis gacema; 10 SekiTxvaze nakl ebs gasca pasuxi 37 moswavl em (62%). (ixil eT grafiki #12)

grafiki №12

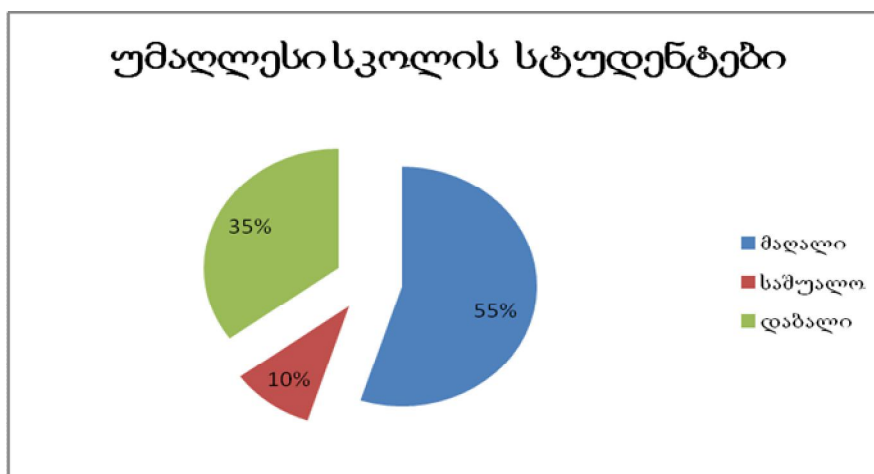
testirebis Sedegi – moswavl eTa pasuxebis ranJirebul i monacemebi

umaRl es skol aSi maRal i maCvenebel i hqonda 33 students (55%). saSual o Sedegi hqonda 6 students (10%). 10-ze nakl eb SekiTxvas gasca sworad pasuxi 21-ma studentma (35%).

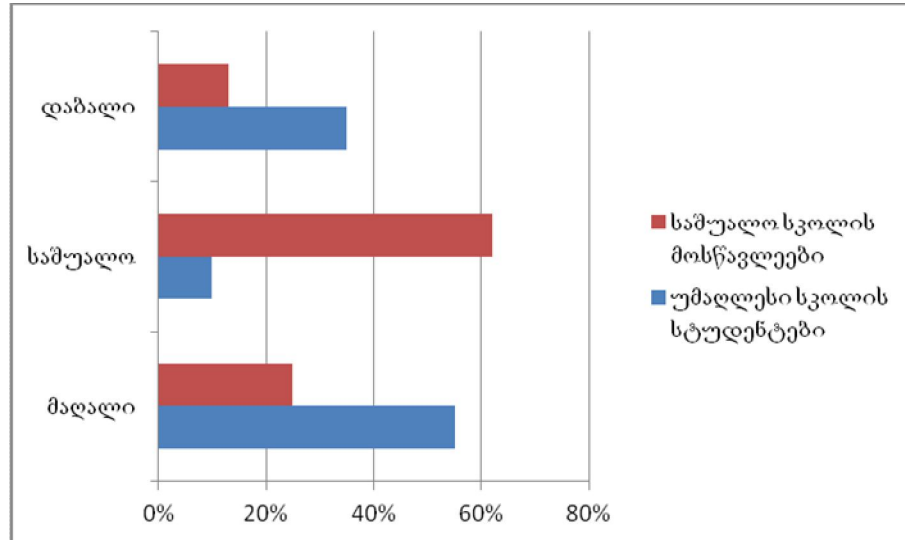
grafiki №13

testirebis Sedegi – studentebis pasuxebis ranJirebul i monacemebi

grafiki №14

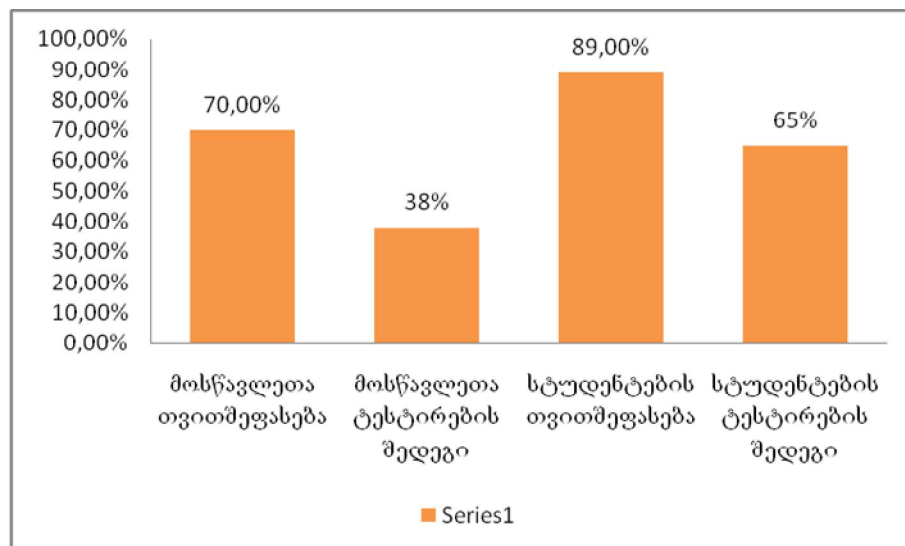
testirebis Sedegi – moswavl eebis da studentebis pasuxebis ranJirebul i monacemebi

testirebis pasuxebis anal izis Sedegad gamovl inda, rom testebis Sesaxeb cnobadobis real uri done moswavl eebSi 25-38%-s, xol o studentebSi 55-65%-s arwevs (ixil eT grafiki #15).

grafiki №15

TviTsefasebis da testirebis Sedegebis Sedareba

ამრიგად, არსებობს 32%-იანი ცდომილება მოსვლიდან და 19%-იანი ცდომილება სტუდენტების თვითშეფასებაში და რეალური დონის შესახებ ცნობების თვითშეფასებასა და რეალურ დონის შესახებ.

კვლევის შედეგად მიზნების განხორციელების პროცესში მონაწილე სამივე ჯგუფს. გამოიწვია რიგი პრობლემები სწავლების ხარისხთან დაკავშირებით. დაინტერესდით მასწავლებლის საკმარისობის და განვითარების კვლევა.

მიზანი: მასწავლებლის ოპტიმიზმის, პირობების დონის შეფასება სწავლება/სწავლის შედეგების მიხედვით მიმართებით.

კვლევის სამივე ჯგუფი: სასაშუალო სკოლის უცხოური ენის 15 მასწავლებელი; უმაღლესი სწავლებლის 15 მასწავლებელი.

კვლევის ხანგრძლივობა: 2009 წლის მაისი.

კვლევის მეთოდი: კვლევის ტიტოული მონაწილეს ინტერნეტში გაგზავნა ტოქსიკური კვლევის მონაწილეების შესახებ. ტანხმების მიხედვით შემდეგ შეთანხმდა კვლევის მიზანთან დაკავშირებული პედაგოგიური ესეის დაწერა. კვლევის შედეგების განხორციელების მონაწილეებს.

კვლევის შედეგების ანალიზი ცხადყოფს, რომ კვლევის სამივე ჯგუფი კმაყოფილი არ არის მიხედვით შედეგებით და ეძებს უკეთესი მოსაზრებებს.

ცხრილი #10

როგორია თქვენი ოპტიმიზმის ხარისხი? მაშალის/სასაშუალო/დაბალი

ოპტიმიზმის (პირობების) ხარისხი	სასაშუალო სკოლის მასწავლებლები	უმაღლესი სკოლის მასწავლებლები
მაშალი	46 %	65 %
სასაშუალო	35 %	30 %
დაბალი	19 %	5 %

კვლევის შედეგად გამოვლინდა, რომ სწავლება/სწავლის პროცესში მოსვლიდან და სტუდენტთა თვითშეფასების შესახებ ცნობების ხარისხის თვითშეფასების დონე მაშალია, ისინი თვლიან, რომ კარგად ერკვიან თვითშეფასების ტიპებსა და სახეებს, აკვთვნიან სწავლების ამოცანების უნარი, აგრეთვე ფილიბოენი კითხვის სტრატეგიებს და ა. შ., მაგრამ მოსვლიდან და სტუდენტთა თვითშეფასების შესახებ ცნობების რეალური დონე დაბალია, რაც

იმავს მიუტიტებს, რომ მისარწევი კომპეტენციის დონე არაა სათანადოდ გატვიტცნობიერებული.

სკოლის დონეზე მოწვავლები არ წიoben სხვადასხვა სახისა და ტიპის ტეგსტებთან მუშაობის სტრატეგიებს, ტეგსტის სახეები და ტიპები გატვიტცნობიერებული არ აყვტ. უმარწეს საწვავლებელ სი სტუდენტები ირებენ დავალებას _ დამოუკიდებელი მუშაობისათვის განკუტვნის კრედიტები აიტვისონ ტეორიულ, მეცნიერულ და პუბლიცისტურ ტეგსტებზე მუშაობის, მაგრამ ამისთვის სათანადო უნარ-წევეები არა აყვტ გამომუშავებული და შესაბამის ტეგსტობრივ კომპეტენციებს ვერ წიoben.

Tavi II

teqstebze orientirebul i kompetenciebi da maTi miRwevis saSual ebebi

\$1. teqstebze orientirebul i kompetenciebi

erTiani evropul i sivrcis Seqmnis procesSi kompetenciebi gaxda ganaTI ebis miRweul i Sedegebisa da dasaqmebisatvis mzaobis xarixis ZiriTadi maCvenebel i.

kompetenciis arsis kvl evas miuzRvnes naSromebi d. haimsma (Hymes 1979), m. kanal em (Canale 1980) da sxvebma. kompetenciis swavl ebis probl emas exeba m. biramis (Byram 1997), anJel a mihal iCis (Mihalic 2008) kvl evebi (internetresursebi # 27, 28).

xul ia gonzal esi aRniSnavs, rom `kompetenciebi codnis, gacnobi erebis, unarebisa da SesazI ebl obebis dinamiuri kombinaciaa. kompetenciebis gamomuSaveba saganmanaTI ebl o programis mizania. kompetenciebi yal ibdeba sxvadasxva kursis/erTeulis/modulis mier da fasdeba sxvadasxva etapze- (gonzal esi 2008:10). a. gonzis mixedviT, „kompetencia codnis, midgomebisa da Rirebul ebebis kompl eqsuri kombinaciaa, rac specifikur situaci ebSi usafrTxo da gonivrul i moqmedebis saSual ebas iZl eva“ (Gonzi 1994:84).

kompetenciis/kompetenturobis probl emis anal izis Sedegad gamoiyo ramdenime etapi. meoce saukunis 60-70-ian wl ebSi samecniero sivrcesi pirvel ad gamoCnda kompetencia/kompetenturobis kategoria. am periodSi enis Seswavl is TeoriaSi iwyeba sxvadasxva saxis enobrivi kompetenciebis kvl eva. 1970-90-iani wl ebidan saTave daedo kompetenciis cnebis gamoyenebas ucxouri enebis swavl eba/swavl asTan mimarTebaSi. iwyeba ara mxol od kompetenciebis kvl eva, aramed swavl ebis procesis dagegmva kompetenciebis formirebis gziT. Sesabamisad, daiwyo sxvadasxva saqmianobisatvis aucil ebel i kompetenciebis SemuSaveba. 1990 wel s evropis sabWom gansazRvra strategiul i, social uri, sociol ingvisturi, enobrivi da saswavl o kompetenciebi rogorc ucxouri enis fl obis kompetenciebi. 1990 wel s iuneskom warmoadgina ganaTI ebis sasurvel i Sedegis kompetenciebi, xol o Jak del orma Camoayal iba 21-e saukunis

ganaTI ebis oTxivi sveti, romel sac emyareba ganaTI eba: 1. swavi is swavi a; 2. qmedebis swavi a; 3. erTad cxovrebi swavi a; 4. cxovrebi swavi a.

„cneba `kompetencia- ufro axl osaa vel Tan _ „vici rogor“, vidre vel Tan _ „vici ra“ (Huthmacher 1997:4). zogadi kompetenciebi warmoadgens codnis, unar-cvevebis da damokidebul ebebisagan Semdgar mraval funqciur pakets, romelic aucilebelia pirovnuli miRwevebis da ganvitarabisatvis, socialuri carTulobisa da dasaqmebisatvis. es kompetenciebi vitardeba savaldebul o saskolo ganaTI ebis an wvrtnis miRebis Sedegad da, rogorc mTelis sicocxli is manZilze swavi is nawili, iqceva Semdgomi ganaTI ebis fundamentad.

kompetencia gadacemadia da Sesazloa moergos bevsituaciada konteksts. is, agreTve, aris mraval funqciuri da gamoiyeneba sxvadasxva miznis misaRwevad, sxvadasxva problebis gadasawyvetad da mravali amocanis Sesasrul eblad. zogadi kompetenciebi aucilebeli winapirobaa Sesabamisi miRwevebisatvis cxovebaSi, samsaxursa da Semdgom ganaTI ebaSi.

lingvistური კომპეტენცია გულისხმობს ენის სისტემის უცხოენოვანი კომუნიკაციის პროცესის ფუნქციონირების შესახებ ცოდნას. ის მოიცავს განსაზრვული გრამატიკული შესახებ მსწავლელისთვის უნარს. კომუნიკაციური კომპეტენცია არის კონკრეტული დამატების, საკუთარი აზრის გამოხატვის უნარი, კომუნიკაციური ამოცანების გაცხადება მზაობა, სხვადსხვა სოციალური სიტუაციაში ადეკვატური მოქმედება, უცხოენოვანი ენის შესახებ და ზეპირი მიმართვის ფლობა. კომუნიკაციური კომპეტენციის მიხედვით, სტუდენტს უნდა გამოუყენოს უცხოენოვანი მეთოდები აკადემიური და პროფესიონალური სფეროების სიტუაციებში. კომუნიკაციური კომპეტენცია გულისხმობს სამეთოდო უნარების სტრატეგიების ფლობას და შესაძლებლობას მასწავლებელს უნარს უზრუნველყოს კომუნიკაციური მოქმედება. მისი კომპონენტებია: 1. ლინგვისტური (ლინგვისტიკა, გრამატიკა, ფონეტიკა, ორტოგრაფია); 2. დისკურსული (ზეპირი და წერილობითი ტექსტების გაგება); 3. პრაგმატიკული (კომუნიკაციური მისიონარული მიზნების მიხედვით); 4. სტრატეგიული (კომუნიკაციის დროს მიზნების დაზღვევა); 5. სოციოკულტურული (სოციო-კულტურული ნორმების შესაბამისობა).

m. kanal es mixedviT (Canale 1980), komunikacuri kompetencia warmoadgens sami kompetenciis naerTs. Eesenia: 1. gramatikuli kompetencia (l eqsikis, morfol ogiis, sintaqsis, gramatikis wesebis codna); 2. sociol ingvisturi kompetencia; 3. strategiuli kompetencia (verbal uri da araverbal uri sakomunikacio strategiebis gamoyeneba). mogvi anebiT, l . beqmenma (1990) komunikacuri kompetencia dayo or jgufad: 1. organizaciu li (gramatika da diskursul /teqstobrivi kompetenciebi); 2. pragmatika (sociol ingvisturi da idiomaturi kompetenciebi).

komunikacuri kompetenciis yvel a komponenti SeiZl eba iyos testirebiT Semowmebul i da obieqturad Sefasebul i. komunikacuri kompetenciisagan gansxvavebiT, komunikacuri kompetenturoba ganisazRvreba, rogorc integrirebul i piradi resursi, romel ic uzrunvel yofs komunikacuri moqmedebis warmatebul obas. es resursi moicavs ara mxol od im komponentebis, roml is gansazRvra Sesazl ebel ia enobrivi testirebis meSveobiT, aramed iseT Semadgenel el ementebsac, romel Ta testirebiT gansazRvra SeuZl ebel ia. isini moicaven pirovnebis intel eqts, zogad msofil mxedvel obas, sxva adami anebTan urTierTobebis unars da agreTve, pirovnebis ganviTarebis potencial s.

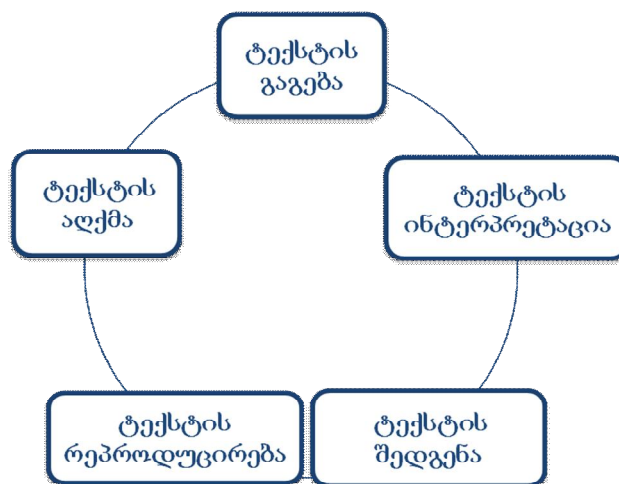
n. bol otnova Tvl is, rom `teqstobrivi kompetencia aris: 1. komunikacuri kompetenciis saxe, roml is safuZvel ze Sesazl ebel ia avtorisa da adresatis urTierToba; 2. pirovnebis komunikacuri kul turis umniSvnel ovanesi maCvenebel i, romel ic gul isxmobs teqstis bazaze efeqturi urTierTobis unaris fl obas; 3. teqstis Sesaxeb codna, rac saSual ebas azl evs enis mcodnes ganaxorciel os teqstobrivi saqmianoba, anu Seqmnas teqstebi, adekvaturad aRiqvas isini da moaxdinosa maTi interpretacia. teqstobrivi kompetenciis aRmoceneba ganpirobebul ia Tanamedrove humanitaruli codnis teqstocentrizmiT da komunikaciis probl emisadmi mZardi interesiT- (Болотнова 2007:49).

umaRl es skol aSi pedagoge bis profesiuli daxel ovnebis fargl ebSi mniSvnel ovania teqstobrivi kompetenciis formirebis procesis fsiqol ogiur-pedagogiuri aspektis gamovl ena. sagnis aTvisebis fargl ebSi Sesazl ebel ia iseT saswavl o amocanaTa gadaWra, rogoric aa: meTodol ogiuri azrovnebis formireba, verbal uri

maxsovrobis, axali masalis efeqturi atvisebisa da damaxsovrebis meqanizmebis ganvitarება და პროფესიული კომუნიკაციური უნარების სეზენა. ი.ვ. სალოსინამ ისინი მოათავსა „ტექსტობრივი კომპეტენციის“ კონტექსტში. „ტექსტობრივი კომპეტენცია“ მოიცავს კომპლექსურ ცოდნას ტექსტის, როგორც კომუნიკაციის ფორმის, შესახებ და უარყოფს „პიროვნების მიერ ტექსტობრივი აქტივობის განხორციელების ცოდნის და უნარ-ცვალების კომპლექსს“ (Салосина 2007:69). ტექსტობრივი კომპეტენცია არის პიროვნების ტექსტობრივი აქტივობისთვის მზაობის განმსაზღვრელი უნარ-ცვალების ერთობლიობა. ნ.ს. ბოლოტნოვა გამოყოფს ტექსტობრივი კომპეტენციის სამ სახეს: 1. „ტექსტის სედგენა“, 2. „ტექსტის აჩქმა“, 3. „ტექსტის ინტერპრეტაცია“ (Болотнова 2001:9). ი.ვ. სალოსინამ მათ დაუმატა მე-4 – „ტექსტის რეპროდუცირება“ და მე-5 – „ტექსტის გაგება“. საბოლოოდ, შემუსავდა ტექსტობრივი კომპეტენციის ხუთკომპონენტიანი სტრუქტურა.

სქემა #1

ტექსტობრივი კომპეტენციის მოდელი ი.ვ.სალოსინას მიხედვით

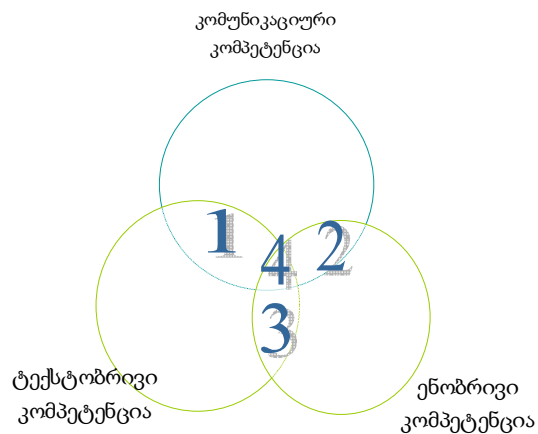

ამ სქემის შემადგენელი ნაწილები დაკავშირებულია ტექსტობრივი აქტივობის სახეებთან. კერძოდ, 1. ტექსტის სედგენის კომპეტენცია და ტექსტის დაწერის აქტივობა; 2. აჩქმისა და გაგების კომპეტენციები და ტექსტის მოსმენის აქტივობა; 3. ტექსტის ინტერპრეტაციის, რეპროდუცირების კომპეტენციები და ტექსტის უარყოფა.

teqstobrivi kompetenciis formireba warmoadgens integrirebul process, romel ic moicavs fil ol ogiur, fsiqol ogiur, da pedagogiur Semadgenel nawil ebs. swavl ebis prognozirebadi Sedegi – teqstobrivi kompetenciis maRal i done _ kompl eqsuri struqturaa, romel ic efuZneba mTel i rigi „fil ol ogiuri“ kompetenciebis erTobl iobas.

sqema #2

teqstobrivi, komunikaciuri da enobrivi kompetenciebi

#2 sqemis 1-ლი ველი გამოხატავს teqstobrivi da komunikaciuri kompetenciebis erTobl iv Nwils, rasac ganapirobebs teqstis komunikaciuri da pragmatული არსი. teqstis formisa da Sinaarsis არცევა პირდაპირაა დამოკიდებული კომუნიკაციის სფეროში და მოწოდებულია.

კომუნიკაციური კომპეტენცია (სამეცნიერო ურთიერთობის პროცესში ენობრივი საშუალებების გამოყენების უნარი) ემყარება ენის სფეროში არსებულ ცოდნას, უნარ-წყვეტებს, მზაობას (დიაგრამის მე-2 ველი). გამართული მეთოდები არის ურთიერთობის ერთ-ერთი განმარტების ველი.

ენობრივი კომპეტენცია (ენის შესწავლის ცოდნა და მათი პრაქტიკაში გამოყენების უნარი) ემყარება ენის სფეროში არსებულ ცოდნას, უნარ-წყვეტებს, მზაობას (დიაგრამის მე-3 ველი). შესაბამისად, დიაგრამის სამივე სეგმენტის შემთხვევაში ემყარება კულტურის ველის სიტუაციის

Sesaferisi enobrivi SesaZI ebl obebis gamoyenebis unaris sferos (diagramis me-4 vel i).

zemoT CamoTvl ili kompetenciebi uzrunvel yofen enobrivi pirovnebis doneebis modelis funqcionirebas, romlis mixedvit, enobrivi pirovneba warmoadgens „enobrivi nawarmoebebis (teqstebis) Sedgenisa da aRqmis unarebis erTobl iobas“ (Караулов 1987:245). enobrivi pirovnebis verbalur-semantikur doneze xorciel deba sityvebis aRqmis da gagebis procesi da maTi urTierTdakavSireba konteqstSi. misi efeqturoba pirdapiraa damokidebuli pirovnebis mierenis fl obis doneze (enobrivi kompetencia). Lingvokognituri done gamoxatavs „enobrivi erTobis socialur da sociolingvistur maxasiaTebis“ (diagramis me-3 vel i). is yalibdeba komunikaciur kompetenciebTan erTobl iobaSi. pragmatuli done moicavs mdgrad komunikaciur motxovnebs da komunikaciur mzaobas (komunikaciuri kompetencia), martavs teqstis Seqmnis, aRqmis da gagebis meqanizmebs (teqstobrivi kompetencia).

enobrivi pirovnebis formirebis process aqvs uwyveti xasiaTi da ganixil eba pirovnebis kul turuli ganvitarebis konteqstSi, romelic warmoadgens misi enobrivi kul turis donis gamomxatvel faqtors. es ganapirobebs umaRl es saswavi ebel Si pedagogebs profesiuli enobrivi momzadebis mnisvnel obas, gansazRvravs momavali pedagogebs Ziritad sametyvelo faseuli obata baziss, avitarebs lingvistur al Ros, ayalibebs pedagogiuri urTierTobis stils. disciplinis Seswavis farglebSi, specialobit momavali arafilol ogebs aswavian saswalo teqstebis erTian aRqmas da aRqmisaTvis aucil ebeli optimaluri didaktikuri masalis Sedgenas. swavis procesi interpretaciuli aqtivobis dros (analizi, sintezi, deduqciuri da induqciuri msjel obis struqturireba, analogiebis mixedvit dasabuteba) xdeba studentebis metodologiuri kompetenciebis formireba. mirebuli unar-cvevebi maswavi ebelibisTvis warmoadgenen sabaziso kompetencias gakvetilistvis teqstebis Sesadgenad da saavtoro metodologiuri koncefciebis Camosayalibeblad.

i. salosinam teqstobrivi kompetenciebis ganzogadebis, detalizaciis, fsiqologiur-pedagogiuri pirobebis gamovlenis da maTi

efekturi formirebis mizniT, fsiqol ogiuri, fil osofiuri da lingvisturi gamokvl ebebis bazaze gansazRvra aRqmis, gagebisa da interpretaciis kompetenciebis ZiriTadi struqturul i maxasiaTebI ebi.

cneba „aRqmis kompetencia“ dakavSirebul ia aRqmis fsiqol ogiur gagebasTan. „rogorc sagnebis an movl enebis erTiani individual uri saxeebis Seqmnis procesi, aRqma aris SemecnebiTi aqtivobis sawyisi etapi da dakavSirebul ia maxsovrobis, yuradRebis, azrovnebis meqanizmebTan“ (Юрчук 1988:88). aRqma aris teqstis damaxsovrebis bazisi. aRqmis fil osofiuri gageba gansazRvrul ia subieqtisa da gare samyaros kavSiriT samyaros aRqmis da Semecnebis kategoriebSi (Словарь философский 2004:121). `aRqma Sedgeba mraval i SegrZnebisagan. aRqmis ganmsazRvrel i maxasiaTebI ebia: sagnobrioba, erTobl ioba (yovel i sagnis aRqma, rogorc erTi mTI ianis), konstantoba (SedarebiTi mudmivoba, sagnis aRqma garkveul fargl ebSi konstanturi, ei ucvl el i saxiT), kategoriul oba (im sagnis gul isxmoba, roml is Tval saCino asaxvasac iZl eva igi), danawevrianeba da ganzogadeba“ (uznaZe 1940:135).

teqstis aRqmis probl emebi aris ganxil ul i i. a. zimnaias (Зимняя 1961), t. m. dridzes (Дридзе 1976), a. a. leontiev (Леонтьев 1979), g. s. suxobskis (1981), a. a. brudnis (Брудный 2006) SrmebSi. I . v. Sirinkinam Seqmna teqstis fsiqol ogiuri aRqmis model i, roml is struqtura moicavs kognitur, konotaciur da afeqtur komponentebS (Ширинкина.2002:8). kognitur doneze ganisazRvreb a teqstis sagnobrivi sfero da funqciuri stili. konotaciuri done qmnis teqstis Semdgomi gamoyenebis perspeqtivas, afeqturi sfero ki moicavs recipientis mier teqstis emociur Sefasebas.

produqtiul i B teqstis bazisi aris misi erToba da kavSiri, rac uzrunvel yofs mis Sinaarsobriv mTI ianobas da dasrul ebul obas. teqstis aRqmis kompetenciis formireba xdeba sxvadasxva tipis kompoziciuri teqstobrivi struqturebis da sityvaTSeTanxmebebis, winadadebebis, teqstis erT mTI ianobad dakavSirebis saSual ebebis codniT da agreTve, teqstis sakvanZo momentebis gagebiT (anal izi), teqstis Sinaarsis verbal ur-l ogikuri sqemebis model irebiT (sinTezi). am kompetenciis umaRl esi done ganapirobebs teqstis iseTi meoradi

aqtivobisTvis mzaobas, rogricaa teqstis mosmeniT aRqma da teqstis kiTxva.

gamoyofen aRqmis kompetenciis formirebisTvis aucil ebel or aspekts: 1. saTanado pirobebis Seqmna saswavl o teqstebis adekvaturi aRqmisTvis; 2. kompl eqsuri codnis SeZena ingl isuri enis funqciur stil istikaSi, romel ic moicavs sxvadasxva Janrisa da stil is teqstebis identifikaciasa da konstruirebas.

teqstis gagebis safuZvel ze yal ibdeba interpretaciisTvis mzaoba. codna da unari, romel ic moiazreba am mzaobaSi, ganisazRvreba, rogorc interpretaciul i kompetencia. interpretacia aris „teqstis intel eqtual uri gardasaxva~ (Ширинкина..2002:32). interpretaciul i damuSavebis produqtia axal i teqsti, roml is struqturaSi Sedis gansxvavebul formaSi moqceul i wina teqstis ramdenime komponenti. interpretaciis unars udidesi mniSvnel oba aqvs pedagogisTvis, radgan swavl ebis original uri meTodebis umravl esoba warmoiqmneba ukve arsebul i didaqtikuri Teoriebis safuZvel ze. Ees kompetencia, upirvel es yovl isa, uzrunvel yofs momaval i pedagogis profesiul mzaobas.

interpretaciul i kompetencia teqstebis SedgenisTvis (SemoqmedebiTi kompetencia) aucil ebel i unarebis ganviTarebis winapirobaa. teqstebis Sedgenis kompetencia warmoadgens teqstobrivi kompetenciis umaRI es dones da pedagogis profesiul i daxel ovnebis safuZvel s. gza teqstis aRqmidan teqstis interpretaciande rTul i procesia, romel ic fsiqo-fiziologiuri, pirovnul i, enobrivi faqtorebiTaa ganpirobebul i. gansakuTrebul i mniSvnel oba aqvs am kompetenciasTan dakavSirebul i codnis, unar-Cvevebis miRebas umaRI es saswavl ebel Si, radganac swored es kompetencia gansazRvravs momaval i special istis pirovnul i da profesiul i ganviTarebis perspektivebs.

gamokvl evis Sedegad (Салосина 2007, Болотнова 2007 daDAsxvebi), dazustda teqstobrivi kompetenciis xuTkompontiani modeli da gamovl inda teqstobrivi kompetenciis roli momaval i pedagogebs enobrivi pirovnebis ganviTarebaSi. ganisazRvra urTierTkavSiri mis struqturaSi Semaval aRqmis, gagebis da interpretaciis kompetenciebs Soris. gamovl inda am kompetenciebis Camoyal ibebis fsiqologiur-

pedagogiuri pirobebi. ganisazRvra umaRI es saswavl ebl ebSi ucxouri enis swavl ebis procesis dagegmvis dros profesiul i aqtivobisaTvis saWiro unarebis aTviseba, swavl eba/swavl isTvis mdgradi samotivacio safuZvl is Seqmna (axl o perspeqtivisa) da profesiul i moRvaweoba, profesiul i pedagogiuri kompetenciebis kompl eqsis Camoyal ibeba (Soreul i perspeqtiva).

teqstis swavl eba/swavl aze orientirebul i kompetenciis erT-erTi Semadgenel ia teqstis Sedgena, anu azris gramatikul ad sworad agebis, dafiqsirebis da gamoxatvis unari sxvadasxva (lingvisturi, social uri, azrobrivi) formiT. teqstis Seqmnis kompetencia, anu enis kompoziciur doneze organizebis unari, moicavs iseT Semadgenel nawil ebs, rogoebicaa kohezia (winadadebebis Serwyma l ogikuri Tanmi mdevrobi T) da ritorika (damarwmunebel i saubris xel ovneba).

evropis saganmanaTI ebl o structurebis urTierTsewyobis proeqt "Tuningis" mixedviT, kompetenciebi iyofa: 1. instrumentul ; 2.interpersonal ur; 3. sistemur kompetenciebad.

instrumentul i kompetenciebi moicavs SemecnebiT unarebs _ ideebisa da azrebis gacnobierebisa da manipul irebis SesaZl ebl obas. meTodol ogiuri SesaZl ebl obebi garemoTi manipul irebisTvis moicavs swavl is strategiisa da drois organizebas, gadawyvetil ebis miRebisa da probl emis gadaWris unars; teqno logiur unarebs _ rac gul isxmobs teqno logiuri mowyobil obebis gamoyenebas, kompiuterze muSaobas da informaciis gamoyenebis unars; lingvistur unarebs - zepir da weril obi T komunikacias; meore enis codnas.

interpersonal uri kompetenciebi moicavs individual ur unarebs - grZnobebis gamoxatva, kritikul i da TviTkritikul i SesaZl ebl obebi; social ur unarebs - interpersonal uri urTierTobebi, j gufuri muSaoba, social uri da eTikuri pasuxismgebl obis gamoxatva, sxva sferos eqsper tebTan komunikacia.

sistemuri kompetenciebi moicavs mTI ian sistemasTan dakavSirebul unarebsa da SesaZl ebl obebs - gacnobierebis, SegrZnebebisa da codnis kombi nacias.

umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciaTa CarCos mixedviT umaRI es saswavl o dawesebul ebebSi sxvadasxva doneze mi saRwev kompetenci ebs warmoadgens:

1. dargobrivi, specifikuri kompetenci ebi:

1.1. dargobrivi codna da gacnobi ereba;

1.2. dargobrivi codnis praqtikaSi gamoyenebis unarebi/praqtikul i unarebi.

2. zogadi kompetenci ebi:

2.1. anal izisa da sinTezis unari;

2.2. probl emis gadalWra;

2.3. dagegmvisa da organi zebis unari;

2.4. sakomunikaci o unarebi;

2.5. sainformaci o komuni kaci ebis gamoyenebis unari;

2.6. j gufSi muSaobis unari;

2.7. swavl is unari;

2.8. kvl evis unari;

2.9. damouki debl ad muSaobis unari;

2.10. proeqtebis SemuSavebisa da marTvis unari.

Ziritadad veyrdnobiT enebis erTiani evropul i CarCos rekomendaci ebs (2010), „Tuningis- (saganmanaTI ebl o struqturebis urTierTsewyoba evropaSi) proeqtis Sedegebs (2008), kval ifikaciaTa evropul CarCos, saqarTvel os umaRI esi ganaTI ebis kval ifikaciaTa CarCos rekomendaci ebs, gavecaniT kompetenci ebis daufl ebis gamocdil ebas evropul universitetebSi (hel sinkis universiteti (rober varenaari), deustos universiteti (xul ia gonzal esi 2008)), gavaanal izet sxvadasxva miznobrivi treningis, konferenci ebis masal ebi, Seviswavl eT sabazro moTxovnebi, dasaqmebis sfero da SevimuSaveT teqstebze orientirebul i swavl isa da swavl ebis komponentebi. CamonaTval i gvacaniT special urad organizebul i seminaris monawil eebis, saSual o da umaRI esi skol is maswavl ebl ebs, studentebis. miRebul i Seni Svnebis, winadadebebis, rCevebis gaTval iswinebiT, ganvsazRvreT teqstebze orientirebul i zogadi da dargobrivi kompetenci ebi.

Seviswavl eT saqarTvel os umaRI es saswavl ebel Si bakal avriatis safexurze teqstebze muSaobisas studentisTvis aucil ebel i unar-Cvevebi. anal izis Sedegi Semdeg suraTs iZl eva. students moeTxoveba:

- Teoriul i codna sxvadasxva donis stil isturi xerxebisa da eqspresiul i saSual ebebis Sesaxeb;
- mxatvrul i teqstis original uri anal izi;
- stil isturi movl enebis aRqma-gaanal izeba teqstTan da diskursTan mimarTebaSi (internetresursi #10);
- nebismieri formatisa da sirTul is weril obiTi da zepiri teqstis adekvaturi aRqma da reproduqcia;
- teqstSi sxvadasxva tipis informaciis identificireba;
- informaciis azrobrivi kompresireba da original is komunikaciurad TanabarRirebul ebiani meoradi versiis Seqmna (internetresursi #11);
- ingl isur enaze sxvadasxva tipis teqstis gagebis, Targmnis, morfo-semanatikuri anal izis, interpretaciisa da reproduqciis unari;
- ingl isur enaze teqstebis mosmenis, gagebis, anal izisa da reproduqciis unari;
- ingl isuri l iteraturis Rrma codna, paral el ebis gavl ebis unari evropul da ingl isur l iteraturas Soris;
- mxatvrul i teqstis mimarT SemoqmedebiTi midgoma anal izisa da interpretaciis safuZvel ze, rac mwerl is msofi aRqmas, mis esTetikur Sexedul ebas da individual ur stil s gansazRvavs;
- azris l akonurad da gasagebad gadmocemis unari;
- saTanado daskvnebis gamotanis, anal izis, abstraqtul i azrovnebis unari;
- wamoWril i probl emis ganzogadebisa da swrafad gadaWris unari;
- sakiTxebisadmi kritikul i midgomis unari, ideebisa da azrebis gagebisa da manipul irebis SesaZl ebl oba;
- l iteraturul i gemovnebis ganviTareba;
- nebismieri tipis verbal uri diskursis meSveobiT komunikacia. informaciis mopoveba, Segroveba, Targmna (rogorc zepiri, aseve weriTi saxiT), masze msjel oba, anal izi da interpretacia (internetresursi #12);

- probl emur situaci aSi Tavisi dargis fargl ebSi monacemTa moZiebi sa da gamoyenebis unari;
- anal izisa da sinTezis unari, raSic igul isxmeba informaciis sxvadasxva wyarodan moZiebi sa da ganzogadebis unari;
- kritikul i da TviTkritikul i SesaZl ebl obebi, raSic igul isxmeba producirebul i teqstis obieqturi Sefasebis da TviTsefasebis unari;
- ingl isuri enis kompetenturi gamoyeneba weriT i da zepiri komunikaciis procesSi;
- damouki debel i muSaobisaTvis rel evanturi strategiis SerCevis unari (internetresursi # 11).

bakal avriatis safexurze teqstebze orientirebul i kompetenciebis swavl eba/swavl is procesSi vl indeba studentis Semdegi l ingvisturi da komunikaciuri unar-Cvevebi:

mimarTul eba – kiTxva daMmosmena:

- teqstSi ucnobis sityebis gagebis strategiis codna;
- teqstis kritikul i xedva;
- teqstebis tipebis amocnoba da ganmarteba maTi struqturul - gramatikul Tu stil istur Taviseburebebze dayrdnobiT;
- teqstebSi mocemul i gramatikul i konstruqciebis gamoyofa da maTi saTanado interpretaci iT warmodgena;
- wakiTxul is gadamowmeba da Sefaseba sandoobis, aqtual urobis da sxva kriteriუმების mixedviT;
- konkretul i sakiTxis Sesaswavl ad informaciis moZieba, gadamowmeba da monacemTa bazis Sedgena;
- sxvadasxva tipis zepiri da weril obiTi teqstebis Sefaseba maTi sakomunikacio amocanis gaTval iswinebi T;
- mosmenil i teqstis gageba.

mimarTul eba – saubari da wera:

- adekvaturad, gamarTul ad da damaj erebl ad metyvel eba;
- teqstSi movl enebis, xasiaTebis wi naswarmetyvel eba;
- teqstis dakavSireba pirad gamocdil ebasTan;

- argumentirebul i msjel oba sxvadasxva Janris mxatvrul teqstebSi gamovlenil i msofl mxedvel obrivi sakiTxebisa da literaturul i Taviseburebebis Sesaxeb;
- literaturul nawarmoebebSi mxatvrul i azrovnebis formebs identifiqireba, Sedareba, Sepirispireba, dakavSireba da analizi;
- werilobiT teqstebSi sakuTari poziciisa da Rirebul ebiti damokidebul ebebis sxvadasxva literaturul i formiT warmocena;
- sxvadasxva epoqis literaturul teqstebSi asaxul kulturul faseul obata gaazreba da maT mimarT sakuTari damokidebul ebebis gamoxatva;
- sxvadasxva saxis zepiri teqstebis analizi enobrivi-gamomxatvel obiti saSual ebebis Tval sazrisiT;
- msofl i literaturul i procesebisa da universaluri literaturul i Temebis urTierTkavSiris armocena;
- wakiTxul i teqstis konstruireba (enobrivi analizi da sinTezi);
- sxvadasxva tipisa da stilibis teqstebis gamartul adwera;
- gramatikis, ortografiis, punqtuaciis wesebis Segnebul ad gamoyeneba teqstis asagebad da dasaxvewad;
- sxvadasxva mizniT, sxvadasxva auditoriisaTvis nebismeri tipis weril obiti teqstis Setxzva;
- literaturul nawarmoebze subieqturi mosazrebis Camoyalibe da warmocena;
- sxvadasxva Janris literaturul i teqstis Seqmnis procesSi cxovrebeul i da Semoqmedebiti gamocdilebis realizeba.

evropaSi saganmanaTlebo structurebis urTierTsewyobis proeqt „TuningSi~ arnisnulia, rom Analizisa da sinTezis unars studentebi Semdegi metodebit gamoi muSaveben:

- damokidebeli interpretaciis, Sefasebebis da diskusiis unari, romelic debatebis farglebSi muSavdeba;
- Tanamedrove koncepciebs Soris kavSirebis monaxva;
- informaciis raodenobrivi analizi;
- rel evanturi Teoriebis misadageba amosavali masal isaTvis;

- arsebul codnaSi axal i daskvnebis inkorporacia;
- specifikuri movl enebis an probl emebis ganxil va farTo konteqstSi;
- dasturis an sawinaaRmdego argumentebis moyvana- (gonzal esi 2008: 224).

zemoT aRniSnul i wyaroebis gaTval iswinebiT, evropis ganaTI ebis erTiani sivrcis Seqmnis moTxovnebis safuZvel ze, real uri viTarebis anal izsa da pirad gamocdil ebaze dayrdnobiT, SevarCieT teqstebze orientirebul i kompetenciebi bakal avriatis safexurisTvis. aRsaniSnavia, rom teqstebze orientirebul i kompetencia pirdapir ukavSirdeba iseT zogad kompetenciebs, rogoricaa damoukidebel i muSaobis, kvl evis, informaciis marTvis, gadawyvetil ebis miRebis, anal izisa da sinTezis, swavl is, zepiri da weril obiTi formiT komunikaciis, axal i ideebis generirebis (SemoqmedebiToba), kritikisa da TviTkritikis unarebi, aseve, mraval feroვნebisa da mul tikul tural izmis, sxva qveynis kul turisa da tradiciebis pativiscema.

teqstebze orientirebul i swavl eba/swavl is fargl ebSi studenti eufl eba:

- anal izisa da sinTezis unars, raSic moiazreba: teqstis interpretacia, mTavari punqtebis gansazRvra, gageba, Sefaseba, informaciასTan muSaoba, gacnobiereba, kritikul i Sefaseba, Teoriisa da praqtikis dakavSireba, sxvadaxva teqstis kombinireba, kvl eva, formul ireba, reproducireba, gamoyeneba, aRwera, daskvnis gakeTeba, fiqri, Sedareba, SerCeva, gansxvaveba, kontrasti, dayofa, Sej ameba, argumentireba, Sefardeba, ganzogadeba, I ogikuri azrovneba, Sefaseba, probl emis gadaWra, _ rasac studentebi Semdegi meTodebiT gamoi muSaveben:
- teqstebze muSaobis fargl ebSi kiTxvis, kvl evis, diskusiisa da fiqris Sedegad koncefciis, ideebis formul ireba;
- damoukidebel i interpretaciis, Sefasebis da diskusiis unari, romelic debatebis fargl ebSi gamomuSavdeba;
- naazrevis kritikul i Sefaseba da TviTSefaseba;

- informaciis raodenobrivi anal izi;
- relevanturi Teoriebis misadageba amosaval i masal iTvis;
- arsebul codnaSi axal i daskvnebis inkorporacia;
- movl enebis an probl emebis ganzogadeba;
- gansxvavebul i azris gamoxatva da dasabuTeba.

2. informaciis menejmentis kompetencias, raSic moiazreba: teqstSi saWiros informaciis moZiebis unari, informaciis pirvel adi da meoradi wyaroebis gansxvavebis unari, tradiciul i Tu el eqtronul i bibliotekis gamoyenebis unari, informaciis mopovebis unari.

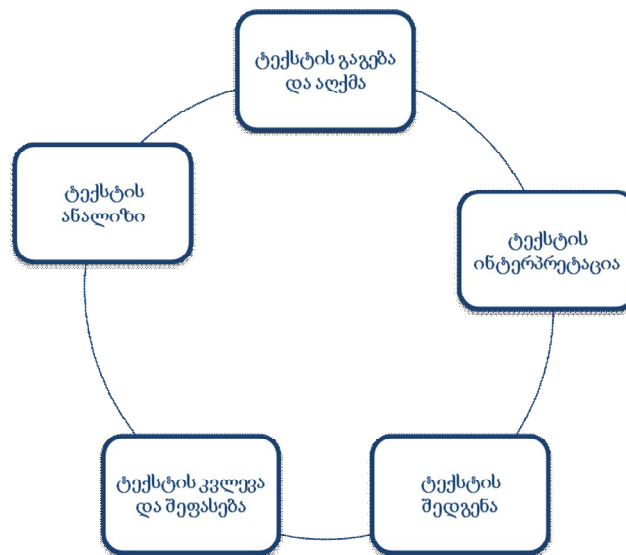
3. damoukidebel i muSaobis unars. drois organizebis, prioritetebis Sercevis, vadebis dacvisa da Setanxmebul i samuSaos Sesrulebis unaris fl oba aucilebel ia rogorc pirad cxovrebaSi, aseve profesiul saqmi anobaSi.

4. kvlevis unars. saswavo amocanis gadawyvetisaTvis teqstis gamoyenebis xarisxi maralia, Tu moswavl es saSualo safexurze SeuZlia argumentirebul i msjel oba sxvadasxva Janris mxatvrul teqstebSi gamovlenil i msfl mxedvel obrivi sakiTxebisa da literaturul i Taviseburebebis Sesaxeb; literaturul i teqstis mimarT sakuTari mosazrebis Camoyal ibeba da warmocena; sakuTari poziciisa da damokidebul ebebis gamoxatva; paralelebis gavleba qarTul i da msflio literaturis Temebisa da procesebs Soris; sxvadasxva saxis teqstebis gamarTul adwera, gramatikul i wesebis gamoyeneba teqstis asagebad da dasaxvewad.

zemoaRniSnulis gaTvaliswinebit, agreTve, sakuTar gamocdilebaze dayrdnobiT, Cven ganvsazRvret, rom umaRles skolasi bakalavriatis safexurze teqstebze orientirebul i **dargobrivi** kompetenciebi moicavs Semdeg mimarTul ebebs:

1. teqstis aRqmisა da gagebis kompetenciebi;
2. teqstis anal izის kompetencia;
3. teqstis interpretaciის kompetencia;
4. teqstის kvlevisა da Sefasebis kompetenciebi;
5. teqstის Sedgenის kompetenciebi.

Cven mier SemuSavebul i teqstobrivi kompetenciis model i

1. teqstis aRqmisa da gagebis kompetenciis fargl ebSi studenti SeZI ebs:

- teqstis saxis, tipis, Janris, qveJanris amocnobas;
- kiTxviTi strategiების გამოყენება;
- sxvadasxva saxis teqstების (periodul i gamocemebi, romanebi, poemebi, dramebi, da sxva), agreTve, sxvadasxva saxis samuSao dokumentების, magal iTad, weril obiTi instruqციების da teqnკური aRweril obis, kontraqციების, proeqციების, angariSebis wakiTxvas da gagebas;
- teqstSi mTavari ideების an Temების, damxmარე detalების gagebas;
- avtoris მიზნის amocnobas
- ილუსტრაციების _ ცხრილების და დიაგრამების ინტერპრეტაციას (axსნა);
- teqstSi aRweril i მიზეზ-სედეგობრივი კავსირის gagebas;
- sxvadasxva saxis audiotეკსტის gagebas;
- გამოავლენს უცნობ სიტყვათა მისვნელების კონტეკსტის დახმარებით gageბის unარს;
- გამოავლენს სიტყვების დენოტაციური და კონოტაციური მისვნელების obების codნას;

2. teqstis analizis kompetenciis fargl ebSi studenti teqstSi amoicnobs:

- stil istur xerxebs da aRwers, ramdenad uwyoben xel s gamoyenebul i stil isturi xerxebi nawarmoebis arsis gadmocemas;
- personaJebS da moaxdens maT daxasiaTebas;
- moqmedebis dros, adgil s, garemos; amoicnobs kul turul da istoriul konteqsts;
- TxrobiT perspeqtivas;
- teqstis struqturas;
- amoicnobs avtoris tons da moaxdens misi stil is da mxatvrul i ostatebis Sefasebas;
- gamoavl ens figural uri metyvel ebis gagebas da Seafasebs ramdenad mizandasaxul ad aRweven isini mkiTxvel amde;
- amoicnobs konfl iqtis saxes.

3. teqstis interpretaciis kompetenciis fargl ebSi studenti:

- teqstis Sesaxeb daskvnas gaakeTebS da gaamyarebs teqstidan moyvanil i magal iTebiT;
- teqstSi arsebul bundovanebas da mraval gvani interpretaciis saSual ebas gaiazrebs;
- mi usadagebs teqsts cxovrebiSeul situaciebs;
- msjel obs, ramdenad exmianeba mocemul i teqsti mimdinare kul turul , social ur, pol itikur situacias;
- statiebisa da dokumentebis rezi umirebas.

4. teqstis kvl evisa da Sefasebis kompetenciis fargl ebSi studenti:

- ganasxvavebs erTmaneTisgan teqstSi moyvanil faqtebsa da avtoris pirad Tval Taxedvas;
- gaecnoba teqstis irgvl iv arsebul sxvadasxva kritikul masal as;
- eZiebs damatebiT masal as avtorisa da teqstSi arsebul i informaciis Sesaxeb;
- kiTxul obs da igebS el eqtronul i mediis saSual ebiT mopovebul teqstebs, amzadebs bibl iografias;
- iyenebs l eqsikonebs, rom gaigos si tyvis an terminis mniSvnel oba, etimol ogia da swori warmoTqma;

- teqstSi mocemul i da damatebiT mopovebuli masali safuZvel ze ayali bebs sakutar azrs sakvl evi Temis Sesaxeb;
- amzadebs referatul naSroms mocemul i teqstis irgvl iv.

5. teqstis Sedgenis kompetenciis fargl ebSi studenti SeZl ebs:

- teqstis struqturis codnis demonstrirebas imave formis weril obiTi dokumentis SedgeniT;
- sxvadasxva Temaze Tavisufal saubars (monologi da dialogi), konkretul TemebTan dakavSirebul debatebsa da diskusiebsi monawil eobis miRebas da azris gamarTul ad da Tanmimdevrul ad Camoyal ibebas;
- mocemul Temaze prezentaciis Catarebas;
- mimoweras _ sabuTebis Sedgena (gancxadeba, avtobiografia, moxsenebiTi baraTi, CV), formal uri da araformal uri weril ebis Sedgenas, eseis daweras.

amrigad, wyaroebze dayrdnobiT mi viCnevT, rom teqstebze orientirebuli zogadi, transferuli kompetenciebis floba uzrunvel yofs saswavo teqstebis aTvisebas da ganapirobebs sasurveli Sedegis miRwevas. amastan, saswavo sagnebis specifikidan gamomdinare, teqstebze orientirebuli kompetenciebi SeiZl eba iyos dargobrivi c.

teqstebze orientireba, ganaTlebis safexurebis mixedvit zogadi da dargobrivi kompetenciebis gansazRvra xels Seuwyobs studentis mier misaRwevi Sedegis gacnobierebas, miznis sicxades, misawvdomobas, saswavo procesi aqtiurobis da damoukidebeli muSaobis xarixis amaRlebas.

\$2 saswavo aqtivobebi kompetenciis miRwevisaTvis

2.2.1 teqstis struqturis Semsawl eli aqtivobebi

aqtivoba aris leqtoris mier dagegmili qmedeba, romelic saswavo miznis miRwevas emsaxureba. Mmiznidan gamomdinare, leqtorma SeiZl eba dagegmos erTi an ramdenime aqtivoba da, aseve, maTi Catarebis Tanmimdevroba. aqtivobis

dagegmvis dros mniSvnel ovania, rom l eqtorma gaiTval iswinos, konkretul ad ris gakeTeba moeTxovebaT studentebis da is, Tu ra rol i unda Seasrul os man (berZeniSvil i...2007:25). swavl ebis aqtivobebis formebia:

- TanamSroml obiTi swavl eba (l eqtori _ studenti, studenti _ studenti j gufebSi muSaoba);
- damouki debel i swavl a;
- swavl eba konkretul i drois miTiTebiT;
- diagramebis, grafi kebis gamoyeneba (kognituri _ saazrovno):
studentis aqtivobas aqvs 2 forma:
 1. masal is aRqna, romel Sic CarTulia studentis emocia, azrovneba, wamosaxva, mexsiereba, gadmocemis unari;
 2. damouki debel i, individual uri an j gufuri daval ebebisaTvis masal is SegrovebaSi monawil eoba.

„sasurvel ia l eqtoris saqmi anoba (xel mZRvanel oba) daukavSi rdes studentis aqtivobas l eqciisa da momzadebis procesSi; l eqtorma ifiqros Semdegeze: 1. ra, rogor da ristvis moawodos l eqciis dros; 2. rogor CarTos studentebi l eqciis msvl el obaSi; 3. rogor moamzados da gaaaqtiuros studentebi - (isakova..2007:87).

aqtivobebis dagegmvisas gasaTval iswinebel ia ramdenime faqtori:

- gakveTil is tipi (mimdinare, Semaj amebel i);
- pedagogiuri strategia;
- saswavl o mizani, romelic, Tavis mxriv, ebis swavl is mosal odnel Sedegebs.

„saswavl o mizani aris studentis mier swavl iT SeZenil i winaswar gansazRvrul i Sedegi, axal i gamocdil eba. igi moicavs studentTa umravl esobis mier asaTvisebel i informaciis, unar-Cvevebisa da Rirebul ebebis erTobl iobas- (berZeniSvil i...2007:54). proeqti _ saganmanaTl ebl o struqturabis urTierTsewyoba evropasi „Tuningi“ _ gansxvavebs swavl is Sedegebsa da kompetenciebs, raTa aCvenos maswavl ebel Ta da studentTa gansxvavebul i roleb i. swavl is Sedegebi ganisazRvreb a akademiuri personal is mier saganmanaTl ebl o programis da cal keul i kursis doneze. Kkompetenciebi mi iRweva studentis mier.

kompetenciis miRweul i done SeiZl eba iyos ufro maRal i an dabal i, vidre es swavl is Sedegebi Taa gansazRvrul i~ (gonzal esi 2008:174).

umaRl esi skol is saganmanaTl ebl o programaSi swavl is Sedegi gansazRvravs Tu ra codna SeiZina studentma, ris gakeTebas SeiZl ebs is.

swavl is Sedegi aris swavl is procesSi SeZenil i axal i codna da unarebi. ganasxvaveben SeZenil i unarebis 5 ZiriTad tips:

- intel eqtual ur unarebs;
- verbal ur informacias;
- damokidebul ebebs;
- motorul Cvevebs;
- kognitur strategi ebs" (qitiaSvil i 2008:47).

swavl is Sedegi aris informaciis, unar-Cvevebis, Rirebul ebebisa da damokidebul ebebis erTobl ioba, romel sac studentebi iZenen swavl is procesSi. mniSvnel ovania ara mxol od is, Tu ra iswavl a studentma, aramed, upirvel esad, codnis xarisxi: rogor iswavl a da rogor SeuZl ia mas am codnis gamoyeneba. swavl o Sedegebi ganisazRvreb a saganmanaTl ebl o procesis nebismieri monakveTisaTvis (l eqcia, semestri, akademi uri wel i, zogadi/umaRl esi ganaTl ebis safexuri da sxva- (berZeniSvil i...2007:54). swavl is Sedegi ganacxadia imis Sesaxeb, Tu ra icis da risi gakeTeba SeuZl ia students mocemul i saswavl o kursis dasrul ebis Semdeg. swavl is Sedegi, aRweril i kompetenciis doniT _ aris ganacxadi Tu ra unda icodes da risi gakeTeba unda SeiZl os studentma swavl is dasrul ebis Semdeg. is ganisazRvreb a kursis erTeul is, aseve programis doneze.

swavl a niSnavs informaciis dagrovebas, unar-Cvevebis ganviTarebas~ (standarte bi 2010:6). swavl a aris axal i informaciis, codnis, Cvevebis, damokidebul ebebisa da ganwyobebis SeZena.

arsebobs swavl isa da swavl ebis aqtivobebis xuTi kategoria:

1. mZardi _ roml is saSual ebiTac moswavl e daval ebebis Sestrul ebis procesSi iZens axal ideebis, koncefciebs da unar-Cvevebs.
2. restruqturizebadi _ romel ic moiTxovs moswavl eebisagan winaswar SeZenil unar-Cvevebsa da codnaze dayrdnobi T aRmoCenebis gakeTebas.

3. codnis gamosacdel i _ ukve nacbobi ideebisa da koncefciebis, codnisa da unar-Cvevebis gamoyeneba axal i probl emebis gadasawrel ad.
4. praqtikaze damyarebul i _ praqtikul i savarj iSoebis meSveobiT nacbobi ideebis, koncefciebis, codnis da unar-Cvevebis gamtkiceba.
5. ganmeorebaze damyarebul i _ nacbobi ideebis, koncefciebis, codnisa da unar-Cvevebis gameoreba garkveul i drois gavl is Semdeg.

swavl ebis procesSi aucil ebel ia gansxvavebul i meTodebis gamoyeneba, radgan es xel s uwyobs studentebSi swavl isadmi interesis gaRvivebas. ucxouri enis l eqcia unda Seicavdes:

1. verbal ur informacias – ambis gadmocema, rol uri TamaSebi;
2. vizual ur masal as – Tval saCinoebebi, suraTebi, pl akatebi da a.S.;
3. savarj iSoebs;
4. diskusias – kiTxva-pasuxi, wyvil ebSi muSaoba, j guFebSi muSaoba, proeqtebis wardgena;
5. fiqri da azrovneba – diskusiebi, situaciuri amocanebi, probl emis gadaWris savarj iSoebi.

teqstebze orientirebul i kompetenciebis formireba gul isxmobs teqstebze dayrdnobiT anal itikuri da produqtiul i unarebis formirebas. teqstobrivi kompetenciebis formirebis etapebia Temaze, gegmaze, saTaurze, sakvanZo sityebsa da frazebze muSaoba. teqstebze orientirebul i swavl ebis mimarTul ebebi mWidrodaa erTmaneTTan dakavSirebul i, magram yvel a unaris erTdroul i formireba SeuZl ebel ia. amitom, swavl ebis sxvadasxva etapze yuradRebis centrSi xvdeba gansazRvrul i unari.

etapi	saswavl o mi zani	swavl ebis meTodebi	aqtivobebi	swavl ebis forma
teqstandel i aqtivoba	- mol odinis ganviTareba; - fonuri daval ebebis Sesrul eba; -hipoTezis Seqmnis unaris ganviTareba.	- saTaurTan muSaobis asociaciuri xerxi; - kiTxvis dasma moswavl eTa mol odinis gamosavl enad; - kvleViTi daval ebebis ageba; - winmswrebi individual uri saSianoo daval ebis gamokiTxva;	- sakvanZo sityebis miXedviT hipotezis wamoyeneba teqstis ideur - Tematikur SinaarSTan dakavSirebiT; - moswavl eTa mier mokle informaciis warmodgena avtorisa da epoqis Sesaxeb;	- frontal uri saubari; - sakl aso da saSianoo individual uri daval ebis organizeba.

		-probl emuri Txzul eba (teqstis sakvanZo konceptis asociaciur- azrobri vi vel is ageba).	- teqsti-prognosis dawera.	
teqstis kiTxva da emociur- asociaciuri aRqma	- teqstis emociuri tonal obis aRqm is formireba; - anal izuri kiTxvis unaris srul yofa; -sxvadasxva wyarodan informaciis miRebis unaris formireba.	- gamoTqmiT kiTxva; - nawil obriv- ZiebiTi meTodi: SekiTxvebis da daval ebebis ageba da emociuri da asociaciuri aRqm is gamovl ena.	- mosmena; - anal izuri kiTxva: teqstSi avtoriseul i asociaciebis povna da maTi Sedareba sakuTar asociaciebTan.	- frontal uri muSaoba; - individual uri muSaoba.
Temis da teqstis konceptual uri Sinaarsis gaazreba	- anal itikuri azrovnebis ganviTareba teqstis anal izis sxvadasxva saxeobis meSveobiT; - enobriv faqtebsa da avtoriseul miznebs Soris l ogikuri kavSiris danaxvis unaris formireba; - teqstis anal izis msvl el obis procesSi miRebul i informaciis sinTezis unaris formireba; - hopoTezebis damtkicebis an uaryofis unaris formireba;	-moni SvnebiT teqstis kiTxvis xerxi; -kvl eviTi daval ebis ageba; -evristikul i saubari, romel ic mizanmi marTul ia l ingvopragmatikul i anal izis swavl ebaze; individual uri saSinao daval ebis winmswrebi gamokiTxva (gasaanal izebel teqstTan axl os mdgomi nawarmoebebis mimoxil va)	- ZiebiTi kiTxva; - l eqsikonebTan da informaciis sxva saSual ebebTan muSaoba; - teqstisaTvis kiTxvebis Sedgena, maTi j gufebad danawil eba faqtoobrivi da konceptual uri informaciis misaRebad; - teqstis mokl e Sinaarsis gadmocema da zogadi Temis gansazRv reba; - teqstis l ingvopragmatul i anal izi da misi Sedegebis „l eqsikuri makrostruqturis“ Setana grafaSi; - teqstis konceptual uri struqturis sqemis Sedgena; hiperteqstis formireba.	- individual uri samuSao; - wyil ebSi an j gufebSi muSaoba.
teqstis interpretacia	- teqstis- interpretaciis Seqmnis xel ovnebis srul yofa; -SemoqmedebiTi unarebis	SekiTxvebis gamoyenebiT refl eqsiis organizeba	- kiTxvebis gamoyenebiT sakuTar aqtivobaze retrospeqtul i Sexedul ebis ganxorciel eba;	individual uri samuSao

	formireba da ganvi Tareba		-meoradi teqstis Sedgena	

teqstTan muSaobis codna/unari ganaTI ebis miRebis ZiriTadi sayrdenia. bevr qveyanaSi saskol o pol itikis mTavari prioriteti swored am unaris ganviTarebazea damyarebul i.

`swavl ebis efeqtianobas gazrdis naTI ad gamokveTil i mol odinebi, xSiri weriTi daval ebebi, proeqtebi, interaqtiul i SekiTxvebi, swavl a da erTobl ivi muSaoba, saswavl o kursis dakavSireba real ur cxovrebasTan- (swavl ebis... 2004:87). rogorc wesi, maswavl ebl ebis treningebis Sinaarsi am strategiebi sa da meTodebis sxvadasxva kombinacias Seadgens.

warmogidgenT swavl ebis strategiebi sa da meTodebis CamonaTval s:

- pirdapiri instruqcia: struqturuli mimoxil va, l eqcia, mizanmimarTuli swavl eba, savarj iso da praqtika, Sedareba da Sepirispireba, didaqtikuri SekiTxvebi;
- interaqtiul i instruqciebi: debatebi, rol uri TamaSebi, gonebrivi ierisi, TanamSroml obiTi saswavl o j gufebi, probl emis gadaWra, interviureba, konferenciis mowyoba;
- arapirdapiri instruqciebi: probl emis gadawyveta, koncepciis Camoyal ibeba, kiTxvarebi;
- damoukidebel i swavl a: eseebi, kompiuteris daxmarebiT instruqtaJi, saSinao daval eba, saswavl o centrebi, kvl eviTi proeqtebi;
- eqsperimentuli swavl a: Txroba, TamaSebi, rol uri TamaSebi, gamokiTxvebi;
- instruqciul i unarebi: axsna, demonstrireba, SekiTxvebis dasma.

teqstebze orientirebul i swavl eba/swavl is sawyiss warmoadgens teqstebis tipebis codna, maTi struqturis Sesaxeb informaciis fl oba.

teqsti, rogorc zemoT aRvniSneT, SeiZl eba iyos mxatvrul i an aramxatvrul i. mxatvrul i teqstis struqturis Semadgenel i el ementebia personaJebi, moqmedebis adgili, probl ema da misi gadawyveta, siuJeti. aramxatvrul i nawarmoebis struqturis Semadgenel i el ementebia mizez- Sedegi, Tanmimdevroba, probl ema da misi gadawyveta, aRwera, Sedareba- Sepirispireba.

მნიშვნელოვანია, რომ სტუდენტები მიიღებენ ინფორმაციას მკაფიოდ და არამკაფიოდ ტექსტებში შემადგენელი ელემენტების შესახებ. მკაფიოდ ტექსტის მაქსიატებია: სათაური, ილუსტრაციები, თანმიმდევრული ტრობა, პარაგრაფები, დიალოგი და ა. შ. არამკაფიოდ ტექსტის ნიშნებია: სათაური, სინარსის სარცევი, ინდექსი, ფოტოები, სათაურები, დიაგრამები, სიტყვარი, კვებათაურები და ა. შ.

არამკაფიოდ ტექსტების სტრუქტურის ამოცნობაში დავგვამარება სასიგნალო, დამაკავსირებელი სიტყვების კოდნა.

არწერა/დაქასიატების ტიპის ტექსტში ავტორი გვიჩვენებს თემას, იდეას, პროვინებას ან საგანს მისი მაქსიატებელი ტვისებების არწერით და მაგალიტების მოყვანით. ტექსტში გვიხვდება შემდეგი სიტყვები და ფრაზები: *for example, characteristics are, such as, looks like, consists of, for instance, most important* და ა. შ.

სტუდენტებს ვაუვდით ტექსტს, რომელიც უნდა იქონიოს სასიგნალო სიტყვები და ამოცნონ ტექსტის ტიპი. გთავაზობთ ტექსტის ნიმუშს.

All crocodilians are reptiles with long snouts, long tails, four short legs, tough skin, and sharp teeth. Members of the crocodilian family include alligators, crocodiles, caimans, and gavials. Crocodilians live in warm weather throughout the year and they spend part of their time in the water and part of their time on land. Almost all crocodilians grow to be very large, with the largest more than twenty feet long. There are two kinds of alligators, 14 kinds of crocodiles, eight kinds of caimans, and one kind of gavial (ინტერნეტრესურსი #29).

მოცემულ ტექსტში გამოყენებულია შემდეგი სიტყვები და სიტყვატყუანებები: *the features are, some characteristics are, for example.* მაშასადამე, ტექსტის სტრუქტურარის არწერით.

რონოლოგიური (sequence) ტიპის ნაწარმოებში ავტორი თანმიმდევრულად არწერს მოვლენას. ტექსტში გვიხვდება შემდეგი სიტყვები და სიტყვატყუანებები: *First, second, third, next, then, after, before, prior to, not long after, while, meanwhile, simultaneously, at the same time, following, finally, at last, in the end, on (date), at (time), directions* და ა. შ.

გთავაზობთ ტექსტის ნიმუშს:

Recently, scientists have gained an understanding of a crocodile's reproductive activity. Crocodiles mate in the water, where the buoyancy keeps them from crushing each other. Prior to mating, there are stylized postures, jumping, submerged bubble blowing, and snout contact. After mating, hard-shelled eggs are laid in a nest, in a hole scooped in the sand. When it is time to hatch, the infant crocodiles begin a loud chirping sound that leads the female to the nest, which she excavates. Finally, when all the babies are accounted for, the mother crocodile transports them to the shallow water where they will remain under adult protection for weeks or months (internetresursi #29).

zemoT moyvanil teqstSi gamoyenebul ia Semdegi sityvebi: *recently, prior to, after, when, finally* da a.S. rac imaze miuTitebs, rom teqstis struqtura aris TanmimdevrobiTi, anu qronol ogiuri.

Sedareba-SepirispirebiTi tipis teqstebSi asaxul ia, Tu riTi gavs an riTi gansxvavdeba erTmaneTisagan ori an meti sagani an movl ena. am tipis teqstebSi gv xvdeba Semdegi sityvebi da sityvaTSeTanxmebebi: *from, similar to, in contrast, alike, same as, as well as, on the other hand, both, either, or, not only, but also, yet, although, but, however, on the other hand* da a.S.

gTavazobT teqstis nimuSs:

Alligators and crocodiles, along with their relatives the caimans and the gavials, are very much alike. These crocodilians are reptiles with long snouts, long tails, four short legs, tough skin, and sharp teeth. There are some differences, however. Gavials have the longest snout and the most teeth. Some people say that alligators and crocodiles differ in the shape of their snouts and the positioning of their teeth. Zookeepers say that crocodiles move faster than alligators and have nastier dispositions (internetresursi #29).

mizez-Sedegobrivi tipis teqstebSi avtori aRwers movl enas da im Sedegs, rac man gamoiwvia. anu, aRweril ia ra da ratom moxda. misi mizania movl enis mizez-Sedegobrivi kavSiris Cveneba da axсна. am teqstis sasignal o sityvebi da sityvaTSeTanxmebebi a: *reasons why, reasons for, if...then, as*

a result of, therefore, because of, so, since, in order to, leads or leads to, effects of, caused by, result, outcome, impact, influenced by, brought about by da a.S.

gTavazobT teqstis nimuSs:

On the river banks of the Nile River, home to some crocodiles, there are many kinds of birds, sometimes called crocodile birds because they are always hopping around crocodiles. The big crocodiles and the birds are useful to each other for several reasons. The birds eat flies and leeches that they find on the crocodiles' skin and mouths. In this way, the birds get a good meal and the crocodiles get rid of the leeches and flies. Sometimes an enemy frightens the birds who scream and fly away. As a result of the noise, the birds give the crocodiles a warning of danger (internetresursi #29).

probl emis amsaxveli tipis teqsti axdens probl emis
identificirebas da gwavdis misi gadaWris erT an ramdenime gzas.

gTavazobT teqstis nimuSs:

In most parts of the world there are not as many crocodiles as there used to be. This is a problem because crocodiles are becoming endangered and also crocodile are necessary to the balance of nature. Many crocodiles have died because people dried up the swamps and marshes where the crocodiles live. Poachers have also contributed to the dilemma as crocodiles have been desired for their strong, smooth, leathery skins. In order to preserve these mighty creatures, people must take care of the crocodiles' environment and help put a stop to the needless shooting of these animals (internetresursi #29).

damakavSi rebel i si tyvebia problem, dilemma, etc. maSasadame, teqsti asaxavs
probl emas da misi gadawyvetis gzas.

am aqtivobebis mizania studentma iswavi os ara mxol od teqstis
tipis amocnoba, aramed misi produci rebac, anu mocemul i model is
gamoyenebi T teqstebis ageba.

2.2.2 teqstebze muSaobis I lokal uri da gl obal uri strategiebi

zepirmetyvel ebis, kiTxvis, weris, gagebis strategiebis kvl evas, kiTxvis diferencirebul i swavl ebis saSul ebebis anal izs, teqstis Sinaarsisa da mokl e Sinaarsis weris swavl ebis sakiTxebs, mxatvrul i teqstis anal izis swavl ebis sakiTxebs umaRl es skol aSi, ganaTI ebis SinaarsSi mecnierebis asaxvisTvis saswavl o saganTa daj gufabis probl emebs mieZRvna s. cetl inas (Цетлина 1979), d. verderixis (2004), z. vaxanias (2005), n. kvirikaZis (2007), I . CinCal aZis (2007), m. isakovas (Исакова 2007), c. megrel aZis (2009) Sromebi.

ganaTI ebis erovnul i monitoringis proeqtisa (NEMP) da studentTa Sefasebis saerTaSoriso programis (PISA) fargl ebSi Catarebul i gamokvl evebis monacemebze dayrdnobiT, swavl is iseTi strategiebi gamovl inda, roml ebsac moswavl eebi daval ebebis Sesasrul ebl ad met-nakl ebad warmatebiT iyeneben. amasTanave, damuSavda strategiebis taqsonomia, sadac isini I lokal ur da gl obal ur strategiebadaa dayofil i.

„I lokal urs uwodeben iseT strategiebs, roml ebic teqstis dekodirebisa da konkretul i informaciis interpretaciiskena mimarTul i, xol o strategiebs, roml ebic daskvnebs efuZneba, informaciis Sefasebasa da sinTezza orientirebul i – gl obal uri ewodeba. I lokal uri strategiebis doneze mkiTxvel i SeZenil i codnisa da unarebis meSveobiT wakiTxul is srul Sinaarss arkvevs da teqstis konkretul i momentebis gagebis safuZvel ze daskvnebs akeTebS. igi am doneze iyenebs teqsts, rogorc damatebiTi informacis wyaros“ (makdonal di... 2004:29).

gl obal uri strategiebi mkiTxvel s saSual ebas aZl evs, teqstis sxvadasxva momenti Seapirispiros da wakiTxul is Sinaarsi gaarkvi os, moiZios, gaanal izos da sxvadasxva wyarodan moZiebul i informacia Seafasos, avtoris Canafiqrs Cawvdes da teqsti mraval i mizniT gamoiyenos. amrigad, teqstis Sinaarsi, mraval strategiasTan

erTobl iobaSi, exmareba mkiTxvel s _ axl eburad Sexedos samyarosa da sakuTar SesaZl ebl obebs teqstis aRqmasTan mi marTebi T.

teqstis struqturis l okal uri done moicavs teqstis organizebis TaviseburebaTa gagebas:

- msgavs teqstebze muSaobis gamocdil ebaze dayrdnobiT ganWwriteT, Tu rogori SeiZl eba iyos teqstis struqtura;
- Seiswavl eT teqstis (abzacis), winadadebis Taviseburebani;
- gamoyaviT da gaaanal izeT teqstis gaformebis el ementebi (saTauri, qvesaTauri, grafiki, tabul a, diagrama);
- gamoyaviT enis xatovani el ementebi (metafora, Sedareba da a.S.)

teqstis struqturis gl obal uri done moicavs mocemul i struqturis teqstis miznis dadgenas:

- risTvis sWirdeba avtors teqstis Sinaarsis am formiT organi zeba?
- rogor kavSirSia mocemul i teqstis agebul ebis, gaformebisa da Janris Taviseburebebi mis TemasTan?
- ra SegviZl ia davaskvnaT teqstis struqturis mixedviT mis mizansa da mniSvnel obaze?
- gaakeTeT daskvnebi yovel ive aRniSnulis kritikuli analizis safuZvel ze avtoris Canafiqrisa da miznobrivi auditoriis Sesaxeb.
- aris Tu ara teqstis struqturaSi raime gaugebroba?
- gamoiyeneT SeZenil i codna teqstis agebul ebis Sesaxeb nacnob da ucnob teqstebTan momdevno muSaobaSi.

teqstis Sinaarsis l okal uri done moicavs semantikuri informaciis gagebas:

- teqstis Sinaarsisa da misi ZiriTadi ideebis Sesaxeb varaudis gamoTqma nacnobi strategiebis moSvel iebi T;
- teqstis Sinaarsis ganWvreta (nacnobi terminebis, teqstis Sinaarsobrivi da struqturuli el ementebis gamoyenebi T);
- muSaoba konkretul informaciaze; Sinaarsis ZiriTadi momentebis gamoyofa, informaciis Secvli a, sakuTari saTauris gamoyeneba, rezi umes Sedgena.

teqstis Sinaarsis gl obal uri done moicavs teqstis kritikul ad gaazrebas:

- rogor ggoniaT, ratom airCia avtorma aseTi Sinaarsi?
- teqstis romel i adgili SeiZl eba iyos gagebul i araerTmniSvnel ovnad? xom ar ewinaaRmdegeba erTmaneTs teqstis cal keul i nawil ebi an maTi informacia Tqvens mier adre wakiTxul s?
- kritikul ad miudeqiT avtoris Canafiqrs SinaarsTan mimarTebi T. Tqveni azriT, ra zegavl ena unda moaxdinos man mkiTxvel ze?
- aCveneT, rom SegiZl iaT isargebl oT sxvadasxva saxis infomaciiT. gamoyaviT ZiriTadi momentebi. moaxdineT informaciis restruqturireba da gamoiyeneT Tqven mier mofiqrebul i saTauri. SeadgineT rezieme. gaakeTeT daskvnebi. SeafaseT informacia. aRniSneT, raSi eTanxmebiT avtors da raSi ar iziarebT mis azrs. gaaanal izeT is gzebi, roml ebmac migiyvanaT Sinaarsis gagebamde. SeZeni l i gamocdil eba gamoiyeneT SemdgomSi c.

si tyvis mniSvnel obis gagebiSTvis aucil ebel i strategiebis mizania moamzados moswavl e damoukidebl ad, l eqsikonis gamoyenebis gareSe daadginos ucxo si tyvis mniSvnel oba.

`sityvis l okal uri done moicavs grafofonuri, sintaqsur i da semantikuri informacis gaazrebas:

- SeecadeT mixvdeT special uri terminebis mniSvnel obas winadadebasa da konteqstebze dayrdnobiT;
- daeyrdeniT sityvebs, romel Tac iyenebs avtori instruqciisTvis;
- SeecadeT „gaSifroT- sityva. gamoiyeneT semantikuri da grafofonuri niSnebi; gamoiyeneT sintaqsur i niSnebi;
- gaakeTeT arCevani yvel a niSnis anal izis safuZvel ze, SeamowmeT Tqveni al Ro (enobrivi mixvedril oba).

si tyvis gl obal uri done moicavs sityvis mniSvnel obis axsnas sintaqsis, semantikis da morfol ogiis codnis gamoyenebiT:

- CaufiqrdiT sityvis Semadgenel i nawil ebis mniSvnel obas (Zirs, TavsarTs, bol osarTs, rTul i sityvebis struqturas);

- „gaSi freT- si tyva, axseniT misi mniSvnel oba kontekstiT;
- gamoiyeneT konteksti da si tyvis struqtura Tqveni enobrivi al Ros Sesamowmebl ad;
- gamoiyeneT struqturul i da konteksturi informacia ucnobi si tyvis mniSvnel obis dasadgenad;
- ganazogadeT SeZenil i gamocdil eba, rom SemdgomSi gamoiyenoT is ucnob l eqsikaze muSaobisas;
- yuradReba miaqcieT, Tu romel si tyvebs arCevs avtori ama Tu im kontekstisTvis da ratom“ (makdonal di 2004:33).

2.2.3 teqstebze orientirebul i kompetenciebis ganmaviTarebel i aqtivobebi. mimarTul eba - kiTxva da mosmena.

kiTxva _ mosmena (receptiul i) da saubari _ wera (produqtiul i) mimarTul ebebis mixedviT, gTavazobT teqstebis swavl ebaze orientirebul im aqtivobebis, roml ebmac praqtikul saqmianobaSi efeqturi Sedegi mogvca.

ucxouri enis swavl ebis dros didi mniSvnel oba aqvs studentis si tyvaTa marags. arsebobs kavSiri si tyvebis maragsa da iseT faqtorebs Soris, rogoricaa sazrianoba da axal i informaciis aRqmis unari. si tyvaTa maragis gaumj obesebaze mimarTul i swavl eba saswavl o procesis sagul isxmo nawil ia. ufro metic, mkvl evarebi adastureben, rom si tyvaTa maragis sistematuri gaumj obeseba swavl ebis yvel aze mniSvnel ovani praqtikaa, roml is gamoyenebac maswavl ebel s SeuZl ia. es praqtika gansakuTrebiT efeqturia dabal i akademiuri moswrebis moswavl eebis mimarT. sagul isxmoa, rom amerikis SeerTebul i Statebis skol ebSi si tyvaTa maragis sistemuri swavl ebis SemTxvevebs iSviaTad vxvdebiT. ufro metic, zogierTi amtkicebs, rom si tyvaTa maragis sistemuri swavl eba unayofო, an, ukeTes SemTxvevaSi, nakl ebad efeqturi meTodia. konkretul i si tyvis an frazis damaxsovreba, rom SeZl os studentma, saWi roa es si tyva mas ramdenjerme Sexvdes. arsebobs mosazreba, rom axal i si tyvebis aTvisebis saukeTeso gza kiTxvaa. am mosazrebis

მხარდამდენი მიწვევენ, რომ პროვინცია აუცილებლად სწავლის ობიექტს აქვეყნებს, რასაც კითხვის პროცესი ახდენს. ეს არასწორი დასკვნაა. უბრალოდ კითხვა, სიტყვების სწავლის გარეშე, როგორც ვეცნობ, საგრძნობლად არ უძრის მოსწავლის სიტყვათა მარაგს (Marzano 2009:150).

მ. სუნბორნმა და კ. დე გლოფერმა (Swanburn 1999) დაადგინეს, რომ სტუდენტის მიერ კითხვების აქვეყნების დამახასიათებელი 15%-იანი ალბათობა არსებობს (იხ. ინტერნეტრესურსი # 35). ეს ორივე კვლევა საკმაოდ ოპტიმისტურ დასკვნებს გვთავაზობს სიტყვების შემთხვევითი სწავლის ალბათობის შესახებ. ჯემოტ უარმოდგენილია მ. სუნბორნისა და კ. დე გლოფერის (1999) მიერ წარდგენილი კვლევების შედეგები. „არსებობს ბევრი ფაქტორი, რომლებიც თვითნებურად კითხვის აქვეყნების შესწავლის ალბათობაზე ახდენს გავლენას. ერთ-ერთი ასეთი ფაქტორია სტუდენტის უნარი. მარალი შესაძლებლობების მქონე სტუდენტებს 19%-იანი ალბათობა აქვთ, რომ აქვეყნებენ სწავლიან, ხოლო დაბალი შესაძლებლობის სტუდენტების ალბათობა 8%-მდე ეცემა. იმას, თუ როგორ აქვეყნებენ სტუდენტი თვითნებურად სწავლიან, თვითნებურად კითხვის აქვეყნების გარეშე უძრავს. თუ თვითნებურად, ზირითად, ნაცნობი ინფორმაციის ერთ-ერთი ნაწილი და სტუდენტი აქვეყნებს, სასაუბროდ, ყოველ 150 სიტყვაში ერთხელ ახდენს, არსებობს 30%-იანი ალბათობა იმისა, რომ სტუდენტი აქვეყნებს დამახასიათებლებს. თუ ვაკითხავთ თვითნებურად სტუდენტი 10 სიტყვაში ერთ აქვეყნებს ახდენს, მაშინ 7%-ია ალბათობა იმისა, რომ მას ეს აქვეყნება დამახასიათებელია. ეს არმოდგენს ეწინააღმდეგება იმის დასახად, რომ მაშინ კითხვა სწავლის საშუალებით საკმარისია მოსწავლის სიტყვათა მარაგის გაფართოებისთვის. განსაკუთრებით მაშინ, თუ გავითვალისწინებთ, რომ კითხვის აქვეყნების სიტყვების 90%-ზე მეტს სტუდენტი, სასაუბროდ, ერთ მილიონ სიტყვაში ერთხელ ახდენს“ (Marzano 2009:152).

გთავაზობთ, კონტექსტზე დაყრდნობით უცხო სიტყვათა მნიშვნელობის გაგების სავარჯიშოს.

თვითნებური #1

Your fifteen year old sister's manners are deplorable. You should have been there when she ate at our house the other night. She kept reaching across the table for everything without even excusing herself. She burped a dozen times and

looked like she was really proud of her achievement. And when we had ice cream sundaes for dessert, she ate hers with her fingers. (internetresursi № 30).

teqstis Sinaarsidan gamomdinare, ras ni Snavs si tyva 'deplorable'? swor pasuxze mi gvani Snebs vaxSmi s dros personaJis mi uRebel i qcevis aRwera '*she ate hers with her fingers.. burped a dozen times... kept reaching across the table for everything*'.

teqsti #2

Linda has been working hard for Mr. Smith. She claims that he's the most honest man running for president. No matter what doubts we express, she has what she believes is a good answer. She works long hours every day on the campaign. She has also given a lot of money to help him win. Linda is certainly one of Smith's most ardent supporters (internetresursi № 30).

ras ni Snavs si tyva 'ardent'? pasuxze mi gvani Snebs personaJis daxasi aTeba '*She works long hours every day on the campaign. She has also given a lot of money to help him win.*', ri Tac vgebul obT, rom is Tavdauzogavad exmareboda b-n smi ts saprezidento arCevnebis dros.

teqsti # 3

Mark is certainly resilient. He lost a fortune when his business failed but now he's wealthy again. After spending a month in the intensive care unit of the hospital, he's as healthy and strong as ever. And after all those rumors ruined his reputation, he's managed to once again be a highly respected member of the community. (internetresursi № 30).

ras ni Snavs si tyva 'resilient'? swor pasuxze mi gvani Snebs teqstSi moyvani l i konstruqciebi: *He lost a fortune ...but now he's wealthy again; After spending a month ...in the hospital, he's as healthy and strong as ever; after all those rumors ruined his reputation, he's managed... be a highly respected member of the community.* es konstruqciebi mi ani Sneben markis moxerxebul obaze. marki yovel Tvis axerxebda si Znel eebis daZl evas da warmatebis mi Rwevas.

teqsti #4

Mr. Huge was very proud of his auto superstore. "We have such an extensive selection of cars," he said, "so everyone should find a vehicle that he or she will love!" (internetresursi № 30).

რას ნიშნავს სიტყვა 'extensive'? სწორ პასუხზე მიგვანიშნებს წინადადება 'everyone should find a vehicle that he or she will love', რაც ნიშნავს, რომ ავტომარაზიასი ყველას ვეძიოთ თავისი გემოვნების შესაფერისი ავტომანქანის შეზენა, მაშასადამე, იქ მანქანების დიდი არჩევანი იყო.

teqsti #5

The news story was based on a letter that was a fabrication. Now the reporter who wrote the story is in big trouble. Will anyone believe him again? (internetresursi № 30).

რას ნიშნავს 'fabrication'? სწორ პასუხზე მიუთითებს ტექსტის დასმული რიტორიკული შეკითხვა – *Will anyone believe him again?* ფონური კოდის გამოყენებით ვასკვნით, რომ არავინ უჯერებს იმას, ვინც ყოველთვის იტყუება. მაშასადამე, ტექსტიდან გამოვძინებთ, რომ ჟურნალისტმა შესაძლოა მცირე ინფორმაცია მიადოდა საზოგადოებას.

ვარაუდობთ იმ სასაუბრო აქტივობებს, რომლებიც ხელს უწყობს მოსაუბრეთა ეჭვიანობის მარაგის გამდიდრებას.

- ტექსტის უკუთხედში მივხვდებით სიტყვების მოსაუბრეებს გადაყვით სანდოების ეჭვიანობას;
- მოსაუბრეები ამ სიტყვებით წინადადებას ან მცირე ტექსტებს ადგენენ;
- ამ სიტყვების გამოყენებით მოსაუბრეები აგებენ დიალოგს და გაიტანავენ სიტუაციას;
- ახალი სიტყვების გამოყენებით სტუდენტები აჩვენებენ სურათს;
- მოსაუბრეები ახალი სიტყვებისათვის ეძებენ სინონიმებსა და ანონიმებს;
- მოსაუბრეები განაგრძობენ ახალი სიტყვების რაიმე ნიშნის/ნიშნების მიხედვით მოსაუბრეების მიერ მივხვდებით სკემაში (მაგალითად:

'extensive' - ra kiTxvas upasuxebS? metyvel ebis ra nawilia? Zireul ia Tu warmoqmnili? da a. S.)

- qmni an asociaciur rukas (ixseneben im si tyvebs an gamoTqmebs, roml ebsac asociaciurad ukavSireben axal si tyvebs);
- usmenen da/an uyureben audio-vizual ur masal as, romel ic axal si tyvebs Seicavs;
- ixil aven am si tyvebis mniSvnel obis SesaZl o cvl il ebbs sxvadasxva konteqstSi;
- l eqsikis gamdidrebaze muSaoba grZel deba rogorc uSual od kiTxvis, ise kiTxvis Semdgom etapzec.

aqtivobebis dagegmvis dros mxedvel obaSia misaRebi agreTve fsiqol ogiuri faqtori. teqstebze orientirebul i kompetenciebis miRwevi sTvis aqtivobebis SerCevis principi eba:

- swavl is mi zanTan Sesabamisoba;
- teqstebze muSaobisadmi interesi;
- teqstebze muSaobis motivacia;
- teqstis gagebis xarisxis amaRl eba.

aqtivoba: `vici - minda vicode - viswavl e`: imisaTvis, rom gavigoT, TemasTan dakavSirebiT ra codnasa da gamocdil ebas fl obs studenti, davadginoT misi fonuri codna da movaxdinoT misi codnis doneze dakvirveba, sasurvel ia gamoviyenoT strategia `vici - minda vicode - viswavl e`. es strategia aaqtivrebs studentis fonur codnas; amzadebs mas teqstis gaazrebisaTvis, aviTarebs kiTxvis dasmis unar-Cvevebs; gviCvenebs, ra aris mocemul teqstSi studentisaTvis mniSvnel ovani; gviCvenebs, ra iswavl a man am teqstiT; aZl ierebs teqstis kiTxvisa da masze muSaobis motivacias; aviTarebs weriT metyvel ebis unar-Cvevebs.

vici	minda vicode	viswavl e

es strategia SeiZl eba gamoviyenoT ucxouri enis an sxva special obis l eqciaze rogorc mTel j gufTan, ise individual uri muSaobis as.

mas Semdeg, rac maswavl ebel i acnobs studentebs teqstis Temas, isini ixseneben da pirvel grafaSi weren yvel afers, rac ician, an hgoniaT, rom ician mocemul i sakiTxis Sesaxeb; meore grafaSi weren SekiTxvebs imis Sesaxeb, ris gagebac ainteresebT am sakiTxis Sesaxeb.

maswavl ebel i studentebs awvdis teqsts:

*Hemingway's legacy to American literature is his style: writers who came after him emulated it or avoided it. After his reputation was sealed with the publication of *The Sun Also Rises*, he became the spokesperson for the post-World War I generation, having established a style to follow. His books were burned in Berlin in 1933, "as being a monument of modern decadence", and disavowed by his parents as "filth" Reynolds asserts the legacy is that "he left stories and novels so starkly moving that some have become part of our cultural heritage." In a 2004 speech at the John F. Kennedy Library, Russell Banks declared that he, like many male writers of his generation, was influenced by Hemingway's writing philosophy, style, and public image. Conversely, as early as the 1930s Hemingway's style was parodied, and criticized as "lazy" within the context of the "American literary tradition." (internetresursi # 14)*

kiTxvis dasrul ebis Semdeg studentebi avseben sqemis mesame grafas. `argumentaciis CarCos" fargl ebSi I literaturis gakveTil ze moswavl eebi SekiTxvebs pasuxoben. studentebTan argumentaciis CarCo imisaTvis SeiZl eba gamoviyeNOT, rom davexmaroT teqstis Sej amebaSi. maswavl ebel i awvdis j gufs argumentaciis CarCos mixedviT Sedgenil SekiTxvebs da studentebs sTxovs, zepiri pasuxebi teqstis safuZvel ze moamzadon.

- romel ia mTavari mtkicebul eba an argumenti?
- ra informacias mi vyavarT argumentamde?
- ra magal iTebi an ganmartebebia warmodgenil i argumentis gasamyarebl ad?
- ra daTmobebi keTdeba argumentTan dakavSirebiT?

mas Semdeg, rac yvel a studenti argumentaciis CarCoSi warmodgenil SekiTxvebze ayal ibebs weril obiT pasuxs, l eqtori

studentebs j gufebSi anawil ebs. isini adareben Taviant pasuxebS da anal izeben teqsts.

enis swavl ebas sxvadasxva Janris nawarmoebebis gamoyenebiT gansxvavebul i meTodi swirdeba. gasatval iswinebel ia drois faqtori, rac, umetes SemTxvevaSi, ar gvaZl evs saSual ebas amomwuravi informacia miwawodoT msmenel s dadgenil akademiur saaTSi. ucxouri enis Semswavl el Ta drois umetes nawil s swored damoukidebel i, arasauditorio muSaoba moicavs. zemoaRniSnul is gaTval iswinebiT, mcire zomis mxatvrul i nawarmoebebi, al baT, yvel aze misaRebia ucxouri enis gakveTil ze dasamuSavebl ad. aRsaniSnavia, rom novel as (short-story) cnobili amerikel i mweral i edgar al an po ganmartavda, rogorc nawarmoebs, roml is wasakiTxad sakmarisia naxevari saaTidan erT saaTamde dro, rac dadebiTad aisaxeba erTiani efeqtis Seqmnaze. uil iam fol kneris azriT, `novel a iseve iqmneba, rogorc wigni. xel ovani apirebs giambot rac SeiZl eba swrafad da gasagebad da Tuki kargi mweral ia, pirvel xarixovani mweral i Cexovis msgavsad, amas yovel Tvis moaxerxebS ori, sami aTasi sityviT, magram Tuki aseTi ver aris, ormoci aTasi sityvac ki SeiZl eba dasWirdeS. mweral i mxol od imas cdil obs, rac SeiZl eba mokl ed moyves marTal i da SemZvrel i ambavi da mere _ Tuki sakmarisi Zal a aRmoacndebeba _ SeCerdes.....- (fol kneri 1984:99)

vrceლი formis nawarmoebebtan muSaobis dros erT-erTi popul arul i meTodia orientirebul i kiTxva, radgan is monakveTebad dayofil teqstTan muSaobas gul isxmobs da kiTxvis samive fazas moicavs (1.wakiTxvamde; 2.kiTxvis dros; 3.wakiTxvis Semdeg). pirvel fazaSi maswavl ebel i aqtiur rol s asrul ebs, raTa studentebi saTanadod moamzados kiTxvis dasawyebad. am fazaSi studentebi aaqtiureben winare codnas, ganxil aven teqstis mniSnel ovan l eqsikur erTeul ebs (sityvebs, cnebebs, terminebs), ayal ibeben teqstis wakiTxvis mizans, daniSnul ebas da, demonstrirebisa da praqtikul i varj iSis gziT, iviTareben efeqturi kiTxvisa da gagebisaTvis saWi ro unarebs. kiTxvis procesSi, maswavl ebl is mier dasmul i SekiTxvebis gamoyenebiT, studentebi cdil oben, gaakontrol on teqstis gagebis done. am fazaSi studentebi

მომართვენ გაცხადებენ საუბრობის შემდეგ, როგორც: უკეთესი ის
შეიძლება, დასვენების გამოტანა, სექსუალური დასაწყისი გამოტანა და ა.
შ. ანაზღაურება, მოსვლის დასრულება, გაკვირვება, თუმცა ვერ გავიგებთ სათანადოდ
და როგორ არის შესაძლებელი უარყოფითი ხარვეზების დასრულება. უკეთესი
შემდეგ მოსვლის დასრულება, რომელიც მოცემულია ტექსტის
უკეთესი თავდაპირველი მიზანშეწონილობის ფოკუსირებით.

ორიენტირებით უკეთესი მეთოდი მოიპოვებს შემდეგი პირადი
საფუძვლების გასაღებს:

1. შესავალი:

- რა იქნება ამ უკეთესი/თემის შესახებ?

2. უარაუბლების გამოტანა:

- რას უარაუბნებთ საუბრობის დასრულების შემდეგ? რატომ უარაუბნებთ ასე?

- რას უარაუბნებთ ყოველ და/ან ტექსტში მოცემული ინსტრუქციები?

- რას მოგვიტყვობთ ეს ტექსტი? რატომ უარაუბნებთ ასე?

3. უარაუბლების დადასტურება ან მოდიფიცირება:

- აქ რას უარაუბნებთ? რას გრძობთ? რატომ გაცხადებთ ეს აზრს/განცდას?

- შეგიძლიათ თქვენი უარაუბლების დადასტურება? ხომ არ შეცვლით
უარაუბლებს?

- რა მოხდება ამ შემდეგ? რატომ უარაუბნებთ ასე?

4. გააზრება/რეფლექსია:

- ტექსტის რომელი ადგილების მოსვლით შეგიძლიათ თქვენი
უარაუბლების დადასტურება?

- ტექსტის რომელი ადგილების უკეთესი შემდეგ შეთანხმებული იქნება
თქვენს უარაუბლებს?

ორიენტირებით უკეთესი რამდენიმე დანახვების გამოყენება, კერძოდ:

- მოსვლის დასრულების სიტყვების მნიშვნელობის დასრულების შემდეგ
კავსირის გაზრდა;

- მოსვლის დასრულების შემდეგ თქვენს ტექსტს სავსებით თანადა
პირადი უკეთესების დაკავშირებით;

- მოსვლის დასრულების შემდეგ უკეთესი დასაწყისი საბაზისო უარაუბლებს
(უარაუბლის გამოტანა, შეიძლება, სექსუალური დასაწყისი და სხვ.);

- moswavl e eCveva teqstis wakiTxvis miznis Camoyal ibebas kiTxvis dawyebamde;
- moswavl e swavl obs, Tu rogor miadevnos Tval yuri gagebis process da rogor gadaWras gaazrebis dros wamoWriLi probl emebi.

orientirebul i kiTxva xel s uwyobs studentebS, ukeT gaiazron da siRrmiseul ad daamuSaon naratiul i (TxrobiTi) teqstebi. aRniSnul i meTodiS gamoyenebisas, maT uviTardebaT kritikul i azrovneba _ isini swavl oben kiTxvebis dasmas, varaudebis gamoTqmas da argumentirebul msjel obas. orientirebul i kiTxvis meTodi maswavl ebel s saSual ebas aZl evs, daexmaros yvel a donis students nebismieri sirTul is teqstis gaazrebasa da damuSavebaSi, yuradRebisa da interesis SenarCunebaSi, raTa teqstis kiTxvis mTel i procesis ganmavl obaSi moswavl e bol omde gatacebul mkiTxvel ad darCes. orientirebul i kiTxvis meTodi miznad isaxavs studentTa aqtiur CarTvas kiTxvis procesSi, interesis aRZvras, zneobriv-esTetikur Rirebul ebaTa Camoyal ibebas. students SeuZl ia, kritikul ad aRiqvas, gaaanal izos masal a, ganxil os misi Rirseba da mniSvel oba. orientirebul i kiTxvis meTodi saSual ebas iZl eva, rom mi vaRwi oT Semdeg Sedegs:

- studenti damoukidebl ad kiTxul obs da adekvaturad aRiqvams sxvadasxva saxis teqsts, gadmoscems maT Sinaarss;
- gamoxatavs sakuTar damokidebul ebas wakiTxul is mimarT;
- avl ens eTikuri da esTetikuri Sefasebis survil s;
- konkretul i sakiTxis dasamuSavebl ad, iyenebs sxvadasxva strategias;
- Txzavs da weril obiT gadmoscems sxvadasxva tipis mcire zomis teqsts;
- avl ens TviTgamoxatvis survil s.

SoTa rusTavel is saxel mwifo universitetis 2009-2010 ww. ingl isuri enisa da literaturis special obis meoTxe kursis studentebisTvis (40 studenti) interpretaciis swavl ebis meToduri

aspeqtების დასადასტურებლად, გამოვიყენებთ მონაკვეთი ე. დოქტორის რომანიდან „რეგტაიმი“ (იხილეთ დანართი # 2).

სტუდენტებს გავაცანიტ მიტიტება (ინსტრუქცია), რომ გამოვიყენებდით „ვარაუდების სქემას“. დაფაზე გავაკარიტ ვინასვარ დახაზული „ვარაუდების სქემა“, ავსენიტ, რას ნისწავს ის და როგორ უნდა იმუშაოს მასზე.

ვარაუდების სქემა

	როგორ ფიგრობტ, რა მოხდება?	რატომ ფიგრობტ ასე?	სინამდვილეში რა მოხდა?
სატაურის ვაკიტხვის შემდეგ			
პირველი მონაკვეთის ვაკიტხვის შემდეგ			
მეორე მონაკვეთის ვაკიტხვის შემდეგ			
მესამე მონაკვეთის ვაკიტხვის შემდეგ			

სტუდენტებს ვაკიტხეტ, თუ რა იცოდნენ „რეგტაიმის“- შესახებ. შემდეგ მივავოდეტ „რეგტაიმის“- განმარტება. რეგტაიმი (ინგლ. 'regtime'; 'reg' - ნაწყვეტი და 'time' - დრო, ტემპი, ტაქტი) 1. ამერიკელი ჯანგტა საცეკვაო მუსიკის ფორმა, რომელიც გამოიყვანიტ მე-19 საუკუნის მეორე ნახევარში; ჯაზის ერთ-ერთი წინამორბედი. 2. ამერიკული სალონური და საზეიმო (წყვილტა) ცეკვა.

სტუდენტებს ვტხოვეტ მოელოდებინატ მოსაზრებები _ ტეგტის სატაურიდან გამომდინარე, რა მოლოდინი ჰქონდატ ტეგტის მიმართ.

ტეგტი ვინასვარ დავყავიტ რამდენიმე ნაწილად. მნიშვნელოვანია, რომ ტეგტი გაყვანის საკვანძო საკიტხებთან, რატა სტუდენტებმა შემდეგ მონაკვეთში მოცემული სუბიექტის შესახებ გამოტყვან ვარაუდი. სტუდენტებს განვუმარტეტ, რომ ტეგტი ნაწილ-ნაწილ უნდა ვაკიტხონ და ყოველი ნაწილის შემდეგ მოუვეტ შეტყობება. ავსენიტ, რომ ამ პირობის დაცვა ზალიან მნიშვნელოვანია, რადგან, ერთის მხრივ, უნდა გაიზონ უკვე ვაკიტხული მონაკვეთი, ახსნან გაუგებარი სიტყვები, შეცადონ, საკუთარი სიტყვებით გადმოხსნან სინარსი, დასვან კიტხვები ვაკიტხული სიტყვების მიხედვით, გახსნან პასუხები მასვალის მიერ

dasmul kiTxvebs da, meores mxriv, gamoTqvan varaudebi momdevno nawil is Sesaxeb.

aqtivoba`l eqsikuri erTeul ebiT ambis Sedgena- gTavazobT gamocdil ebis aRweras:

I faza – gamowveva:

SevarCieT teqstidan 4-5 sityva (fraza), roml ebic amovkrifeT SeZl ebis dagvarad zusti varaudebis misani Snebl ad. One afternoon; a new model T-Ford; to find a particular address; a Negro; the woman in the attic. CamowweT es sityvebi dafaze da vTxoveT studenteb, am sityvebis gamoyenebiT, 5 wT-is ganmavl obaSi SeeTxzaT mokle moTxroba da SeerCiaT saTauri. studentebi muSaobdnen jgufurad. TiToeul ma jgufma airCia warmomadgenel i, romel sac daeval ajgufis namuSevris wardgena.

II faza – Sinaarsis real izeba

amis Semdeg studenteb mi vawodeT nawarmoebis pirvel i monakveTi.

One afternoon, a Sunday, a new model T-Ford slowly came up the hill and went past the house. The boy, who happened to see it from the porch, ran down the steps and stood on the sidewalk. The driver was looking right and left as if trying to find a particular address; he turned the car around at the corner and came back. Pulling up before the boy, he idled his throttle and beckoned with a gloved hand. He was a Negro. His car shone. The brightwork gleamed... I am looking for a young woman of color whose name is Sarah, he said. She is said to reside in one of these houses. The boy realized he meant the woman in the attic. Site's here. The man switched off the motor, set the brake and jumped down (internetresursi # 31).

kiTxvis dasrul ebis Semdeg movismineT studentTa gamoxmaureba wakiTxul is Sesaxeb. davsviT SekiTxvebi diskusiisTvis:

- ras fiqrobT wakiTxul is Sesaxeb? ras grZnobT?
- ra grZnoba dageuflaT, rodesac Tqveni varaudi gamarTI da? (an, piriqit, ar gamarTI da)
- riT hgavs da riT gansxvavdeba nawarmoebi Tqven mier Seqmnil i Txzul ebisagan?

- ra aris nawarmoebis `dedaazri~?
- Tqven rom avtori iyoT, rogor ganagrZobdiT? (an rogor daasrul ebdiT nawarmoebis?)

III faza – refl eqsia: rogor vapireb teqstebze damoukidebel ad muSaobas gacnobil i aqtivobis gamoyenebiT.

studentebis miwawodeT nawarmoebis meore l ogikuri monakveTi. nawarmoebis yovel axal monakveTze muSaobis dros icvl eboda j gufebis prezentatorebi, ramac saSual eba mogvca yvel a moswavl e CagverTo diskusiaSi da migveca maTTvis prezentaciis gakeTebis SesaZl ebl obas.

interpretaciis swavl ebis meTodur aspeqtebSi aqtual uria enobrivi pirovnebis formirebis probl emebi, romel sac n. karaul ovi ganixil avs rogorc „sametyvel o nawarmoebebis Seqmnis unaris erTobl iobas“ (Капайлов 1987:245). rogorc Catarebul i eqsperimentebis Sedegebi aCvenebs, moswavl eTa interpretaciis kompetenciis done unda gavaanal izoT enobrivi pirovnebis struqturidan gamomdinare, romel Sic i. n. karaul ovma gamoyo verbal ur–semantikuri, l eqsikuri da samotivacio doneebi.

interpretaciis swavl ebis procesi ganixil eba, rogorc maswavl ebl is mier dagegmil qmedebaTa Tanamimdevroba: teqstandel i aqtivoba (Sinaarsis prognozireba), teqstis kiTxva da misi emociur–asociaciuri aRqma, Temis da teqstis Sinaarsis gageba, daskvnis gakeTeba. swavl ebis etapebis mixedvit xorciel deba swavl ebis meTodebisa da xerxebis arCeva, Sesabamisad, igegmeba moswavl eTa aqtivobis saxeebi.

interpretaciul i kompetenciis Camoyal ibeba xdeba rigi savarjiSoebis Sesrul ebiT, roml ebic SeiZl eba daiyos or j gufad. pirvel i bl oki ayal ibebs reproduqciul i saxis daval ebebs. 1. mozaika - sxvadasxva teqstebidan erTi avtoris mier daweril i teqstebis amorCeva; teqstebis avtorTa raodenobis dadgena da a. S. 2. produqtiul i - induqciuri da deduqciuri meTodis demonstrirebis formiT. mocemul i Tezisis safuZvel ze mtkicebul ebis sakuTari sistemis ageba; mocemul i terminisaTvis ganmartebis Sedgena; mocemul i probl emis Sesaxeb referatis, moxsenebis momzadeba.

tradiciul ad, teqstis zogadi Temis gaazrebas, studentebi orientacias iReben SekiTxvebze, romel sac maT l eqtori usvams. Cveni azriT, interpretaciul i aqtivobis azri mdgomareobs imaSi, rom aswavl os studentebz damoukidebl ad awarmoon dial ogi teqstTan. am mizniT, maT sTavazoben wyvil ebSi Camoayal ibon nebismieri SekiTxva, romel ic mizanimarTul ia teqstis gagebaze. samuSaos Sedegebis gaxmovanebas l eqtori yofs am SekiTxvebs or j gufad: 1. Sinaarsobrivi faqtobrivi informaciis gamosavl eni; 2. qveteqstis da konceptual uri informaciis gamosavl eni. SekiTxvebis pirvel i j gufi (rogor? ratom? ra mizniT?) mizanimarTul ia teqstSi gamoyenebul i enobrivi saSual ebebis da avtoris komunikaciuri miznebis kanonzomierebis Ziebaze. maT sapasuxod aucil ebel ia mxatvrul i teqstis l ingvopragmatul i anal izis ganxorciel eba.

kiTxva-pasuxis instruqias SeuZl ia gaaumj obesos wakiTxul is damaxsovrebis, teqstSi informaciis moZiebisa da teqstis ufro Rmad damuSavebis unari.

kiTxva-pasuxis urTierTdamoki debul ebas SeuZl ia daexmaros studentebz, imsj el on informaciaze da gamoiyenon teqstidan informacia da TavianTi personal uri codna, roca wakiTxul i teqstis Sesaxeb kiTxvebs pasuxoben. SekiTxvebi Semdegi saxisaa:

1. pasuxebi moipoveba teqstis erT-erT winadadebaSi;
2. pasuxebi teqstis sxvadasxva paragrafSi a gabneul i;
3. kiTxvis pasuxi teqstSi pirdapir araa formul irebul i. mkiTxvel ma pasuxi teqstis mTl iani Sinaarsis gaazrebiT unda gasces;
4. `me TviTon" _ pasuxebi mkiTxvel is pirad gamocdil ebas da dagrovil codnas eyrdnoba.

aseTi tipis SekiTxvebi SeiZl eba sasargebl o iyos sxvadasxva donis studentisTvis. `saSual o da saSual oze dabal i donis mkiTxvel ebisTvis Zal ian sasargebl oa, roca maT sTxoven upasuxon pirvel i sami saxis SekiTxvas. maTTvis nakl ebad gamosadegia meoTxe saxis SekiTxva _ `me TviTon", romel ic Temis Sesaxeb ufro met kval ificirebul codnas moiTxovs. efeqti sawinaaRmdegoa maRal i SesaZl ebl obis studentebTan, romel TaTvis meoTxe SekiTxva (`me TviTon") sasargebl o instrumentad

iqca, raTa mniSvnel ovani kavSirebi daemyarebinaT teqtsa da maT SedarebiT farTo codnis safuZvel s Soris. SekiTxvebze damoukidebl ad pasuxebis gacemas maTTvis udidesi sargebl oba moaqvs. am teqniki Sedegebi didi xnis ganmavl obaSi iCenen Tavs da isini efeqturia rogorc TxrobiTi, ise ganmarTEbiTi teqstebisaTvis" (marzano 2009:40).

ganaTI ebis sferoSi Catarebuli kvleebi acvenebs, rom studentebisTvis analitikuri SekiTxvebis dasma gacilebiT sasargebl oa, vidre faqtobrivi SekiTxvebis dasma. analitikuria SekiTxvebi, romlebic studentebis mxridan analizis unaris gamoyenebas moiTxovs, xolo faqtobrivi SekiTxvebi studentisagan pasuxis gasacemad mxolod konkretuli informaciis gaxsenebas moiTxovs. samwuxarod, praqtikagvicvenebs, rom studentebi, umetesad, faqtobrivi SekiTxvebs svamen. analitikuri SekiTxvebis sxvadasxva ganmarTEba arsebobs, magram yvela Tanxmdeba imaze, rom analitikuri SekiTxva studentisagan yovelTvis iTxovs informaciis restruqturizaciada da codnis gamoyenebas.

magal iTisTvis, warmovadgenT e. doqtorous roman "regTaimis" swavl ebis farglebis studentebis mier dasmul SekiTxvebs.

Sinaarsobrivi-faqtobrivi informaciis gamosavl eni:

- vinarian mTavari personaJebi da ra ganasxvavebs maT sxvebisagan?
- sad da rodixdeba nawarmoebSi ganvitarerebuli moqmedeba?
- riti iwyeba moqmedeba nawarmoebSi?
- rogor gamoxates personaJebma TaviantigrZnobebi?
- risi gakeTEba gadawyvites mTavarma personaJebma? daisaxes mizani? Tu mizani daisaxes, raSi mdgomareobs is?
- rogor cdil obdnen mTavari personaJebi, mierzwi aT Tavianti miznebisatvis?

ra Sedegebi moitana mTavari personaJebis mcdel obam?

Qqveteqstis da konceptualuri informaciis gamosavl eni:

- nawarmoebis dasawyisSi mTxrobeli ambobs, rom meoce saukunis dasawyisSi "*There were no negroes. There were no immigrants*" aris Tu arasimarTie? ra SegizliaT TqvaT nawarmoebSi istoriuli movlenebis arweris sizustesTan dakavSirebit?

- ratom aqvT nawarmoebis zogierT personaJebis gazogadebul i saxel ebi, magal iTad, *Mother, Father, Mother's Younger Brother*, xol o zogs ki _ sakuTari saxel ebi, magal iTad, *Coalhouse Walker, Jr.*? ratom arCia avtorma personaJebis dasaxel ebis es gza? aris Tu ara es mkiTxvel ze zemoqmedebis saSual eba?
- ratom daasaTaura avtorma nawarmoebi, rogorc „regTaimi~? rogoria regTaimis musika? ra literaturul xerxebis iyenebs avtori regTaimis musikis asaRwerad?

verbal ur-semantikuri donis mixedviT, interpretaciis swavl ebis meTodikis bazisad aRebul ia probl emuri swavl ebis Teoria _ vigotski (Выгодский 1952), matiUSkini (Матюшкин 1972), vudi (Wood 2003), axvl ediani 2007, j anaSia 2008. probl emur swavl ebaSi igul isxmeba saswavl o procesis iseTi organizeba, romel ic gul isxmobs maswavl ebl is mier probl emuri situaciis aRweras da moswavl eTa aqtiur qmedebas mis gadasaWrel ad. m. i. maxmutova (Махмутов 1975), a. l ernerI (Лернер..1975), m. skatkini (Скаткин 1975) Tvl ian mizanSewonil ad swavl ebis produqtiul meTodebs: evristikul s da kvl eviTs, da agreTve probl emuri Txzul ebis meTods, romel ic didaqtikaSi gardamaval j gufs miekuTvneba, radganac gul isxmobs rogorc mza informaciis miRebas, agreTve SemoqmedebiTi saqmianobis el ementebisac. interpretaciis aqtivobis pirvel doneze studentebi ayal ibeben sxvadasxva hipoTezas teqtis ideuri Sinarsis Sesaxeb. Semdeg, teqtze dayrdnobiT, axdenen hipoTezis damtkicebas an uaryofas. mizanSewonil ia evristikul i meTodis gamoyeneba, roml is dros „maswavl ebel i organizebas uwevs studentebis“ (Болотнова 2006:167). studentebi asrul eben daval ebas wyvil ebSi, j guFebSi evristikul i saubrebis, msj el obis gamoyenebiT. Sedegebi aisaxeba tabul aSi „teqtis l eqsikuri makrostruqtura“, romel ic Seicavs regul irebad mikrostruqturas, mikroTemas, maregul irebel saSual ebebs, mikromizans. teqtis maregul irebel mikrostruqturebs safuZvl ad udevs teqtis komunikaciuri strategiis fargl ebSi mkiTxvel is mier teqtis mikromiznis gaTviTcnobiereba. maregul irebel i saSual ebebis gamoyofa xdeba teqtis el ementebis (sakvanZo sityebi, gamoTqmebi) funqciis safuZvel ze.

e. doqtorous romanis _ `regTaimis“ swavl ebis fargl ebSi ganvaxorciel eT teqstis lingvopragmatul analizTan dakavSirebul i Semdegi aqtivobebi:

1. SevadgineT teqstis tipol ogiuri analizis sqema da masSi movniSneT metyvel ebis TiToeul i tipi.
2. tipol ogiur sqemasa da sityvebis Tematur j gufebze dayrdnobiT, teqstSi gamovyaviT mikroTemebi, gavaanal izeT TiToeul i mikroTemis rol i teqstis zogadi Temis ganviTarebaSi.
3. vipoveT sakvanZo sityvebi da gamomsaxvel obiTi saSual ebebi teqstur mikrostruqturebSi. avxseniT maTi gamoyenebis mizani, maTi emociuri datvirTva, SevadareT isini avtoris mikromi znebs.
4. ganvsazRvreT, teqstis romel i mikrostruqtura (sakvanZo sityvebi, gamoTqmebi) aris dominanturi, anu yvel aze mniSvnel ovani teqstis gasaTvicnobierebl ad.
5. ganvsazRvreT dominanturi l eqsikuri struqtuuris konceptual uri mniSvnel oba. rogoraa dakavSirebul i mocemul i koncepti avtoris mier sxva mikrostruqturebSi verbal izebul konceptebTan? avageT sqema, romel ic asaxavs teqstis konceptual ur struqturas da ganvsazRvreT konceptebis urTierTkavSiri da urTierTdamokidebul eba.
6. ganvsazRvreT teqstis hiperkoncepti, anu teqstis ZiriTadi probl emis gasagebad aucil ebel i sakvanZo koncepti. amisaTvis gavaanal izeT, Tu rogor iyo es probl ema (fil osofiuri, zneobrivi kuTxiT) dasmul i da gadaWrili CvenTvis cnobil sxva nawarmoebebSi. gavaanal izeT nawarmoebis hiperkonceptis Tavisebureba.
7. lingvopragmatul i analizis procesSi teqstis l eqsikuri mikrostruqtuuris Sevsebis Semdeg Camovayal ibeT daskvna. amrigad, teqstis Teoriis da teqstis, rogorc komunikaciis formis, gaazrebiT, studentebi daeufl nen avtoris komunikaciuri miznebis da teqstis siRrmiseul i azris gagebis unar-Cvevebs.

teqstis interpretaciis SemoTavazebul i sistema mizanmimarTul ia interpretaciul i kompetenciis formirebaze, rac moicavs: 1) teqstis

emociuri tonal obis SegrZnebas; 2) mwerl is enobrivi Taviseburebebis anal izs; 3) teqstis zedapirul da siRmiseul i wvdomas; 4) sakuTari damokidebul ebis gamoxatvas.

produqtiul i teqstis bazisi aris misi Sinaarsobrivi mTI ianoba da sisrul e. aRqmis kompetenciis uzrunvel yofa xdeba sxvadasxva tipis kompoziciuri, teqstobrivi struqturebis, sityvaTSeTanxmebebis da winadadebebis erT mTI ian konteqstSi moqceviT. `zepirmetyvel ebis aRqma moicavs sensorul , percepciul da Sinaarsobrivi etapebs" (Рапцевич 2005:80). mosmenis efeqturoba damokidebul ia, upirvel es yovl isa, mosaubris sametyvel o SesaZl ebl obebze da agreTve, msmenel is mzaobaze gaigos zepiri metyvel eba.

2.2.4 teqstebze orientirebul i kompetenciebis ganvitiarebel i aqtivobebi. mimarTul eba - wera da saubari.

qvemoT mocemul ia sxvadasxva aqtovoba, roml ebic mizanmimarTul ia studentebSi teqstebze orientirebul i kompetenciebis Camoyal ibebasa da ganvitiarebaze.

2010 wl is seqtemberSi norvegiis qal aq bergenSi gamarTul seminarze `informaciul i wignierebis xel Sewyoba evropul sakl aso oTaxebSi – rogor vascavl oT Google Taobas _ gamowvevebi maswavl ebl ebsa da ganmanaTI ebl ebs" berZnul -amerikul i saganmanaTI ebl o fondis bibl ioTekebis direktorma, al eqsandra papazugl oum, moswavl is wignTan daaxl oebis meTodebi ganixil a. man saberZneTis magal iTi moyivana, sadac skol ebSi mozardebi adreul i asakidan iwyeben informaciul i wignierebis kurss. `maT eZl evaT daval eba rom garkveul sagnebsi moamzadon prezentaciebi da proeqtebi, romel Ta momzadebisas aucil ebl ad unda gamoiyenon sabibl ioTeko resursebi, interneti da el eqtronul i wignebi. prezentaciis dros dauSvebel ia citatebis gakeTeba. moswavl em yvel aferi sakuTari sityvebiT unda aRweros- (qarsaul iZe 2010:36).

aqtivoba: `daxasiaTebis sqemebi`.

es aqtivoba exmareba studentebS gansazRvron wakiTxul i teqstis mniSvnel ovani, arsebiTi momentebi _ TemasTan, ZiriTad ideebTan,

personaJTa xasiaTebTan, qmedebTan dakavSirebul i epizodebi. I eqtori studentebS exmareba am adgil ebis aRmniSvnel i pirobiTi niSnebis SemuSavebasa da maT kategorizaciaSi, amisaTvis studentebS mi vavodeT sxvadasxva saxis sqema/diagrama.

1. teqstis wakiTxvis Semdeg studentebma gansazRvres sul mcire sami niSani, romel Ta mixedviTac unda daxasiaTdes konkretul i Tema/probl ema/personaJi;
2. moniSnes teqstSi is adgil ebi (sityva/fraza/abzaci), roml ebiC Temis/probl emis/personaJis warmoCenas emsaxureba;
3. moniSnul i adgil ebidan airCies, maTi azriT, yvel aze arsebiTi da mniSvnel ovani da Caweres winaswar gansazRvrul i grafis qveS;
4. mewyvil esTan azris gaziarebis safuZvel ze Camoayal ibes erTiani sqema.

Semdegi tipis savarjiso exmareba studentebS weris formal uri stil is Camoyal ibebaSi. gamoviyeneT uil iam gol dingis romani `buzTa batoni`. studentebma Seadgines personaJis Sesaxeb mokle angariSi, romel Sic aisaxa:

1. personaJebi _ nawarmoebis mTavar personaJTa maxasiaTebI ebi;
2. garemo _ dro, adgil i da konteqsti, romel Sic moqmedeba xdeba;
3. moqmedebis inicireba _ movl ena, romel ic iwyebs nawarmoebSi ganviTarebul siuJets;
4. Sida pasuxi _ rogori emociuri reaqla aqvT mTavar personaJebS movl enaze, romel ic nawarmoebSi ganviTarebul siuJets iwyebs;
5. mizani _ ris gakeTebas gadawyveten mTavari personaJebi nawarmoebis siuJetis inicirebis movl enis Semdeg (mizani, romel sac personaJebi dai saxaven);
6. Sedegi _ rogor cdil oben mTavari personaJebi Sedegis miRwevas;
7. gadawyveta _ ramosdis mTavari peronaJis mier dasaxul mizans.

gTavazobT pasuxebis ni muSs.

Ralph

Physical: Ralph has "fair hair" and is about twelve years old. He might make a boxer, as far as width and heaviness of shoulders went, but there is a mildness about his mouth and eyes that proclaim no devil.

Involvement: Ralph is somewhat charismatic and is chosen for chief, who makes it his job to lay down rules and try to organize a society. Throughout the novel he is always in conflict with Jack, who wants to be chief himself.
(internetresursi # 39)

Jack

Physical: Probably the same age as Ralph, maybe older, Jack has red hair.

Involvement: Jack does not believe that the Beast exists and is the leader of anarchy on the island. From the start of the novel he does not like abiding by rules of any kind. He simply wants to hunt and have a good time.
(internetresursi # 40)

Piggy

Physical: He is probably close in age to Jack and Ralph. Piggy is shorter than Ralph, very fat as the name suggests, wears glasses, and has asthma which disables him to do any work on the island.

Involvement: He is much like Ralph in that he knows right from wrong, but he differs in that he never strays from this knowledge as Ralph sometimes does. Always supporting Ralph, he is the most intelligent of the lot.
(internetresursi # 41).

აქტივობა "პარტნიორობა კიტქვის პროცესში". ეს მოდელი
ემსახურება ტექსტის დეტალზე იურადრების მიყვებას და სტუდენტების
ზეპირი გადმოცემის უნარ-სწავლების განვითარებას. თუ პარტნიორები სხვადასხვა
დონის სტუდენტები იყნებიან, ისინი ერთმანეთს მხარდაჭერით განვითარებენ
სათანადო უნარებს. საკმარისი თანმიმდევრობა ასეთია:

1. სტუდენტები უნარები იძენენ;
2. კიტქვის პროცესში აქტივობის განხორციელებისას სხვადასხვა
(მაგალითად, ამ ადგილზე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ცემის იურადრება,
რადგან...);

3. partniorები ცვლიან განაწილებას და კითხვებზე ერთმანეთს კომენტარებს;
4. აყალიბებენ სექციებს, რომლებიც ტესტისა და კომენტარების უკუკითხვის შემდეგ გაუცნობიერებენ;
5. ცვლიან სექციებს ერთმანეთს. ჯერ ერთი პასუხობს პარტნიორის კითხვებს, შემდეგ – მეორე.

ტესტის გაცემის სტრატეგიები მნიშვნელოვანია მკითხველისათვის. მთავარია ის არის, რომ სტudentები, რომლებიც ინდივიდუალურ შემთხვევებში სტრატეგიებს აკტიურად არიან ჩართულნი (ნასწავლის აკტივაცია, უსწავლელთა, ორგანიზება, სექციები, დანერგვის გაკეთება, გონებრივი იერიშის შექმნა), სავარაუდოდ, უკეთესად იმსახურებენ და გასწავლას შეძლებენ. იმისათვის, რომ სტudentები გაცემის სტრატეგიებს გაეცნონ, უნდა იქნას მნიშვნელოვანი, ინსტრუქციული ტექნიკა, რომელსაც მასწავლებლები იყენებენ. სტრატეგიის ინსტრუქციის მოდელი უნდა იყოს უმეტესად დეკლარაციული კოდის, პროცედურული კოდისა და პრობლემის კოდის ერთობლივად.

ტესტებზე მუშაობის აკტივობებთან დაკავშირებით, საუბარია სერონ ვერსტერის კვლევები. ვერსტერმა ტესტებთან მიმართებით შემოიტანა ცნება "DARTs" (Directed Activities Related to Texts), ანუ უსწავლელთა ტესტებზე მიმართული აკტივობები. ისინი სტudentებს ტესტისადმი ურთერესების საშუალებას აძლევს. ამ სახის აკტივობების მთავარი მიზანია კითხვის დონის ამაღლება და მკითხველის, როგორც კრიტიკული მოაზროვნის პროცესის გამოყენება. ისინი შესაძლოა განხორციელდეს ინდივიდუალურ ან ჯგუფურ მუშაობის პროცესში. მაგალითად, რეკონსტრუქციული აკტივობები. მათ ფარგლებში სტudentი ახდენს ტესტის რეკონსტრუქციას, დიაგრამების შექმნას, ტესტის გამოთვლებს სიტყვების, ფრაზების ან უწყობების კონტექსტში, უწყობების დასაბუთებას თანმიმდევრული მიხედვით.

მოდირიცირებული ტესტების შემთხვევაში, მასწავლებელი იყენებს ორიგინალურ ტესტს, ირებს კალკულაციებს, ფრაზებს ან უწყობებს; ფრაზებს ან მთლიან ტესტს ანაწევრებს სეგმენტებად. ამ აკტივობების სახეობა:

- ტესტის დასრულება (გამოთვლებს სიტყვების, ფრაზების, უწყობების კონტექსტში);

- Tanamdevroba (teqtis segmentebis I ogikuri Tanamdevrobi T dal ageba);
- daj gufeba (teqtis segmentebis dawyoba kategori ebis mixedvi T);
- cxril is dasrul eba (cxril ebSi svete bis da rige bis dasaTaureba an dasaTaurebul i svete bis da rige bis Sevseba);
- diagramis dasrul eba (dausrul ebel i diagramis dasrul eba an dasrul ebul i diagramis dasaTaureba);
- winaswarmetyvel eba (teqtis momdevno nawil is dawera an teqtis dasrul eba).

teqtis analizis aqtivobebis fargl ebSi studentebi informacias moipoveben da axarisxeben cxril ebis an diagramis saxiT. aqtivobebis saxeebia:

- teqtis moni Svna (teqtSi mniSvnel ovani informaciis povna);
- teqtis segmentacia da dasaTaureba (teqtis I ogikur nawil ebad daSi a da am nawil ebis dasaTaureba);
- cxril ebis Sedgena (teqtSi mocemul i informaciis gamoyenebi T cxril ebis Sedgena da misi svete bis da rige bis dasaTaureba);
- diagramis Sedgena (teqtis asaxsnel ad diagramis Sedgena);
- kiTxvebi (maswavl ebl is mier dasmul kiTxvebze pasuxis gacema an teqtis irgl iv sakuTari kiTxvebis Sedgena);
- teqtis rezi umireba.

"DART"-Tvis SesaZl oa gamovi yeno T I eqsebi, amonari debi novel ebidan an moTxrobebidan, istoriis, geografiis saswavl o masal idan monakveTebi, samecni ero xasiaTis teqste bi. "DART"-is upi ratesoba mdgomareobs SemdegSi:

- is aumj obesebs kiTxvis teqnikas. studentebi ecnobi an teqste bis struqturas; uyal ibdeba T teqste bis admi kritikul i damokidebul eba. isini iwyeben teqtSi mocemul i informaciis irgl iv SekiTxvebis dasmas; rodesac studenti fl obs informacias teqtis struqturis Sesaxeb, es dadebi Tad ai saxeba misi weris xarisxzec.
- teqste bTan interaqcia aumj obesebs studentebis Semecnebis dones.

- SeiZl eba resursebis gamoyeneba sxvadasxva saxel mZRvanel odan. ingl isuri enis gakveTil ze sxva sagnebis saxel mZRvanel oebidan aRebul i teqstebis gamoyeneba amzadebs moswavl eebis sxva sagnebSi arsebul i informaciis aRsaqmel ad; exmareba studentebis sxvadasxva saswavl o discipl inebSi gamoyenebul i struqturis aRqmaSi, magal iTad, venis diagramis dasrul eba, cxril ebis Sevseba da a. S.
- exmareba studentebis gamoiyeno informacia pl agiatis gareSe.
- exmareba studentebis grafikul i informaciis, diagrafebisa da cxril ebis struqturaSi garkvevasa da maT damoukidebl ad SedgenaSi - (internetresursi # 36).

kritikul i wignierebis mimdevrebma _ al an liukma da piter fribodms kiTxvis oTxwevriani paradigma SeimuSaves, romel ic kritikul i wignierebis sxvadasxva dones eyrdnoba da moicavs teqstis dekodebibe, gagebis, gamoyenebis da Sefasebis unar-Cvevebis ganviTarebas. `liukis da fribodis kritikul i wignierebis model i Seicavs:

1. dekodebibe unari, anu `me, rogorc teqstis gamSifvrel i:-
 - rogor avxsni am teqsts?
 - ras efuZneba es teqsti?
 - ra saSual ebebs an saSual ebaTa kombinaciebia gamoyenebul i teqstSi?
2. gamoyenebis unari, anu „me, rogorc teqstis momxmarebel i:-
 - ra saxiT viyeneb me am teqsts aq da axl a?
 - ras mi iReben mi sgan sxvebi?
3. gagebis unari, anu `me, rogorc teqstis monawil e:-
 - rogor ukavSirdebian erTmaneTs ideebi am teqstSi?
 - romel i kul turol ogiuri resursebia gamoyenebul i teqstSi?
 - rogoria teqstis kul turol ogiuri mniSvnel oba da SesaZl o interpretaciebi?
4. Sefasebis unari, anu „me, rogorc kritikul ad wignieri adami ani -:
 - rogori tipis, ra faseul obebis da interesebis mqone adami ani waikiTxavs am teqsts ubral od da bunebrivad?
 - vin wers?
 - ras moel ian Cemgan am teqstis gacnobi T?

- vis da interestesebs is?
- vis poziciebs, Sexedul ebebs da interestesebs exebs teqsti?
- visma mosazrebebma ar gaiJRera teqstSi?

I iukis da fribodis es model i ne bismier teqstTan muSaobis dros SeiZleba gamoviyoT, iqneba es esei, sagazeTo statia, oficial uri dokumenti, pol itikuri gancxadeba Tu rekl ama- (templ i 2007:34).

aRsanisnavia, rom teqstis Seqmnis mTavari mizania informaciis gadmocema. teqstSi faseul ia, upirvel es yovl isa, masSi gadmocemul i axal i, MniSvnel ovani informacia. swored is aris teqstis informatul obis donis gansazRvrel i. teqstebze orientirebul i swavl ebis procesi dakavSirebul ia rogorc imaze, Tu ra codnas iRebs pirovneba teqstidan, agreTve imazec, Tu ra codniT midis is teqstTan. mxatvrul i, sagazeTo, samecniero-popul arul i teqstebis avtorebi Cveul ebriv, orientacias iReben e.w. saSual o mkiTxvel ze (martivad rom vTqvaT, im adamanze, romel sac aTvisebul i aqvs saSual o skol is programa). magram cval ebadia TviT cneba „saSual o mkiTxvel is-mniSvnel oba. magal iTad, samecniero statii avtori iRebs orientacias mocemul i dargis special istze, romel ic am avtorisTvis aris `saSual o mkiTxvel i~. maSasadame, teqstSi arsebul i informaciis sargebl ianobis donis gansazRvris dros orientacia unda aviRoT teqstis informatul obis xarisxis Sesabamisoba/Seusabamobaze mkiTxvel is donesTan. A am Tval sazrisiT, mkiTxvel ebi iyofian sam j gufad:

1. avtoris orientaciasTan SesabamisobaSi myofi, anu saSual o mkiTxvel is statusis mqone;
2. saSual o mkiTxvel is codnis donis qvemoT myofi;
3. mkiTxvel ebi, romel Ta l eqsikuri maragi aWarbebs avtoris Tezariuss.

naTel ia, rom mesame j gufis mkiTxvel TaTvis teqstSi arsebul i sasargebl o informacia nul is tol fasi iqneba. mkiTxvel Ta meore j gufisTvis rTul i iqneba teqstis aRqma. mas ar eyofa fonuri codna da misTvis informaciis aRqmis sargebl ianoba mkveTrad Semcirdeba. pirvel i j gufis mkiTxvel TaTvis ki informacia aRmoCndeba zomierad sasargebl o.

dasawyisSi, aucil ebel ia, studentebis miwodoT informaciis imis Sesaxeb, rom dekodeba aris erTgvari amocnoba, magram ara spontanuri,

aramed I ogikuri msj el obis Sedegi. gTavazobT masal as, romel ic gamovi yeneT eqsperimentis dros studentebTan mcire mocul obis teqstebis dekodirebisa da mTavari ideis amocnobis mi zniT. teqstebs Tan erTvis studentebis pasuxebic.

teqsti # 1

"To be or not to be, that is the question," he would recite those famous words from his favorite playwright. He loved Hamlet, and Mac Beth, but his favorite had to be 'A Midsummer Night's Dream' (internetresursi №30).

daasaxel eT personaJis sayvarel i dramaturgi.

pasuxi: uil iam Seqspiri. swor pasuxze migviTiTebS teqstSi moyvanil i gamoTqma tragedia `hamletidan" _ *"To be or not to be, that is the question"*, CamoTvl il i personaJebi _ hamleti, makbeti. agreTve, Seqspiris erT-erTi komediis, "Midsummer Night's Dream", dasaxel eba.

teqsti #2

Maria is watching too much television. A toddler shouldn't be spending hours staring blankly at a screen. Worse yet, some of her wild behavior has been inspired by those awful cartoons she watches. We need to spend more time reading books with her and pull the plug on the TV! (internetresursi №30).

qvemoT CamoTvl il i versiebidan, romel ia paragrafis mTavari idea?

- a. mariasTvis tel evizoris xangrZl ivad yureba ar aris mizanSewonil i;
- b. wignebis kiTxva sasargebl oa;
- g. yvel a mul tfil mi cudia;
- d. zogierTi mul tfil mis yureba mariasTvis aris cudi.

swori pasuxia a. *mariasTvis tel evizoris xangrZl ivad yureba ar aris sasargebl o*, radgan paragrafSi aRweril ia didi drois monakveTsi tel evizoris yurebiT gamowveul i probl emebi. pasuxi d. _ *zogierTi mul tfil mi mariasTvis aris cudi*, _ mcdaria. marTal ia, teqstSi naxsenebia, rom maria uyurebs mul tfil mebs, magram ar aris naTqvami, rom

mxol od mul tfil mebis yureba warmoadgens probl emas, igul isxmeba, rom probl emas warmoadgens marias mier tel evizoris xangrZl ivad yureba. pasuxi b. _ *wignebis kiTxva სსარგებლოა*, _ მcdარია, radgan wignebis kiTxva naxsenebia, rogorc probl emis daZl evis erT-erTi varianti, da ara rogorc probl ema. agreTve, mxedvel obaSia misaRebi paragrafis pirvel i winadadeba, romel ic, xSir SemTxvevaSi, paragrafis მTavari azris gamomxatvel ia.

teqsti # 3

Maria, I can't eat or sleep when you are gone. I need to hear your scratchy voice and see your lovely toothless smile. I miss that special way that you eat soup with your fingers. Please come home soon! (internetresursi №30).

qvemoT CamoTvl il i versiebidan, romel ia paragrafis მTavari idea?

- a. marias cudi Tvi sebebi aqvs;
- b. kargi iqneba Tu maria stomatol ogTan wava;
- g. maria, menatrebi!;
- d. maria, mada damekarga.

pasuxi g. maria, menatrebi aris paragrafis მTavari idea. mi uxedavad imisa, rom pasuxis danarCeni versiebi garkveul wil ad gamoxataven teqstis Sinaarss, arc erTi maTgani ar warmoadgens paragrafis მTavar ideas. swor pasuxze migviTiTebს teqstis bol os gamoyenebul i Zaxil is niSani, romel ic mouwodebs marias saxl Si dabrundes.

teqsti # 4

Often when it rains, a particular dreariness descends upon the earth. Most people hide out in their houses sending forlorn glances out the window. Animals scamper off to nooks and crannies, poking their heads out to timidly sniff the air for signs of dry weather. Despite the pellets of water cascading from the sky, an occasional brave soul will venture out for a jog in the drizzle or a bird will chirp merrily in a mud puddle, dismissing the downpour. Some people call these adventurers crazy, but others celebrate the willingness of these individuals to embrace negativity and turn it into something positive (internetresursi #15).

რა არის ამ ტექსტის მთავარი იდეა?

პასუხი: It's abnormal to venture out in the rain, but the positive results can be well worth it. ტექსტის დასაწყისში აწვრილია ვიმის დროს ადამიანებისა და ცხოველების ცეული მოქმედება – ისინი ვიმისაგან თავს იკავებენ. თუმცა, არიან გამონაკლისებიც, რომლებიც არ ერიდებიან ვიმას და ცდილობენ ეს მოვლიენა პოზიტიურად აჩვენონ.

როგორც მოყვანილი მაგალითებიდან ვხედავთ, ასეთი ტიპის დავალიანებები ხშირად სტუდენტებს განაუარონი იგონებენ, გამოყვანილი მათი აზრები იკონურად და გასაგებად.

ტექსტის დეკოდირების საწყისი ეტაპი წინადადების დეკოდირება. ააქტივობის ფარგლებში შესაძლებელია გავანალიზოთ – მოცემული სიტუაციაში რა გარემოებას შევქვი გამოვწვია აწვრილი მოქმედება. გთავაზობთ სიტუაციებს და სტუდენტების მიერ დეკოდირების ფარგლებში გახმული პასუხების ნიმუშებს.

სიტუაცია I: *I wouldn't eat after that two-year-old if I were you.*

დეკოდირება: შესაძლოა, ავტორმა დაინახა, რომ ორი წლის ბავშვმა რაიმე გააგდო სახლში; ან ბავშვს ინფექციური დაავადება შეუწიდა, რომელიც შესაძლოა გადაედოს პირებს, ამიტომაც ის თავს იკავებს და აწვრილებს მშენებს, რომ მოერიდოს ბავშვის საკვებს.

სიტუაცია II: *A man ran after a retreating bus, waving his briefcase frantically.*

დეკოდირება: ალბათ, პირებს აგვიანებდა სამსახურში. ამიტომაც დაედევნა ის ავტობუსს.

დეკოდირებისათვის შევქვილია გამოვიყენოთ აგრეთვე ფოტოსაღმარ. სტუდენტებმა უნდა აწვრონ აზრები, რომელიც, შესაძლოა, წინ უწვრდება და, შესაბამისად, იყო ფოტოზე აწვრილებილი მოვლიენის გამოწვევი ფაქტორი.

აქტივობა `Semaj amebel i CarCo- აწვრის პრობლემა და შემდგომ ახდენს მისი გადაწვრის გზების იდენტიფიცირებას. მაგალითად, მასწავლებელი სტუდენტებს აწვრის სტატიას გლობალური დატობის შესახებ.

Global Warming is caused by many things. The causes are split up into two groups, man-made or anthropogenic causes, and natural causes. Natural causes are causes created by nature. One natural cause is a release of methane gas from arctic tundra and wetlands. Methane is a greenhouse gas. A greenhouse gas is a gas that traps heat in the earth's atmosphere. Another natural cause is that the earth goes through a cycle of climate change. This climate change usually lasts about 40,000 years. Man-made causes probably do the most damage. Pollution is one of the biggest man-made problems. Pollution comes in many shapes and sizes. Burning fossil fuels is one thing that causes pollution. Fossil fuels are fuels made of organic matter such as coal, or oil. Another major man-made cause of Global Warming is population. More people means more food, and more methods of transportation, right? That means more methane because there will be more burning of fossil fuels, and more agriculture. Now your probably thinking, "Wait a minute, you said agriculture is going to be damaged by Global Warming, but now you're saying agriculture is going to help cause Global Warming?" Well, have you ever been in a barn filled with animals and you smell something terrible? You're smelling methane. Another source of methane is manure. Because more food is needed we have to raise food. Animals like cows are a source of food which means more manure and methane. Another problem with the increasing population is transportation. More people means more cars, and more cars means more pollution. Also, many people have more than one car. (internetresursi #16).

maswavl ebel i usvams j gufs Seki Txvas:

- raSi mdgomareobs probl ema?
- ra aris probl emis gamomwvevi mi zezi?
- rogor gesaxebaT am probl emi dan gamosaval i?
- probl emis aRmofxvris romel i gza aris yvel aze mi saRebi?
- ra Sedegamde SeiZl eba migviyvanos probl emis ugul ebel yofam?

aqtivoba `damakavSirebel i sityebiT Sinaarsis dawera-: studenteb
 mi vawodeT damakavSirebel i sityebis sia: *furthermore, nevertheless, even so,however, meanwhile, on the other hand, to sum up, to make matters worse.* maT daeval aT
 wyvil ebSi muSaoba da teqstis "Global Warming" Sinaarsis Sedgena zemoT

moyvanil i damakavSirebel i sityvebis gamoyenebi T. Sedegebi SevadareT da vimsj el eT.

aqtivoba `teqstis reziuireba`: studentebi gavanawil eT sam jgufad. TiToeul jgufs daeval a zemoT moyvanil i teqstisTvis (268 sityva) mokl e Sinaarsis Sedgena 70 sityvis gamoyenebi T. momdevno etapze jgufebis daeval aT misi ganaxevreba, anu 35 sityvamde dayvana. mesame etapze studentebis daeval aT misi daiyvana 17 sityvamde. sabol oo versiebi wavikiTxeT da amovarCieT saukeTeso varianti.

aqtivoba `SemoqmedebiTi wera`: studentebis exmareba mxatvrul i nawarmoebis personaJebis kvl evaSi. am aqtivobis ganxorciel eba SeiZl eba studentTa mier ucxouri enis sxvadasxva doneze fl obis pirobebSi. avarCieT monakveTi `regTaimidan`, sadac ar aris mocemul i personaJebis pirdapiri metyvel eba.

Mother went back downstairs and found the fellow not at the back door but in the kitchen where, in the warmth of the corner near the cookstove, Sarah's baby lay sleeping in his carriage. The black man was kneeling beside the carriage and staring at the child. Mother, not thinking clearly, was suddenly outraged that he had presumed to come in the door. Sarah is unable to see you, she said and she held the door open. The colored man took another glance at the child, rose, thanked her and departed (internetresursi №31).

studentebis davaval eT weril obiT warmoedginaT personaJebis Soris saubris scena. am aqtivobis ganxorciel eba SeiZl eba rogorc jgufebSi, aseve wyvil ebSi muSaoðis dros.

aqtivoba `daxmarebis weril is Sedgena`: literaturul nawarmoebSi personaJebi xSirad rTul vitarebaSi aRmoCndebian xol me. studentebis davaval eT personaJis an personaJebis saxel iT daeweraT mokl e weril i, sadac isini daxmarebas sTxoven weril is mpovnel adamians. magal iTisaTvis SeiZl eba aviRoT uil iam gol dingis `buzTa batoni~, sadac kunZul ze aRmoCenil i bavSvebi Svel as iTxoven, an jon faul zis `kol eqcioneri~, sadac gatacebul i gogona daxmarebas iTxovs. bunebrivia, rom mRel varebis momentSi myofi pirisTvis pirvel xarisxovania komunikacia. marTI weras an sintaqsur Secdomebs, Tu isini xel sar uSl ian weril is Sinaarsis aRqmas, yuradReba ar eTmoba.

gTavazobT weril is nimuSs:

Dear Mummy,

I hope you will find this letter. I do not know exactly what had happened, but we were dropped out of the plane. All the boys are now on an island. They elected me to be their leader. Fortunately, it is very warm and it seems to be a safe island, but I miss you.

Please, come and take me home. (Collie 2001:117)

აქტივობა `საგაზეთო სტატია`: studentebi literaturul i nawarmoebidan SerCeul i romel ime epizodis mixedviT weren da asaTaureben sagazeTo statias. studentebს ganvuszRvreT si tyebis maqsimal uri raodenoba. studentebi gadavanawil eT 3 j gufad. TiToeul j gufs vTxoveT sxvadasxva gazeTisaTvis statiiს dawera. gazeTis specifikidan gamomdinare, statiebis stili gansxvavebul i unda yofil iyo. samive statiiსaTvis saval debul oa: 1. statiiს dasaTaureba; 2. mocemul i gazeTis an Jurnal iსTvis damaxasiaTebel i l eqsikis gamoyeneba; 3. statiiს maqsimal uri so tyebis raodenoba ar unda aRematebodes 120-s.

აქტივობა `განცხადება - დაკარგული ადამიანი`- SeiZl eba gamovi yenoT sxvadasxva tipis teqstebze samuSaod. studentebს gavaCaniT erT-erTi განცხადების ნიმუSi.

MISSING

Have you seen this boy? Jack, aged 12 was last seen on 12 January in London. He is 5 ft in tall, has dark-blue eyes and red hair. At the time he went missing he was wearing black denim trousers, a green jumper and a black wooly jacket. Anyone knowing the whereabouts of this boy should get in touch with the London Police: Telephone -----.

ამის შესაბამისად, studentebს დავალ eT `buzTa batonis` Sinaarsis gaTval iswinebiT SeedginaT განცხადება დაკარგული საიმონის ან სხვა personaJis sapovnel ad.

აქტივობა `სამაგაზრობის ანგარიში`: studentebს gavaCaniT winadadebebi, რომლებიც ასახავენ კონკრეტული personaJis მოქმედების მოტივაციას. მაგალიად,

1. The man captures the girl because he has very little self-confidence.
2. The man captures the girl because he is mentally disturbed.
3. The man captures the girl because he wants to kill her. (Collie 2001:70)

Semdeg maT vTxoveT j er individual urad, Semdeg ki j gufebSi amoerCiaT erTi winadadeba da aexsnaT maTi arCevani.

igive aqtivoba gamoviyeneT uil iam gol dingis `buzTa batonTan-
muSaobis dros. romanSi me-5 Tavis bol os (ixil eT danarTi # 3) pigis da
ral fs moenatrebaT is samyaro, sadac zrdasrul i adami anebi i Reben
gadawyvetil ebas da cxovreba Cveul i wesis mixedviT warimarTeba. "If only
they could get a message to us. If only they could end us something grown-up" _ ambobs
erT-erTi personaJi.

me-6 Tavis dasawyisSi erTgvari pasuxia ral fis survil ze.

A sliver of moon rose over the horizon, hardly large enough to make a path of light even when it sat right down on the water; but there were other lights in the sky, that moved fast, winked, or went out, though not even a faint popping came down from the battle fought at ten miles' neight. But a sign came down from the world of grownups, though at the time there was no child awake to read it. There was a sudden bright explosion and a corkscrew trail across the sky; then darkness again and stars. There was a speck above the island, a figure dropping swiftly beneath a parachute, a figure that hung with dangling limbs. The changing winds of various altitudes took the figure where they would (internetresursi # 32).

studentebs SevTavazeT 4 interpretacia da vTxoveT aerCiaT erT-
erTi. studentebs SeeZl oT daeweraT sakuTari mosazrebac.

1. *The boys wanted some sign from the world of adults. They got that sign but did not see it because they were asleep. This means that you must be extremely watchful all the time ti seize opportunities as they happen.*
2. *The sign from the world of adults was a battle in the sky. The sign means that the orderly adult world that the boys remember exists only in their imagination. Reality is different. Reality is quarrels among the boys and war among the adults.*
3. *The sign that the boys wanted appeared in the form of a dead soldier. The significance of this sign is that people must tend for themselves. It is not any*

good expecting others to rescue you from the mess you have got yourself into.

4. *The boys wanted a sign from the world of adults to reassure them that they were not alone in the world. The fact that there was a battle above the island does not show that other people were quite near and that they could hope to be rescued after all.*

aqtivoba `qcevis kodeqsi- iZl eva diskusiis warmarTvis saSual ebas kiTxvaris - ***veTanxmebi/ar veTanxmebi/ar var darwmunebul i*** _ gamoyenebiT. studentebs vTxovT warmoidginon, rom isini arian uil iam gol dingis romanis `buzTa batonis- personaJebi da cdil oben kunZul ze garkveul i wesebis SemoRebas.

aqtivoba `debatebi- sxvadasxva personaSi arsebul i probl emis irgl iv zogjer urTierTsapirispiro mosazrebebs gvTavazobs, rac sadiskusio Temad SeiZl eba gamoviynoT. magal iTi SeiZl eba moviyvanoT uil iam gol dingis romanidan `buzTa batoni-:

1. Which is better – to have rules and agree, or to hunt and kill?
2. Which is bettern - law and rescue, or hunting and breaking things up? (Collie 2001:159)

aqtivoba `teqstis kul minaciuri momenti- SeiZl eba gamoviynoT l literaturul i teqstis analizis dros. studentebs vTxoveTi daesaxel ebinaT teqstSi is monakveTi, romel mac, maTi azriT, gansazRvra nawarmoebis msvl el oba da ganapiroba dasasrul i.

aqtivoba `teqstis prezentacia- exmareba students nawarmoebis an avtoris wardgenaSi. studenti ganmartavs, ratom da riT SeiZl eba nawarmoebma daainteresos mkiTxvel i.

zemoT CamoTvl il i aqtivobebi mizanimarTul ia studentebSi iseTi unar-Cvevebis gansaviTarebl ad, rogoricaa saubari, wera, mosmena, kiTxva, diskusia da a.S. amzadebs studentebs samyarosTan xangrZl ivi intel eqtual uri urTierTobisTvis. teqsti, rogorc saswavl o resursi, iZl eva Zal zed mraval fero van masal as studentTa codnis asamaRl ebl ad, maTi nakl ovani mxareebis gamosavl enad da dasaZl evad.

Tavi III

miRweul i Sedegebis donis Sefaseba

§1. studentis mier miRweul i kompetenciis donis Sefaseba

saswavl o procesSi misaRwevi kompetenciis erT-erTi maxasiaTebel i aris is, rom SeiZl eba misi gazomva/Sefaseba. Sefaseba aris raime sagnis, movl enis, procesis an vinmes Sesabamisobis/mimarTebis dadgena winaswar gansazRvrul niSan-TvisebebTan (kriteriუმებთან). studentis mier kompetenciis miRwevis done fasdeba niSniT.

swavl ebis funqciebis, swavl isadmi interesis formirebis, swavl ebisa da Sefasebis Teoriebis Seswavl as umaRl es skol aSi, swavl ebisa da aRzrdis aqtual ur sakiTxebs, saswavl o kursis Seswavl is Sedegebis, anu studentebis mier kompetenciebis miRwevis donis gansazRvras mieZRvna a. გომცევა (Громцева 1978), I . Tavgirizis (2007), i. bibil eiSvil is (2009), r. tyemal azis (2008), c. megrel azis (2008) Sromebi.

saqarTvel os saganmanaTl ebl o sistemaSi dawyebul ma reformebma dRis wesrigSi daayena misi evropul saganmanaTl ebl o sistemaTan Sesabamisoba da, Sesabamisad, saqarTvel os umaRl esi saswavl ebl ebis evropul standartebeze Tanmimdevrul i gadasvl a. aRniSnul i reformatorul i procesebis erT-erTi mniSvel ovani nabij ia swavl ebisa da Sefasebis Tanamedrove meTodebis damkvidreba saqarTvel oSi, rac gamoixata kreditebis transferisa da dagrovebis evropul i sistemis (ECTS) SemoRebiT. misi erT-erTi ZiriTadi principia saval debul o samuSaos Sesrul eba da miRweul i swavl is Sedegebis saTanado Sefaseba. am Sefasebas aqvs Semdeegi ZiriTadi miznebi: 1. studentis swavl is xel Sewyoba; 2. studentis Zl ieri da susti mxareebis gamovl ena; 3. swavl ebis konkretul i meTodikis efeqturobis Semowmeba; 4. saswavl o programebis efeqturobis gansazRvra da srul yofa; 5. swavl ebis efeqtianobis Sefaseba da srul yofa.

„umaRl esi saganmanaTl ebl o programebis kreditebiT gaangariSebis wesis“ mi xedvi T, studentis saqmianoba (studentis datvirTva) moicavs:

- a) I eqciaze daswrebas, samuSao j gufSi muSaobas, praqtikul an l aboratoriul mecadineobas;
- b) damouki debel mecadineobas;
- g) saswavl o, samecniero da sawarmoo praqtikas;
- d) gamocdebis momzadeba-Cabarabas;
- e) saswavl o-samecniero naSromze (sakurso naSromi, moxseneba konferenciaze, samecniero weril i, sapatento ganacxadi, sadipl omo, sabakal avro, samagistro an doqtorantis saseminaro naSromi, aseve sadoqtoro disertacia) muSaobas;
- v) saswavl o-samecniero naSromis dacvas da gamosaqveynebl ad momzadebas.

„swavl is Sedegebi kompetenciebis erTobl iobaa, romel ic gamoxatavs, Tu ra unda icodes, esmodes da risi gakeTeba unda SeZl os studentma swavl is procesis dasrul ebis Semdeg- (gonzal esi 2008:175). praqtikaSi iyeneben swavl is Sedegebis or tips: e. w. zRvrul i swavl is Sedegebi, roml ebic minimal ur dones gansazRvravs, da e. w. sasurvel i swavl is Sedegebi. Ees ukanasknel i gamoxatavs, Tu ras el is akademiuri personal i saSual o studentisagan kompetenciebTan mimarTebaSi. proeqti „Tuningi“_ saganmanaTl ebl o struqturebis urTierTsewyoba evropasi, „upiratesobas sasurvel swavl is Sedegs aniWebs, radganac is ukeT esadageba evropis qveyanaTa did umravl esobaSi damkvidrebul swavl ebisa da swavl is kul turas- (gonzal esi 2008:174).

swavl is safexuris dasrul ebisaTvis aucil ebl ad unda mieqces yuradReba Sefasebis formebs. Sefaseba aris ara mxol od swavl ebisa da swavl is periodis l ogikuri bol o etapi, aramed, farTo gagebiT, am procesebis central uri el ementi, da pirdapir ukavSirdeba swavl is Sedegebs.

evropaSi saganmanaTl ebl o struqturebis urTierTsewyobis proeqt „TuningSi“ aRweril i programebis umetesoba iyenebs Sefasebis formebs farTo speqtrs programis sxvadasxva etapze. „Sefaseba SeiZl eba Semdeg formebs moicavdes:

- testi (codnis an unaris Sesafasebl ad);
- zepiri prezentacia;

- teqstis analizi;
- profesiuli portfolio;
- werilobitisei an angariSi, magaliTad, relevanturi literaturis werilobitimi xilva, gansxvavebuli kvleviti statistikis kritika" (gonzalesi 2008:218).

Sefasebis yvela ammetodisaTvis mnisvnelovania students miwodos informacia Sefasebis Sesaxeb. Sefasebas ewodebamaformirebeli anu ganmaviTarebeli, radganac studenti swavlobsamuSaos Sesrulebas leqtoris komentarebidan ramdenad kargad Seasrula manes samuSao da rogor unda gamoasworos Secdomebi. studentebstavidanve unda mieces warmatebis kriteriumebi - specifikacia, Turada rogor unda gaaketos daval ebis warmatebuli Sesrulebisatvis. ganmaviTarebeli Sefaseba, rogorc termini miutitebs, swavlis procesze da studentis ganvitarbazea mimatebuli. igimaswavlebs exmarebas swavlo procesis dagegmvasi, xolo students miRwevebtan dakavSirebit ukukavSiris miRebaSi. ganmaviTarebeli Sefasebisas savaldebulo ar aris qulis dawera; ganmaviTarebeli Sefasebis tipuri formaa studentis mier Catarebuli samuSaos Sesrulebaze komentaris gakeTeba, romel Sic asaxuli unda iyos mis mier samuSaos Sesrulebis done da rekomendaciebi swavlis gaumj obesebis mizniT.

ganmsazRvrel Sefasebis mizania studentis miRwevis zusti Sefaseba. maSin, rodesac ganmaviTarebeli Sefaseba SesaZlebelia `araformaluri`-iyos. ganmsazRvrel Sefaseba yovelTvis `formaluria`-da qulis dawerasaWi roebs. ganmsazRvrel Sefaseba tardeba testis, prezentaciis, proeqtebis safuzvelze. orive tipis Sefaseba SesaZlebelia iyos mimdinare (swavlebis procesi mimdinareobdes) an Semajamebeli (semestris an swavlo wlis dasrulebis Semdeg xdebodes); rekomendebuliamimdinare Sefasebis gamoyeneba Semajamebel SefasebasTan erTad.

Sefasebis yvela formas diagnostikuri daniSnuleba aqvs rogorc leqtorisaTvis, aseve studentisaTvis. is exmareba studentsac da

I eqtorsac imis gaazrebaSi, Tu ra iqna miRweul i, ra ar/ver iqna miRweul i/naswavl i, risi gakeTeba moxerxda drois mcire monakveTSi, ganisazRvros miRweul i Sedegis done (saSual o/maRal i) da a. S. yovel ive zemoT aRniSnul i daexmareba I eqtors momaval i saqmianobis dagegmvaSi.

„weriT i gamocdebi sandoa. SesaZl oa erTdroul ad studentTa didi raodenobis gamocda. weriT i gamocda sxvadaxva formis SeiZl eba iyos:

- esei;
- mravl obiT kiTxvebze pasuxi;
- probl emis gadaWra;
- situaciuri _ teqstis/monacemebis anal izi;
- I literaturis mimoxil va~ (gonzal esi 2008:219).

dauSvebel ia studentis mier miRweul i swavl is Sedegebis erTjeradad _ mxol od daskvniTi gamocdis safuZvel ze Sefaseba. studentis mier gaweul i Sromis Sefaseba garkveul i SefardebiT unda iTval iswinebdes Sual edur Sefasebebs, rac, Tavis mxriv, moicavs studentis damoukidebel i muSaobis Sefasebas, yovel dRiur aqtiurobas da mimdinare reitingul Sefasebas. Sual eduri Sefaseba SeiZl eba iTval iswinebdes sxva komponentebsac.

Sefasebis saval debul o komponentebia:

- a. reitingul i Sefasebebi (Sefasebis mizniT semestris ganmavl obaSi tardeba ori kol okviumi);
- b. aqtiuroba praqtikul i mecadineobis dros.

saswavl o kursis specifiki dan gamomdinare dasaSvebia Sefasebis damatebiTi komponentebic: aqtiuroba I laboratoriuI mecadineobaze, referatis wardgena da sxva. gTavazobT Sefasebis kriteriumebs saswavl o kursisTvis `teqstis interpretacia“.

mimdinare reitingul i Sefaseba - 30 qul a.

I reitingul i (Sual eduri) wera - 10 qul a.

II reitingul i (Sual eduri) wera - 10 qul a.

referatis wardgena _ 10 qul a.

kursi iTval iswinebs yovel semestrSi or 10-qul ian reitingul Sefasebas (Sual edur weras). TiToeul Sual edur weraze students

eZl eva 20 sakiTxi gavli i masalidan. TiToeuli sakiTxi fasdeba 0,5 qul iT.

praqtikul mecadineobaze aqturoba – 30 qula _ gamoiTvl eba Semdegnairad: 15–dan minimum 5 mecadineobaze studenti fasdeba 0–5 qul iT.

umaRlesi saganmanaTlebi dawesebul eba valdebulia uzrunvel yos studentis codnis samartiiani Sefaseba, ristvisac Sei muSavebs saTanado procedurebs~ (saqarTvel os kanoni umaRlesi ganaTlebis Sesaxeb, muxli 43, p. 6). ar arsebobs Sefasebis erTi standartuli sqema; Sefaseba damokidebulia misaRwev mizanze da Sefasebis obieqtze, Tumca mniSvnelovania, rom nebismeri Sefaseba akmayofil ebdes Semdegpirobebs:

1. sandooba;
2. validuroba;
3. standartuloba;
4. praqtikuloba;
5. gamWvirvaloba.

Sefaseba sandoa im SemTxvevaSi, rodesac Sefasebis Sedegebi erTi da igivea, miuxedavad imisa, Tu vin rodის afasebs studentis codnasa da unarebs. magal iTad, Sefaseba sandoiqneba, Tu sxvadasxva maswavl ebeli studentis erTsa da imave pasuxs an raime Sesrul ebul daval ebas erTnairad Seafasebs, an Tu erTi maswavl ebeli erTsa da imave pasuxs sxvadasxva dros erTnairad Seafasebs. cxadia, Znelia absoluturad sando Sefasebis sistemis uzrunvel yofa; Sefasebis sandoobaze gavlenas axdens sxvadasxva faqtori _ studentis ganwyobebi, motivacia, fizikur garemoSi cvlilebebi (temperatura, ganaTebs), Sefasebis proceduris cvlileba (dro, instruqciebi, daval ebis formulireba), maswavl eblis subieqturi faqtorebi. rodesac maswavl ebeli studentis codnasa da Sesrul ebas afasebs, darwmunebuli unda iyos, rom masala sworadaa SerCeuli, metodi adekvaturia, sandooba ki maRali.

kriteriumebi, romlebic zrdის Sefasebis sandoobas:

- Sesafasebeli daval eba formulirebuli unda iyos naTlad da gasagebad;

- Sefasebis sas gamoyenebuli unda iyos sxvadasxva instrumenti, romel ebic erTmaneTs avseben;
- Sefasebis sqema unda iyo konkretuli da specifikuri;
- unda gakontrol des yvela faqtori, romelic Sefasebis sandoobas amcirebs;
- studentebi unda Sefasdnen msgavs pirobebsa da situaciaSi;
- maswavl ebeli unda iyos maqsimal urad miukerZoebeli.

Sefasebis val idurobas sxvanairad Sefasebis mizantan Sesabamisobas uwodeben; igi gul isxmobs, ramdenad zustad da adekvaturad fasdeba Sefasebis instrumentiT is codna da unarebi, romel sac Sefaseba isaxavs miznad. Tu studentis codna da unarebi arazustad izomeba, es niSnavs imas, rom Sefasebas val idobis probl emaqvs. magal iTad, Tu Sefasebis amocanaa teqstebze dayrdnobiT studentis anal itikuri azrovnebis donis Semowmeba, xolo real urad Cven studentis mxol od faqtobrivi codnas vZomavT, maSin Sefaseba araval iduri, anu mizantan Seusabamobaa; Tu damamTavrebel gamocdaze SerCeuli teqstian daval eba ufro rTulia, vidre is codna, romelic studentma semestris ganmavlobaSi Seizina, maSin Sefaseba kvlav val idobis probl emaze miანიSnebs. igive probl emasTan gvaqvs saqme, roca students vTxovT raimes gakeTebas, imis nacvl ad, rom weril obiTi daval eba Sevasrul ebinoT, an piriqit.

strategiebi, romelic zrdis Sefasebis val idobas:

- maswavl ebel ma unda SearCios studentis SesaZlebl obebis maqsimal urad adekvaturi daval ebebi (rac man kursis ganmavlobaSi iswavla);
- maswavl ebel ma unda SearCios codnisa da unarebis maqsimal urad adekvaturi Sefasebis forma.

Sefasebis praqtikul oba gviCvenebs, ramdenad mosaxerxebeli da iafia Sefasebis instrumentisa da procedurebis gamoyeneba. praqtikul oba moicavs Semdeg sakiTxebs:

- ramdeni droa saWiro instrumentis Sesaqmnel ad;

- ramdenad SesaZl ebel ia drois mocemul momentSi sxvadasxva studentis Sefaseba;
- ramdenad advil ia studentebis Sefaseba daval ebebis Sesrul ebis Semdeg da a.S.

Sefaseba gamWvirvale, anu Riaa im SemTxvevaSi, rodesac Sefasebis meqanizmebi da kriteriუმები winaswar aris studentebisaTvis cnobili; SesaZl ebel ia, rom studentebma Tavadac miRon monawileoba Sefasebis kriteriუმების SemuSavebaSi.

saswavo kursis dawyebisas, maswavl ebel ma studentebს unda gaacnos Sefasebis sqema. Sefaseba konkretuli sqemis safuZvel ze unda xdebodes. sqema asaxavs im kriteriუმებს, romlis safuZvel ze students vafasebT. mag.: sakiTxis codna, analizi, Sesrul ebis xarisxi da a.S. Sefasebis kriteriუმის SerCevisas unda gaviTval iswinoT swavl ebis mizani da daval ebis forma.

SesaZl ebel ia ganvasxvaOT ori tipis Sefaseba: 1. Sefaseba, romelic daxurul i pasuxebis SerCevას გულისხმობს; 2. Ria forma, romelic pasuxის Seqmnას გულისხმობს. cxadia, pirveli weril obiTia, xolo meore SesaZl ebel ia iyos rogorc weril obiTი, aseve zepiri.

pasuxebis SerCeva:

- mravl obiTი arCevani;
- swori/mcdari.

pasuxebis Seqmna:

- esei;
- portfolio;
- proeqti;
- kvლევა;
- zepiri prezentacia;
- demonstrireba;
- debatebi;
- diskusia.

SefasebisTvis SevarCiet is formebi, romlebic efeqturia teqstebze orientirebul i kompetenciების მიRვევის Sesaj amebi ad.

GgTavazobT Cvens mier SemuSavebul Sefasebis rubrikebs mimdinare Sefasebi sTvis. maqsimal uri Sefaseba _ 5 qul a

Sefasebis rubrika #1 _ enobrivi savarj iSoebi - teqstis gramatikul da l eqsikuri anal izisTvis:

4-5 qul a _ Tavisufi ad asrul ebs yvel a tipis savarj iSosANan bworad asrul ebs saSual o sirTulis savarj iSoebs da nawil s rTuli savarj iSoebisas;

2-3 qul a _ bworad asrul ebs saSual o sirTulis savarj iSoTa nawil s an axerxebis mxol od yvel aze advili sakiTxebis uSecdomod Sesrul ebas, umetesoba Seusrul ebel i rCeba;

0-1 qul a _ ver asrul ebs an yvel a savarj iSos SecdomiT asrul ebs.

Sefasebis rubrika #2 - weriTidaval ebis (esei, Txzul eba) Sesrul eba:

4-5 qul a _ students Sesrul ebul i aqvs weriTidaval eba uSecdomod (an daSvebul ia 1 orTografiuli, gramatikuli an l eqsikuri Secdoma);

2-3 qul a _ students Sesrul ebul i aqvs weriTidaval eba. daSvebul ia erTze meti orTografiuli, gramatikuli an l eqsikuri Secdoma, magram azris gageba SeiZl eba;

0-1 qul a _ students daval eba Sesrul ebul i ara aqvs, an Sesrul ebul i daval eba moicavs iseT Secdomebs, rac naSromis azrs gaugebars xdis.

Sefasebis rubrika #3 _ zepiri daval ebis Sesrul eba:

4-5 qul a _

- saubrobs kargad; daval ebas pasuxobs srul ad;
- l eqsika mdi dari da mra val ferovania;
- Secdomebis raodenoba Zal ian mci rea;
- iyenebs mdi dar da mra val ferovan gramatikul structurebs;
- bgerebi sworia; maxvili, intonacia da ritmi Tanmimdevruli.

3-4 qul a _ ➤ saubrobs saSual od;

- pasuxi zog SemTxvevaSi mokle, wyvetili an aral ogikuria;
- I eqsika erTferovani da ZiriTadad martivia, xSiria si tyebis araadekvaturad gamoyenebis SemTxvevebi;
- gramatikuli Secdomebi zog SemTxvevaSi xel s uSli is azris gagebas;
- bgerebi umetes wil ad ar aris swori;
- maxvili, intonacia da ritmi umetes SemTxvevaSi ar aris Tanmimdevruli.

- 0-1 qul a** _
- studenti ar aris m zad anLi aparakobs cudad, dazepirebuli frazebiT;
 - pasuxi umeteswil ad mokle, wyvetili gaugebari da/an aral ogikuria;
 - I eqsika metad erTferovani, martivi an/da araadekvaturia;
 - gramatikuli Secdomebi da warmotqmis Secdomebi xSiria, rac xel s uSli is azris gagebas.

Sefasebis rubrika #4 _ I eqciis msvl el obis dros studentis aqtiuroba.

4-5 qul a _ studenti yovel Tvis aqtiurad aris Cabmul i saswavo procesSi, monawileobs jgufuri da individualuri aqtivobebis Sesrul ebaSi;

3-4 qul a _ studenti zogjer aris Cabmul i saswavo procesSi; zogjer monawileobs jgufuri da individualuri aqtovobebis Sesrul ebaSi;

0-2 qul a _ studenti ar aris Cabmul i saswavo procesSi, ar monawileobs jgufuri da individualuri aqtovobebis Sesrul ebaSi.

mi marTul eba-ki Txva

Sefasebis rubrika #5 _ ucxoenovan teqstSi ucnobisityebis gageba:

5 qul a0 _ students yovel Tvis SeuZlia konteqstze dayrdnobiT

- ucnobi l eqsikuri erTeul ebis sworad gageba da aRqma;
- 4 qul a** _ students zogj er SeuZl ia konteqstze dayrdnobiT ucnobi l eqsikuri erTeul ebis sworad gageba da aRqma;
- 3 qul a0** _ students iSviaTad SeuZl ia konteqstze dayrdnobiT ucnobi l eqsikuri erTeul ebis sworad gageba da aRqma;
- 2 qul a0** _ students ar SeuZl ia minimal ur doneze konteqstze dayrdnobiT ucnobi l eqsikuri erTeul ebis sworad gageba da aRqma.

Sefasebis rubrika #6

- abzacebis swori TanmimdevrobiT dal ageba;
 - 4 variantidan swori pasuxis SerCeva;
 - teqstis Sinaarsze dayrdnobiT informaciis sisworis dadgena.
- 5 qul a0** _ srul ad akmayofil ebs daval ebis yvel a moTxovnas;
- 4 qul a0** _ damakmayofil ebl ad pasuxobs daval ebis moTxovnebis did nawil s;
- 3 qul a0** _ asrul ebs da el ementarul doneze akmayofil ebs daval ebis moTxovnaTa erT nawil s;
- 2 qul a0** _ asrul ebs, magram el ementarul donezec ver akmayoful ebs daval ebis moTxovnaTa umetesobas.

Sefasebis rubrika #7 _ teqstSi xasiaTebis, movl enebis Sesaxeb msj el oba:

- 5 qul a0** _ studenti yovel Tvis axerxebis personaJebis an movl enebis
ULA Sesaxeb sakuTari azris gamoTqmas;
- 4 qul a0** _ studenti xSirad axerxebis personaJebis an movl enebis Sesaxeb sakuTari azris gamoTqmas;
- 3 qul a0** _ studenti zogj er axerxebis personaJebis an movl enebis Sesaxeb sakuTari azris gamoTqmas;
- 2 qul a0** _ studenti ver axerxebis/minimal ur doneze axerxebis personaJebis an movl enebis Sesaxeb sakuTari azris gamoTqmas.

Sefasebis rubrika #8 _ teqstis Sinaarsis gageba:

- 5 qul a _QULA students SeuZl ia mTl iani teqstis an misi cal keul i nawil is, rogorc dasrul ebul i erTeul is, zogadi da detal uri Sinaarsis srul i gageba da aRqma;
- 4 qul a0_0 students SeuZl ia mTl iani teqstis an misi cal keul i nawil is, rogorc dasrul ebul i erTeul is, zogadi da detal uri Sinaarsis nawil obrivi gageba da aRqma;
- 3 qul a0_0 students SeuZl ia mTl iani teqstis an misi cal keul i nawil is, rogorc dasrul ebul i erTeul is, zogadi da detal uri Sinaarsis minimal ur doneze gageba da aRqma;
- 2 qul a0_0 students ar SeuZl ia mTl iani teqstis an misi cal keul i nawil is, rogorc dasrul ebul i erTeul is, zogadi da detal uri Sinaarsis gageba da aRqma.

Sefasebis rubrika #9 qveteqstis gageba:

- 5 qul aQUA_0 students SeuZl ia qveteqstis saSual ebiT gadmocemul i ideis srul i gageba-gaazreba;
- 4 qul a0_0 students SeuZl ia qveteqstis saSual ebiT gadmocemul i ideis nawil obriv gageba-gaazreba;
- 3 qul a0_0 students SeuZl ia qveteqstis saSual ebiT gadmocemul i ideis minimal ur doneze gageba-gaazreba;
- 2 qul a0_ students ar SeuZl ia qveteqstis saSual ebiT gadmocemul i ideis gageba-gaazreba.

Sefasebis rubrika #10 teqstis Sej ameba:

- 5 qul aQU_LA studenti axerxebis daskvnebis gamotanasas da teqstis srul Sej amebas;
- 4 qul a0_ studenti axerxebis daskvnebis gamotanasas da teqstis nawil obriv Sej amebas;
- 3 qul a0_ studenti axerxebis daskvnebis gamotanasas da teqstis minimal ur doneze Sej amebas;
- 2 qul a0 studenti ver axerxebis daskvnebis gamotanasas da teqstis Sej amebas.

Sefasebis rubrika #11 teqstis dakavSireba cxovrebiseul gamocdil ebasTan:

- 5 qul a0_UL students SeuZl ia teqstis dakavSireba sakuTar cxovrebiseul gamocdil ebas Tu winare literaturul codnasTan;
- 4 qul a0_ students SeuZl ia teqstis sakuTar cxovrebiseul gamocdil ebas Tu winare literaturul codnasTan nawil obrivi dakavSireba;
- 3 qul a0_ students SeuZl ia teqstis sakuTar cxovrebiseul gamocdil ebas Tu winare literaturul codnasTan minimal ur doneze dakavSireba;
- 2 qul a0_ students ar SeuZl ia teqstis sakuTar cxovrebiseul gamocdil ebas Tu winare literaturul codnasTan minimal ur doneze dakavSireba.

Sefasebis rubrika #12 teqstis interpretacia

a) avtoris Canafiqris amocnoba:

- 5 qul a0UL_A students SeuZl ia mTavari ideis, probl emis, avtoris Canafiqris amocnoba, gaazreba, misi poziciis srul ad Sefaseba;
- 4 qul a0_ students nawil obriv SeuZl ia mTavari ideis, probl emis, avtoris Canafiqris amocnoba da gaazreba, misi poziciis Sefaseba;
- 3 qul a0_ students minimal ur doneze SeuZl ia mTavari ideis, probl emis, avtoris Canafiqris amocnoba da gaazreba, misi poziciis Sefaseba;
- 2 qul a0_ students ar SeuZl ia mTavari ideis, probl emis, avtoris Canafiqris amocnoba da gaazreba, misi poziciis Sefaseba.

b) sakuTari poziciis gamoxatva:

- 5 qul a _ students SeuZl ia mTavari ideis, probl emis mimarT sakuTari poziciis damaj erebl ad gamoxatva;
- 4 qul a _ students SeuZl ia mTavari ideis, probl emis mimarT sakuTari poziciis kargad gamoxatva;

3 qul a _ studenti mTavari ideis, probl emis mimarT sakuTar pozicias aradamaj erebl ad gamoxatavs;

2 qul a _ students ar SeuZl ia mTavari ideis, probl emis mimarT sakuTari poziciis gamoxatva.

g) enobriv- gamomsaxvel obiTi saSual ebebis povna:

5 qul a _ students SeuZl ia teqstSi yvel a enobriv- gamomsaxvel obiTi saSual ebebis povna da maTi dakavSireba avtoris CanafiqrTan;

4 qul a _ moswavl es SeuZl ia teqstSi ramdenime enobriv- gamomsaxvel obiTi saSual ebebis povna da maTi dakavSireba avtoris CanafiqrTan;

3 qul a _ moswavl es SeuZl ia teqstSi enobriv _ gamomsaxvel obiTi saSual ebebis povna, magram ver akavSirebs maT avtoris CanafiqrTan;

2 qul a _ moswavl es ar SeuZl ia teqstSi enobriv- gamomsaxvel obiTi saSual ebebis povna.

Sefasebis rubrika #13 teqstis tipis da saxis dadgena:

5 qul a _ students SeuZl ia amoicnos teqstis tipi da saxec;

4 qul a _ students SeuZl ia amoicnos erT-erTi _ teqstis tipi an saxe;

3 qul a _ studenti cdil obs amoicnos teqstis tipi an saxe, magram mcdar pasuxs gvawvdis;

2 qul a _ studentma ar icis, rogor daadginos teqstis tipi an saxe.

Sefasebis rubrika #14 aral iteraturul i teqstis gageba:

a) kl asifikacia:

5 qul a _ students SeuZl ia raime konkretul i niSniT movl enebisa Tu faqtebis srul i kl asifikacia;

4 qul a _ students SeuZl ia movl enebisa da faqtebis nawil obrivi kl asifikacia;

3 qul a _ students SeuZl ia movl enebisa da faqtebis minimal ur

doneze kl asifikacia;
2 qul a _ students ar SeuZl ia movl enebisa da faqtebis minimal ur doneze kl asifikacia.

b) SekiTxvebis dasma:

5 qul a _ students SeuZl ia teqstis irgvl iv ramdenime iseTi SekiTxvis dasma, roml ebic moiTxovs anal izsa da msj el obas;

4 qul a _ students SeuZl ia teqstis irgvl iv minimum erTi SekiTxvis dasma, romel zec pasuxis gacemac moiTxovs anal itikur msj el obas;

3 qul a _ students SeuZl ia teqstis irgvl iv mxol od faqtobrivi SekiTxvebis dasma;

2 qul a _ students ar SeuZl ia teqstis irgvl iv SekiTxvebis dasma.

g) ki Txvebze pasuxebis gacema:

5 qul a _ students SeuZl ia teqstis irgvl iv dasmul Sinaarsobrivi-faqtobrivi da qveteqstis-konceptual uri saxis yvel a SekiTxvaze srul yofil i pasuxis gacema, rac avl ens mis anal itikuri azrovnebis da l ogikuri msj el obis unars;

4 qul a _ students SeuZl ia teqstis irgvl iv dasmul ramdenime SekiTxvaze srul yofil i pasuxis gacema, rac nawil obriv avl ens mis anal itikuri azrovnebis da l ogikuri msj el obis unars;

3 qul a _ students SeuZl ia teqstis irgvl iv mxol od Sinaarsobrivi - faqtobrivi SekiTxvebze pasuxis gacema;

2 qul a _ students ar SeuZl ia teqstis irgvl iv dasmul SekiTxvebze pasuxis gacema.

mimarTul eba - mosmena

Sefasebis rubrika №15 mosmenis unar-Cvevebis Sesafaseba:

- 5 qul a0_U LA**
- amoicnobs zogad ðinaarss;
 - amoicnobs teqstSi gadmocemul i informaciis umetes nawil s;
 - asrul ebs TiTqmis yvel a mosasmen aqtivobas.
- 4 qul a0_**
- amoicnobs zogad Sinaarss;
 - amoicnobs teqstSi gadmocemul i informaciis didi nawil s;
 - gadauWrel i rCeba mosasmeni amocanebidan yvel aze rTul i;
 - efeqturad iyenebs strategi ebs; avl ens mixvedril obas, l ogikur azrovnebas.
- 3 qul a0_**
- nawil obrivad amoicnobs gadmocemul i informacias;
 - asrul ebs mosasmeni amocanebis naxevar s;
 - strategi ebs iyenebs, magram araefeqturad, an ubral od ar yofnis l eqsikuri maragi.
- 2 qul a0 _**
- ver asrul ebs mosasmen amocanebs;
 - amoicnobs mxol od cal keul si tyvebs.

Sefasebis rubrika №16 teqstis tipi: dial ogi.

- 5 qul a0UL_A**
- orjer mosmeni T srul ad igebs saubris konteqstsa da Temas;
 - amoicnobs Tanamosaubreebs, saubris konkretul detal ebs, intonacii T gamoxatul emoci ebs;
 - arCevs Tavazian da famil arul formebs.
- 4 qul a _0**
- orjer mosmeni T nawil obriv igebs saubris konteqstsa da Temas;
 - amoicnobs Tanamosaubreebs, saubris konkretul detal ebs, intonacii T gamoxatul emoci ebs;
 - arCevs Tavazian da famil arul formebs.
- 3 qul a0_**
- orjer mosmeni T minimal ur doneze igebs saubris konteqsts, saubris Temas, amoicnobs Tanamosaubreebs;
 - uWirs intonacii T gamoxatul i emoci ebs Tavaziani da famil arul i formebs garCeva.

2 qul a0_ orj er mosmeniT Zal ian uWirs saubris Temis, Tanamosaubreebis, saubris konkretul i detal ebis gageba, etiketis Tavaziani forme bis garCe va.

Sefasebis rubrika №17 teqstis tipi: aRweriT i teqsti

5 qul aQULA orj er mosmeniT srul ad amoicnobs sagans/pirovnebas, mis yvel a niSan-Tvi sebas, adgil mdebareobas;

4 qul aQ orj er mosmeniT nawil obriv amoicnobs sagans/pirovnebas, mis yvel a niSan-Tvi sebas, adgil mdebareobas;

3 qul aQ orj er mosmeniT minimal ur doneze amoicnobs aRweril sagans/daxasiaTebul pirovnebas, mis niSan-Tvi sebebs, adgil mdebareobas;

2 qul aQ orj er mosmeniT Zal ian uWirs aRweril i sagnis/daxasiaTebul i pirovnebis niSan-Tvi sebebis, adgil mdebareobis, adgil samyofel is amocnoba.

Sefasebis rubrika №18 teqstis tipi: naratiul i (Txrobiti teqsti):

5 qul aQ_ULA orj er mosmeniT srul ad amoicnobs zogad Sinaarss, yvel a personaJs, maT qmedebebsa da konkretul detal ebs;

4 qul aQ_ orj er mosmeniT nawil obriv amoicnobs zogad Sinaarss, personaJeb s, maT qmedebebsa da konkretul detal ebs;

3 qul aQ_ orj er mosmeniT minimal ur doneze amoicnobs zogad Sinaarss, personaJeb s, maT qmedebebs an konkretul detal ebs;

2 qul aQ_ orj er mosmeniT zogadi Sinaarss, personaJeb is da konkretul i detal ebis amocnobas ver axerxeb s.

Sefasebis rubrika #19 mimarTul eba - weril obiT i teqstis Sedgena.

a) si tyvebis raodenoba:

5 qul aQU_LA teqsti ar scil deba miTiTebul fargl ebs (si tyvebis dadgenil maqsimal ur zRvars);

4 qul aQ_ teqsti ar scil deba miTiTebul fargl ebs (si tyvebis dadgenil minimal ur zRvars) da mokl ed aris Sesrul ebul i;

- 3 qul aQ_ teqsti scil deba miTiTebul fargl ebs (si tyvebis dadgenil minimal ur zRvars), teqsti enobrivad gaumarTavia, magram azris gageba SesaZl ebel ia;
- 2 qul aQ_ teqsti scil deba miTiTebul fargl ebs (si tyvebis dadgenil minimal ur zRvars), teqsti enobrivad gaumarTavia, azris gageba Wi rs.

b) organizeba:

- 5 qul aQU_LA naSromi kargadaa organizebul i da monakveTebS Soris dacul ia l ogikuri kavSirebi;
- 4 qul aQ_ naSromi nawil obrivaa organizebul i da monakveTTa Soris dacul ia l ogikuri kavSirebi;
- 3 qul aQ_ naSromi minimal ur donezea organizebul i da monakveTTa Soris l ogikuri kavSirebi araa dacul i;
- 2 qul aQ_ naSromi ar aris organizebul i da monakveTTa Soris l ogikuri kavSirebi araa dacul i.

g) msj el oba:

- 5 qul aQU_LA msj el oba kargad dasabuTebul ia (argumentirebul ia) da argumentebi gamyarebul ia teqstobrivi masal iT;
- 4 qul aQ_ msj el oba nawil obrivaa dasabuTebul i (argumentirebul i) da argumentebi nawil obrivaa gamyarebul i teqstobrivi masal iT;
- 3 qul aQ_ msj el oba nawil obrivaa dasabuTebul i (argumentirebul i), magram argumentebi araa gamyarebul i teqstobrivi masal iT;
- 2 qul aQ_ msj el oba araa dasabuTebul i (argumentirebul i).

d) gageba:

- 5 qul aQ_ teqsti adekvaturadaa gagebul i, naSromSi ar aris daSvebul i arc erTi faqtobrivi Secdoma;
- 4 qul aQ_ teqsti adekvaturadaa gagebul i da naSromSi daSvebul ia erTi faqtobrivi Secdoma;
- 3 qul aQ_ cal keul SemTxvevebSi teqsti araadekvaturadaa gagebul i.

2 qul aQ_ teqsti mTl ianad araadekvaturadaa gagebul i.

e) damouki debel i azrovneba:

5 qul aQ_ Sedgenil teqstSi mkafiod gamovl inda studentis damouki debel i azrovnebis unari, Sexedul ebaTa da SefasebaTa araSabl onuroba da fonuri codna;

4 qul aQ_ Sedgenil teqstSi nawil obriv gamovl inda studentis damouki debel i azrovnebis unari, Sexedul ebaTa da SefasebaTa araSabl onuroba da fonuri codna;

3 qul aQ_ Sedgenil teqstSi minimal ur doneze gamovl inda studentis damouki debel i azrovnebis unari, Sexedul ebaTa da SefasebaTa araSabl onuroba da fonuri codna;

2 qul aQ_ Sedgenil teqstSi ar gamovl inda studentis damouki debel i azrovnebis unari, Sexedul ebaTa da SefasebaTa araSabl onuroba da fonuri codna.

v) stil i:

5 qul aQ_ naSromSi azri enobrivad (l eqsikurad) zustad da mkafiodaa gamoxatul i, SerCeul ia dasmul i amocanis Sesaferisi stili, agreTve dacul ia naSromis stil isturi erTgvarovneba;

4 qul aQ_ naSromSi azri enobrivad (l eqsikurad) zustad da mkafiodaa gamoxatul i, SerCeul ia dasaxul i amocanis Sesaferisi stili, agreTve nawil obriv dacul ia naSromis stil isturi erTgvarovneba, gv xvdeba oriode stil isturi xarvezi;

3 qul aQ_ naSromSi azri gasagebia, gv xvdeba ramdenime stil isturi xarvezi;

2 qul aQ_ cal keul SemTxvevebSi naSromSi azri bundovania, gv xvdeba araadekvaturi l eqsika da/an Txzul eba stil isturad gaumarTavia.

z) sintaqsi:

- 5 qul a _ naSromSi daSvebul ia mxol od erTi sintaqsur i Secdoma;
4 qul a _ naSromSi daSvebul ia maqsimum sami sintaqsur i Secdoma;
3 qul a _ naSromSi daSvebul ia maqsimum xuTi sintaqsur i Secdoma;
2 qul a _ naSromSi daSvebul ia xuTze meti sintaqsur i Secdoma.

T) morfol ogia:

- 5 qul a _ daSvebul ia erTidan eqvsamde morfol ogiis, orTografiis da punqtuaciis tipis Secdoma;
4 qul a _ daSvebul ia eqvsidan aTamde morfol ogiis, orTografiis da punqtuaciis tipis Secdoma;
3 qul a _ daSvebul ia aTidan Tormetamde morfol ogiis, orTografiis da punqtuaciis tipis Secdoma;
2 qul a _ daSvebul ia Tormetze meti morfol ogiis, orTografiis da punqtuaciis tipis Secdoma.

Sefasebis rubrika №20 zepiri teqstis Sedgena:

a) I eqsika:

- 5 qul a _ studentis I eqsika mdidaria da mraval ferovania; Secdomebis raodenoba Zal ian mcirea;
4 qul a _ studentis I eqsika kargia; pasuxobs moTxovnebs, Tumca aris sityebis araadekvaturad gamoyenebis ramdenime SemTxveva;
3 qul a _ studentis I eqsika erTferovania, ZiriTadad martivia. xSiria sityebis araadekvaturad gamoyenebis SemTxvevebi;
2 qul a _ studentis I eqsika metad erTferovania, martivi da/an araadekvaturia.

b) gramatikul i struqtura:

- 5 qul a0_ULA studenti iyenebs mdidar da mraval ferovan gramatikul struqtur ebs; Secdomebis raodenoba Zal ian mcirea;

- 4 qul a0_ studenti iyenebs saSual o sirTul is gramatikul struqturebs; periodul ad uSvebs gramatikul Secdomebs, Tumca es xel s ar uSl is azris gagebas;
- 3 qul a0_ studenti monacvl eobiT iyenebs saSual o sirTul is da martiv gramatikul struqturebs; gramatikul i Secdomebi, zog SemTxvevaSi, xel s uSl is azris gagebas;
- 2 qul a0_ studenti iyenebs martiv gramatikul struqturebs; gramatikul i Secdomebi umeteswil ad xel s uSl is azris gagebas.

g) fonetika:

- 5 qul a0U_LA bgerebi sworia; maxvil i, intonacia da ritmi – Tanmimdevrul i;
- 4 qul a0_ bgerebi umeteswil ad sworia; maxvil i, intonacia da ritmi, umetes SemTxvevaSi, Tanmimdevrul ia;
- 3 qul a0_ bgerebi, umeteswil ad ar aris swori. maxvil i, intonacia da ritmi, umetes SemTxvevaSi, ar aris Tanmimdevrul i;
- 2 qul a0_ warmotqmis Secdomebi sistemuria, rac xel s uSl is azris gagebas.

Sefasebis rubrika saSual ebas aZl evs l eqtors gaazrebul i hqondes, ristvis afasebs students _ misi ganvitarebis xel Seŷyobis mizniT Tu mxol od misi miRwevis donis dasadgenad motxovnebtan mimarTebaSi. Tu igi ganmavitarebel Sefasebas mimarTavs, maSin arsebiT mniSvel obas izens probl emebis dafiqsireba da gaanal izeba saswavl o procesis ukeT dasagegmad, agreTve studentebistvis ufro qmediTi daxmarebis gasawevad.

mniSvel ovania Sefasebis komponentis Sesabamisi kriteriუმების dadgena. magal iTad, Kkomponenti – damouki debel i muSaoba SeiZl eba Sefasdes Semdegi kriteriუმებიT:

- bibli oTekiT sargebl obis sixSire/intensivoba;
- internetresursebis moZiebis da daxarisxebis xarisxi;
- damouki debel i muSaobiT Sesrul ebul i teqstis demonstrirebis xarisxi.

amrigad, studentis Sefasebis erTi standartul i sqema ar arsebobs. zemoT warmodgenil i teqstebze orientirebul i kompetenciebis Sefasebis nimuSebi warmoadgens teqstobrivi aqtivobebis ZiriTadi Semadgenel i el ementebis swavl a/swavl ebis fargl ebSi gaweril maxasiaTebI ebs sxvadasxva donis studentebisTvis. Sefasebis rubrikebis Sedgenis dros gaTval iswinebul i iyo maTi mimarTeBa saswavl o miznebsa da Sefasebis moTxovneBTan _ sandooba, val iduroba da gamWvirval oba.

\$2 kvI evis Sedegebis Sefaseba

kvI evis Sedegebis sandoobisa da efeqturobis dasadgenad, mizanSewonil ad mi viCnieT eqsperimentis Catareba. eqsperimenti, rogorc `mecnierul i kvI evis meTodi, dafuZnebul ia procesis an movl enis arsze, am procesis maxasiaTebI is regul irebasa da Sefasebaze" (gobroniZe 2000:371). eqsperimentis Sedegis obieqturobisatvis avircieT variantul i eqsperimenti, romelic `saSual ebas iZi eva SemoqmedebiT kvI evaSi erTi da igive hipoteza Semowmdes sxvadasxva processa da vitarebaSi" (Цетлина 1976:102).

SevimuSaveT eqsperimentis programa.

eqsperimentis mizani: teqstebze orientirebul i kompetenciebis swavl eba/swavl is da Sefasebis SerCeul i meTodebis, formebis, aqtivobebis gamoyenebiT miRweul i Sedegebis efeqturobis Sefaseba.

eqsperimentis hipoteza: teqstebze orientirebul i kompetenciebis gansazRvra da maTi miRwevisaTvis SerCeul i swavl eba/swavl is, Sefasebis formebi, meTodebi, aqtivobebi xel s Seuwyobs saswavl o miznis Sesrul ebisadmi interesis amaRl ebas, Seamcirebs aqtivobis Sesrul ebaze daxarjul dros; ganapirobebs swavl is Sedegebis xarisxianobas.

eqsperimentis amocanebi:

1. eqsperimentis Casatarebel i procesis organizeba;
2. eqsperimentisaTvis nimuSebis, model ebis, sqemebis Sedgena;
3. eqsperimentis warmarTva da Sedegebis gaanal izeba.

pirvel i amocanis gansaxorciel ebl ad Camoyal ibda saeqsperimento da sakontrol o jgufebi (SoTa rusTavel is saxel mwifo universiteti,

inglisuri enisa da lietraturis special obis mesame da meoTxe kursebi. studentTa raodenoba _ 60).

eqsperimenti warimarTa dekanatis mier daSvebuli saerTo saswavl o ganrigiT (cxrili). raime damatebiTi mecadineoba an damatebiTi xarjebi da datvirTva saWiრო ar yofil a. Eeqsperimenti mimdinareobda saswavl o auditoriaSi, bibliotekaSi.

meore amocanis gadasawyvetad SevimuSaveT I eqciebis, seminarebis, damoukidebeli muSaobis nimuSebi, sqemebi, Mmodelebi.

mesame amocanis Tanaxmad, eqsperiments warmarTavda doqtoranti. mis mier SeirCa ori asistent-eqsperimentatori – erTi kol ega maswavl ebeli da erTi studenti, romel Tac periodul ad utardebodaT instruqtaJi eqsperimentis msvl el obasTan dakavSirebiT.

eqsperimentis Sedegebi warmovadgineT cxrilebis, sqemebis saxiT. analizi gakeTda etapobrivad: I. sawyis mdgomareobaSi; II. ori Tvis Semdeg; III. saboloo Sedegi.

eqsperimentis Catarebis dro: 2009-2010 saswavl o wel i

eqsperimentis variantebi:

I varianti _ teqstebze orientirebuli kompetenciebis swavl eba/swavl ali eqciis procesSi;

II varianti _ teqstebze orientirebuli kompetenciebis swavl eba/swavl is miRweuli donis demonstrireba seminaruli mecadineobis dros;

III varianti _ teqstebze orientirebuli kompetenciebiT miRweuli Sedegebis gamoyeneba gamoyofil damoukidebeli kreditebis aTvisebisaTvis gansaxorciel ebel saqmianobaSi.

hipotezis Semowmebisatvis SerCeuli efeqturobis macvnebeli:

- saswavl o amocanis Sesrul ebisadmi interesi;
- aqtovobis Sesrul ebaze daxarjuli dro;
- miRweuli kompetenciis gamoyenebis xarisxi.

SerCeuli maxasiaTebeli saSual ebas iZleoda studentis konkretul qmedebaze dakvirvebis da am konkretuli qmedebis gazomva-Sefasebisatvis.

vixel mZRvanel eT ganaTI ebis didaqtikaSi (Скаткин 1975, Лернер 1980, Махмутов 1975, Цетлина 1976, Громцева 1978) gansazRvrul i codnis, unar-
Cvevebis xarisxis maCvenebel Ta mixedviT _ codnis sisrul e da siRrme,
operatiul oba da moqnil oba, konkretul oba da zogadoba, gacnobiereba,
simtkice da sistematuroba.

codnis sisrul e ganisazRvreb SaSawavl i obieqtis Sesaxeb codnis
mocol obiT, romel ic gaTval iswinebul ia sil abusiT. konkretul i
codnis siRrmes axasiaTebS mecni erul i kavSiri sxva Sesabamis codnasTan.
codnis operatiul oba iTval iswinebs Semsrul ebl is mzadyofnasa da
SesaZl ebl obas _ gamoiyenos igi Sesaferis da sxvadasxvanair variantul
situaciaSi: codna gamoiyenos uSual od, moqmedebis zusti
Tanmi mdevrobis dacviT. codnis gamoyeneba dakavSirebul ia wesebis
konkretul codnasTan, romel ic iZl eva moqmedebebisa da maTi
Tanmi mdevrobis axsnis, agreTve, arsebul i codnis konkretul i
situaciisaTvis ganzogadebis saSual ebas. codnis moqnil oba gamoi xateba
variantul i saSual ebebis swraf povnasa da misi sxva Tval sazrisiTac
gamoyenebaSi. codnis moqnil obis maCvenebel ia agreTve erTi da igive
situaciisaTvis ramdenime variantis SeTavazebis SesaZl ebl oba.
moqnil oba vl indeba operatiul obaSi, magram operatiul oba yovel Tvis
ar niSnavs moqnil obas.

konkretul oba da ganzogadeba mJRavndeba zogadi codnis
konkretul obis aRmoCenebSi. Semecnebis procesi Tavdapirvel ad
varaudobs konkretul obas. codnis aRqmis dros adami ani ecnoba
konkretul faqt ebS. codnis Secnoba gamoi xateba codnis miRebis gzebis
moZiebas da misi gamoyenebis ostatobaSi. codnis simtkice niSnavs mis
didxans damaxsovrebS da saWiro SemTxvevaSi gamoyenebas. codnis
sistematuroba gul isxmobs codnis miRebas mTel i cxovrebis manZil ze,
rac codnas garkveul s da mi zanmimarTul s xdis. codnis unar-Cvevebis
yvel a xarisxs Soris aris gansazRvrul i kavSiri. TiToeul i xarisxi
saqmianobas specifiku r xasiaTs aZl evs. isini avseben erTmaneTs.

srul yofil i codnis, unar-Cvevebis xarisxis formirebis aTvis
saWiroa saTanado pedagogiuri pirobebi, roml is drosac TiToeul i
studenti SeZl ebs mis daufl ebas da gamoyenebas.

saswavl o miznis Sesrul ebisadmi interesi vl indeba saswavl o amocanis Sesrul ebaSi monawil eTa raodenobiT. mxedvel obaSia mi saRebi l eqciaSi CarTul oba studentis survil iT da ara miTiTebiTa da mkacri moTxovniT.

sqtivobaze daxarj ul i dro mcirea, Tu students kargad aqvs gaTviTcnobierebul i saswavl o mizani, fl obs aqtivobis Sesrul ebis teqnol ogias.

mi Rweul i kompetenciis gamoyenebis xarixis maxasiaTebi ad mi vi CnieT sil abusiT gaTval iswinebul i saswavl o kursis Sesatyvisad studentis mier aTvisebul i masal is sisrul e, si Rrme, mzadyofna _ gamoiyenos SeZenil i codna msgavs da variantul situaciaSi, mocemul i momentisaTvis saWiro moqmedebis SerCeva da gamoyeneba zogad da konkretul codnaTa Soris kavSiris dasamyarebl ad, kompetenciis mi Rwevi saTvis aqtivobebis damaxsovreba da gamoyeneba sxva situaciaSi.

gansxvavebiT funqciuri (functional), struqturuli (structural), gramatikuli (gramatical), situaciuri (situational), l eqsikuri (lexical) da a.S. sil abusebisagan, teqstebze orientirebul i swavl eba/swavl isTvis, Cveni Tval sazrisiT, yevl aze mi saRebia teqstebze orientirebul i (text-based) sil abusis gamoyeneba. teqstebze orientirebul i sil abusi Seicavs sxvadasxva saxis sil abusebis el ementebis, magram, maTgan gansxvavebiT, is Sesaswavl enas warmoadgens, rogorc garkveul social ur konteqstSi gamosayenebel teqsts. Eenis swavl as studenti ganaxorciel ebs teqstebTan muSaobiT. sil abusis teqsti moicavs iseT teqstebis, roml ebic asaxavs enis Semsawvl el Ta moTxovnebs, anu im social ur konteqsts, romel Sic moxvedra maT surT.

teqstebze orientirebul i sil abusi ucxouri ena warmodgenil ia teqstis saxiT, romel ic CarTul ia social ur konteqstSi, romel Sic is gamoiyeneba. igul isxmeba, rom pirovneba ucxour enas swavl obs teqstebTan muSaobiT. meTodol ogia efuZneba swavl a/swavl ebis model s, romel Sic enis Semsawvl el i iRebs informacias teqstebis Sesaxeb- (Feez 2010:64).

teqstebze orientirebul i sil abusi moicavs 5 fazas. pirvel i faza: konteqstis ageba. am etapze studentebis acnoben Sesaswavl i teqstis

tipis avTenturi model is social ur konteqsts. is ikvl evs zogad kul turul konteqsts romel Sic teqstis tipi gamoiyeneba, da social ur miznebs, romel Ta miRwevasac teqstis tipi emsaxureba; situaciis uSual o konteqsts, im teqstis model is Janris kvl eviT, romel ic special urad iqna SerCeul i studentis saWiroebebis anal izis safuZvel ze.

meore faza: teqstis model ireba da dekonstruireba. studentebi ikvl even samodel o teqstis struqturul Taviseburebebs da enobrivi niSan-Tvisebebs; adareben mocemul model s imave tipis sxva magal iTebS.

mesame faza: teqstis erTobl ivi konstruireba. studentebi muSaoben j guFebSi, ageben teqstis sqemas, struqturas.

meoTxe faza: teqstis damoukidebel i ageba. studentebi individual urad muSaoben da ageben mocemul i struqturis Sesabamis model s.

mexuTe faza: momij nave teqstebTan dakavSireba. `studentebi ikvl even, rogor SeiZl eba daukavSiron miRebul i codna sxva teqstebS imave an msgavs konteqstSi; agreTve, maT mier adre Seswavl il an momaval Si Sesaswavl sagnebs an movl enebs- (Feez..2010:64).

gTavazobT ucxouri enis swavl eba/swavl is kursisTvis teqstebze orientirebul i sil abusis ZiriTad Tematikas.

am kursis fargl ebSi studentebi gaiazreben im rol s, romel ic teqstebS ganekuTvneba ucxouri enis Seswavl is fargl ebSi.

sil abusi moicavs Semdeg Tematikas:

- ucxouri enis swavl a/swavl ebis fargl ebSi misaRwevi teqstebze orientirebul i kompetenciebi;
- teqstebze orientirebul i kompetenciebis Sefasebis kriteri umebi;
- cneba „teqstis- codna da gacnobiereba;
- teqstebis saxeebisa da tipebis ZiriTadi maxasiaTebI ebi;
- sxvadasxva saxis teqstis struqturis Semadgenel i el ementebi;
- teqstis kvl evis aspeqtebi;
- sxvadasxva saxis teqstis enobrivi, stil isturi anal izi;
- teqstis interpretacia da kritikul i anal izis safuZvl ebi;
- sxvadasxva saxis teqstis weril obiTi da zepiri nimuSebis Sedgena;

➤ teqstTan damouki debel i muSaobis kompetenciis Camoyal i beba.

gansakuTrebul i yuradReba mi eqca damouki debel i muSaobis kreditebis aTvis ebis process: droSi organizeba, prioritetis SerCeva, vadebis dacva, SeZenil i codnis, unaris, gamocdil ebis gamoyeneba axal i codnis Sesazenad an SeZenil i codnis gasamdi drebil ad.

damouki debil ad ganxorciel ebul i saqmianobis Sedegebis mosmena xdeboda l eqciasa da seminarze, sadac kargad warmocnda _ ra icis, ras miaRwia da risi demonstrireba SeuZl ia students.

seminarebisaTvis studentebis mi caT daval ebebi ZiriTadi probl emis specifikuri aspeqtis Sesaxeb prezentaciis momzadebisa da Catarebisa. waxal isebul i iyo kiTxvebis dasma msmenel ebisagan da diskusiebsi monawil eoba.

saeqsperimento da sakontrol o j gufebis mi caT sil abusiT gaTval iswinebul i erTnairi daval eba. saeqsperimento j gufSi swavl eba/swavl a mimdinareobda doqtorantis mier Sedgenil i masal ebiT, xol o sakontrol o j gufSi _ Zvel i masal iT.

eqsperimentis Sedegebi aisaxa cxril ebSi; maTi anal izis Sedegad miviReT monacemebi, romelic gaecno rogorc saeqsperimento, aseve sakontrol o j gufebis studentebis da pedagogebs. Sedegebi maT mier aRiarebul iqna.

eqsperimentSi monawil eobda 60 studenti. warmogidgenT eqsperimentis Sedegebs cxril ebis saxiT.

cxril i N#11

saswavl o amocanis Sesrul ebisadmi interesi/l eqciebSi CarTul i studentebis raodenoba - eqsperimentul i j gufis monacemebi

	eqsperimentis I etapi	eqsperimentis II etapi	Eqsperimentis III etapi
gamowveva	20	34	40
Sinaarsis real izeba	30	37	48
refl eqsia	34	40	51

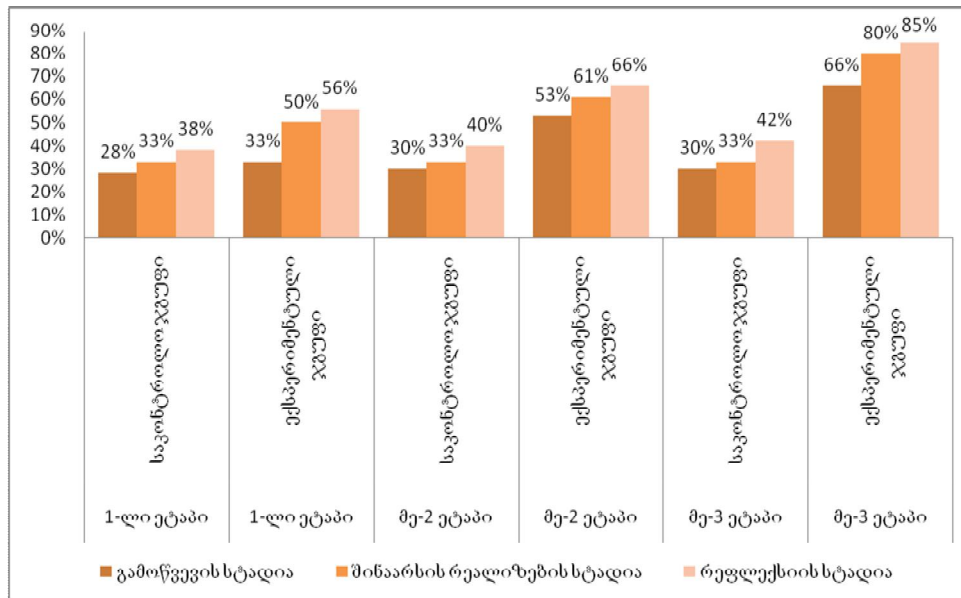
cxრილი N#11

სასვლით ამოცანის შესრულებისადმი ინტერესი/ინტენსიურობა მართლმცოდნეობის სტუდენტების რაოდენობა - საკონტროლო გამოცდის მონაცემები

	I etapi	II etapi	III etapi
გამოწვევა	17	18	18
სინარსის რეალიზება	20	20	20
რეფლექსია	23	24	25

გრაფიკი # 16

სასვლით ამოცანის შესრულებისადმი ინტერესი/ინტენსიურობა მართლმცოდნეობის სტუდენტების რაოდენობა (პროცენტების) - საკონტროლო და ექსპერიმენტული გამოცდის მონაცემები.

cxრილი N#12

სემინარზე საკუთარი ნაშრომის დემონსტრირების მსურველი სტუდენტების რაოდენობა - ექსპერიმენტული გამოცდის მონაცემები

ექსპერიმენტის დაწყების I etapi	ექსპერიმენტის II etapis Sedegebi	ექსპერიმენტის III etapis Sedegebi
20	48	52

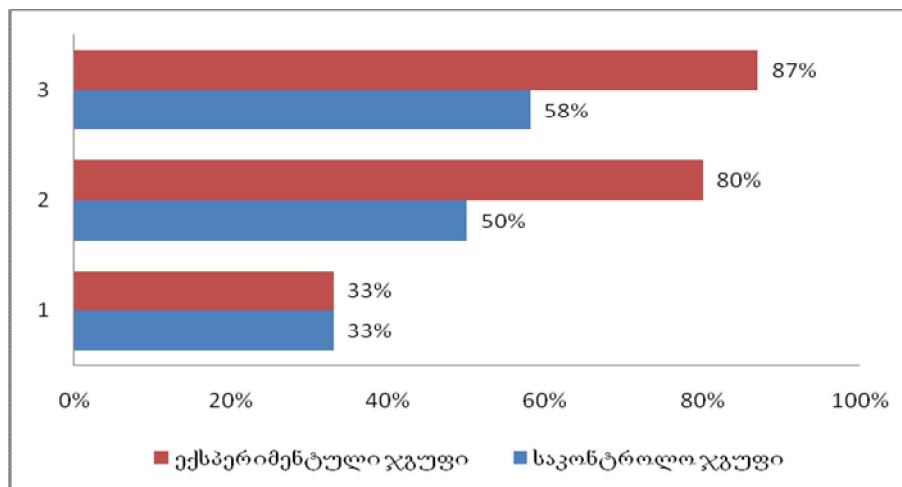
cxრილი N#12¹

seminarze sakutari nasromis demonstrirebis msurveლი studentebi - sakontrol o j gufis monacemebi

I etapi	II etapi	III etapi
20	30	35

grafiki # 17

seminarze sakutari nasromis demonstrirebis msurveლი studentebi (procentebSi) - sakontrol o da eqsperimentul i j gufis minacemebi

cxრილი N#13

aqtivობის Sesruli ebaze daxarjuli dro (sasual od, wutebiT) - eqsperimentul i da sakontrol o j gufebis monacemebi

	eqsperimentis dasawyisi I etapi	eqsperimentis II etapis Sedegebi	eqsperimentis III etapis Sedegebi
eqsperimentul i j gufi	20-22	15-16	5-8
sakontrol o j gufi	20-25	19-20	19-20

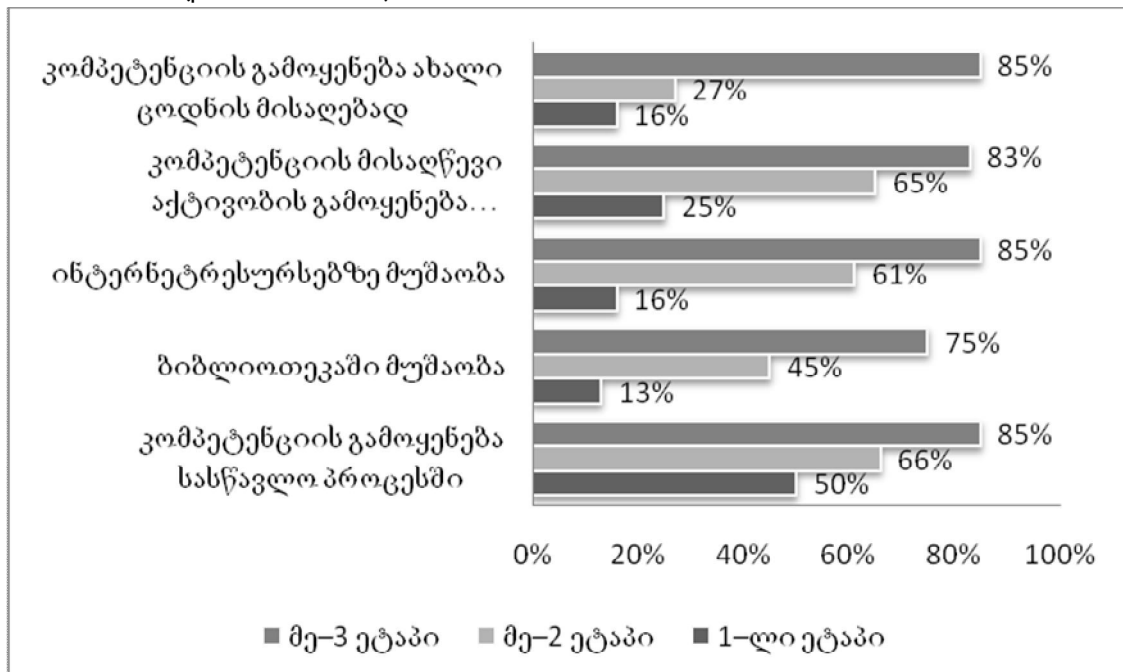
cxრი i N#14

მიწვეული კომპეტენციის გამოყენების ხარისხი - ექსპერიმენტული ჯგუფი

მაქსიატები	ექსპერიმენტის I ეტაპი	ექსპერიმენტის II ეტაპი	ექსპერიმენტის III ეტაპი
კომპეტენციის გამოყენება სასწავლო პროცესში	3	19	38
კომპეტენციის გამოყენება დამოუკიდებელი კრებების ატვირთვისთვის			
1) ბიბლიოთეკაში მუშაობა	4	22	40
2) ინტერნეტ რესურსებზე მუშაობა	5	27	40
კომპეტენციის მისაღწევად აქტივობების დამატება და გამოყენება გარკვეული დროის შემდეგ	9	26	37
კომპეტენციის გამოყენება ახალი კოდის მისაღწევად სხვა სივრცეში	5	17	36

გრაფიკი N#18

მიწვეული კომპეტენციის გამოყენების ხარისხი - ექსპერიმენტული ჯგუფის მონაცემები (პროცენტებით)

eqsperimentis Sedegebis warmodgenil i raodenobrivi analizi naTel yofs eqsperimentul jgufSi kompetenciaTa gamoyenebis xarixobrivi zrdas.

eqsperimentma daadastura, rom teqstebze orientirebuli kompetenciebis gamoyeneba Sesazl ebelia rogorc l eqcia-seminarebis, aseve studentTa damoukidebeli muSaobis procesSi. gansakutrebil efeqturia misi gamoyeneba aqtur l eqciaze, praqtikul i savarjisoebis da internetresursebis moZieba-daxarixebis procesSi. Aamdenad, teqstebze orientirebuli kompetenciebis CarTva ucxouri enis saswalo kursis SinaarsSi amaRl ebs swal ebis Sedegebis xarixs.

gansakutrebil i mxardaWeril aRiniSna, rom kompetenciebis gansazRvrasTan erTad, mocemul i iyo misi swala/swal ebis formebi, metodebi, aqtivobebis aRwera da gamoyenebis nimuSebi, ramac ganapiroba dadebiti, efeqturi Sedegebis miRweva.

Aaqtivobebze daxarjuli drois Semowmebit dadginda _ teqstebze orientirebuli kompetenciebis procesi ar aris studentis datvirTvis momcveli, piriqit, man xeli Seuwyo studentTa aqturobis xarixis zrdas.

eqsperimentis Sedegebma cxadyo, rom teqstebze orientirebuli kompetenciebis gansazRvra, swala/swal ebisa da Sefasebis SerCeul i sistema uzrunvel yofs saswalo amocanis Sesrul ebisadmi studentTa interesis zrdas, amaRl ebs l eqciaze maTi aqturobis dones, ganapirobebs miRweul i kompetenciis gamoyenebas mocemul da axal situaciSi axali codnismisaRebad.

eqsperimentma daadastura hipoteziti gatvaliswinebuli varaudi.

daskvnebi

umaRl es skol aSi ucxouri enebis swavl ebis procesi mdgomareobs sami aspeqtis: swavl ebis saSual ebebis, saswavl o sagnis, swavl eba/swavl is Sedegebis erTianobaSi, romel Ta gamaerTianebl ad gvevl ineba teqsti. teqsti, rogorc ZiriTadi saswavl o resursi, uzrunvel yofs ganaTl ebis sxvadaxva safexurze Sesabamisi saswavl o miznis ganxorciel ebiT xarisxiani swavl is Sedegebis miRwevas:

- teqsti, rogorc lingvisturi kvl ebis obieqti, lingvistTa gansxvavebul interpretacias iwvevs. lingvistebis erTi jgufi teqstad miicnevs erT sityvas, saTaurus, frazas, winadadebas, aseve, mimikas, Jests da cekvas. meore jgufis azriT ki, teqsti aris umaRl esi donis enobrivi sametyvel o erTeul i, romel sac aqvs sakuTari Tema, grafikul i saxe, struqturul i da semantikuri mTl ianoba, azrobrivi damTavrebul oba da sakomunikacio daniSnul eba.
- meoce saukunis 80–iani wl ebidan swavl is procesi ZiriTadad aris dakavSirebul i teqstebTan. magram, gamomdinare iqidan, rom bol o sami aTwl eul is ganmavl obaSi, teqstisa da swavl eba/swavl is cnebebma ganicada transformacia, studentebis akademiuri ganviTarebis bunebac mniSvel ovnad SeiCval a. kerZod, gaCnda Tanamedrove teqstis mraval gvარი modal obis _ internetiT moZiebul i, nakl ebad dakavSirebul i teqstebis, dinamiuri Setyobinebebis gagebis aucil ebl obac. adreul i saxel mZRvanel oebis umravl esoba ZiriTadad moicavda mxol od teqstebis nimuSebs. dRes saxel mZRvanel oebis aqvs mul timodal uri forma.
- mi gvaCnia, rom saswavl o masal is miwodeba, iseve, rogorc swavl is Sedegebis Sefaseba, studentebis codnis kontrol i mizanSewonil ia xdebodes teqstebze orientirebul i daval ebebis, konteqsturi informaciis gamoyenebiT da ara mxol od struqturul i sqemebis, si tyvaTSeTanxmebebi sa da winadadebebis meSveobi T.

- kvl evis Sedegad dadginda, rom moswavl eTa da studentTa teqstebis Sesaxeb cnobadobis donis TviTSefaseba maRal ia. magram arsebobs 32%-iani cdomil eba moswavl eTa da 19%-iani cdomil eba studentebis teqstebis Sesaxeb cnobadobis TviTSefasebasa da real ur dones Soris. winaaRmdegobaa teqstis Sesaxeb moswavl eTa real ur codnasa da saswavl o gegmis moTxovnebs Soris. umaRI es skol aSi teqstebze orientirebul i kompetenciis gamoyenebis gamocdil eba arsebobs, magram, xSir SemTxvevaSi, gacnobierebul i ar aris teqstebze muSaobiT misaRwevi Sedegebi, gaurkvevel ia miznis misaRwevi saqmianobis formebi, gansazRvrul i ar aris teqstebze muSaobis Sefasebis kriteriumebi, meTodebi.

teqstebze orientirebul i kompetenciebis gansazRvra, maTi CarTva saswavl o masal is SinaarsSi da asaxva teqstebze orientirebul sil abusSi ganapirobebs misaRwevi Sedegebis gacnobierebas, miznis sicxades, saswavl o procesis gaaqtiurebasa da xarisxis amaRI ebas:

- teqstebze orientirebul i kompetenciebis formireba gul isxmobs teqstebze dayrdnobiT anal itikuri da produqtiul i unarebis ganvi Tarebas.
- teqstebze orientirebul i kompetenciebi davyaviT zogad da dargobrivi (sagnobrivi) j gufebad. dargobrivi (sagnobrivi) kompetenciebi specifikuria dargisaTvis, xolo zogadi kompetenciebis miRweul i done gamosadegia sxvadasxva sagansa da situaci aSi axal i codnis misaRebad.
- teqstebze orientirebul i zogadi kompetencia pirdapir ukavSirdeba iseT zogad kompetenciebs, rogoricaa damoukidebel i muSaobis unari, kvl evis unari, informaciis marTvis unari, gadawyvetil ebis miReba, anal izisa da sinTezis unari, swavl is unari, zepiri da weril obiTi formiT komunikaciis unari, axal i ideebis generirebis unari (Semoqmedebi Toba), kritikul i da TviTkritikul i unarebi,

mra val ferovne b isa da mul tikul tural izmis pativiscema, sxva qveynis kul turisa da tradiciebis pativiscema.

➤ umaRI esi skol is bakal avriatis safexurisTvis ganvsazRvreT teqstebze orientirebul i Semdegi dargobrivi kompetenciebi:

1. teqstis aRqmi sa da gagebis kompetenciebi;
2. teqstis anal izis kompetencia;
3. teqstis interpretaciis kompetencia;
4. teqstis kvl evisa da Sefasebis kompetenciebi;
5. teqstis Sedgenis kompetencia.

teqstebze orientirebul i kompetenciebis swavl eba/swavl is aqtivobebi saSual ebas aZl evs students gamoavl inos kompetenciis daufl ebisaTvis mzaoba, moaxdinos miRweul i Sedegebis demonstrireba:

- teqstebze orientirebul i kompetenciebis swavl ebis organizaciis forme bad gamovi yeneT aqtiuri l eqcia, seminari, kvl eviT i seminari, vorkSopi, praqtikul i savarj iSoebi.
- teqstebze orientirebul i kompetenciebi SesaZl oa aisaxos umaRI esi skol is saswavl o kursebisa da modul ebis SinaarsSi, savaraudod, modul is _ `ingl isuri enis praqtikul i kursis" mi marTul ebebSi „anal izuri kiTxva“, `intensiuri kiTxva“, `teqstis interpretacia“.
- saauditario da damouki debel i swavl eba/swavl is dros Cvens mier gansazRvrul i aqtivobebis gamoyenebam xel i Seuwyo teqstebze orientirebul i kompetenciebis miRwevas. eqsperimentis Sedegebis warmodgenil i raodenobrivi anal izi naTel yofs eqsperimentul j gufSi kompetenciaTa gamoyenebis xarixobrivi zrdas.
- eqsperimentma daadastura, rom teqstebze orientirebul i kompetenciebis gamoyeneba SesaZl ebel ia rogorc l eqcia-seminarebis, aseve, studentTa damouki debel i muSaobis procesSi.

teqstebze orientirebul i kompetenciebis Sefasebis safuZvel ia kreditebis transferisa da dagrovebis evropul i sistema (ECTS).

- Sefasebis formebia: zepiri prezentacia, teqstis analizis, Tezisebis prezentacia, weril obiTi angariSiS wardgena, testireba. Sefaseba efuZneba I eqciaSi CarTul obas (aqtiurobas), j gufebSi muSaobas, individual ur saqmianobas, sabol oo Sedegebs.

amrigad, eqsperimentma daadastura hipoTeziT gaTval iswinebuli varaudi _ teqstebze orientirebuli kompetenciebis gansazRvra, maTi swavl eba/swavl isa da Sefasebis SerCeuli sistema uzrunvel yofs saswavo amocanis Sesrul ebisadmi studentTa interesis zrdas, amaRl ebs I eqciaze maTi aqtiurobis dones, ganapirobebs miRweuli kompetenciis gamoyenebas mocemul da axal situaciSi axali codnismisaRebad.

gamoyenebul i literatura

- 1 arabuli 2004: arabuli avTandil, `qarTuli metyvel ebis kul tura umaRlesi saswavel ebis studentebisaTvis-, gamomceml oba `universal i-, Tbilisi.
2. baqraZe 2005: baqraZe lali, Riontli lika, `kreditebis transferisa da dagrovebis evropuli sistema (ECTS) da diplomis danarTi - saxel mZrvanel o-, samoqal aqo sazogadoebis instituti, Tbilisi.
3. bibileiSvili 2008: bibileiSvili iuri, `swavel ebis funqciebi-, gamomceml oba `SoTa rustavel is saxel mwifo universiteti-, baTumi.
4. berZeniSvili... 2007: berZeniSvili Tea, saZaglisvili Sorena da sxvebi, `ganmartebiTil eqsikoni ganaTlebis special istebisTvis t.1-, erovnuli saswavel o gegmebis da Sefasebis centri, Tbilisi.
5. gobroniZe 2000: gobroniZe al eqsandre, `pedagogika-, gamomceml oba `SoTa rustavel is saxel mwifo universiteti-, baTumi.
6. gonzalesi ..2008: gonzalesi xulia, varenaari robert, `saganmanaTlebo struqturebis urTierTSewyoba evropaSi, universitebis wvili boloniis procesi - II-, qarTulad Targmna saqarTvelos ganaTlebis da mecnerebis saministrom sauniversiteto kurikulumis ganvitarebis programis farglebSi, Tbilisi.
7. dvaliZe 2009: dvaliZe nino, `teqstis lingvistikasTan dakavSirebuli probematika", gamomceml oba `SoTa rustavel is saxel mwifo universiteti-, baTumi.
8. enuqiZe 1989: enuqiZe rusudan, `mxatvruli prozauli teqstis procesul oba da Txrobiti dinamika-, gamomceml oba „moambe“, Tbilisi.
9. vaxania 2005: vaxania z., teqstis Sinaarsisa da mokle Sinaarsis weris swavel eba, qarTuli enis Semoqmedebiti swavel eba, Tbilisi, 2005
10. verderixi 2004: verderixi dona, „mimowebis dRiurebi, rogorc kiTxvis diferencirebuli swavel ebis saSual eba-, Jurnal i „wignieri-, Tbilisi.
11. TavdgiriZe 2007: TavdgiriZe l el a, „swavel ebis Taviseburebani umaRles skolasi-, Sromebi `swavel ebisa da aRzrdis aqtualuri sakiTxebi“, bsu.
12. inasariZe... 2006: inasariZe mai a, doborjginiZe nino, `kiTxvis

- unar-CvevaTa ganviTareba _ damxmare
saxel mZRvanel o ara qarTul enovani
skol ebis qarTul i enis
maswavl ebel TaTvis~, gamomceml oba
`saimedo~, Tbil isi.
13. isakova...2007 isakova m., basil aZe imeri, `rogor gavxadoT
l eqcia swavl ebis aqtiur formad~, swavl ebisa
da aRzrdis aqtual uri probl emebi,
gamomceml oba `quTaisi saxel mwifo
universiteti~, quTaisi.
14. kvirikaZe 2007: kvirikaZe nino, `mxatvrul i teqstis
anal izis swavl ebisaTvis umaRI esi skol is
germanistikis special obaze (Tomas manis
budenbrokebis mixedvi T)-, Sromebi
swavl ebisa da aRzrdis aqtual uri
sakiTxebi, rsu.
15. kinwuraSvil i 2008: kinwuraSvil i medea, `interteqstual oba
rogorc teqstis interpretaciis erT-erTi
saSual eba~, disertacia, ivane j avaxiSvil is
saxel mwifo universiteti.
16. makdonal di...2004: makdonal di Trevon, Tornl i qristina,
`wigni erebis ganviTarebis strategi ebi
sagnobrivi teqstebis gagebisas~, Jurnal i
`wignieri, № 3 (7), Tbil isi.
17. marzano...2009: marzano robert, fiqeringi debra, fol oqi j ein,
`efeqturi swavl eba skol aSi~, saswavl o
gegmebis SemuSavebisa da mentorobis asociacia,
al eqsandria, virjina, amerikis SeerTebul i
Statebi, Tarmna maia Canqsel inama,
gamomceml oba@`maswavl ebel Ta profesiul i
ganviTarebis centri~, Tbil isi
18. maxaraSvil i 2009 maxaraSvil i giorgi, Gsaswavl o kursis
Seswavl is Sedegebis anu studentebis mier
kompetenci ebis mi Rwevis donis gansazRvra,
qsu, 2009
19. megrel aZe..2008: megrel aZe cial a, maxaraSvil i giorgi,
saswavl o kursis Seswavl is Sedegebi anu
studentis mier kompetenci is mi Rwevis donis
gansazRvra, quTaisi awss Sromebi
20. megrel aZe 2009: megrel aZe cial a, zepirmetyvel ebis, kiTxvis,
weris gagebis strategi ebi, bsu.
21. mircxul ava 2009: mircxul ava l el a, `postmodernistul i
tendenciebi me-20 saukunis meore naxevis
qarTul prozaSi~, disertacia, soxumis
saxel mwifo universiteti, Tbil isi.
22. papava 2006: papava paata, `wigni erebis axal mij nasTan~,
Jurnal i `wignieri~ №11 (3), Tbil isi.
23. sergia 1989: sergia vl adimer, teqstis l ingvistika,
gamomceml oba `merani~, Tbil isi.

24. templ i 2007: templ i Carl z, `kritikul i azrovneba da kritikul i wigni ereba~, Jurnal i `wigni eri- #1(11), Tbil isi.
25. tyemal aZe 2008: tyemal aZe rusudan, `Sefasebis meTodebi-wignSi @„swavl eba da Sefaseba~, gamomceml oba `saqarTvel os macne~, Tbil isi.
26. uznaZe 1940: uznaZe dimitri, `zogadi fsiqol ogia“, gamomceml oba `un-ti“, Tbil isi.
27. fauel i 1980: fauel i, jon, „ra gavl ena aqvs sityvis mniSvnel obis gaxsenebaze `izul ebiT- da `winaswargaweril ~ saxeebs: gavl enis metaanal izi~, kiTxvis erovnul konferenci aze warmodgenil i statia.
28. fol kneri 1984: fol kneri uil iam, `saubrebi“, Targmnes ingl isuridan paata da rostom CxeiZeebma, gamomceml oba `nakadul i“, Tbil isi.
29. furcel aZe 1998 furcel aZe viol a, `teqsti, rogorc enobrivi moRvaveobis weril obiTi gancxadeba~, Tbil isi, 1998 I naw.
30. qarsaul iZe 2010: qarsaul iZe zaqaria, mdinaraZe aza, `saqarTvel o da programa `pestal oci~, Jurnal i `maswavl ebel i- #6, saqarTvel os ganaTI ebisa da mecnier ebis saminiastro, maswavl ebel Ta profesiul i ganviTarebis erovnul i centri, Tbil isi.
31. qitiaSvil i 2008: qitiaSvil i anastasia `swavl ebisa da Sefasebis meTodebi profesiul ganaTI ebaSi“, saqarTvel os ganaTI ebisa da mecnier ebis saminiastro, erovnul i saswavl o gegmebisa da Sefasebis centri, Tbil isi.
32. SaviSvil i 1983: SaviSvil i I el a, „sail ustracio savarj iSo teqstis gamoyenebi saTvis~, saqarTvel os sssr ganaTI ebis saminiastro s i. gogebaSvil is saxel obis pedagogik is mecnier ebaTa samecniero-kvl eviTi instituti, i. gogebaSvil is saxel obis saqarTvel os pedagogiuri sazogadoeba, „qarTul i enisa da literaturis swavl ebis probl emebi~, Respubl ikuri samecniero-meToduri konferenci is masal ebi, Tbil isi.
33. j anaSia...2008: j anaSia naTia, imedaZe naTel a, gorgoZe sofio, `ganviTarebisa da swavl is Teoriebi~, damxmare saxel mZRvanel o, maswavl ebel Ta profesiul i ganviTarebis centri, Tbil isi.
34. j anaSia...2008: j anaSia simon, saZagl iSvil i S., wereTel i m., erovnul i saswavl o gegmebisa da Sefasebis centri, „probl emebze

- dafuZnebul i swavl a", meTodol ogiuri saxel mZRvanel o saskol o saxel mZRvanel oebis avtorebisaTvis, Tbil isi.
35. encikl opedia 1985: qarTul i sabWoTa encikl opedia, t.9, Tbil isi.
36. swavl ebisa...2003: `l etapi – swavl ebisa da swavl is axal i midgomebi~, saxel mZRvanel o maswavl ebel TaTvis, saqarTvel os ganaTI ebis saministro, Tbil isi
37. swavl ebisa...2004: `swavl ebisa da swavl is axal i midgomebi~, saqarTvel os ganaTI ebisa da mecnierebis saministro, Tbil isi.
38. swavl ebisa...2008: `swavl ebisa da Sefasebis meTodebi profesiul ganaTI ebaSi", saqarTvel os ganaTI ebisa da mecnierebis saministro, Tbil isi.
39. saganmanaTI ebl o ... 2004: `Il etapi – saganmanaTI ebl o resursebis efeqtiani gamoyeneba~, saqarTvel os ganaTlebis da mecnierebis sami bistro, Tbil isi.
40. saganmanaTI ebl o ... 2005: `saganmanaTI ebl o resursebis efeqtiani gamoyeneba (saxel mZRvanel o maswavl ebl ebisaTvis Il~, saqarTvel os ganaTI ebisa da mecnierebis saministro, Tbil isi.
41. kvl evebi... 2007: `Sedegis Sefaseba mSobl iur enasa da l iteraturaSi _ erovnul i saswavl o gegmebisa da Sefasebis centris kvl evebi~, Tbil isi.
42. sakvanZo 2006: `sakvanZo kompetenciebi mTel i sicocxl is manZil ze swavl isaTvis: evropul i CarCo evroparl amentisa da evropul i sabWos rekomendaciebi, gamomceml oba „siesta~, Tbil isi.
43. Арутюнова 1990: Арутюнова Н.Д., «Дискурс// Лингвистический энциклопедический словарь.» Издательство «Советская энциклопедия», Москва.
44. Андреещева 2003: Андреещева Н.Н., «Формирование Текстовой компетентности- основополагающий фактор развития выпускника, предпрофильной подготовки Тольяттинского технического колледжа ВАЗа», Тольяттию
45. Бабайлова 1987: Бабайлова А. Э. «Текст как продукт, средство и объект коммуникации при обучении неродному языку». Издательство Саратовского университета, Саратов.
46. Балаганина 2010: Балаганина Л.Н. «Интерпретация текста короткого рассказа. Методический аспект (на материале рассказа

- В.БОРХЕРТА "Die traurigen Geranien")), Журнал «Молодой ученый», Издательство Тюменского государственного университета, Тюмень.
47. Барт 1975: Барт Ролан. «Лингвистика текста», Издательство «Прогресс», Москва.
48. Барт 1994: Барт Р. «Смерть Автора, Избранные работы». Семиотика. Поэтика, Москва.
49. Болотнова 2001: Болотнова Н.С. «Текстовая компетенция и пути ее формирования в школе, Коммуникативно-деятельностный и текстоориентированный подходы к преподаванию русского языка». Материалы научно-практической конференции-презентации проектаноминанта открытого регионального конкурса проектов повышения квалификации в сфере образования в рамках мегапроекта «Развитие образования в России (среднее образование)» института «Открытое общество», Томск.
50. Болотнова 2001: Болотнова Н.С. «Текстовая деятельность на уроках русской словесности: методики лингвистического анализа художественного текста:Методическое пособие»,Томск.
51. Болотнова 2006: Болотнова Н.С. «Филологический анализ текста». Томск.
52. Болотнова 2007: Болотнова Н.С., «Основные понятия и категории коммуникативной стилистики текста». Томск.
53. Брудный 2006: Брудный А.А.,Уткин А.В.,Яцут Е.И «Понимание опыт мультидисциплинарного исследования». Издательство «Смысл».
54. Валгина 2003: Валгина Н.С., «Теория текста», Учебное пособие, Издательство «Логос», Москва.
55. Вербицкая 2000: Вербицкая М.В. «Теория вторичных текстов: на материале современного английского языка», Издательство МГУ, Москва.
56. Войтик 2004: Войтик Н.В. «Актуализация педагогического потенциала учебного текста (на примере обучения иностранным языкам в вузе)», Тюмень.
57. Выгодский 1972: Выгодский Л.С., «Избранные психологические исследования», Москва.
58. Гальперин 1977: Гальперин И. Р. «Текст, как объект лингвистического исследования», Издательство «Наука», Москва.
59. Герман 1999: Герман И.А. «Интерпретация текста как синергетический процесс смыслопорождения» Ползуновский альманах. № 2. Барнаул.
60. Громцева 1983: Громцева, Ангелина Константиновна. «Формирование у школьников готовности к самообразованию»,Издательство «Просвещение», Москва.
61. Дридзе 1984: Дридзе Т.М. «Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации: проблемы

- семиосоциопсихологии», Издательство «Наука», Москва.
62. Дридзе 1976: Дридзе Т. М. «Текст как иерархия коммуникативных программ (информативно-целевой подход) - Смысловое восприятие речевого сообщения», Москва.
63. Жирова 1997: Жирова Н. А., «Текстовая деятельность в обучении студентов (На материале иностр. яз.)», Москва.
64. Жофкова 1999: Жофкова Г. «Роль и место учебного текста в концепции учебника русского языка как иностранного», межвузовский сборник научных трудов, Пермь.
65. Зимняя 1961: Зимняя И. А. «К вопросу о восприятии речи», Москва.
66. Караулов 1987: Караулов Ю. Н. «Русский Язык и языковая личность», Издательство «Наука», Москва.
67. Касперская 2009: Касперская О. В., «Методические Аспекты обучения старшеклассников интерпретационной деятельности», Вестник ТГПУ 4 (82), Томск.
68. Комина 2003: Комина Н.А. «Организационные параметры учебного дискурса в ситуации коммуникативно-ориентированного обучения языку», Москва.
69. Кошечкина 2008: Кошечкина С. Л., «Формирование текстовой компетенции учащихся общеобразовательной школы», Москва.
70. Леонтьев 1979: Леонтьев А.А. «Восприятие текста как психолингвистический процесс - Психолингвистическая и лингвистическая природа текста и особенности его восприятия», Киев.
71. Лернер.. 1975: Лернер И. Я., Скаткин М. Е., «Методы обучения. Дидактика средней школы», Издательство «Просвещение».
72. Лернер 1980: Лернер И., «Проблемы обучения», Москва.
73. Мальцева 1989: Мальцева Л., «Понятие «Учебный Текст», Украина.
74. Матюшкин 1972: Матюшкин А. М., «Проблемы ситуаций в мышлении и обучении», Москва.
75. Митрофанова 1972: Митрофанова О.Д., «О методических и психологических требованиях к системе упражнений по русскому языку, Русский язык для студентов-иностранцев». Москва.
76. Носар 2002: Носар Ю.А. «Семантика жестовых выражений в структуре аргументативного учебного дискурса», Тверь.
77. Носонович 1999: Носонович Е.В. «Методическая аутентичность учебного текста», Тамбов.
78. Салосина 2007: Салосина И.В. «Текстовая деятельность как основа профессиональной педагогической компетентности будущего учителя», Вестник Томского Государственного Педагогического Университета, Томск.

79. Шабес 1989: Шабес В.Я. «Событие и текст» Издательство «Высшая школа», Москва.
80. Ширинкина..2002: Ширинкина Л. В., Левченко Е. В. «Стереотипность и творчество в тексте», Сборник научных трудов, Пермь.
81. Черник 2002: Черник В.Б. «Фатические речевые жанры в педагогическом дискурсе и тексте урока», Екатеринбург.
82. Юрчук 1988: Юрчук В.В. «современный словарь по психологии», Издательство «Современное слово», Москва.
83. Словарь философский 2004: «Современный философский словарь», Под общей редакцией д.ф.н. Проф. Вю Е Кимерова, 3-е издание, Издательство «Академический проект», Москва.
84. Bachman 1990; Bachman, L. "Fundamental considerations in language testing", Oxford: Oxford University Press.
85. Beaugrande..1981: de Beaugrande, R., and W. U. Dressler , "Introduction to text linguistics", Longman, London.
86. Biber 1831: Biber George Eduard. "Henry Pestalozzi and his Plan of Education". Orig. pub. London: John Souter, School Library.
87. Burke 2003: Burke J., "The English Teachers Companion", Heinemann, Portsmouth.
88. Canale 1980: Canale, M., Swain, M. "Theoretical basis of communicative approaches to second language teaching and testing", Oxford Publishing House, Oxford.
89. Collie 2001: Collie Joanne, Slater Stephen, "Literature in the Language Classroom", Cambridge University Press,
90. Ries 1980: Ries L., Ke komunikativni povaze ucebniho textu v ucebnicich ruskeho jazyka. Rusky jazyk, 1980
91. Feez 2010: Feez, Susan "Text-based syllabus design", National Centre for English Language Teaching and Research, Macquarie University, Sydney.
92. Golding 1982: Golding W., "Lord of the Flies", Progress Publishers, Moscow.
93. Gonzi 1994: Gonzi, A. "Competency based assessment in the professions in Australia", Australia.
94. Halliday 1989: Halliday, M. A. K., & Hasan, R. "Language, Context, and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective", Oxford University Press, London.
95. Heitler 2005: Heitler D. "Teaching with authentic materials", Intelligent Business & Pearson Education, Longman, London.
96. Huthmacher 1997: Huthmacher W., "Key competences in Europe" Report of the Symposium, Strasbourg, European Education, Vol.32 № 1, Switzerland.
97. Hymes 1979: Hymes, D. "On communicative competence. The communicative approach to language teaching" Oxford University Press, London.
98. Kirvalidze 2008: Kirvalidze Nino," A University Course in Text Linguistics", Ilia Chavchavadze State University Publishing House, Tbilisi.

99. Kress 1994: Kress Gunther. "Learning to Write", Routledge, London.
100. Leeuwen... 2001: Leeuwen Theo Van & Gunther Kress, "Multimodal Discourses", Oxford University Press, London.
101. Morrow 1997: Morrow K. "Authentic Texts in ESP // English for specific purposes", Modern English Publications, London.
102. Swanburn 1999: Swanburn, M. S. L., & de Glopper, K. "Incidental word learning while reading: A metaanalysis. Review of Educational Research", USA
103. Taylor 1994: Taylor I. "Inauthentic Authenticity or Authentic Inauthenticity", Teaching English as Second Foreign Language, London.
104. Thornbury 2005: Thornbury, S. "Beyond the sentence. Introducing discourse analysis", Macmillan Publishers Limited, London.
105. Vardonk 2006: Vardonk Peter, «Stylistics», Oxford.
106. Wood 2003: Wood, D. F. "Problem based learning", British Medical Journal, London.
107. Test .. 2008: "North Carolina End of Grade Test of Reading Comprehension – Grade 8", North Carolina.
108. internetresursi #1: saqar Tvel os umaRl esi ganaTl ebis kval i f i k a c i a T a CarCo, 2010
<http://www.mes.gov.ge/upload/editor/file/Boloniis%20Procesi/umaglesi%20ganatlebis.pdf>
109. internetresursi #2: Jiul i Sartavas saxel obis universiteti, bakal avriati, programa ingl isur enasa da l i t e r a t u r a S i .
<http://marji.edu.ge/fakultetebi/inglisuri%20ena.htm>
110. internetresursi #3: i l i a W a v W a v a Z i s saxel mwi fo universiteti
http://www.iliauni.edu.ge/index.php?lang_id=GEO&sec_id=103&info_id=161
111. internetresursi #4: saqar Tvel os universiteti, universiteti, bakal avriati, programa ingl isur enasa da l i t e r a t u r a S i .
<http://programs.ug.edu.ge/programs/programs.php?programaid=67&safexuri=bakalavriati&skola=5>
112. internetresursi #5: grigol robaqi Zis saxel mwi fo universiteti, bakal avriati, programa ingl isur enasa da l i t e r a t u r a S i .
<http://www.humanities.tsu.ge/ba-2009-2010%20shemodgoma/inglisuri%20filologia/inglisuri%20filologia%20aqcera%202009-2010.pdf>
113. internetresursi #6: i a k o b g o g e b a S v i l i s saxel obis Tbil isis saxel mwi fo universiteti, programa ingl isur enasa da l i t e r a t u r a S i .
<http://www.tesau.edu.ge/index.php?action=saswavlo-procesi/sabakalavro/inglisuri-ena>
114. internetresursi #7: Tbil isis universiteti, programa ingl isur enasa da l i t e r a t u r a S i .

115. internetresursi #8: http://www.tbuniver.edu.ge/view_article.php?id=19
Tbilisis humanitaruli universiteti,
programa inglisur enasadali literaturaSi.
116. internetresursi #9: <http://thu.edu.ge/images/hum-bak.pdf>
ilia WavWavaZis saxel mwifo universiteti,
programa anglistikaSi.
http://www.iliauni.edu.ge/index.php?lang_id=GEO&sec_id=104&info_id=227
117. internetresursi #10: Tbilisis saxel mwifo universiteti,
humanitaruli mecnierebaTafakulteti,
sabakalavro programa inglisur enaSi.
http://www.tsu.edu.ge/data/file_db/faculty_humanities/inglisuri%20filologia%20aqcera%202009-2010.pdf
118. internetresursi #11: saqarTvelos universiteti.
http://programs.ug.edu.ge/programs/index_full.php?programaid=67&safexuri=bakalavriati&skola=5
119. internetresursi #12: Tbilisis saxel mwifo universiteti,
humanitaruli mecnierebaTafakulteti,
sabakalavro programa inglisur enaSi.
http://www.tsu.edu.ge/data/file_db/faculty_humanities/inglisuri%20filologia%20aqcera%202009-2010.pdf
120. internetresursi #13: saqarTvelos universiteti.
http://programs.ug.edu.ge/programs/index_full.php?programaid=67&safexuri=bakalavriati&skola=5
121. internetresursi #14: http://en.wikipedia.org/wiki/Ernest_Hemingway
122. internetresursi #15: [formerlyeatenbydogs.com/.../131201195924AM-Bell%20Work%2042%20\(1-31-11\).doc](http://www.formerlyeatenbydogs.com/.../131201195924AM-Bell%20Work%2042%20(1-31-11).doc)
123. internetresursi #16: <http://library.thinkquest.org/J003411/causes.htm>
124. internetresursi #17: erovnuli saswavi o gegma 2011-2016
zogadsaganmanaTlebl o skol ebisatvis -
ucxouri enebi.
<http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
125. internetresursi #18: erovnuli saswavi o gegma 2011-2016
zogadsaganmanaTlebl o skol ebisatvis -
qartuliena da literatura.
<http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
126. internetresursi #19: erovnuli saswavi o gegma 2011-2016
zogadsaganmanaTlebl o skol ebisatvis -
qarteuli, rogorc meore ena.
<http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
127. internetresursi #20: erovnuli saswavi o gegma 2011-2016
zogadsaganmanaTlebl o skol ebisatvis -
sazogadoebrivi mecnierebebi.
<http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
128. internetresursi #21: erovnuli saswavi o gegma 2011-2016
zogadsaganmanaTlebl o skol ebisatvis -
sabunebismetyvelo mecnierebebi.

129. internetresursi # 22: <http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
I - XII kl asebis standartebi _ qarTuli, rogorc meore ena.
130. internetresursi # 23: <http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
sagnobrivi programa inglisur enasi 2011-2016.
131. internetresursi # 24: <http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
erovnul i saswavo gegma zogadsaganmanatI ebl o skol ebiTvis.
<http://www.mes.gov.ge/content.php?id=3923&lang=geo>
132. internetresursi # 25: <http://report-text.blogspot.com/2009/05/snakes.html>
133. internetresursi # 26: http://ka.wikipedia.org/wiki/%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%98_%E1%83%A2%E1%83%94%E1%83%A5%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%A3%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%9D%E1%83%91%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98
134. internetresursi # 27: Angela Mihalic, MD, Alison Dobbie, "Teaching and Assessing. Cultural Competence", Effective Teacher Series.
www.utsouthwestern.edu/.../484378Teaching_and_Assessing_Cultural_Competence.pdf
135. internetresursi # 28: Byram, M.. "Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence", Multilingual Matters, Clevedon.
136. internetresursi # 29: Text structure
<http://teamloyalty.wikispaces.com/file/view/Text+Structure+Paragraphs.doc>
137. internetresursi # 30: Word meaning from context
www.rhlschool.com/read4n29.htm
138. internetresursi # 31: Doctorow E.L., "Ragtime"
lib.ololo.cc/b/217286/download
139. internetresursi # 32: Golding W., "Lord of the flies"
www.eunet.lv/library/win/.../masterflies_engl.txt_Piece40.06
140. internetresursi # 33: Lye J. "Critical Reading: A Guide Designed for His Year 1 Students by Professor John Lye.
<http://www.brocku.ca/english/ilye/criti-calreading.html>
141. internetresursi # 34: <http://www.teachingenglish.org.uk/articles/text-language-classrooms-talo-tavi-tasp>
142. internetresursi # 35: http://www.amle.org/portals/0/pdf/research/Research_Summaries/Vocabulary.pdf
143. internetresursi # 36: Valerija M., Aukse Marmiene., "Text-based language teaching and the analysis of tasks presented in English course books for students of information technology and computing", Fililogija, Edukologija, T. 14, 2006
http://www.tpa.vgtu.lt/upload/filosof_zurn/v_marina_marmiene_filologija_nr2.pdf

144. internetresursi # 37: Selander, S. "Skolkunskap och pedagogisk textanalys", (School Competence and Pedagogical Textual Analysis) in: Skolböcker 3. Den (o)möjliga läroboken, (Textbooks 3. The (im)possibleTextbook) Rapport från Läromedelöversynen, Utbildningsdepartementet. (1988): http://www.designsforlearning.nu/08/no1/no1_08_aamotsbacken.pdf
145. internetresursi # 38: http://folk.uio.no/hasselg/systemic/clause_cohesion.hald e.htm
146. internetresursi # 39: <http://www.homework-online.com/lotf/ralph.html>
147. internetresursi # 40: <http://www.homework-online.com/lotf/jack.html>
148. internetresursi # 41: <http://www.homework-online.com/lotf/piggy.html>
149. internetresursi # 42 <http://ka.wikipedia.org/wiki/%E1%83%B0%E1%83%98%E1%83%9E%E1%83%94%E1%83%A0%E1%83%A2%E1%83%94%E1%83%A5%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%98>
150. internetresursi # 43 http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:DecTYSGZZkoJ:www.matsne.gov.ge/index.php%3Foption%3Dcom_ldmssearch%26view%3DdocView%26id%3D75898+%E1%83%92%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%9D%E1%83%AC%E1%83%95%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%9A%E1%83%95%E1%83%98%E1%83%97+%E1%83%99%E1%83%98%E1%83%97%E1%83%AE%E1%83%A3%E1%83%9A%E1%83%9D%E1%83%91%E1%83%A1&cd=3&hl=ka&ct=clnk&gl=ge

testi # 1

1. romel ia teqstebis tipebi?

- I. mxatvrul i
- II. oficial ur-saqmi ani

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C an D**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. orive (I da II) sworia
- D. orive (I da II) araa swori

2. rogori SeiZI eba iyos mxatvrul i teqstebi?

- I. mimoxil viTi;
- II. monol oguri;

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. orive (I da II) sworia
- D. orive (I da II) araa swori

3. rogori SeiZI eba iyos aramxatvrul i teqstebi?

- I. sadi skusio;
- II. axsna-ganmar tebiTi;
- III. samecniero-popul arul i.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D an E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

4. romel i miekuTvneba SemoqmedebiT teqstebs?

I. zRapari;

II. miTi;

III. bal ada.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

A. sworia mxol od I

B. sworia mxol od II

C. sworia mxol od III

D. samive (I, II da III) sworia

E. samive (I, II da III) araa swori

5. romel i miekuTvneba pragmatul teqstebs?

I. oqmi;

II. sarekl amo teqsti;

III. moxsenebiTi baraTi.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

A. sworia mxol od I

B. sworia mxol od II

C. sworia mxol od III

D. samive (I, II da III) sworia

E. samive (I, II da III) araa swori

6. romel s miekuTvneba moxsenebiTi baraTi?

I. pragmatul teqstebs;

II. SemoqmedebiT teqstebs.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C** an **D**

A. sworia mxol od I

B. sworia mxol od II

C. orive (I da II) sworia

D. orive (I da II) araa swori

7. rogori saxis teqstSi cxovrebiSeul i suraTebis aRweris miRma yovel Tvis moaizreba qveteqsti, interpretacia `meoradi real oba" ?

I. mxatvrul i teqstebSi;

II. oficial ur-saqmian teqstebSi.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C an D**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. orive (I da II) sworia
- D. orive (I da II) araa swori

8. romel ia `dramis" ganmarteba?

- I. I literaturul i nawarmoebi, romel ic dawerilia dial ogebad da gankuTvnili scenaze dasadgmel ad;
- II. patara moTxroba;
- III. ToTxmettaepiani I eqsi, romel ic Sedgeba ori oTxtaepiani da ori samtaepiani strofisagan.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D an E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

9. romel ia `romanis" ganmarteba?

- I. sxarti gamoTqma, romel ic Seicavs mniSvnel ovan azrs, sibrZnes;
- II. TxrobiTi xasiaTis mxatvrul i nawarmoebi I eqsad;
- III. didi mocul obis TxrobiTi I literaturul i nawarmoebi, romel sac axasiaTebsrTul i siuJeti;
- IV. sevdiani I irikul i I eqsi;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E an F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV

- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

10. romel ia `poeziis" ganmarteba?

- I. sityebis saSual ebiT azris xatovnad gamosaxva; sityieri Semoqmedeba, upiratesad I eqsebis saxiT;
- II. TxrobiTi xasiaTis mxatvrul i nawarmoebi I eqsad; msxvil i formis TxrobiTi siuJetis poeturi qmnil eba;
- III. sxarti gamoTqma, romel ic Seicavs mniSvnel ovan azrs, sibrZnes;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

11. romel ia `aforizmis" ganmarteba?

- I. ToTxmettaepiani I eqsi, romel ic Sedgeba ori oTxtaepiani da ori samtaepiani strofisagan;
- II. sevdiani I irikul i I eqsi; garkveul i formis I eqsi, romel ic daweril ia wyvil -wyvil taepebad;
- III. Tqmul eba, romel Sic gadmoicemoda uZvel esi xanis adamiანebis rwmena, maTi warmodgenebi samyaros warmoSobaze, bunebis movl enebze, RmerTebSa da zRaprul gmirebze;
- IV. sxarti gamoTqma, romel ic Seicavs mniSvnel ovan azrs, sibrZnes.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

12. რომელია "ლიგენდის" განმარტება?

I. ტეგტის ნაწილი, რომლის პირველი სტრიქონი ცოტაა შეწერილი; ტექსტის შეწერის სტრიქონი;

II. დრამატული ნაწარმოები, რომელიც ასახულია სურვილის კონფლიქტში, ზღერის ხასიათებისა და რამაც განაღებებს შეჯახებას, რაც ხსრად გმირის დარუპვით ტავდება;

III. ხალხური ზეპირი გადმაცემა უპირატესად რელიგიური ხასიათისა; ტყემალება;

IV. ტეგტის ნაწილი, რომლის პირველი სტრიქონი ცოტაა შეწერილი; ტექსტის შეწერის სტრიქონი.

აირჩიეთ ერთი პასუხი: **A, B, C, D, E** ან **F**

- A. სწორია მხოლოდ I
- B. სწორია მხოლოდ II
- C. სწორია მხოლოდ III
- D. სწორია მხოლოდ IV
- E. ოთხივე (I, II, III და IV) სწორია
- F. ოთხივე (I, II, III და IV) არაა სწორი

13. რომელია „პუბლიცისტის“ განმარტება?

I. საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ხასიათის ლიტერატურა თანამედროვე აქტუალურ საკითხებზე;

II. თოქმეტაეპიანი ლექსი, რომელიც სდება ოქტაეპიანი და ორსამთაეპიანი სტოფისაგან;

III. დრამატული ნაწარმოები, რომელიც ასახულია სურვილის კონფლიქტში, ზღერის ხასიათებისა და რამაც განაღებებს შეჯახებას, რაც ხსრად გმირის დარუპვით ტავდება;

IV. ლიტერატურული ნაწარმოების დასკვნითი ნაწილი, სადაც მოკლედ გადმაცემულია მოკმედი პირთა შემდგომი ბედი;

აირჩიეთ ერთი პასუხი: **A, B, C, D, E** ან **F**

- A. სწორია მხოლოდ I
- B. სწორია მხოლოდ II
- C. სწორია მხოლოდ III
- D. სწორია მხოლოდ IV
- E. ოთხივე (I, II, III და IV) სწორია
- F. ოთხივე (I, II, III და IV) არაა სწორი

14. al egoria aris:

- I. gadakrul ad naTqvami sityva Tu sityvaTa rigi, romel Sic movl enis Sinaarsi konkretul i saxiTaa warmodgenil i. masSi naTqvamia erTi da igul isxmeba meore. misi mizania avtoris azris SeniRbva;
- II. mxatvrul i gamosaxvis xerxi, roml isTvisac damaxasiaTebel ia sagnebis da movl enebisadmi adamanuri Tvissebebis miwera, usul o da sul ieri sagnebis gaadamianeba. usul o sagani warmodgenil ia, rogorc adamiani, romel ic grZnobs, msj el obs, moqmedebs;
- III. stil i, roca usazRvro karikaturul gazviadebaze, urTierTgamomricxav kontrastebze, paradoqsebze agebul i fantaziit deformirebul ia sinamdvil e;
- IV. mxatvrul i gansazRvra, poeturi ganmar teba, daxasiaTeba. uxSiresad zedsarTavi saxel iT;
airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

15. romel ia "groteskis' ganmar teba?

- I. stil i, roca usazRvro karikaturul gazviadebaze, urTierTgamomricxav kontrastebze, paradoqsebze agebul i fantaziit deformirebul ia sinamdvil e;
- II. mxatvrul i gansazRvra, poeturi ganmar teba, daxasiaTeba. uxSiresad zedsarTavi saxel iT;
- III. komikuris erT-erTi saxe, romel ic sici is saSual ebiT cdil obs obieqtis srul yofas, ganwmendas nakl ovanebebisagan da srul qmnil i saxiT mis ganmtkicebas. misi aqtiuri formaa gonebamaxvil oba;
- IV. (berZn. ni Snavs „gadatana“) – mxatvrul i gamosaxvis stilistikuri xerxi. poeturad SesaZl ebel s, dasaSvebs, asociaciebiTa Tu kontrastiT, anal ogiebiT warmosadgens emyareba an agebul ia sityvaTa gadataniT mniSvnel obaze.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

16. ironia aris:

- I. TavazianobiT SeniRbul i dacinva, damcinavi gadakvriT naTqvami (TavSekavebul i, mSvidi, seriozul i toni, garegnul ad gamoxatul i pativiscema);
- II. (berZn. niSnavs „gadatana“) – mxatvrul i gamosaxvis stilistikuri xerxi. poeturad SesaZl ebel s, dasaSvebs, asociaciebiTa Tu kontrastiT, anal ogiebiT warmoadgens emyareba an agebul ia sityvaTa gadataniT mniSvel obaze;
- III. (berZ. „gazviadeba“) — tropis iseTi saxe, romel sac sagansa Tu movl enas gazviadebul ad warmoadgens. es sityva berZnul i warmoSobisaa da gadaWarbebas, gazviadebas niSnavs;
- IV. individis an cxovrebis mankeri mxareebis, uaryofiTi sazogadoebrivi movl enebis mware, RvarZl iani dacinva.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

17. romel ia “hiperbol as” ganmarteba?

- I. (berZ. „gazviadeba“) _ tropis iseTi saxe, romel sac sagansa Tu movl enas gazviadebul ad warmoadgens. es sityva berZnul i warmoSobisaa da gadaWarbebas, gazviadebas niSnavs;
- II. sinamdvil is mxatvrul i asaxvis iseTi forma, rodesac gamanadgurebel i sici iT amxil eben asaxul is uaryofiT, manker bunebas;

III. aris enobrivi mxatvrul -gamomsaxvel obiTi saSual eba, „sityvis sakuTari mniSvnel obis iseTi Secvl aa, roca xdeba mniSvnel obis gamdi dreba“
airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sami ve (I, II da III) sworia
- E. sami ve (I, II da III) araa swori

**18. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:
„cisartyel a brial ebda viT xoxbis yel i“?**

- I. Sedareba;
- II. gapi rovneba;
- III. epiTeti;
- IV. hiperbol a.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

**19. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:
„el varebs xvavi, TiTqos I ampari“.**

- I. Sedareba;
- II. gapi rovneba;
- III. epiTeti;
- IV. hiperbol a.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV

- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

20. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:

**„brwyinavs qarTI i – vardis baRI
Sefrqveul i minanqariT“.**

- I. Sedareba;
- II. metafora;
- III. epiTeti;
- IV. hiperbol a.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

21. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:

„al aznis vel i – xoxbis yel i“.

- I. epiTeti;
- II. metafora;
- III. Sedareba;
- IV. hiperbol a.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

22. waikiTxeT teqsti: *Mark is certainly resilient. He lost a fortune when his business failed but now he’s wealthy again. After spending a month in the intensive care unit of the hospital, he’s as healthy and strong as ever. And after*

all those rumors ruined his reputation, he's managed to once again be a highly respected member of the community.

რას ნიშნავს სიტყვა 'resilient'?

- A. მხიარული;
- B. მოხერხებულის;
- C. გულუხვი;
- D. კედმა რაღის.

23. **ვაიკიტხეტ ტეგსტი:**

Maria is watching too much television. A toddler shouldn't be spending hours staring blankly at a screen. Worse yet, some of her wild behavior has been inspired by those awful cartoons she watches. We need to spend more time reading books with her and pull the plug on the TV!

რამეთუ გამოთვლილი ვერსიებიდან, რომელია პარაგრაფის მთავარი იდეა?

- A. მარიასთვის ტელევიზორის ხანგრძლივად ყუება არ არის მიზანშეწონილი;
- B. ვიგნების კითხვას სარგებლობა;
- C. ყველა მულტიფილმი ცუდია;
- D. ზოგიერთი მულტიფილმის ყუება მარიასთვის არის ცუდი.

24. **ვაიკიტხეტ ტეგსტი:**

Seasons happen and change every year. This happens because the earth tilts back and forth as it goes around the sun. During the summer, the earth tilts toward the sun. It makes half of the earth hotter. this condition is what we call summer. During the other half of the year, the earth tilts away from the sun. As a result, it makes that half of the earth cooler. This cool condition is then what we call winter.

ეს ტეგსტი არის:

- I. ოკმი;
- II. განმარტება;
- III. ანგარიშ;
- IV. ბიოგრაფია;

აირჩიეთ ერთი პასუხი: **A, B, C, D, E** ან **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

25. waikiTxeT teqsti:

Once upon time, a man had a wonderful parrot. There was no other parrot like it. The parrot could say every word, except one word. The parrot would not say the name of the place where it was born. The name of the place was Catano.

The man felt excited having the smartest parrot but he could not understand why the parrot would not say Catano. The man tried to teach the bird to say Catano however the bird kept not saying the word.

At the first, the man was very nice to the bird but then he got very angry. "You stupid bird!" pointed the man to the parrot. "Why can't you say the word? Say Catano! Or I will kill you" the man said angrily. Although he tried hard to teach, the parrot would not say it. Then the man got so angry and shouted to the bird over and over; "Say Catano or I'll kill you". The bird kept not to say the word of Catano.....

es teqsti aris:

- I. narativi;
- II. aRwera;
- III. biografia;
- IV. ganmar teba.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E an F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

daakavSireT erTmanETTan marcxena da marj vena svetebi

26. aRwera A. movl enebis ganvi Tarebis, moqmedebis (procesis) asaxva drosa da sivrcesi
27. Txroba B. sagnebisa da movl enebis uZravi (statikuri)suraTebis warmodgena; provnebis, sagnis, movl enis damaxasiaTebel i ni San-Tvisebebis warmocena-aRnusxva.
28. msj el oba C. sagnebisa da movl enebis mizez Sedegobri vi urTierTmi marTebis gansj a (axsna da dasabuTeba)

29. winadadebas, romel ic abzacis mTavar azrs gamoxatavs uwodeben:

- I. konceptual urs;
II. virtual urs;
III. pol igamurs;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
B. sworia mxol od II
C. sworia mxol od III
D. samive (I, II da III) sworia
E. samive (I, II da III) araa swori

30 waikiTxeT teqsti:

In general, Victorian families were big. In 1851 their average size was 4.7, roughly the same as it had been in the seventeenth century. The 1½ million couples who married during the 1860s raised the figure to 6.2. Only one out of eight families had one or two children, while one in six had ten or more.

(Asa Briggs, (1983). A social history of England, p. 244)

<http://www.uefap.com/writing/parag/partopic.htm>

am teqstSi mTavari winadadeba aris:

- A. In general, Victorian families were big.
B. In 1851 their average size was 4.7, roughly the same as it had been in the seventeenth century.
C. Only one out of eight families had one or two children, while one in six had ten or more.

testi #2

1. რომელია ტექსტების სახეები?

I. მხატვრული და ოფიციალური-საქმიანი;

II. სემოქმედებითი და პრაგმატული.

აირჩიეთ ერთი პასუხი: **A, B, C ან D**

A. სწორია მხოლოდ I

B. სწორია მხოლოდ II

C. ორივე (I და II) სწორია

D. ორივე (I და II) არაა სწორი

2. როგორი შეიძლება იყოს მხატვრული ტექსტი?

I. ტროპებითი.

II. ლირიკული;

III. არაწერილობითი.

აირჩიეთ ერთი პასუხი: **A, B, C, D ან E**

A. სწორია მხოლოდ I

B. სწორია მხოლოდ II

C. სწორია მხოლოდ III

D. სამივე (I, II და III) სწორია

E. სამივე (I, II და III) არაა სწორი

3. როგორი შეიძლება იყოს ოფიციალური-საქმიანი ტექსტი?

I. საინფორმაციო;

II. ყოფით-არაწერილობითი;

III. პროცედურული-არაწერილობითი.

აირჩიეთ ერთი პასუხი: **A, B, C, D ან E**

A. სწორია მხოლოდ I

B. სწორია მხოლოდ II

C. სწორია მხოლოდ III

D. სამივე (I, II და III) სწორია

E. სამივე (I, II და III) არაა სწორი

4. რომელი მიეკუთვნება სემოქმედებით ტექსტებს?

I. ზრპარი;

II. მითი;

III. ბალადა.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

5. romel i miekuTvneba pragmatul teqstebs?

- I. avtobiografia
- II. axsna-ganmar teba
- III. gancxadeba

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

6. I egenda miekuTvneba:

- I. SemoqmedebiT teqstebs;
- II. oficial uyr-saqmian teqstebs;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C** an **D**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. orive (I, da II) sworia
- D. orive (I, da II) araa swori

7. romel i saxis teqsti, rogorc wesi, aris erTganzomil ebiani da erTgegiani, masSi asaxul i real oba ki namdvil i da obieqturi?

- I. mxatvrul i;
- II. oficial ur-saqmiani;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C** an **D**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. orive (I, da II) sworia

D. orive (I, da II) araa swori

8. kontantine gamsaxurdias „didostatis marj vena- aris:

- I. romani;
- II. drama;
- III. I egenda;
- IV. soneti;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

9. romel ia „novel as- ganmarteba?

- I. xal xuri sagmiro simRerebi, poemebi, Tqmul ebebi;
- II. patara moTxroba;
- III. didi mocul obis TxrobiTi I literaturul i nawarmoebi, romel sac axasiaTebis rTul i siwJeti;
- IV. I literaturis saxeoba, romel ic I eqsad gadmoscems avtoris grZnobebs, gancdebs, azrebs; axasiaTebis mgznebareba;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

10. romel ia „I irikis“ ganmarteba?

- I. sazogadoebriv-politikuri xasiaTis I literatura Tanamedrove aqtual ur sakiTxebze;
- II. sityvebis saSual ebiT azris xatovnad gamosaxva; sityvieri Semoqmedeba, upiratesad I eqsebis saxiT;

III. literaturis saxeoba, romel ic I eqsad gadmoscems avtoris grZnobebs, gancdebs, azrebs; axasiaTebbs mgznebareba.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

11. romel ia „poemis“ ganmarteba?

I. sxarti gamoTqma, romel ic Seicavs mniSvnel ovan azrs, sibrZnes;

II. TxrobiTi xasiaTis mxatvrul i nawarmoebi I eqsad; msxvil i formis TxrobiTi siuJetis poeturi qmnil eba;

III. xal xuri zepiri gadmocema upiratesad rel igiuri xasiaTisa; Tqmul eba;

IV. Tqmul eba, romel Sic gadmoicemoda uZvel esi xanis adamiანebis rwmენა, maTi warmodgenebi samyaros warmoSobaze, bunebis movl enebze, RmerTebსა da zRaprul gmi rebze;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

12. romel ia „el egias“ ganmarteba?

I. sevdiani I irikul i I eqsi; garkveul i formis I eqsi, romel ic daweril ia wyvil -wyvil taepebad;

II. xal xuri zepiri gadmocema upiratesad rel igiuri xasiaTisa; Tqmul eba;

III. Tqmul eba, romel Sic gadmoicemoda uZvel esi xanis adamiანebis rwmენა, maTi warmodgenebi samyaros warmoSobaze, bunebis movl enebze, RmerTebსა da zRaprul gmi rebze;

IV. ToTxmettaepiani I eqsi, romel ic Sedgeba ori oTxtaepiani da ori samtaepiani strofisagan;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

13. romel ia „miTis” ganmarteba?

I. Tqmul eba, romel Sic gadmoicemoda uZvel esi xanis adamianebis rwmena, maTi warmodgenebi samyaros warmoSobaze, bunebis movl enebze, RmerTebisa da zRapruL gmi rebze;

II. dramatul i nawarmoebi, romel Sic asaxul ia Seurigebel i konfl i qti, Zl ieri xasiaTebisa da Rrma gancdebis Sej axeba, rac xSirad gmiris daRupviT Tavdeba;

III. xal xur SemoqmedebaSi _ saxel daxel od Tqmul i, improvizaciul i stil is, gamkil avi, saxumaro Sinaarsis I eqsi an simRera;

IV. teqtis nawil i, roml is pirvel i striqoni cotaTi Seweul ia; TviT Seweul i striqoni;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

14. romel ia „sonetis” ganmarteba?

I. Txzul ebis an misi cal keul i Tavis win wamZRvarebul i citata, fraza, romel ic erTgvarad axasiaTebis nawarmoebis ZiriTad ideas; 2. Zvel saberZneTSi: safl avis qvis, Zegl is warwera;

II. dramatul i nawarmoebi, romel Sic asaxul ia Seurigebel i konfl i qti, Zl ieri xasiaTebisa da Rrma gancdebis Sej axeba, rac xSirad gmiris daRupviT Tavdeba;

III. ToTxmettaepiani I eqsi, romel ic Sedgeba ori oTxtaepiani da ori samtaepiani strofisagan;

IV. mxatvrul nawarmoebSi ganviTarebul i moqmedebis, amebis Tanamimdevrul i gamoxatva;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

15. romel ia „gapirovnobis” ganmarteba?

I. mxatvrul i gansazRvra, poeturi ganmarteba, daxasiaTeba. uxSi resad zedsarTavi saxel iT;

II. stili, roca usazRvro karikaturul gazviadebaze, urTierTgamomricxav kontrastebze, paradoqsebze agebul i fantaziiT deformirebul ia sinamdvil e;

III. mxatvrul i gamosaxvis xerxi, roml iTvisac damaxasiaTebel ia sagnebisa da movl enebisadmi adamiანი Tvisebebis miwera, usul o da sul ieri sagnebis gaadami aneba. usul o sagani warmodgenil ia, rogorc adamiანი, romel ic grZnobs, msjel obs, moqmedebis;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

16. romel ia „epiTetis” ganmarteba?

I. komikuris erT-erTi saxe, romel ic sicil is saSual ebiT cdil obs obieqtis srul yofas, ganwmendas nakl ovanebebisagan da srul qmnil i saxiT mis ganmtkicebas. misi aqtiuri formaa gonebamaxvil oba;

II. mxatvrul i gansazRvra, poeturi ganmarteba, daxasiaTeba. uxSi resad zedsarTavi saxel iT;

III. TavazianobiT SeniRbul i dacinva, damcinavi gadakvriT naTqvami (TavSekavebul i, mSvidi, seriozul i toni, garegnul ad gamoxatul i pativiscema);

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

17. romel ia „metáforas“ ganmarteba?

- I. komikuris erT-erTi saxe, romel ic sici is saSual ebiT cdil obs obieqtis srul yofas, ganwmendas nakl ovanebebisagan da srul qmnil i saxiT mis ganmtkicebas. misi aqtiuri formaa gonebamaxvil oba;
- II. (berZn. niSnavs „gadatana“) – mxatvrul i gamosaxvis stil istikuri xerxi. poeturad SesaZl ebel s, dasaSvebs, asociaciebiTa Tu kontrastiT, anal ogiebiT warmosadgens emyareba an agebul ia sityvaTa gadataniT mniSvnel obaze;
- III. (berZ. „gazviadeba“) — tropis iseTi saxe, romel sac sagansa Tu movl enas gazviadebul ad warmoadgens. es sityva berZnul i warmoSobisaa da gadaWarbebas, gazviadebas niSnavs.

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia
- E. samive (I, II da III) araa swori

18. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:

„faskunj is frTebqveS vefxvi mwol ari, Casafrebul i, rogorc firal i“ .

- I. Sedareba;
- II. gapirovneba;
- III. epiTeti;
- IV. hiperbol a;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III

- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

**19. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:
wynari iyo mtrediviTa,
Tbil i, rogorc kvari”.**

- I. Sedareba;
- II. gapirovneba;
- III. epiTeti;
- IV. hiperbol a;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E an F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

**20. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:
„ukan mosdeven eJvnebiani
maT varskvl avebi – I urj i kvicibi”.**

- I. Sedareba;
- II. metafora;
- III. epiTeti;
- IV. hiperbol a;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E an F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

**21. romel i stil isturi xerxia gamoyenebul i Semdeg monakveTSi:
„yvel a furcel i**

aris fol adis nacari"

- I. epi Teti;
- II. metafora;
- III. Sedareba;
- IV. hiperbol a;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E an F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

22. waikiTxeT teqsti:

The news story was based on a letter that was a fabrication. Now the reporter who wrote the story is in big trouble. Will anyone believe him again?

ras ni Snavs 'fabrication'?

- A. A qarxnul i produqcia;
- B. sicrue;
- C. bestsel eri;
- D. pirvel wyaro.

23. waikiTxeT teqsti:

Maria, I can't eat or sleep when you are gone. I need to hear your scratchy voice and see your lovely toothless smile. I miss that special way that you eat soup with your fingers. Please come home soon!

qvemoT CamoTvl il i versi ebi dan, romel ia paragrafis mTavari i dea?

- A. marias cudi Tvi se bebi aqvs;
- B. kargi iqneba Tu maria stomato l ogTan wava;
- C. maria, menatrebi!;
- D. maria, mada damekarga.

24. waikiTxeT teqsti:

One of the most famous women in world history was Cleopatra VII. She was the brilliant and beautiful last Pharaoh of Egypt. Historically, she became queen of Egypt in 51 B.C. at the age of eighteen. She was a Ptolemy, descended from one of Alexander the Great's generals. When she was twenty-one, Julius Caesar became her lover. Seven years later she met Antony. The romantic tragic relationship continued until they died by suicide in 30 B.C.

es teqsti aris:

- I. aRweriT i;
- II. Semoqmedebi T i;
- III. avtobiografia;
- IV. angari S i;

airCieT erTi pasuxi: **A, B,C,D, E an F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

25. waikiTxeT teqsti:

Have we wondered how we get chocolate from? Well this time we will enter the amazing world of chocolate so we can understand exactly we are eating.

Chocolate starts a tree called cacao tree. This tree grows in equatorial regions, especially in place such as South America, Africa, and Indonesia. The cacao tree produces a fruit about the size of a small pine apple. In side the fruits are the tree's seeds. They are also known as coco beans.

Next, the beans are fermented for about a week, dried in the sun. After that they are shipped to the chocolate maker. The chocolate maker starts by roasting the beans to bring out the flavour. Different beans from different places have different qualities and flavour. So they are often shorted and blended to produce a distinctive mix.

- I. oqmi;
- II. aRwera;
- III. biografia;
- IV. ganmar teba;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D, E** an **F**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. sworia mxol od IV
- E. oTxive (I, II, III da IV) sworia
- F. oTxive (I, II, III da IV) araa swori

daakavSireT marcxena da marj vena svetebi erTmaneTTan

- 26. gancxadeba** A. I literaturul i, mecnierul i naSromis, speqtakl is, kinosuraTis an sxv. garCeVa-kritikul Sefaseba.
- 27. Tezisi** B. weril obiTi dokumentia, romel ic iwereba cal keul pirTa mier romel ime warmoeba-dawesebul ebis an misi xel mZRvanel is saxel ze da Seicavs Txovnas, saCi vars an raime saxis Setyobinebas
- 28. recenzia** E. mokl e, I ogikuri debul eba, roml is WeSmariteba unda damtkicdes. Tezisebia: moxsenebis, I eqciis, samecniero Sromis da mist. mokl ed Camoyal ibebul i ZiriTadi debul ebani

29. informacias, romel ic teqstis mTavar azrs (ideas) da mis ZiriTad debul ebes (Tezisebs) warmoadgens uwodeben:

- I. konceptual urs;
- II. virtual urs;
- III. marginal urs;

airCieT erTi pasuxi: **A, B, C, D** an **E**

- A. sworia mxol od I
- B. sworia mxol od II
- C. sworia mxol od III
- D. samive (I, II da III) sworia

E. sami ve (I, II da III) araa swori

30. waikiTxeT teqsti:

The spoken word is a very different thing from the written word. What is effective or allowable or desirable in the one may be quite the reverse in the other. A speaker cannot correct himself by revision as the writer can and should. It is therefore not fair to take a report of a speech or of an oral statement and criticise it as if it were a piece of considered writing.

(Ernest Gowers, (1973) The complete plain words, p. 26)

<http://www.uefap.com/writing/parag/partopic.htm>

am teqstSi mTavari winadadebaa:

- A. The spoken word is a very different thing from the written word;
- B. It is therefore not fair to take a report of a speech or of an oral statement and criticise it as if it were a piece of considered writing.
- C. What is effective or allowable or desirable in the one may be quite the reverse in the other.

testi № 1 - pasuxebi

1. A; 2. D; 3. D; 4. D; 5. E; 6. A; 7. A; 8. A; 9. C; 10. A; 11. D; 12. C; 13. A; 14. A; 15. A;
16. A; 17. A; 18. A; 19. A; 20. B; 21. B; 22. B; 23. A; 24. B; 25. A. 26. B; 27. A; 28. C; 29. A;
30. A.

testi № 2 - pasuxebi

1. C; 2. D; 3. D; 4. D; 5. D; 6. A; 7. B; 8. A; 9. B; 10. C; 11. B; 12. A; 13. A; 14. C; 15. C;
16. B; 17. B; 18. A; 19. A; 20. B; 21. B; 22. B; 23. C; 24. A; 25. D; 26. B; 27. C; 28. A; 29. A;
30. A.

From: RAGTIME

By E.L. Doctorow

1-I i monakveTi

One afternoon, a Sunday, a new model T-Ford² slowly came up the hill and went past the house. The boy, who happened to see it from the porch, ran down the steps and stood on the sidewalk. The driver was looking right and left as if trying to find a particular address; he turned the car around at the corner and came back. Pulling up before the boy, he idled his throttle and beckoned with a gloved hand. He was a Negro. His car shone. The brightwork gleamed... I am looking for a young woman of color whose name is Sarah, he said. She is said to reside in one of these houses.

The boy realized he meant the woman in the attic. Site's here. The man switched off the motor, set the brake and jumped down.

When Mother came to the door the colored man was respectful, but there was something disturbingly resolute and self-important in the way he asked her if he could please speak with Sarah. Mother could not judge his age. He was a stocky man with a red-complected shining brown face, high cheekbones and large dark eyes so intense as to suggest they were about to cross. He had a neat moustache. He was dressed in the affection of wealth to which colored people lent themselves.

She told him to wait and closed the door. She climbed to the third floor. She found the girl Sarah not sitting at the window as she usually did but standing rigidly, hands folded in front of her, and facing the door. Sarah, Mother said, you have a caller. The girl said nothing. Will you come to the kitchen? The girl shook her head. You don't want to see him? No, ma'am, the girl finally said softly, while she looked at the floor. Send him away, please. This was the most she had said in all the months she had lived in the house. Mother went back downstairs and found the fellow not at the back door but in the kitchen where, in the warmth of the corner near the cookstove, Sarah's baby lay sleeping in his carriage. The black man was kneeling beside the carriage and staring at the child. Mother, not thinking clearly, was suddenly outraged that he had presumed to come in the door. Sarah is unable to see you, she said and she held the door open. The colored man took another glance at the child, rose, thanked her and departed.

Such was the coming of the colored man in the car to Broadview Avenue. His name was Cualhouse Walker Jr. Beginning with that Sunday he appeared every week, always knocking at the back door. Always turning away without complaint upon Sarah's refusal to see him. Father considered the visits a nuisance and wanted to discourage them. I'll call the police, he said. Mother laid her hand on his arm. One Sunday the colored man left a bouquet of yellow chrysanthemums which in this season had to have cost him a pretty penny.

me-2 monakveTi

The black girl would say nothing about her visitor. They had no idea where she had met him, or how. As far as they knew she had no family nor any friends from the black community in the downtown section of the city. Apparently she had come by herself from New York to work as a

servant. Mother was exhilarated by the situation. She began to regret Sarah's intransigence. She thought of the drive from Harlem, where Coalhouse Walker Jr. lived, and the drive back, and she decided the next time to give him more of a visit. She would serve tea in the parlor. Father questioned the propriety of this. Mother said, he is well-spoken and conducts himself as a gentleman. I see nothing wrong with it. When Mr Roosevelt³ was in the White House he gave dinner to Booker T. Washington. Surely we can serve tea to Coalhouse Walker Jr.

And so it happened on the next Sunday that the Negro took tea. Father noted that he suffered no embarrassment by being in the parlor with a cup and saucer in his hand. On the contrary, he acted as if it was the most natural thing in the world. The surroundings did not awe him nor was his manner deferential. He was courteous and correct. He told them about himself. He was a professional pianist and was now more or less permanently located in New York, having secured a job with the Jim Europe Clef Club Orchestra, a well-known ensemble that gave regular concerts at the Manhattan⁴ Casino on 155th Street and Eighth Avenue. It was important, he said, for a musician to find a place that was permanent, a job that required no travelling... I am through travelling, he said. I am through going on the road. He spoke so fervently that Father realized the message was intended for the woman upstairs. This irritated him. What can you play? he said abruptly. Why don't you play something for us?

The black man placed tea, on the tray. He rose, patted his lips with the napkin, placed the napkin beside his cup and went to the piano. He sat on the piano stool and immediately rose and twirled it till the height was to his satisfaction. He sat down again, played a chord and turned to them. This piano is badly in need of a tuning, he said. Father's face reddened. Oh, yes, Mother said, we are terrible about that. The musician turned again to the keyboard. "Wall Street⁵ Rag," he said. Composed by the great Scott Joplin.⁶ He began to play. Ill-tuned or not the Aeolian had never made such sounds. Small clear chords hung in the air like flowers. The melodies were like bouquets. There seemed to be no other possibilities for life than those delineated by the music. When the piece was over Coalhouse Walker turned on the stool and found in his audience the entire family: Mother, Father, the boy, Grandfather and Mother's Younger Brother, who had come down from his room in shirt and suspenders to see who was playing. Of all of them he was the only one who knew ragtime. He had heard it in his nightlife period in New York. He had never expected to hear it in his sister's home.

me-3 monakveTi

Coalhouse Walker Jr. turned back to the piano and said "The Maple Leaf". Composed by the great Scott Joplin. The most famous rag of all rang through the air. The pianist sat stiffly at the keyboard, his long dark hands with their pink nails seemingly with no effort producing the clusters of syncopating chords and the thumping octaves. This was a most robust composition, a vigorous music that roused the senses and never stood still a moment. The boy perceived it as light touching various places in space, accumulating in intricate patterns until the entire room was made to glow with its own being. The music filled the stairwell to the third floor where the mute and unforgiving Sarah sat with her hands folded and listened with the door open.

The piece was brought to a conclusion. Everyone applauded. Mother then introduced Mr Walker to Grandfather and to Younger Brother, who shook the black man's hand and said I am pleased to meet you. Coalhouse Walker was solemn. Everyone was standing. There was a silence. Father cleared his throat. Father was not knowledgeable in music. His taste ran to Carrie

Jacobs Bond.⁷ He thought Negro music had to have smiling and cakewalking. Do you know any coon songs?⁸ he said. He did not intend to be rude — coon songs was what they were called. But the pianist responded with a tense shake of the head. Coon songs are made for minstrel shows,⁹ he said. White men sing them in black face. There was another silence. The black man looked at the ceiling. Well, he said, it appears as if Miss Sarah will not be able to receive me. He turned abruptly and walked through the hall to the kitchen. The family followed him. He had left his coat on a chair. He put it on and ignoring them all, he knelt and gazed at the baby asleep in its carriage. After several moments he stood up, said good day and walked out of the door.

From: **LORD OF THE FLIES**

Here and there, little breezes crept over the polished waters beneath the haze of heat. When these breezes reached the platform the palm fronds would whisper, so that spots of blurred sunlight slid over their bodies or moved like bright, winged things in the shade.

Piggy looked up at Ralph. All the shadows on Ralph's face were reversed; green above, bright below from the lagoon. A blur of sunlight was crawling across his hair.

"We got to do something."

Ralph looked through him. Here at last was the imagined out never fully realized place leaping into real life. Ralph's lips parted in a delighted smile and Piggy, taking this smile to himself as a mark of recognition, laughed with pleasure.

"If it really is an island-"

"What's that?"

Ralph had stopped smiling and was pointing into the lagoon. Something creamy lay among the ferny weeds.

"A stone."

"No. A shell"

Suddenly Piggy was a-bubble with decorous excitement "S'right. It's a shell! I seen one like that before. On someone's back wall A conch he called it. He used to blow it and then his mum would come. It's ever so valuable-"

Near to Ralph's elbow a palm sapling leaned out over the lagoon. Indeed, the weight was already pulling a lump from the poor soil and soon it would fall. He tore out the stem and began to poke about in the water, while the brilliant fish flicked away on this side and that. Piggy leaned dangerously.

"Careful! You'll break it-"

"Shut up."

Ralph spoke absently. The shell was interesting and pretty and a worthy plaything; but the vivid phantoms of his day-dream still interposed between him and Piggy, who in this context was an irrelevance. The palm sapling, bending, pushed the shell across the weeds. Ralph used one hand as a fulcrum and pressed down with the other till the shell rose, dripping, and Piggy could make a grab.

Now the shell was no longer a thing seen but not to be touched, Ralph too became excited. Piggy babbled:

"-a conch; ever so expensive. I bet if you wanted to buy one, you'd have to pay pounds and pounds and pounds -he had it on his garden wall, and my auntie-"

Ralph took the shell from Piggy and a little water ran down his arm. In color the shell was deep cream, touched here and there with fading pink. Between the point, worn away into a little hole, and the pink lips of the mouth, lay eighteen inches of shell with a slight spiral twist and covered with a delicate, embossed pattern. Ralph shook sand out of the deep tube.

"-mooed like a cow," he said. "He had some white stones too, an' a bird cage with a green parrot. He didn't blow the white stones, of course, an' he said-"

Piggy paused for breath and stroked the glistening thing that lay in Ralph's hands.

"Ralph!"

Ralph looked up.

"We can use this to call the others. Have a meeting. They'll come when they hear us-"

He beamed at Ralph.

"That was what you meant, didn't you? That's why you got the conch out of the water?"

Ralph pushed back his fair hair.

"How did your friend blow the conch?"

"He kind of spat," said Piggy. "My auntie wouldn't let me blow on account of my asthma. He said you blew from down here." Piggy laid a hand on his jutting abdomen. "You try, Ralph. You'll call the others."

Doubtfully, Ralph laid the small end of the shell against his mouth and blew. There came a rushing sound from its mouth but nothing more. Ralph wiped the salt water off his lips and tried again, but the shell remained silent.

"He kind of spat."

Ralph pursed his lips and squirted air into the shell, which emitted a low, farting noise. This amused both boys so much that Ralph went on squirting for some minutes, between bouts of laughter.

"He blew from down here."

Ralph grasped the idea and hit the shell with air from his diaphragm. Immediately the thing sounded. A deep, harsh note boomed under the palms, spread through the intricacies of the forest and echoed back from the pink granite of the mountain. Clouds of birds rose from the tree-tops, and something squealed and ran in the undergrowth.

Ralph took the shell away from his lips.

"Gosh!"

His ordinary voice sounded like a whisper after the harsh note of the conch. He laid the conch against his lips, took a deep breath and blew once more. The note Doomed again: and then at his firmer pressure, the note, fluking up an octave, became a strident blare more penetrating than before.

Piggy was shouting something, his face pleased, his glasses flashing. The birds cried, small animals scattered. Ralph's breath failed; the note dropped the octave, became a low wubber, was a rush of air.

The conch was silent, a gleaming tusk; Ralph's face was dark with breathlessness and the air over the island was full of bird-clamor and echoes ringing.

"I bet you can hear that for miles."

Ralph found his breath and blew a series of short blasts.

Piggy exclaimed: "There's one!"